

Spanning

Informatie- en opinieblad voor actieve SP-leden
Verschijnt 12 keer per jaar, eerste jaargang nummer 1, 1 juli 1999

uit de partijraad

Terugblik op de
rechtgehouden
rug in de
Kosovo-kwestie

- **Financiële armslag afdelingen vergroot**
- **Even van buitenaf problemen oplossen kan niet**

Reacties
op congres-
besluiten

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Nieuw:
opinie-
service

**Vier economen
bekijken het anders**
Loonmatiging en
ongebreidelde
concurrentie gaan
ons opbreken

Altijd onder spanning

Spanning. Mooie naam toch voor een blad voor alle actieve SP'ers? Want de actiefste partij van Nederland staat altijd onder spanning. Echte rust, nee daar doen we niet aan. Zelfs nu, met de vakantie in zicht, gaat ons werk door. In de Kamer, in het Partijbestuur, in Staten en raden, nu ook in Brussel en Straatsburg – en in al onze afdelingen. En dat is maar goed ook. Want mede daarom groeit de waardering voor onze politiek. De uitslag van de Europese verkiezingen – een op de 20 stemmers koos voor de SP – was daar een prachtig bewijs van.

Een politieke partij die zo druk is, moet goed opletten dat iedereen die bij het werk betrokken is, optimaal op de hoogte blijft van de ontwikkelingen in ons denken en doen. Daarom besloot het congres dat we een nieuw maandblad voor alle actieve SP'ers moesten gaan maken. Dit eerste nummer laat zien hoe we dat besluit vorm geven. In *Spanning* mag je maandelijks een update verwachten van de info over acties waarmee we bezig zijn. Verder houden we je op de hoogte van het werk in Tweede Kamer, Staten, gemeenteraden en Europarlement. Je krijgt inzicht in nieuw geformuleerde opvattingen en de kans daarop te reageren. Want politieke meningsvorming is in een partij als de onze nooit af. *Spanning* moet dus ook een interactief blad zijn.

Het is natuurlijk altijd proberen, zo'n eerste nummer. Daarom horen we graag je commentaar. Hoofdredacteur Peter Verschuren (benoemd door de Partijraad) zit erop te wachten. Datzelfde geldt voor suggesties voor komende nummers. Aarzel niet en bel hem: (010) 243 55 52 / (050) 549 32 20. Hij en ik wachten in spanning af hoe *Spanning* door jou ontvangen wordt.

Opinie service

Kamerleden en andere SP'ers schrijven regelmatig interessante opinie-artikelen voor dag- en vakbladen. *Spanning* geeft in elke uitgave een overzicht van de recente opinies. De artikelen zelf kun je vinden op internet (www.sp.nl). Je kunt ze ook telefonisch bestellen bij Jolanda Bottse (010-2435555). Noem dan wel het codenummer van het artikel dat je wilt hebben.

Het is kletsboek dat wachtlijsten slinken

Door Agnes Kant, gepubliceerd in *Trouw* op 5 juni
Ondanks beloften van minister Borst is er geen enkele aanwijzing dat de lijst van 50.000 wachtenden op ouderenzorg slinkt. Daarom moet er nu structureel extra geld komen voor de ouderenzorg.
code: 99/1

Schaf de Eerste Kamer maar af

Door Agnes Kant en Bob Ruers, gepubliceerd in het *Algemeen Dagblad* op 11 juni.
De Eerste Kamer is ooit ingevoerd om de macht van de koning te beschermen tegenover de Tweede Kamer. Daaraan heeft niemand meer behoefte.
code: 99/2

Rechtsbijstand verschaaft door toedoen staatssecretaris Cohen

Door Jan de Wit, gepubliceerd in het *Parool* op 16 juni.
De normen van de Wet op Rechtsbijstand moeten versoepeld worden om te voorkomen dat er straks alleen nog commerciële advocaten zijn.
code: 99/3

Privatisering sociale zekerheid moet afgewezen

Door Jan de Wit, gepubliceerd in het *Algemeen dagblad* op 18 juni.
Van privatisering komt niks dan prijsverhogingen, slechtere arbeidsvoorwaarden en beroerde service. Van de privatisering van de sociale zekerheid valt dus weinig goeds te verwachten.
code: 99/4

Openbaar vervoer in uitverkoop

Door Jules Iding, gepubliceerd in het *Brabants Dagblad* van 7 juni.
Privatisering lijkt aantrekkelijk, maar zit vol risico's. Op zijn minst moet er een grondige inhoudelijke discussie aan voorafgaan.
Code 99/5

Agenda

Cursus

'Lokaal scholen'

Vier regionale bijeenkomsten voor de lokale scholingsbegeleiders. Eindhoven en Utrecht zijn al geweest. Op de agenda staan nog:

- Rotterdam, 7 juli partijkantoor
- Zwolle, 8 juli Nieuwe Buitensociëteit.

Congres

Als datum voor het negende SP-congres is (zaterdag) 18 december vastgesteld. Als voorbereiding op het congres vinden er ook deze keer regioconferenties plaats. De data daarvan zijn 6, 7, 13, 14 en 20 november. De plaatsen van de conferenties zijn nog niet bekend.

Rood

15 Juli is de laatste dag voor het aanmelden van de verantwoordelijken die binnen de afdeling de coördinatie van de Rood-activiteiten op zich nemen.

Europarlement

Het nieuwe Europarlement (met daarin SP'er Erik Meijer) wordt geïnstalleerd op 20 juli.

Spanning

Spanning verschijnt 12 keer per jaar en is bestemd voor actieve SP-leden. De afdelingen van de SP beslissen wie het blad toegestuurd krijgen. Aan- en afmelden van abonnees: schriftelijk bij de SP-administratie, Vijverhofstraat 65, 3032 SC Rotterdam. Fax (010) 243 55 66. E-mail administratie@sp.nl
Spanning wordt uitgegeven onder verantwoordelijkheid van het Partijbestuur van de SP.
Eindredactie: Peter Verschuren. Redactie-adres: Vijverhofstraat 65, 3032 SC Rotterdam, telefoon (010) 243 55 52. Fax (010) 243 55 65. E-mail: spanning@sp.nl.

Een simpele oplossing voor een groot probleem

'Belofte maakt schuld' zei Tiny Kox van de Tilburgse SP, toen hij vlakbij het spoor een bord onthulde dat de resterende tijd aftelt tot de realisatie van een station in de Reeshof. Eind vorig jaar werd besloten tot de bouw van een station in de 30.000 inwoners tellende wijk die ooit aangelegd is vanwege de ligging aan het spoor, maar waar de trein vooralsnog niet stopt. Met het aanlegbesluit ligt het station er echter nog niet. Eerst moet het spoor verdubbeld worden en dat is weer afhankelijk van de aanleg van de zuidtak van de Betuwelijn elders. 'Het schiet allemaal niet op,' concludeert Kox. 'Zo kan het nog wel tien jaar duren voordat de trein in de Reeshof stopt. Maar dat is helemaal niet nodig, want het probleem is heel simpel. Er komt namelijk twee maal per uur een trein, die 10 minuten

in Tilburg-West stilstaat. Waarom kan die niet even doorrijden naar de Reeshof en dan weer keren? Dan is het probleem opgelost. Want het spoor ligt er en treinen zijn er ook. Je hoeft alleen maar eventjes creatief na te denken.' Het charmant-simpele SP-voorstel is enthousiast ontvangen door de wijkraad in de Reeshof en ook door het Tilburgse gemeentebestuur, dat nu in de slag gaat met de NS. Kox: 'De gemeente weet natuurlijk dat 30.000 man in actie zullen komen, als ze het plan laten vallen. Vooral omdat het probleem met de aanwezige voorzieningen in feite heel eenvoudig op te lossen is. Je kunt met openbaar vervoer heel creatief omgaan als je goed nadenkt over de mogelijkheden die er zijn.'
Info: Tiny Kox, (010) 243 55 48

Vaker recht op toeslag bijstandsuitkering

De Centrale Raad van Beroep heeft op 2 maart een belangrijke uitspraak gedaan over de toeslagen binnen de Bijstandswet. De raad besliste in de situatie van een meerderjarige die bij haar moeder inwoont, dat zij recht heeft op de volledige toeslag van 20 procent die een alleenwonende bijstandontvanger ook krijgt. Een gemeente mag er – volgens de hoogste beroepsrechter – niet zonder meer van

uit gaan dat iemand die bij zijn ouders inwoont lagere bestaanskosten heeft. Naar aanleiding van deze uitspraak hebben onder andere de gemeenten Den Haag en Leidschendam inmiddels besloten alle meerderjarige bijstandontvangers die bij hun ouder(s) inwonen de toeslag van 295 gulden per maand te geven, met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 1996. In Leidschendam gebeurde dat op aandringen van de SP-raadsfractie. Met een verwijzing naar de uitspraak zal het in veel meer plaatsen mogelijk zijn het bijstandbeleid in positieve zin bij te stellen. Meer info: Piet de Ruiter, (070) 317 59 53.

Minder bellers huursubsidielijn goede zaak

De SP-Huursubsidielijn die in de week van 14 tot en met 18 juni open stond, heeft 571.543 gulden aan huursubsidie opgeleverd. Dat bedrag zal nog verhoogd worden door de resultaten van de plaatselijke Hulpdiensten die deze maand speciale spreekuren houden. De Huursubsidielijn ging in 1996 op plaatselijk niveau van start. Een jaar later werd er een landelijk nummer ingevoerd en werden bellers doorverbonden met de dichtstbijzijnde meldpunt. Het voorlopige record werd gehaald in 1998, toen ruim anderhalf miljoen gulden aan huursubsidie gemeld kon worden. Dit jaar werden op 16 meldpunten bijna duizend mensen geadviseerd. Koploper was de meldcentrale in Rotterdam, waar in de genoemde week 157 mensen belden. Resultaat: ruim 133.000

gulden aan huursubsidie. Huursubsidielijn coördinator Peter Romijn: 'Dit jaar hebben er veel minder mensen gebeld dan vorig jaar. Maar eigenlijk is dat logisch en een goed teken. Het ministerie en de verhuurders zijn zelf steeds meer aandacht gaan besteden aan het niet-gebruik van huursubsidie. Het ministerie heeft zelfs de huursubsidielijn gekopieerd omdat ze daar ook ontdekten hoe goed hij werkt. Het is in feite onze eigen verdienste dat er minder mensen hoéven te bellen. Maar aan de andere kant blijft de noodzaak voor de huursubsidielijn bestaan. Met name voor ouderen en allochtonen blijkt de drempel nog steeds erg hoog om voor advies naar ambtenaren te gaan. Een deel van die mensen belt wél met de SP.' Meer info: Peter Romijn, (010) 243 55 41

Uit het land

Uden verbetert invalidenvoorzieningen na SP-enquête

De afdeling Uden heeft een rapport met de titel 'De gehandicapte geparkeerd' aan de 'eigen' wethouder Spencer Zeegers aangeboden. Naar aanleiding van aanhoudende klachten over met name de parkeervoorzieningen voor gehandicapten besloot de SP vorig najaar om met een enquête de klachten in kaart te brengen. Er werd een vragenformulier opgesteld dat naar Uden-se invaliden werd opgestuurd. Uit dat rapport blijkt grote ontevredenheid over de invalidenparkeerplaatsen, de te steile op en afritten, ontoegankelijke telefooncellen en toiletten en gebrekkige informatievoorziening. Als reactie op het rapport gaat de gemeente stapsgewijs werken aan verbetering op de genoemde punten. Bij kleine dingen, zoals een te hoge stoeprand, zal meteen actie ondernomen worden.

José Louwers van de Udense SP: 'Uden telt 1100 mensen die een invalidenparkeerkaart hebben. Het is dus zeker de moeite om daar wat dieper in te duiken. Voor de enquête hebben we hulp ingeschakeld van een Udense SP'er die in een rolstoel zit. Het scheelt natuurlijk veel werk, als er iemand meewerkt die goed thuis is in de problematiek en bovendien bijna alle mensen in de 'scene' kent.' De problemen van de gehandicapten waren al vaker onderwerp van discussie in de Udense gemeenteraad. Louwers: 'Dat gebeurde altijd mondeling. Wij zijn de eersten die met een rapport over dit onderwerp aankomen. Ook als de

betrokken wethouder geen SP'er is, heeft dat altijd meer kans op succes.' Meer info: José Louwers, (0413) 265 844

Enquête in plaats van duur communicatiebureau

De SP-afdeling De Bilt heeft een enquête gehouden over de gemeentelijke plannen om een sporthal en mogelijk ook een school te verplaatsen voor uitbreiding van een winkelcentrum. SP'ers verspreidden 2.200 enquêteformulieren. Driekwart van de geënquêteerden vindt het onverstandig om de sporthal te verplaatsen. Het aantal mensen dat tegen verplaatsing van de school is, viel zelfs nog hoger uit. De resultaten zijn onlangs aangeboden aan burgemeester Tchernoff. Volgens de Biltse SP toont de enquête aan dat het niet zo moeilijk is om de bevolking bij gemeentelijke projecten te betrekken. Dure adviesbureaus zouden daar eigenlijk helemaal niet aan te pas hoeven te komen. Meer info: Harry Sangers, (030) 221 04 36.

Geraniums voor raadsleden Nieuwegein

De 'jonge' afdeling Nieuwegein heeft onder het motto 'Niemand achter de geraniums' een voltallige commissievergadering geraniums aangeboden. De ludieke actie ging gepaard met de overhandiging van circa 1200 handtekeningen tegen de voorgenomen bezuinigingen op de WVG-vervoersvergoedingen in Nieuwegein. Natasja van Schaik van de SP in Nieuwegein. 'Toen we de met de actie begonnen hebben we contact gezocht de BGA, de Belangenvereniging Gehandicapten en Arbeidsongeschikten. We zijn natuurlijk een politieke partij dus in het begin waren ze een beetje huiverig. Maar als snel zagen ze in dat we voor een goede zaak strijden en waren ze graag bereid met ons mee te doen. Ze haalden er zelfs nog een werkgroep voor kerken en uitkeringsgerechtigden

IKEA-acties gaan volop door, in afwachting van nieuw gesprek

Het druk-bezochte Festival Mundial dat half juni in Tilburg is gehouden, bood een nieuwe gelegenheid om de druk op IKEA op te voeren. En met name door de inzet van 'Rood, jongeren in de SP', kon daar goed gebruik van gemaakt worden. Meer dan 1.500 bezoekers sloten zich aan bij de IKEA-kopersstaking.

Inmiddels heeft IKEA alsnog gereageerd op de 50.000 rode kaarten die we begin juni overhandigd hebben. Er komt een nieuw gesprek met de directie. Daarin zal IKEA toelichten welke maatregelen zij intussen genomen heeft en binnenkort wil nemen om inzet van kinderarbeid bij de productie van haar artikelen tegen te gaan. Van onze kant zullen we opnieuw benadrukken dat er een garantie moet komen dat IKEA-producten niet door kinderen zijn gemaakt. Afhankelijk van de uitkomst van het gesprek beslissen we over de voortgang van de actie. Voorlopig gaat de actie in ieder geval nog door. Iedereen kan meteen aan de slag met het verspreiden van folders en het inzamelen van rode kaarten. Ook is er een schokkende video beschikbaar voor info- en actiebijeenkomsten. Meer info: Peter de Jonge, (0118) 411 515 / (06) 555 32 441.

bij. Dat was heel gunstig; dat soort organisaties krijgen namelijk gemakkelijker aandacht van de pers en daar konden wij van profiteren. De actie had dan ook maandenlang de interesse van de pers. Bovendien hebben die organisaties ons geholpen met het inzamelen van de handtekeningen. Ook dat is handig, want in sommige gevallen verbiedt de gemeente Nieuwegein activiteiten van politieke partijen. In plaats van onszelf stonden zij dan met de handtekeningenlijsten bij de winkelcentra en op de markt.'

De aanpak van de Nieuwegeinse SP is niet onopgemerkt gebleven. Toen we de geraniums en de handtekeningen aangeboden werden, zat de zaal bomvol en was er veel pers aanwezig.

Info: Natasja van Schaik, (030) 605 46 65

Reacties

Jaarplannen maken, of gewoon de kansen grijpen?

Als lid van de congrescommissie mocht ik al in een vroeg stadium meepraten over de voorstellen waarover het congres zich uiteindelijk uitsprak. Toch is er één besluit waar ik bepaald niet warm voor liep: het besluit dat we jaarplannen en jaarverslagen moeten maken die vastgesteld worden door de algemene ledenvergadering en die ter kennis gebracht worden van het partijbestuur. Verslagen maken we immers al iedere maand. En jaarplannen??? Ik zou er liever wat meer op los willen leven. In de congrescommissie heb ik dan ook opgemerkt dat mijn jaarplan slechts één regel zal bevatten: 'Alle kansen grijpen die zich het komende jaar voordoen.'

De afdelingen werken al heel planmatig. Dat móet zelfs, willen we de boel draaiende houden en zelfs uitbreiden. We hebben het ritme van Tribunes en inlegvellen, de raads- en commissievergaderingen, het vergaderritme van afdeling, district en partijraad, de spreekuren, IKEA, Solidair, de verkiezingscampagnes enz. Een enorme planning zonder jaarplan. 'De kansen grijpen die zich voordoen' maakt politiek leuk en spannend. Het heeft iets opwindends en betekent strijd. Tegelijkertijd weet ik wat het gevaar is: je investeert te weinig in je organisatie en je eigen mensen, je staat onvoldoende aan het roer, en er is steeds een goede reden om de problemen die er zijn niet op te lossen. Bovendien, als al die congresbesluiten scholing, jongeren, politieke debatten, enz. nog aan hun trekken willen komen, dan zal er wel gepland móeten worden. Er zijn zelfs afdelingen die dat al blijken te doen. Kunnen we niet eens wat praktijkervaring horen? Op één voorwaarde: dat niemand het waagt om over 'tussenrapportages' te spreken.

Riet de Wit, Heerlen

Reacties staat open voor alle actieve SP-leden om kernachtig te reageren op artikelen in *Spanning* en op eerdere reacties. De redactie beslist over plaatsing van de bijdragen. Je vergroot de kans op plaatsing van jouw visie door met nieuwe inzichten te komen, die bondig te formuleren en helder te onderbouwen. Probeer de lengte van je bijdrage te beperken tot maximaal 300 woorden. Bij het maken van deze eerste uitgave van *Spanning* waren nog geen spontane reacties voorhanden. Daarom zijn nu enkele mensen gevraagd hun mening te geven over één van de congresbesluiten.

Grote steden: te veel eer, of te veel last?

Op het congres van 1 mei is een fors aantal beslissingen genomen over de partijstructuur. Eén daarvan is dat de grote steden direct in het partijbestuur vertegenwoordigd zijn. Dit heeft voordelen. Natuurlijk hebben grote steden te maken met zaken waar kleinere gemeenten niet of nauwelijks tegenaan lopen. Door korte lijnen kan daar adequaat op ingesprongen worden. Maar het heeft ook nadelen. Op de laatste partijraad is (mede) gebleken dat grote steden ondanks hun omvang lang niet altijd hun eigen organisatie onder controle hebben. En zoals iedereen weet die lid is van een vereniging, zal

het bestuur de kar moeten trekken totdat de organisatie wel staat als een huis. Laat nu het vinden van (goede) bestuurs- en kaderleden niet de eenvoudigste taak binnen een vereniging zijn. De mensen die hun tijd en energie steken in het beter laten functioneren van hun afdeling, hebben daar hun handen vol aan. Door het besluit om de grote steden direct in het bestuur te laten vertegenwoordigen, wordt de aandacht versnipperd die nodig is om de afdelingsstructuur te verbeteren. In het district Utrecht wordt vaak naar de afdeling Utrecht gekeken als het gaat om acties. Als er iets georganiseerd moet worden (Kosovo-debat, verkiezingsavond, etc.) wordt van de grote

afdelingen verwacht dat zij voorop gaan. En dat kan wel eens strijdig zijn met interne acties, omdat die dan op de langere termijn worden geschoven. Zeker in het licht van het besluit de basis te versterken, lijkt het mij van groter belang de grote afdelingen de rust en de tijd te gunnen een geoliede organisatie op touw te zetten, dan ze ook nog eens te belasten met het permanent aanwezig zijn in het partijbestuur. Ik vind het een gemiste kans deze steden niet de ruimte te geven die ze (nu nog) voor zichzelf nodig hebben. In tegenstelling met het doel van het congres worden de grote steden nu alsnog het slachtoffer van de groei van de partij.

Ben Wiegers, Zeist

Meer nadruk op onze toekomstvisie, svp

In beslispunt 68 van het afgelopen congres staat dat we geen mogelijkheid voorbij dienen te laten gaan om met onze inbreng waar mogelijk concrete resultaten binnen te halen. Er staat bovendien: 'We zijn geen partij die alleen maar achter de horizon wil wijzen, al willen we dat óók.' De nadruk in dit beslispunt ligt op onze sociaal-democratische werkwijze. We zijn in relatief korte tijd met veel mensen in gemeenteraden, provinciale staten en parlementen gekozen. Onze sociaal-democratische werkwijze krijgt daarmee een steeds belangrijkere rol. Natuurlijk is het belangrijk om binnen het huidige systeem zaken te verbeteren. Maar hebben mensen wel genoeg dóór wat we eigenlijk willen? Wordt er de laatste tijd binnen onze partij niet te weinig aandacht

besteed aan waar we het eigenlijk om doen: een socialistische samenleving waar menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit voorop staan? Binnen het kapitalisme is voldoen aan deze drie uitgangspunten immers niet mogelijk. Wat mij betreft had beslispunt 68 met een andere zin mogen eindigen, namelijk: 'We zijn geen partij die alleen in het hier en nu concrete resultaten wil binnenhalen, al willen we dat óók.' Daarmee zou meer de nadruk komen liggen op wat we zijn: een socialistische partij. Het lijkt mij belangrijk om bij ons volgende (ideologische) congres ook aandacht te besteden aan de manier waarop we onze visie op de toekomst beter onder de aandacht van mensen kunnen brengen.

Annelies Minten, Veldhoven

Vier boeiende avonden met
vakkundige gastsprekers

Economie, maar dan anders

'De economie' luidde verrassend vaak het antwoord op de vraag aan actieve SP'ers waarover ze graag scholingen wilden meemaken. En dus kwamen er scholingen over economie. Met gerenommeerde wetenschappers als gastspreker, die afre-

kenden met het vooroordeel dat alle economen pleiten voor meer markt, minder overheid en lagere lonen. Ze deden dat zo overtuigend dat op een van de cursussen de vraag kwam of die andere economen (die wel pleiten voor lagere lonen) nou zo dom zijn. 'Dat is geen domheid, maar het maken een politieke keuze,' luidde het antwoord. 'Economen volgen veelal de heersende politieke stroming. Ze zijn meer trendvolgers in ideologie en politiek dan baanbrekers. En er is ook druk op economen vanuit de politiek. Bijvoorbeeld via het wel of niet geven van overheidsopdrachten voor onderzoek.' Kortom: 'de economie' stelt helemaal geen eisen aan de samenleving. Het gaat altijd om politieke keuzes, waarbij vaak economische argumenten gebruikt worden als onderbouwing.

De vier cursusavonden zijn goed bezocht en leverden stevast volop stof tot discussie. Voor *Spanning* reden om de hoofdlijnen van de verschillende inleidingen op een rijtje zetten. Vier betogen van economen die tegen de heersende economische theorieën ingaan, en dat uitstekend weten te onderbouwen. Economie, anders.

Hoe doorbreek je de loonmatiging? Wat voor macht hebben multinationals hierbij? De ontwikkeling op de beurs heeft een grote invloed op de opvattingen binnen de Paarse coalitie. Het probleem ligt in het politieke klimaat: hoe krijg je een andere stemming?

Robert Went

econoom aan de Universiteit van
Amsterdam, op 11 mei in het
Universiteitsmuseum in Utrecht

**Europa hóeft niet
te concurreren.
Europa wíl
concurreren**

Volgens een recent onderzoek onder 147 landen staat Nederland 5de op de ranglijst van goed concurrerende landen. Toch wordt ook in Nederland, ondanks onze grote invoer en uitvoer, het grootste

Als maar 10 procent van de groei uit export komt, wat is dan het belang van lage lonen elders?

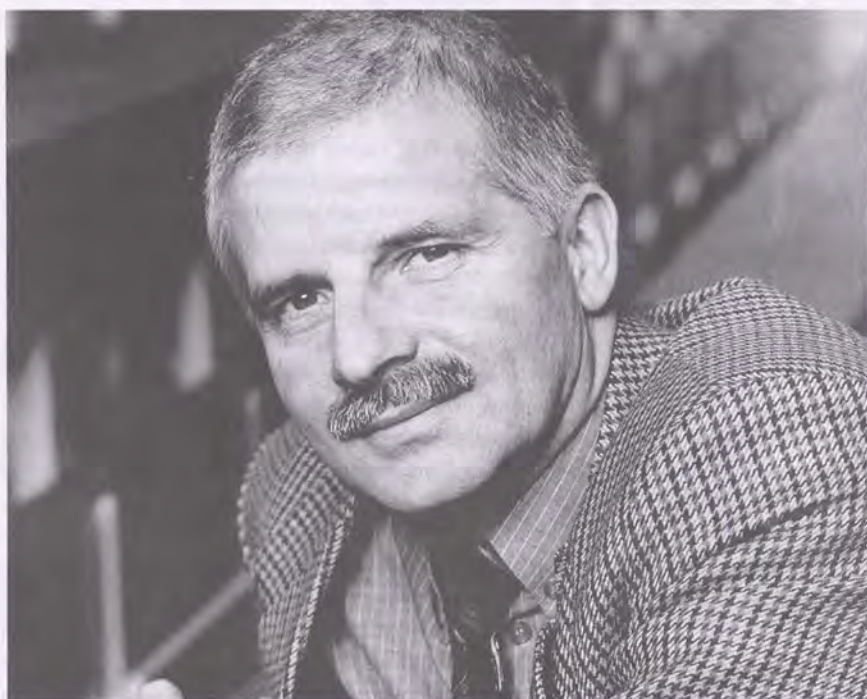
Het verhaal is dat de lage lonen landen banen inpikken. Dat betreft echter maar 3 procent van de banen; hoofdzakelijk op het gebied van textiel, speelgoed en dergelijke. Men ziet verder dat bij import en export voor een deel dezelfde bedrijven betrokken zijn.

deel van wat we produceren in eigen land geconsumeerd. Hoewel de kapper goedkoper is in de VS gaan we toch hier naar de kapper. Een broodje kost in Lissabon minder dan in eigen land. Toch gaan we er niet speciaal voor naar Lissabon. Een groot deel van de goederen en diensten is niet internationaal verhandelbaar. Voor maar een klein deel speelt internationale concurrentie dus een rol. En dat zorgt voor tegenstellingen binnen het bedrijfsleven. Vooral de multinationals zijn betrokken in de internationale concurrentie. Zij hebben er belang bij dat de lonen laag zijn. De vraag naar hun producten zit voor een groot deel in het buitenland. De bedrijven die aangewezen zijn op de binnenlandse markt hebben belang bij hogere lonen, want dan is er meer vraag en die zit in het binnenland. De invloed van de in- en export is voor de Europese Unie als geheel nog veel kleiner dan voor Nederland. Gemiddeld over de jaren heen komt zo ongeveer 9,6 procent van het Europese inkomen uit de export. Dit betekent dat de EU min of meer een gesloten economie is. In de economische literatuur geldt als officiële grens 10 procent. De Europese economie is dus weinig gevoelig voor prijsfluctuaties in de export. Stel dat die export met 10 procent daalt, dan is het effect op de hele economie maar 1 procent. Toch wordt ook in de EU het beleid meer en meer afgestemd op het kleine deel van de bedrijven dat buiten de EU actief is.

Dat de lonen in Europa zeker niet te hoog zijn, blijkt uit het overschot op de handelsbalans van de EU. In de eerste twee maanden van '99 voerde de EU voor 25 miljard gulden meer in, dan uit. Er is in Europa in feite sprake van onderbesteding. Dat was ook de reden voor de oud-minister van Financiën in Duitsland, Lafontaine, om de vakbeweging te vragen samen te werken voor loonsverhoging. Lafontaine moest overigens wel het veld ruimen nadat zijn vertrek door het grote kapitaal geëist werd. In de *Financial Times* bijvoorbeeld werd het openlijk gezegd.

De 'ene munt voor alle landen' die eraan komt, zal niet afrekenen met de onderlinge concurrentie tussen de leden van de EU zelf. Wel zal die concurrentie anders worden, doordat de landen geen invloed meer hebben op de waarde van munt of de rente. Daardoor zal er steeds meer aandacht komen voor vormen van *beleidsconcurrentie*: welk land heeft het soepelste milieubeleid, de goedkoopste welvaartsstaat of de laagste belastingtarieven? Deze ontwikkeling, die toegejuicht wordt door ministers als VVD'er Zalm, leidt ertoe dat de flexibiliteit van de arbeid bovenop de agenda staat en dat belasting op kapitaal verlaagd

wordt. Mijn voorspelling is dat de belasting op winsten nog verder omlaag gaat. Terwijl het ook heel anders kan. Men zou ook kunnen kiezen voor een bodem onder de belastingheffing en onder andere regelingen en voorzieningen. Er zullen dan toch maar weinig bedrijven kunnen wegtrekken. Mijn conclusie: Europa hoeft niet te concurreren, het kiest ervoor.

Alfred Kleinknecht

innovatie-econoom aan de Universiteit van Delft,
op 15 april in De Unie in Rotterdam.

Het poldermodel is op termijn een bedreiging voor de werkgelegenheid

Nederland laat zien dat een politiek van loonmatiging de technologische dynamiek afremt en daarmee de concurrentiepositie ondergraaft. Dat is aan te tonen. Sinds 1982 zijn de lonen ieder jaar een paar procenten minder gestegen dan bij de Europese concurrenten. En sinds het midden van de jaren '80 laten alle indicatoren waarmee we tegenwoordig de innovatie meten (de ontwikkeling, de vernieuwing van de productie) zien dat er een zwakke ontwikkeling is. Zo is in Nederland de jaarlijkse groei van de arbeidsproductiviteit gehalveerd; sinds 1985 ligt het cijfer nog slechts op de helft van het Europees gemiddelde.

Ook de uitgaven voor onderzoek en ontwikkeling van Nederlandse ondernemingen glijden sindsdien af naar een waarde onder het gemiddelde van de EU. De gevolgen zijn te zien in analyses van de invoering van nieuwe innovatieve producten op de markt. Neder-

land staat bij een internationale vergelijking eenvoudigweg achteraan. Dat kost op den duur banen.

Op korte termijn schept lager loon meer werk. Maar op lange termijn heeft het een prijs. De technische vooruitgang gaat stokken. Die zwakte kan men wel een paar jaar compenseren – door steeds opnieuw loonoffers te brengen die opwegen tegen de geringere productiviteitsgroei. Dat is een vicieuze cirkel die de vakbonden gevangen houdt. Intussen verouderen de kapitaalgoederen, er wordt te weinig in nieuwe machines geïnvesteerd. Hoezeer dat de economie in de internationale concurrentie verzwakt is pas op langere termijn te zien. De openbaring komt met de crisis, en iedereen kondigt nu een conjuncturele teruggang aan. Als dan concerns als Philips wereldwijd hun overcapaciteit moeten wegwerken, zullen natuurlijk als eerste die fabrieken worden gesloten die het minst zijn gemoderniseerd. Veel van deze fabrieken zouden in Nederland kunnen staan. Deze toetsing van mijn theorie zit er aan te komen. Als het de Nederlanders binnen twee, drie jaar niet slechter af gaat, dan is het met mij slecht gesteld – dan moet ik mijn voorspelling herroepen.

Economisch gezien werkt loonmatiging als een premie op innovativiteit. Dat benadeelt ondernemingen die bereid zijn risico's te lopen. En dat zijn degene die toekomstige en crisisbestendige banen scheppen. Je kunt hier tegenin brengen dat dit een pleidooi is voor een *survival of the fittest*, waarbij oude bedrijven het loodje leggen, met alle sociale ellende van dien. En dat is inderdaad geen eenvoudig probleem. Maar: hogere lonen zijn niet alleen extra kosten. Ze scheppen op korte termijn ook vraag – waardoor het per saldo niet bij voorbaat hoeft te zijn dat de werkloosheid stijgt. En naast dit argument, dat meer consumptie meer banen schept, geldt op langere termijn in elk geval dat meer vraag meer innovatie schept. En dat is echt nodig. Op den duur helpt geen enkele loonstop.

Geert Reuten

algemeen econoom aan de Universiteit van Amsterdam, op 9 maart in het vakbondsmuseum in Amsterdam.

De loonmatiging levert vooral extra winstuitkeringen op

In 1982 is het zogenoemde Akkoord van Wassenaar gesloten. Dat was een akkoord tussen de vakbeweging onder leiding van Wim Kok en de ondernemersorganisaties om tot loonmatiging te komen in ruil voor algemene arbeidstijdverkortening en meer werk.

De redenering hierachter was dat met loonmatiging bedrijven weer meer winst zouden maken, waardoor ze meer zouden investeren en er dus meer werkgelegenheid zou ontstaan. De vraag is

Zijn lokale of particuliere initiatieven op het gebied van ontwikkelingshulp wel efficiënt?

Gemeenten of kleine organisaties missen vaak de mogelijkheden om daadwerkelijk contact te houden met het ontvangende land. Het best is om in zee te gaan met de Novib, dat is een prima organisatie die goede resultaten boekt.

nu wat de jaren van loonmatiging hebben opgeleverd.

We weten in elk geval dat de ATV er vrijwel niet gekomen is. Er zijn vooral veel deeltijd-

banen gecreëerd. Door een deeltijdbaan van 12 uur of meer niet meer mee te tellen in de werkloosheidscijfers is het gelukt om het officiële werkloosheidscijfer sterk te laten dalen. Als we alleen naar dit cijfer kijken doet Nederland het beter dan omliggende landen. Het is echter niet voldoende om alleen hiernaar te kijken. We moeten ook kijken naar de ontwikkeling van de inkomens. En dan zien we dat de groei van het Nationaal Inkomen vanaf 1980 vooral is toe te schrijven aan de groei van het inkomen uit aandelen, winst en rente. Het aandeel van de lonen in het Nationaal Inkomen is tussen 1981 en 1997 met 9 procent afgenomen. En ook binnen de loonsom zelf namen de verschillen toe. De koopkracht van de minimumlonen ging fors omlaag, terwijl er wel een groei te zien was bij de hoge lonen. De salarissen van de managers zijn enorm omhoog gegaan.

Uit de cijfers blijkt verder dat de investeringen niet zijn toegenomen. Tegenover elke gulden die aan kapitaalinkomen gehaald wordt (rente, winst en dividend) stond begin jaren tachtig zo'n 70 cent aan investeringen. Inmiddels is dat gedaald tot nog geen 60 cent investeringen op elke gulden kapitaalinkomen. Het geld dat de loonmatiging opleverde, is dus vooral naar de aandeelhouders gegaan en niet geïnvesteerd in de bedrijven.

Dan de werkgelegenheid. Weliswaar is volgens de cijfers van het CBS de werkloosheid tussen 1983 en 1997 afgenomen van 12 naar 8 procent van de beroepsbevolking. Maar als je kijkt naar het totaal aantal gewerkte uren, dan blijkt dat zowel in 1983 als in 1997 15 procent van de totale arbeidstijd van de beroepsbevolking niet gebruikt wordt. Ondanks de loonmatiging.

Begin jaren tachtig zag je wereldwijd een heel duidelijk keerpunt. Is er toen bewust werkloosheid gecreëerd om een omslag te forceren?

Daar zijn zeker aanwijzingen voor. In 1978 en 1979 verhoogde de Centrale Bank van de VS de rente in twee jaar tijd met tien procent. Daardoor werden veel matig opererende bedrijven in de problemen gebracht. Dat gaf aanleiding tot een enorme herstructurering en veel werkloosheid. In diezelfde tijd werd in rapporten van de OESO (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling) gesteld dat het goed was als de werkloosheid steeg, want dat legde een druk op de lonen.

Hetzelfde zei de commissie Wagner. (Wagner was bestuursvoorzitter van Shell)

Paul Hoebink

docent ontwikkelingsvraagstukken
aan het Derde-Wereldcentrum van de
Katholieke Universiteit Nijmegen, op
22 juni in het Scription in Tilburg

Er gloort hoop voor de arme landen

Er is best hoop voor de Derde Wereld. Op de top van de rijkste industrielanden, de G7, is besloten de schuldenlast van de ontwikkelingslanden met tien miljard te verminderen. De slotverklaring van de G7 lijkt zelfs op de visie van Jubilee 2000, de campagne om de armste landen van hun schuld te bevrijden. Ook de OESO, de organisatie van 29 rijke landen, heeft pittige streefcijfers vastgesteld voor de ontwikkelingslanden. In 2015 moet het aantal armen gehalveerd zijn, moet iedereen toegang hebben tot basisonderwijs en gezondheidszorg en moet de kindersterfte omlaag. Dat moet kunnen: mogelijkheden, kennis en kunde zijn aanwezig. Zaak is nu ze te mobiliseren.

Het aantal armen in ontwikkelingslanden is sinds 1975 bijna verdubbeld tot 1300 miljoen. Arm zijn de mensen die moeten leven van \$1 of minder per dag. De top vijf van de armste landen wordt aangevoerd door Mozambique. Het rijkst is momenteel Zwitserland.

Er worden veel oorzaken genoemd voor het bestaan van arme landen, variërend van volslagen idioot tot min of meer doordacht. In de eerste categorie valt de calvinistische levenshouding in Noordwest Europa. Harde werkers en dus welvaarend. Maar als je in de Atlas van de Macht kijkt, zie je dat de grote jongens niet groot zijn geworden in de industrie, maar in de handel. Bij uitstek

Moeten de lonen wel verder omhoog gaan? Is het niet beter dat de overheid meer kan besteden?

Die keuze kan gemaakt worden: een hogere loonstijging kan gepaard gaan met hogere belastingen, zodat de overheid meer te besteden heeft. De afgelopen tijd zagen we juist het tegengestelde: de loonmatiging is mede mogelijk gemaakt door verlaging van de belastingen en dus afbraak van voorzieningen.

het terrein van de joden en katholieken die door hun geloof van industriële bedrijvigheid waren uitgesloten.

Logischer is het de oorzaak te zoeken in het kolonialisme. De kolonisten richtten de overzeese samenleving zodanig in dat deze geheel ten dienste stond van het moederland. Export van edelmetalen en peper waren de belangrijkste taken van de koloniën. Aan ontwikkeling werd nauwelijks gedaan.

Motieven om de onderontwikkeling tegen te gaan lopen uiteen, maar worden voor een groot deel ingegeven door westers eigenbelang. Tijdens de Koude Oorlog gaven de VS de meeste hulp aan de landen rond de Sovjet-Unie en China. Voor exportland Nederland speelde vooral in de CDA-kabinetten van de jaren zestig economische motieven een rol. Gelden moesten worden besteed in het donorland. Door de monopoliepositie van Nederlandse bedrijven werd de prijs opgedreven en werd er dus lekker aan verdiend. Deze binding betrof toen 90 procent van alle hulp. Onder Pronk is dit teruggedrongen tot 45 procent, het laagst van alle donorlanden. Ontwikkelingshulp is steeds meer een zaak geworden van maatschappelijke organisaties, waardoor humanitaire motieven een grotere rol spelen. Om efficiënt hulp te bieden is echter gedegen kennis van de politiek-economische systemen van het hulpland essentieel. Dit bijhouden van 78 landen is onmogelijk. Pronk dacht door geld te geven aan bedenkelijke regimes een voet tussen de deur te krijgen. Dat lukt pas met een grote zak geld, en dus niet als je je budget over veel landen uitsmeert.

Bedrijven moeten toch vaak kiezen tussen nieuwe machines of meer mensen. Dan kan een verhoging van de lonen wel wat uitmaken.

Automatisering is een doorgaand proces. Daar spelen arbeidskosten weinig in mee. Wat we zien is dat de investeringen niet gestegen zijn ondanks de loonmatiging. En dat was wel voorspeld.

Voor een bedrijf als Philips komt de concurrentie uit het buitenland. Met hogere lonen krijgt het bedrijf meer kosten en kan het minder investeren. Er ontstaat een spiraal naar beneden.

Dit is altijd het verhaal van ondernemers. Het geldt alleen al zij de winsten op hetzelfde peil willen houden. Dan moeten ze de hogere lonen doorberekenen in de prijzen. Dat is een keuze die ze niet hoeven te maken.

Werkgelegenheid in de Europese Unie in 1996

Gemiddelde EU	55%
Duitsland	57%
Frankrijk	56%
Nederland	52%
Luxemburg	51%
Italië	50%
Spanje	45%

Aangegeven is het deel van de beroepsbevolking dat werk heeft, omgerekend in voltijdbanen. Nederland zit onder het EU-gemiddelde.

Ontwikkeling van de arbeidskosten tussen 1983 en 1997

Verenigde Staten	+ 20%
Europese Unie	+ 42%
Duitsland	+ 29%
Nederland	- 4%

Voor onze exportpartners zijn we zoveel goedkoper geworden dat er alle ruimte is voor hogere lonen.

Rijkdom en armoede

	levensverwachting		kindersterfte onder 5 jaar	alfabetisme onder volwassenen
	man	vrouw		
Mozambique	44	46	21%	40%
Ethiopië	48	51	18%	36%
Rep. Congo	51	54	-	77%
Burundi	45	48	18%	36%
Sierra Leone	35	38	28%	31%
Zwitserland	75	82	0,6%	99%
Japan	77	83	0,6%	99%
Noorwegen	75	81	0,6%	99%
Singapore	74	79	0,5%	91%
Denemarken	73	78	0,6%	99%

Beter nog dan het nationaal inkomen geven bovengaande zaken aan hoe groot de verschillen zijn tussen rijke en arme landen.

De toename van de arbeidsproductiviteit in procenten per jaar

	81/85	86/90	91/94
Nederland	2,3	1,1	1,2
Duitsland	1,5	1,9	2,4
Frankrijk	1,8	2,4	1,3
Engeland	2,9	1,7	2,8
Italië	0,9	2,4	2,7
België	1,6	1,9	1,4
VS	1,1	0,5	1,2
Japan	2,9	2,9	0,6
EU gem.	1,9	2,0	2,3

Nederland is fors teruggevalen wat betreft de groei van de arbeidsproductiviteit. Een gevolg van de loonmatiging?

Financiële armslag afdelingen vergroot

Op voorstel van de financiële controlecommissie heeft de partijraad de Jaarrekening 1998 goedgekeurd. Ook de accountant heeft een goedkeurende verklaring afgegeven over de jaarrekening. Het boekjaar 1998 is afgesloten met een positief resultaat van 1,6 miljoen. Dat bedrag is toegevoegd aan de algemene reserve en zal gebruikt worden om de ambitieuze congresbesluiten uit te voeren en de campagnekas op niveau te brengen.

Unaniem nam de partijraad het voorstel aan om de financiële positie van de afdelingen te versterken. Naast alle bestaande vergoedingsregelingen en de gratis levering van veel materiaal krijgen de afdelingen per jaar een vast bedrag van 3.000 gulden dat verhoogd wordt met 750 gulden per raads- of deelraadszetel en 15 gulden per lid. Deze nieuwe regeling vergroot de financiële armslag van alle afdelingen, maar levert de kleine afdelingen naar verhouding het meeste voordeel op. De nieuwe regels gaan in met terugwerkende kracht tot 1 januari 1999. In de vergadering werd gewezen op de grotere verantwoordelijkheid die gepaard gaat met de uitbreiding van middelen. Afdelingen moeten vanaf nu financiële plannen en verslagen maken. Het studiecentrum zal zorgen voor de cursussen die hiervoor nodig zijn. De financiële verslagen van de afdelingen zullen steekproefsgewijs gecontroleerd worden door de accountant.

Intensieve weekenden in het najaar

'We hebben geen goeroes die even een probleem komen oplossen'

In het najaar komen er – verspreid over het land, steeds voor een andere regio – vier of vijf weekenden voor de voorzitter plus een tweede man of vrouw uit de afdelingen. Intensief en compact zullen daarin de praktische en organisatorische ervaringen aan bod komen die de afgelopen 25 jaar ons hebben geleerd. Uitvoering van dit voorstel, dat Jan Marijnissen deed op de partijraad, moet een degelijke start vormen van de verdere versterking van de afdelingen. Als voorbereiding op de weekenden krijgen de afdelingsvoorzitters drie vragen voorgelegd, die ze in overleg met het bestuur dienen te beantwoorden:

- **Wat zijn je problemen?**
- **Hoe analyseer je de oorzaak en de historie van de problemen?**
- **Welke oplossing heb je zelf al bedacht?**

Op basis van de antwoorden uit de afdelingen zullen tijdens de weekenden zaken aan de orde komen als de taak van een afdeling, het organiseren van groei – zowel kwantitatief als kwalitatief – het doen van onderzoek onder de mensen en de eisen die gesteld mogen worden aan kaderleden, kern-groepleden en gewone leden van de SP.

Marijnissen benadrukte nog eens dat de afdelingen 'de zintuigen en ledematen' van de partij zijn, en dus het belangrijkste niveau. Hij concludeerde verder dat de problemen die zich in de afgelopen jaren hebben voorgedaan in afdelingen er alles mee te maken hebben dat er onvoldoende is geïnvesteerd in de overdracht van de collectieve kennis van de SP aan nieuwe mensen in de partij. 'We gaan dus vanaf nu écht aandacht besteden aan de afdelingen. Met de weekenden, met de scholingen

die vervolgens opgezet worden, met het afdelingsondersteuningsteam. En ook via de leden van het partijbestuur, de Kamerleden en het P-team die altijd bereid zijn langs te komen.' Marijnissen waarschuwde echter voor het idee dat problemen in afdelingen wel even van buitenaf opgelost kunnen worden. 'We hebben geen goeroes die komen vertellen hoe het moet. Ook het afdelingsondersteuningsteam zal dat niet doen. Het team is er voor assistentie in acute gevallen en voor langdurige ondersteuning op een beperkt onderdeel.' Het A-team zal naar verwachting in januari 2000 operationeel zijn. Tot die tijd (en ook daarna) moeten afdelingen vooral zélf hun problemen oplossen. Waar dat niet lukt, kan natuurlijk altijd een beroep gedaan worden op de districtsvoorzitter of het landelijk bestuur. ●

partijraad KORT

Jan de Wit

● De partijraad heeft Jan de Wit tot haar voorzitter gekozen. Ook vóór het congres bekleedde De Wit deze functie al. Over de invulling van het secretariaat van de Partijraad wordt in de vergadering van september beslist. Ook worden dan de commissies uit de partijraad gekozen die er volgens de con-

gresbesluiten moeten komen.

● Op voordracht van de afdeling Veldhoven is Valkenswaard toegelaten als zelfstandige afdeling. Valkenswaard voldoet aan alle voorwaarden in de statuten. En naar de mening van zowel de afdeling Veldhoven als het partijbestuur is het voor de ontwikkeling van de SP een goede zaak om Valkenswaard 'zelfstandig' te maken.

● Zeeland en Friesland zijn door de partijraad erkend als volwaardige districten met een eigen vertegenwoordiging in het partijbestuur.

● Op basis van een advies van de commissie die speciaal daarvoor was samengesteld, heeft de partijraad het hele land verdeeld onder de bestaande afdelingen. Elk SP-lid maakt nu volwaardig deel uit van een afdeling.

● Het verzoek van enkele bestuursleden van de afdeling Amsterdam om nú zelfstandige af-

delingen op te richten in de stadsdelen Noord en Oud-Zuid/De Pijp is door de partijraad afgewezen. De partijraad volgde daarmee het meerderheidsadvies van het Amsterdamse afdelingsbestuur.

Harry van Bommel

● Na een uitleg van Harry van Bommel stemde de Partijraad unaniem in met de opstelling van de Kamerfractie in de kwestie Kosovo. (Zie ook pagina 14 en 15).

● Op de Partijraad is verslag gedaan van de activiteiten van Rood, onder andere op het Dynamo-festival, bij de jagersbeurs

Sjoerd de Jong

Gamefair en in Amsterdam, met een tentenkamp tegen de woningnood. Afgesproken is verder dat de afdelingen op korte termijn iemand verantwoordelijk maken voor de plaatselijke Rood-activiteiten. Als eerste start van die activiteiten kunnen de afdelingen een lijstje krijgen van de jonge leden, om die eens bij elkaar te roepen en daarbij een spreker van Rood uit te nodigen. Landelijk coördinator van Rood is partijbestuurslid Sjoerd de Jong. Hij is een deel van de week te bereiken in Rotterdam (010 243 55 55) en verder in Nijmegen (024 324 21 28).

'Plan voor de jeugd' is ook een zaak van de afdelingen

De partijraad begroette met instemming de globale opzet van het 'Plan voor de Jeugd', waarvan de uitvoering in september start en dat een overtuigende aanklacht moet worden tegen de

gevolgen van armoede voor kinderen. De gedachten gaan op dit moment in de richting van een 'manifest voor jeugd', een estafettetour die vergelijkbaar is met de Nederland in Tweeën?!-

campagne, een huis-aan-huis-krant, een magazine, een 'kabinet voor jeugdzaken' dat Paars ongevraagd gaat adviseren, een initiatiefwetsvoorstel om de kinderbijslag inkomensafhankelijk te maken en veel plaatselijke en regionale zaken. Naar een goed punt om veel mensen op te kunnen mobiliseren binnen het kader van het 'Plan voor de Jeugd' wordt nog gezocht. Plaatselijke activiteiten zullen in ieder geval heel belangrijk worden.

Agnes Kant noemde op de partijraad een aantal initiatieven die afdelingen al genomen hebben. Bijvoorbeeld het opzetten van vakantie-activiteiten in Vlissingen en Boxtel en van een technische leerplaats in Arnhem. Verder een jongeren-

mobilisatieplan in Boxmeer en een videofilm door en over jongeren in Leidschendam. De lokale activiteiten gaan een belangrijke plaats krijgen in de campagne. Op de tour-avonden zullen plaatselijke initiatieven gepresenteerd worden, waarbij het de bedoeling is dat afdelingen er allerlei regionale organisaties en ervaringsdeskundigen bij betrekken en waarschijnlijk wordt ook in de huis-aan-huis-kranten één pagina gereserveerd voor regionale zaken. Op de partijraad is afgesproken dat de districten regionale coördinatoren kiezen die de voortgang van alle activiteiten bewaken. Een overzicht van de al ontwikkelde initiatieven zal naar de afdelingen gestuurd worden, ter inspiratie.

Binnenhof &

Schoolzwemmen moet in het lespakket

Ineke Palm

Agnes Kant heeft bij de betrokken bewindslieden gepleit voor de invoering van verplicht schoolzwemmen. Vooral onder allochtone kinderen is het percentage dat zonder zwemdiploma van school komt, onverantwoord hoog. Veel basisscholen schaften de afgelopen jaren het schoolzwemmen af omdat een groot deel van de kinderen al particulier op zwemles zit. Kinderen waarvan de ouders dat niet kunnen betalen, of waarbij zwemles niet gebruikelijk is in de cultuur, vallen buiten de boot. 'In een waterrijk land als het onze moet ieder kind goed leren zwemmen,' zegt Kant. 'De

enige garantie dat je alle kinderen bereikt, is schoolzwemmen vast op te nemen in het basisonderwijs.'

Kamerfractie-medewerker Ineke Palm: 'Afdelingen kunnen hier ook alert op zijn en hun ervaringen doorgeven. De ene gemeente heeft het schoolzwemmen helemaal afgeschaft, de andere heeft een vangnetregeling ingesteld die ook lang niet altijd werkt.' In het verleden hebben verschillende afdelingen (soms met succes zoals in Boxmeer) stevig actie gevoerd voor het behoud van het schoolzwemmen.

Info: Ineke Palm, (070) 318 38 06

Actie voor veiligheid op basisscholen

Jaarlijks worden zo'n twintigduizend kinderen onder de 12 jaar in het ziekenhuis behandeld voor verwondingen die ze oplopen op school of dagverblijf. Onderzoek op 19 basisscholen in de provincie Utrecht wees daarnaast uit dat het slecht gesteld is met de fysieke veiligheid op scholen. Als oorzaken werden genoemd achterstallig onderhoud en het ontbreken van preventieve voorzieningen, door het tekortschieten van de bekostiging van scholen.

Aanleiding genoeg voor landelijk onderzoek, vindt de SP-fractie. Staatssecretaris Adelmund van onderwijs vindt dat echter niet nodig. Volgens haar valt het wel mee en is veiligheid vooral de verantwoordelijkheid van de scholen zelf.

Dus startte Harry van Bommel een eigen onderzoek. Alle basis-

scholen in Nederland hebben een checklist gekregen waarmee ze de fysieke veiligheid op school kunnen meten. Teruggestuurde lijsten zullen aan Adelmund worden aangeboden. Als de situatie in het hele land net zo ernstig is als op de negentien onderzochte scholen, dan zal de SP aandringen op ruimere bekostiging van basisscholen.

De afdelingen zullen geïnformeerd worden als het onderzoek schrijnende situaties laat zien in hun gemeente. Bij veiligheidsproblemen op scholen waarvan de afdelingen nu al op de hoogte zijn, kunnen ze het beste contact opnemen met de school en vragen of deze meedoet aan het landelijke onderzoek. Acute misstanden moeten natuurlijk meteen aangepakt worden.

Info: Marianne Langkamp (070) 318 38 05

Marianne Langkamp

kort Haags

De Kamerleden van de SP hebben zich de afgelopen maand onder andere beziggehouden met:

- Onwil van de regering om regels te stellen aan de plaatsing van GSM-masten (mondelinge vragen)
- Geen verkorting van de schoolweek tot vier dagen! (schriftelijke vragen)
- Instellen noodfonds ouderenzorg (voorstel bij Voorjaarsnota)
- Voedselpakketten voor Rotterdamse armen (schriftelijke vragen)
- Tegengaan verruiming gokbeleid (verzoek om agendering)
- Weigering toelating Servische studente (schriftelijke vragen)
- Uitholling consultatiebureauzorg (verzoek spoeddebat)
- Internationale regels tegen het inzetten van kindsoldaten (schriftelijke vragen)
- Aanpak klassenjustitie (voorstel debat)
- Belastingen en huursubsidie (schriftelijke vragen)
- Voorzieningen autistische kinderen (schriftelijke vragen)
- Geen spreekrecht voor Europarlementariërs! (bijdrage debat)
- Analyse kabinetscrisis (bijdrage debat)
- Prijsopdriving door kabelexploitanten (schriftelijke vragen)
- Inperking groei regionale luchthavens (schriftelijke vragen)
- Sluiting NS-loketten (mondelinge vragen)
- Inbeslagname filmbeelden door justitie (schriftelijke vragen)
- Nakomen afspraken huurverhogingen door particuliere huisbazen (schriftelijke vragen).
- Resultaten van de Eurotop in Berlijn (bijdrage debat)

Informatie over deze onderwerpen is te vinden op www.sp.nl en bij de betreffende fractiemedewerker. Wie dat is, kun je navragen op het algemene nummer van de fractie: (070) 318 30 44.

ANC overtuigende winnaar verkiezingen Zuid-Afrika

De nationale en provinciale verkiezingen van Zuid-Afrika van begin juni hebben een eclatante verkiezingsoverwinning voor het ANC opgeleverd. De partij van Nelson Mandela behaalde 66,4 procent en scoorde zelfs nog beter dan bij de historische verkiezingen van 1994. De tweederde meerderheid die nodig was voor een grondwetswijziging werd op een haartje na gemist. Andere

Nelson Mandela

grote winnaar was de neo-liberale en blanke Democratische Partij, die de grootste oppositiepartij in het parlement is geworden. Bij de provinciale verkiezingen behaalde het ANC in slechts twee van de negen provincies, West-kaap en Kwazulu Natal, geen absolute meerderheid. Inmiddels is voormalig vice-president Thabo Mbeki beëdigd als de nieuwe president. Hij volgt Mandela op, die aan het hoofd stond van Zuid-Afrika's eerste democratische regering en die nu met pensioen gaat. Carl Niehaus, ambassadeur van Zuid-Afrika in Nederland, is verheugd over de uitslag: 'De verkiezingen zijn vreedzaam verlopen en de opkomst was met 89 procent erg hoog. Uit de uitslag blijkt dat de mensen het beleid van de afgelopen vijf jaar ondersteunen. Er is dus een sterk democratisch fundament voor de regering van Thabo Mbeki. Ik ben heel positief over de toekomst van Zuid-Afrika.' Volgens de Zuid-Afrikaanse pers hebben de verkiezingen het vertrouwen van internationale investeerders in het land beduidend vergroot. Niettemin zal Mbeki zijn handen vol hebben aan de binnenlandse problemen. Zuid-Afrika gaat gebukt onder torenhoge werkloosheid en criminaliteit. Andere knelpunten zijn ernstige woningtekorten, gebrekkige aids-bestrijding en een voortdurende crisis op de scholen. 'Hoog tijd dat we weer aan de slag gaan,' verklaarde Mbeki daags na de verkiezingen.

Nieuwe leiders, maar geen nieuw beleid na verkiezingen Indonesië

Hoewel nog steeds niet alle stemmen in Indonesië geteld zijn, is wel duidelijk dat de partij van Megawatti Soekarnoputti de verkiezingen zal winnen. De PRD, die voor haar campagne steun kreeg van de SP, zal de kiesdeler voor het parlement niet halen. PRD-woordvoerder Mugiyanto had ook geen zetel verwacht. 'We hebben de verkiezingen gebruikt om meer bekendheid te geven aan ons programma, om met mensen over politiek te praten. In deze fase was dat het maximaal haalbare. Onder andere doordat een deel van onze leiders nog steeds in de gevangenis zit.' Andere redenen waarom je niet kunt spreken van echt democratische verkiezingen zijn de beperkingen die aan sommige partijen (zoals de PRD) opgelegd zijn, de 38 parlementszetels die ingenomen

worden door militairen en de onderdrukking op Oost-Timor en in Atjeh. De winst van Megawatti is volgens Mugiyanto te danken aan de populariteit van haar vader, de eerste Indonesische president Soekarno, en aan de afkeer van de partij van de vorige president Suharto. 'Megawatti heeft campagne gevoerd door vooral niet over haar ideeën te praten. Logisch want de mensen willen verandering en de ideeën van Megawatti zijn ronduit conservatief. Ze wil niet praten over onafhankelijkheid van Oost-Timor, ze wil voldoen aan alle eisen van het Internationale Monetair Fonds die rampzalig uitpakken voor de arme bevolking en ze wil geen modernisering van de grondwet. Daarmee is ze nog conservatiever dan de grote Islamitische partij.'

Aan de slag in het Europees Parlement

Erik Meijer

Op 20 juli wordt het nieuwe Europees Parlement geïnstalleerd in Straatsburg. Op dat moment kan Erik Meijer officieel aan de slag. Maar de voorbereiding is al in volle gang. Erik is zich met medewerker Steve McGiffen volop aan het inwerken, waarbij een goede afstemming met onze Kamerfracties voorop staat. Op korte termijn wordt ons Europees team versterkt met een extra medewerker. Vrijwel alle leden van het EP zijn aangesloten bij een van

de groepen in het parlement (liberalen, conservatieven, sociaal-democraten, groenen, enz.). De SP overlegt momenteel met andere linkse partijen over de vorming van een gezamenlijke groep van Verenigd Links in het europarlement. De structuur van Verenigd Links staat toe dat we onze eigen standpunten onafhankelijk van anderen blijven verwoorden en biedt aan de andere kant de voordelen van samenwerking in een grotere groep met tientallen leden.

'Een natuurlijke partij om mee samen te werken'

De oorlog op de Balkan is afgelopen. Daarmee is een campagne geëindigd die een eenvoudige opgave zal blijken te zijn in vergelijking met wat er nu moet gebeuren in Joegoslavië. De opvang van meer dan een miljoen vluchtelingen in Kosovo voordat de winter in september invalt, een gebied dat platgebombardeed is en vergeven van de mijnen weer leefbaar maken, en vreedzaam samenleven van verschillende etnische groepen binnen Joegoslavië mogelijk maken, zullen veel moeilijker zijn dan het gooien van bommen.

Met het einde van de oorlog is ook een periode geëindigd waarin de SP als enige partij in de Kamer een afwijkend geluid liet horen: ondanks de pro-oorlog-campagne in de media en ondanks opiniepeilingen die aangaven dat ook een meerderheid van de SP-kiezers vóór het NAVO-optreden was. Een bijzondere periode

dus. En dat is reden voor een terugblik met Kamerlid Harry van Bommel en *Initiatiefgroep 19 juni*-secretaris Nico Schouten.

'Het moeilijkste vraagstuk was of we wel of niet onze steun moesten geven aan de vredesoperatie die nu plaatsvindt in Kosovo,' kijkt Harry van Bommel terug. 'Eerdere vredesoperaties zijn lang niet allemaal succesvol gebleken. Vaak zijn de verwachtingen veel te hoog gespannen. Wij hebben daarom drie belangrijke voorwaarden verbonden aan onze steun. De vredesoperatie mag niet alsnog tot een grondoorlog leiden: als de Serviërs of het UCK het akkoord opzeggen, mag de vredesmacht niet ongemerkt overgaan tot het met geweld opleggen van vrede. Ten tweede moet het politieke doel – geen afscheiding van Kosovo – onverminderd van kracht blijven. En als derde moet de vredesmacht op volwaardige wijze de inzet van Russische en eventuele andere niet-NAVO-troepen realiseren.'

Een risico dat de afgelopen maanden steeds dreigde, was afgeschilderd te worden als Milosevic-vriend. Is het gelukt dat te voorkomen? Van Bommel: 'Ik denk het wel. Wij hebben het optreden van Milosevic steeds ondubbelzinnig veroordeeld. Net zoals we ook het UCK steeds kritisch beoordeeld hebben. De rest van de Kamer heeft dat laatste niet altijd gedaan. Soms leek er een houding te zijn van *wij zijn tegen Milosevic, het UCK is ook tegen Milosevic, dus het UCK is goed*. Eén keer heeft Van Aartsen (minister van Buitenlandse Zaken) aan het eind van een debat gezegd: *De SP is consequent in zijn stellingname. De SP wilde niets doen voor Kosovo, de SP blijft niets doen voor Kosovo*. 'Dat pik ik niet,' heb ik toen gezegd. En ik heb erop gewezen dat de NAVO ook geen veiligheid heeft gebracht, maar juist de vluchtelingenstroom sneller en massiever in beweging heeft gezet.'

Pas na ruim twee maanden oorlog nam de SP het initiatief voor een landelijke protestdemonstratie. Waarom niet eerder? Van Bommel: 'Vanaf het be

Harry van Bommel

Nico Schouten

gin is er op allerlei manieren een stemming pro-militair ingrepen gekweekt. Met alle NAVO-propaganda, met steeds opnieuw de beelden van de vluchtelingen en ook met de opiniepeilingen, waarbij erop gehamerd werd dat zowat iedereen vóór was, ook in de SP-achterban. Aanvankelijk besloten wij om daar tegenin te gaan met discussie, debat en het steeds toelichten van onze opstelling. Ook in de nieuwe situatie, toen de oorlog een gegeven was, zijn we steeds onze kritiek blijven uiten: op de wapens die ingezet werden, op de doelen die gekozen werden. Daar komt ook de ervaring bij die ik persoonlijk heb opgedaan tijdens de demonstratie in Amsterdam, twee weken na het begin van de oorlog. Daar bleek dat het een zeer riskante onderneming is om een demonstratie tegen de oorlog te organiseren of er zelfs maar aan deel te nemen. Want vanzelfsprekend komen er op zo'n demonstratie veel Serviërs af, en lopen de gemoederen hoog op, waarbij allerlei uitingen plaatsvinden waar wij niet achter staan. Een vrouw bijvoorbeeld wilde een armband opdoen met een jodenster en daarin het woord Serviërs. Ik heb toen gezegd *als u dat doet, ben ik weg*. Als dat soort uitingen de demonstratie gaan domineren, kweek je geen solidariteit, maar tegenstand en loop je het risico ermee geassocieerd te worden. Zeker in de beginfase van de oorlog, toen het publiek zo slecht geïnformeerd werd. Later veranderde het beeld en spraken bijvoorbeeld steeds meer columnisten zich uit tegen de oorlog en kregen wij steeds meer contacten met mensen die samen met ons de demonstratie wilden organiseren. Daar is de *Initiatiefgroep 19 juni* uit voortgekomen.'

Van Bommel wijst erop dat het einde van de oorlog niet betekent dat ook de propaganda is afgelopen. 'We zullen nog wekenlang via de media geconfronteerd worden met zaken die gepresenteerd worden om de oorlog goed te praten. Terwijl die zaken juist de mislukking bewijzen. De onderhandelingsruimte die er achteraf wel bleek te zijn, had gebruikt moeten worden tijdens de onderhandelingen in Rambouillet. Het is een schande dat dit niet gebeurd is.'

Van Bommel is trots op de Beter dan Bommen-debatten die tal van SP-afdelingen georganiseerd hebben in navolging van het eerste debat in Amsterdam. 'Natuurlijk, het hadden er meer kunnen zijn en ook meer mogen zijn. Voor het eerst sinds heel lang neemt Nederland deel aan een oorlog. Als je dan een behoorlijke SP-afdeling bent, dan moet je zeggen 'wij organiseren een debat'. Maar gelukkig heel wat afdelingen hebben dat gedaan, en dat is een uitstekende zaak. De debatten waren belangrijk. De kranten schreven steeds *de SP is tegen*. In de debatten konden we toelichten waarom. Wij hadden heel sterk de behoefte om dat te doen, en bij veel mensen was er ook de behoefte

Na de oorlog

Langzaam wordt duidelijk hoe groot de ramp is die de bommen op Joegoslavië hebben aangericht, onder andere op milieugebied. Volgens een rapport van VN is de Donau, die drinkwater levert aan vijf landen, ernstig vervuild door grote hoeveelheden olie en chemicaliën uit platgebombardeerde fabrieken en raffinaderijen. Ook is er veel giftig uraniumoxide vrijgekomen door het gebruik van munitie die verzaard is met verarmd uranium. Harry van Bommel heeft inmiddels aan de regering opheldering gevraagd over het VN-rapport en over de risico's voor de Joegoslavische burgers en de KFOR-militairen.

om ernaar te luisteren. De debatten zijn bijna allemaal ook uitstekend verlopen. Het bleek wel dat een goede gespreksleider voor dit soort avonden absoluut nodig is: soms liepen de emoties erg hoog op.' Van Bommel trekt een les uit de discussie-avonden. 'Ik denk dat afdelingen veel vaker dit soort debatten over landelijke vraagstukken moeten organiseren en daarbij een Kamerlid uitnodigen. Dat is in de eerste plaats goed voor het interne debat, en het zorgt er verder voor dat de afdelingen met mensen buiten de eigen kring in contact komen, die kunnen bereiken en wellicht kunnen vasthouden.'

Nico Schouten heeft tijdens de oorlog veel contact gehad met gelijkgestemde personen en organisaties. Hoe kijken die tegen de SP aan? 'Op een groot deel van de vredesbeweging, althans wat daarvan over is, heeft de SP een heel goede indruk gemaakt. Allerlei halve en hele pacifisten hebben alleen door ons hun standpunt vertolkt gezien. Daar zitten ook veel leden of sympathisanten van GroenLinks tussen die bepaald niet gelukkig zijn met hun partij. De reactie op ons voorstel om op 19 juni te gaan demonstreren was vooral dat men blij was dat de SP het initiatief nam, omdat daardoor een grotere opkomst te verwachten was. We hebben de afgelopen maanden de contacten met de vredesbeweging verstevigd, waardoor het in de toekomst gemakkelijker wordt om snel opnieuw een front te vormen. Verder hebben we contacten gelegd met mensen uit de wereld van de cultuur, de media en de wetenschap. Ook dat liep redelijk soepel. Ons comité van aanbeveling telde 23 mensen, en we zijn met werven gestopt tot het vredesplan bekend werd: we hebben dus maar een week mensen benaderd. Wat we duidelijk bereikt hebben is dat de SP in brede kring gezien wordt als een natuurlijke partij om mee samen te werken.'

De lessen van de Europese campagne

'De ene stembusslag is de andere niet. De Europese verkiezingen eisten een totaal andere aanpak dan bijvoorbeeld de Tweede-Kamerverkiezingen.' Dat zegt Herman Beekers, lid van het dagelijks bestuur en van het campagne-team van de SP, het V-team.

'Vooraf was duidelijk dat de Europese fraude en vriendjespolitiek de verkiezingen zouden domineren. Daarop hebben we ingespeeld met ons centrale thema: *Schoon genoeg van dit Europa?* En hoezeer we het ook vinden dat *Stem tegen, stem SP* aan vervanging toe is, in dit geval was dat de ideale uitsmijter.' Na het centrale thema komt de invulling. Beekers: 'Juist omdat de interesse in Europa zo klein

is, hebben we gekozen voor een korte folder. Die wordt tenminste gelezen. Vooral als je hem vergezeld laat gaan van een aandachtstrekkertje. Zo kwamen we op het schuursponsje, dat meteen ook op de affiches een centrale rol kreeg. Die sponsjes bleken een schot in de roos. En je wist zeker, dat onze campagne daarmee weer uniek was. Alleen de SP heeft de mensen om zoiets massaal te verspreiden.'

Waarom bevatten die folders een oproep van Jan Marijnissen en niet van Erik Meijer? 'Omdat een verkiezingscampagne vooral een kwestie is van het oogsten van sympathie. Erik Meijer kenden de mensen nog niet, en daarom moesten we vooral duidelijk maken dat hij de *waakhond in Brussel* is van de SP, de partij van Jan Marijnissen, die mensen wél kennen en waarderen.' *Hanja & Hedy*, hoe moeten we die plaatsen? 'Ook al willen de meeste kiezers over Europa niet aan hun kop gezeurd worden, er zijn ook mensen die wél informatie wensen, bijvoorbeeld om hun burens te overtuigen. Daarom maakten we *Europees voor ge-*

vorderden, voor gerichte verspreiding onder leden en belangstellenden. En ook dat leverde veel positieve reacties op.'

De SP haalde vijf procent van de stemmen, anderhalf keer zoveel in percentage als ooit tevoren. Kun je dat aan de campagne toeschrijven? 'Als oogstmachine heeft de campagne kennelijk goed gewerkt. Als de opkomst heel laag is, geldt dat in principe óók voor de SP-achterban. We haalden 178.666 stemmen binnen, tegen 303.703 vorig jaar bij de Kamerverkiezingen. Dat is 59 procent. Bij de PvdA is dat slechts 29 procent, dus waren wij dubbel zo goed in staat onze mensen naar de stembus te krijgen. Onze goede uitslag is er vooral aan te danken dat we onze aanhang behoorlijk goed konden motiveren om te gaan stemmen. We beseften tevoren dat dat doorslaggevend zou zijn. Vandaar ook de laatste-dagkaart aan alle SP-leden.'

We kunnen terugkijken op een zeer geslaagde campagne, vindt

Beekers. 'Het belangrijkste is natuurlijk dat we nu ook in Europa aan de slag kunnen. Maar ook die mooie vijf procent is belangrijk. Succes genereert immers succes. In de Politieke Barometer voor

de Kamer klommen we meteen van 3,4 naar 3,9 procent ofwel zes zetels. Nog lang niet waar we zijn moeten, maar het is essentieel de groei erin te houden.'

Ben jij de juiste vrouw/man op de juiste plaats?

De SP groeit in veel vormen. We zijn de vierde partij in ledental, de zesde in Kamerzetelstal. Dit jaar verdubbelden onze Staten- en Senaatszetels en nu zitten we ook in het Europees Parlement. Daarnaast zijn we zonder twijfel de actiefste politieke partij van Nederland. Om dat allemaal mogelijk te maken en te blijven maken is een accurate organisatie van groot belang. In dat kader zoeken we versterking van onze financiële en organisatorische administratie.

De administratie van de SP zoekt op korte termijn versterking in de vorm van een **medewerker**

om de dagelijkse financiële administratie te verzorgen en secretariële ondersteuning te verlenen.

We vragen:

- een opleiding op MBO-niveau
- het vermogen om accuraat en zelfstandig te kunnen werken
- goede sociale en communicatieve vaardigheden
- kennis van MS Office

We bieden:

- afwisselend werk voor een volledige werkweek
- een normaal salaris voor de functie
- prima secundaire arbeidsvoorwaarden
- leuke collega's

Ben je geïnteresseerd? Schrijf dan een sollicitatie aan Marga van Broekhoven, teamleider administratie SP, Vijverhofstraat 65, 3032 SC Rotterdam. Voor informatie kun je haar bellen op (010) 243 55 61.

Spanning

Informatie- en opinieblad voor actieve SP-leden
Verschijnt 12 keer per jaar, eerste jaargang nummer 2, 1 augustus 1999

Nieuwe structuur sociale zekerheid:

één loket, met een commercieel doolhof erachter

VN-rapport:
globalisering
slecht voor
ontwikkeling
Derde Wereld

Wat te doen
met asbest
en GSM-masten?

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

De lessen van 'IKEA'
Het doel van Solidair

Op verzoek van
de afdelingen
scholing
scholing
scholing

Overheid is geen onderneming

Zuid-Holland leende miljoenen uit in de hoop daar miljoenen mee te verwerven. Met als gevolg dat ze voor tientallen miljoenen nat ging. De provincie haalde de schijnwerpers van de media, maar is zeker niet de enige overheid die risicovol met gemeenschapsgeld omgaat. Het BV-denken, de opvatting dat de overheid een onderneming is, is als een virusinfectie overal terechtgekomen. Van de staat als 'BV Nederland' tot de gedachte dat een gemeente als een 'concern' moet functioneren. Die gedachte sluit aan op de liberale opvatting dat de kapitalistische onderneming hét voorbeeld voor de overheid is. Dus maakt en verkoopt de overheid tegenwoordig op alle niveaus 'producten' en is het streven naar winst ook daar geïntroduceerd. Probleem is echter dat de overheid geen onderneming is. Ondernemingen zoeken hun eigen markten, hun eigen consumenten. Burgers kunnen maar bij één overheid terecht. Ondernemingen hebben een beperkt doel: zoveel mogelijk winst, op de korte termijn. Overheden moeten zorgen voor 'winst' voor de samenleving in zijn geheel, ook op de langere termijn. Om al die redenen komt er een steeds grotere spanning tussen de overheid als 'concern' en de overheid als democratisch gelegitimeerd gezag. In Zuid-Holland hielden de gedeputeerden de Statenleden jarenlang buiten hun beslissingen om gemeenschapsgeld uit te lenen. Ik ben ervan overtuigd dat ook op gemeentelijk niveau heel wat op dit terrein gebeurt dat niet bekend is bij de gemeenteraden. Je ziet wethouders en gedeputeerden denken: *wat weten die volksvertegenwoordigers daar nu van? Ze zien zich als manager van het concern 'gemeente' of 'provincie'.* Zij weten wel wat goed is. Totdat het fout gaat. Dan weten ze ineens niet meer dat ze politiek verantwoordelijk zijn voor wat er bij hun 'concern' gebeurt. In Zuid-Holland heeft onze Statenfractie de kat de bel aangebonden en de vraag opgeworpen wie er nu eigenlijk de baas is en moet zijn in de provincie. Complimenten daarvoor. Laat het aanleiding zijn voor andere Staten- en raadsfracties het financieel gewinkel in hun provincie of gemeente extra kritisch te bekijken. ●

Opinie service

Kamerleden en andere SP'ers schrijven regelmatig interessante opinie-artikelen voor dag- en vakbladen. Spanning geeft in elke uitgave een overzicht van de recente opinies. De artikelen zelf kun je vinden op internet (www.sp.nl). Je kunt ze ook telefonisch bestellen bij Jolanda Bottse (010-2435555). Noem dan wel het codenummer van het artikel dat je wilt hebben.

Militaire ambities

Door Harry van Bommel, gepubliceerd in het *Rotterdams Dagblad* van 15 juli. Minister De Grave van defensie wil de traditionele verdedigingstaak van de krijgsmacht meer verschuiven naar internationale operaties. Reden tot bezorgdheid, meent Van Bommel. Als de praktijk van Kosovo tot beleid wordt verheven, staat Nederland nog veel meer betrokkenheid bij oorlogsvoering te wachten.
Code: 99/6

Ouderbijdrage veroorzaakt standenonderwijs

Door Harry van Bommel, gepubliceerd in NRC van 20 juli. Staatssecretaris Adelmund wil niets ondernemen tegen het initiatief van basisschool Antonius Abt in Bokhoven om een ouderbijdrage te vragen om een extra leerkracht te kunnen aanstellen. Daarmee legt ze zich neer bij de stapsgewijze terugkeer naar het standenonderwijs waar de portemonnee van de ouders de kwaliteit van het onderwijs bepaalt.
Code: 99/7

Agenda

Cursus 'Lokaal scholen'

Op 26 augustus is er een extra instructie-avond voor de afdelings-scholingsbegeleiders die de eerdere regionale avond gemist hebben. Vijverhofstraat 65 Rotterdam, 19.30 uur.

Partijraad

De eerstvolgende vergadering van de Partijraad is op 11 september.

Bezoek Kamerfractie

Voor een bijdrage van vijf gulden in de reiskosten kunnen SP'ers georganiseerd een leuk en leerzaam bezoek brengen aan de Kamerfractie in Den Haag. Voor de komende maanden is per district een bezoekdag vastgesteld:

Groningen	17 - 9
Utrecht	24 - 9
Limburg	1 - 10
Zuid-Holland N	8 - 10
Brabant ZO	15 - 10
Zeeland	22 - 10
Friesland	29 - 10
Brabant W	5 - 10
Gelderland	12 - 11
Zuid-Holland Z	19 - 11
Overijssel	26 - 11
Noord-Holland	3 - 12
Brabant NO	10 - 12

Rooie Reus

Ook in 1999 gaat de SP weer een Rooie Reus uitreiken aan iemand die zich bijzonder verdienstelijk heeft gemaakt voor een betere samenleving. Je kunt tot uiterlijk 27 augustus mensen of instanties voordragen die volgens jou hiervoor in aanmerking komen.

Spanning

Spanning verschijnt 12 keer per jaar en is bestemd voor actieve SP-leden. De afdelingen van de SP beslissen wie het blad toegestuurd krijgen. Aan- en afmelden van abonnees: schriftelijk bij de SP-administratie, Vijverhofstraat 65, 3032 SC Rotterdam. Fax (010) 243 55 66. E-mail administratie@sp.nl. Spanning wordt uitgegeven onder verantwoordelijkheid van het Partijbestuur van de SP. Eindredactie: Peter Verschuren. Redactie-adres: Vijverhofstraat 65, 3032 SC Rotterdam, telefoon (010) 243 55 52. Fax (010) 243 55 65. E-mail: spanning@sp.nl.

Behoud de natuur – voor de mensen

De mens moet blijven, was het motto waaronder de SP begin jaren '70 ten strijde trok tegen de vernietiging van het leefmilieu. Anno 1999 kopt De Volkskrant boven een artikel over een spraakmakende actie van het SP-MilieuAlarmteam: De strijd om de onzichtbare kamsalamander. Wat is er aan hand met de milieustrijd van de SP? Gaat het om de mensen? Of om de dieren? Amfibieënkenner en milieuspeurder in dienst van de SP Harry Voss geeft uitleg.

'Het gaat niet om dieren óf mensen. De aanwezigheid van natuur geeft voor veel mensen meerwaarde aan het leven. Wij mensen maken gebruik van de natuur. Weg met de hekken zeg ik altijd. Laat iedereen maar genieten. Behoud van natuurgebieden voor de toekomst is dus belangrijk. Bij de acties om poelen met zeldzame dieren te redden van de Betuwelijn speelde bovendien mee dat we aan de hand van de lotgevallen van de kamsalamander konden aantonen zo gaat het dus. Alle mogelijke internationale afspraken over de bescherming van zeldzame dieren moeten zonder enige noodzaak wijken voor zo'n prestigeproject.

Het klopt dat ik in mijn werk voor met MilieuAlarmteam andere accenten leg dan

Remi. Maar ook in de Kamer heeft de SP zich altijd sterk gemaakt voor het dierenwelzijn en voor natuurbehoud. Ook heeft de Kamerfractie de afgelopen jaren al fors geïnvesteerd in contacten met natuur- en milieu-organisaties. Het is onder andere mijn taak om te zorgen dat er meer aandacht komt voor die kant van de SP en dat lukte met de kamsalamander uitstekend.' Voss raadt ook afdelingen aan alert te zijn op actiemogelijkheden op het gebied van natuurbehoud. 'Anderen praten er misschien wel over, maar wij kunnen mensen organiseren. En mijn ervaring is dat je bij natuuracties heel snel medestanders vindt.'

*Info: Harry Voss
(010) 243 55 56*

Kabelnet-actie SP brengt Haarlem in rep en roer

Alert reageren loont. Dat bleek in Haarlem, waar de SP-fractie door iemand gewezen werd op de gevolgen van een mogelijke verkoop van het gemeentelijk kabelbedrijf. De afdeling zag er een uitgelezen kans in de SP krachtig te profileren en verspreide razendsnel 27.000 protestkaarten met onder andere de analyse: 'Grote projecten als het Enschede-complex (tekort reeds 5,4 miljoen) en Schalkwijk 2000+: dáár is het geld

van de kabel voor nodig. En ú gaat het betalen.' Al snel waren er 2.000 ondertekende kaarten terug ontvangen. Bovendien bleek de kabelverkoop zich te ontwikkelen tot de achilleshiel van de Haarlemse politiek: GroenLinks staat achter de actie, maar zit ook in het college van B en W. SP-raadslid Hilde van der Molen: 'Er wordt nu van alles geprobeerd om GroenLinks binnenboord te houden. En ook in de andere partijen bespeur ik sym-

pathie voor ons standpunt, maar velen zijn bang dat wij te sterk worden als ze ons steunen. D66 voelde zich gesterkt door onze actie en heeft inmiddels een motie voor een stadsdebat aangevraagd. Leuk is ook, dat een ex-bestuurder van de VVD voor ons folderde. De coalitie sukkelde al langer, en de SP is nu de lont in het kruidvat. Onze actie is de bekende druppel.'

*Info: Hilde van der Molen
(023) 533 17 00*

uit het land

Gemeenten moeten asbestrisico onderzoeken

Regelmatig krijgen SP-afdelingen te maken met bewoners die maatregelen eisen tegen het asbest in hun woning, maar die geen gehoor vinden bij de verhuurder. Dan is het natuurlijk zaak om de mensen die het aangaat te mobiliseren. En ook is het dan goed om te weten dat er sinds september vorig jaar regels gelden waarop bewoners zich kunnen beroepen.

Die regels zijn te vinden in de Regeling Bouwbesluit materialen 1998 (Staatscourant 1998 / nr. 138 pag. 6). Het besluit stelt normen voor de concentratie asbestvezels (en ook formaldehyde-gas) die mag voorkomen in ruimten die voor

mensen toegankelijk zijn, en het geeft regels voor de wijze waarop de aanwezigheid van asbest vastgesteld dient te worden. Het winstpunt voor bewoners is dat ze met dit besluit in combinatie met artikel 13 van de Woningwet van de gemeente kunnen eisen dat die nagaat hoe het zit met de asbestconcentratie in hun woning, en eventueel maatregelen afdwingt. Het besluit geeft overigens niet exact aan welke asbestconcentraties nog toelaatbaar zijn. Gemeenten kunnen al maatregelen eisen als de asbestconcentratie ligt boven het 'verwaarloosbaar risiconiveau', maar hoeven dat pas te doen als het 'maximaal toelaatbare risiconiveau' wordt overschreden. Bij het invullen van het beleid op dit punt kunnen SP-afdelingen natuurlijk de gemeente een handje helpen.

Info: Peter Verschuren (050) 549 32 20.

Luit het land

GSM-masten: aandringen op regels, maar gevaren niet overdrijven

Veel SP-afdelingen laten momenteel kritische geluiden horen over GSM-zendmasten op woningen. In Brunssum richtte de SP zelfs met succes een actiecomité op, nadat bewoners hun ongerustheid uitten. Woningstichting 'Wonen Brunssum' besloot na acties van het comité dat een mast bovenop een flat weg moest. 'Ze is bang dat de woningen door angst onder de mensen onverhuurbaar worden,' zegt Klaas Overdijk van de Brunssumse SP. 'Maar het is heel belangrijk dat de discussie gevoerd wordt. De lange-termijneffecten van GSM-masten zijn nog niet in kaart gebracht. Dus is het beter nu maatregelen te nemen dan later 'sorry' te moeten zeggen.'

De visie van Overdijk wordt gesteund door onder andere de gemeente Haarlemmermeer. Die sprak zich uit tegen de plaatsing van GSM-masten op woongebouwen en eiste een bouwvergunning voor GSM-masten. Libertel en KPN spanden hiertegen een rechtszaak aan, die ze verloren. Voor GSM-masten is wel degelijk een vergunning nodig. Het antwoord op de vraag naar de schadelijkheid van de masten is minder eenduidig. Het wemelt van de tegenstrijdige uitspraken en onderzoeken. Toch hebben sommige landen wel voorzorgsmaatregelen genomen. In delen van Duitsland is plaatsing van GSM-masten op woningen verboden en Italië hanteert aanzienlijk strengere normen

dan Nederland. In Zwitserland mogen geen GSM-masten geplaatst worden op scholen, woningen en ziekenhuizen. Huisarts Paul Jonas van Ons Medisch Centrum in Zoetermeer: 'Buitenlandse onderzoeken wijzen op slaapstoornissen en hoofdpijn in de buurt van GSM-masten. Ook ontdekte professor Lai uit de VS dat radiofrequente GSM-straling schade aan DNA kan veroorzaken. Een oorzakelijk verband is weliswaar niet wetenschappelijk aangetoond, maar kan ook niet uitgesloten worden. Daarom moet de politiek de veiligste weg kiezen: zolang er onzekerheid is over de stralingsgevolgen, geen masten op woningen, scholen en bejaardenhuizen.' Volgens Jonas moet er echter beslist geen masten-hetze gevoerd. 'We moeten onnodige onrust voorkomen. Wel is het zinvol dat afdelingen hun gemeente wijzen op de vergunningsplicht van GSM-masten. Gemeenten kunnen dan de wildgroei een halt toeroepen en de komst van nieuwe masten aan regels binden. Ook is het verstandig om aan te dringen op *site-sharing*' waarbij meerdere GSM-aanbieders gebruik maken van één mast. Een woordvoerder van telecombedrijf Detron verklaarde onlangs dat hierdoor het aantal masten met 60 procent vermindert kan worden.'

Info: Klaas Overdijk
(045) 522 9521

Paul Jonas (079) 331 15 52.

Bijstandsverschillen in kaart gebracht

De SP in Friesland heeft met een rapport over grote verschillen in bijstandsuitkeringen recentelijk hoge ogen gegooid in de pers. De resultaten van het rapport 'Geen maatwerk maar willekeur' waren in de regionale dagbladen voorpaginanieuws en ook radio en TV besteedden volop aandacht. Volgens districtsvoorzitter Hanny Lehmann is die publiciteit vooral te danken aan de schokkende feiten die aan het licht werden gebracht. 'We ontdekten dat de bijstandsuitkering in vergelijkbare situaties in de ene gemeente tot negenhonderd gulden per maand lager kan zijn dan in de andere. Het was bekend dat de hoogte van de bijstand per gemeente behoorlijk kan verschillen. Maar zoveel, dat was niet eerder aangetoond.'

Info: Hanny Lehmann (0518) 413 164

Vier grote acties tegelijk in Alkmaar

De Alkmaarse SP is momenteel wellicht de actiefste afdeling in het land. Er loopt een protestkaartenactie tegen de bouw van een duur nieuw stadskantoor, een handtekeningenactie tegen de sluiting van een bibliotheek, een actie met kaarten en enquêtes tegen bezuinigingen op de WVG-gehandicaptenvoorzieningen en een huurdersactie. De 10.000 WVG-folders leverden 150 mensen op die een enquêteformulier invulden, en 50 bezwaarschriften van gehandicapten. De actie had onverwacht snel succes. Jan van Schaik van de Alkmaarse SP: 'Nog voordat wij er in de raad een interpellatie over konden houden, besloot de gemeente de bezuinigingen te heroverwegen.' Voor de actie 'Stadskantoor geen prestige-project' werden 25.000 protestkaarten huis-aan-huis verspreid, waarvan er inmiddels zo'n vierhonderd terug ontvangen zijn. De huurdersactie, waarvoor de SP een enquête hield, heeft als voorlopig resultaat dat verhuurder ABC maatregelen tegen vochtoverlast gaat nemen. Helaas alleen nog maar bij één huurder: de initiatief-

nemer van de actie. De SP gaat zich nu ervoor inzetten dat dat bij alle 250 woningen gebeurt. *Hoe krijgt de afdeling de mensen om te folderen, handtekeningen te verzamelen enz.?*

Van Schaik: 'Twee mensen houden zich constant bezig met het actief krijgen en houden van vrijwilligers. Ze bellen en gaan bij de mensen langs. Bovendien organiseren we regelmatig leuke, informele avonden waar iedereen die zich voor de SP inzet, wat kan drinken en eens over iets anders kan praten dan politiek. Zo is een hechte, gezellige club ontstaan die bereid is om er de schouders onder te zetten. Dat is goed, want zo hoeft het afdelingsbestuur bijvoorbeeld zelf niet meer te folderen en kan het zich op andere dingen concentreren.' Een keerzijde aan de Alkmaarse dadendrang erkent Van Schaik ook: 'De actie voor het openhouden van een bibliotheefiliaal ontmoette vanaf het begin vrij weinig steun van de mensen. En door de andere acties ontbrak het ons aan de tijd om er méér aandacht aan te besteden.'

Info: Jan van Schaik
(072) 562 60 88

Reacties

Reacties staat open voor alle actieve SP-leden om kernachtig een politieke visie naar voren te brengen of te reageren op artikelen in *Spanning* of eerdere reacties. De redactie beslist over plaatsing van de bijdragen. Je vergroot de kans op plaatsing van jouw visie door met nieuwe inzichten te komen, die bondig te formuleren en helder te onderbouwen. Probeer de lengte van je bijdrage te beperken tot maximaal 300 woorden.

Kunstenaars en armoede

Algemeen Dagblad 26 juli: 'Kwart kunstenaars op armoedegrens.' Van de 11.600 kunstenaars die Nederland rijk is, moet dertig procent rondkomen van een bijstandsuitkering. Uit het onderzoek blijkt verder dat veertig procent een negatief inkomen uit beeldende kunst heeft. Met andere woorden, ze geven meer uit aan linnen, verf, kwasten en atelierhuur dan wat de verkoop van kunst oplevert. De meest primaire reactie op zulk nieuws is dat die jongens en meisjes van lotje getikt zijn. Van iets meer diepgang getuigen de wiskundeknobbels die je haarfijn voorrekenen dat er dus te veel kunstenaars zijn. Wat er met dat teveel moet gebeuren vertellen ze er niet bij. Gelukkig. Iemand met nog meer compassie voor de artistieke medemens komt met het briljante idee dat kunstenaars kunst moeten maken waar vraag naar is en de echte vrijmarkt-fetisjist vindt tenslotte het ondernemerschap belangrijker dan het kunstenaarschap. Bij afname van twee, geheel in overeenstemming met uw smaak geschilderde

doeken, een originele replica van echt kunstleer cadeau!

Je kan je echter ook afvragen hoe het komt dat er zo weinig aandacht is voor kunst. En dan kom je tot andere conclusies. Om er twee te noemen: kunst (en cultuur) zijn verbannen naar de vrijetijdsector. Een groeiemarkt met, geheel conform de neoliberale tijdgeest, moordende concurrentie. Kortstondige hypes waar die markt het vooral van moet hebben, verhouden zich nu eenmaal slecht tot, laat ik het eens sjiek zeggen, cultivering van geestelijke behoeften. De tweede conclusie heeft te maken met de primitieve opvatting dat in onze verzakelijkte samenleving succes synoniem is met (vooral veel) geld. En, raar maar waar, juist dat laatste blijkt geen motief te zijn om kunst te maken. Er moet dus een hoger doel zijn om je als kunstenaar al die ontberingen te getroosten. Volgens mij komt het aardig in de buurt bij zoiets als beschaving. En daarvan kan nooit te veel zijn.

Hans van Leeuwen, Leidschendam

Stem tegen moet blijven!

In nummer 1 van *Spanning* las ik in het artikel over de Euro-campagne: 'Hoezeer we ook vinden dat *Stem tegen*, *stem SP* aan vervanging toe is, in dit geval was dat de ideale uitsmijter.' Volgens mij is deze leus niet alleen een ideale uitsmijter, maar blijft ze vooralsnog de beste leus voor verkiezingscampagnes.

Kenmerkend was dat de enige verkiezingscampagne die wat achterbleef bij de verwachtingen die voor de Provinciale Staten was. En dat was juist de enige campagne waarbij we '*Stem tegen*' niet gebruikten. '*Stem tegen*' is provocerend. Een leus die discussie uitlokt, ons een ideale gelegenheid biedt uit te leggen waar we vóór zijn. Een leus die onze tegenstanders boos maakt. Daar moeten we niet bang voor zijn. Het is juist een bevestiging dat we goed bezig zijn. Stel je voor dat het leger neoliberale partijen zou vinden dat we een goede leus hadden! Uiteraard moeten we in de toekomst altijd bereid zijn na te denken over nieuwe situaties. Maar volgens mij hebben alle succesvolle campagnes tot nu toe met '*Stem tegen*' aange-toond dat de leus nog helemaal niet aan vervanging toe is.

Peter van Zutphen, Heerlen

Bevoegdheid van de gemeente naar de wijk(raad)?

Overall hoor je termen als 'bewonersparticipatie' of 'interactief' besturen. Veel gemeenten zoeken nieuwe manieren om 'de kloof' tussen bevolking en politiek te dichten. In Uden loopt nu een discussie om meer bevoegdheden (bijvoorbeeld over de onderhoudsbudgetten) aan wijkraaden over te dragen. De SP is warm voorstander van meer democratie – en dus ook meer zeggenschap – in de wijken, en het laatste jaar ben ik veel in gesprek geweest met wijk- en dorpsraden. De vraag is echter of wijkraaden het juiste instrument zijn om de mensen

in de wijken meer zeggenschap te geven. Want in hoeverre vertegenwoordigt een wijkraad daadwerkelijk de mensen? Het komt voor dat de gemeente afspraken maakt met een wijkraad, waarna bewoners aankloppen met de vraag hoe men dat in vredesnaam heeft kunnen verzinnen. Wijkraaden vormen een bont landschap: van clubjes verzuurde mensen die hun bestaansrecht ontlenden aan kritiek op anderen, tot enthousiaste groepen wijkbewoners die van alles organiseren. Van raden die zich formeler opstellen dan de ge-

meente, tot praktische mensen met praktische voorstellen. Van gewichtige wijkburgemeester tot betrokken buurtbewoners. Naar mijn smaak moet een gemeente hoge eisen stellen aan wijkraaden voor er daadwerkelijk bevoegdheden worden overgedragen. Een wijkraad dient over veel mensen te beschikken, en vooral heel veel in contact te zijn met de wijkbewoners, bijvoorbeeld door huis-aan-huis te werken. Een wijkraad moet actief zijn, niet alleen met het leveren van (terechte) kritiek, maar ook door zelf de handen uit de mouwen te steken. Ik heb

in Uden goede voorbeelden gezien: wijkraaden met zo'n honderd vrijwilligers, die in de wijk van betekenis zijn: met activiteiten voor de jeugd, voor ouderen, voor verstandelijk gehandicapten. Met het beheer van een goed wijkgebouw, met acties, buurtpreventie, hulpdiensten enzovoorts. Met zo'n club, die zijn bestaansrecht in de praktijk bewijst, kun je rustig experimenteren met de overdracht van bevoegdheden. Onverstandig lijkt me dat met kleine vergaderclubs, die de buurt nauwelijks kennen.

Spencer Zeegers, Uden

Hoe sociaal is de sociale zekerheid van de 21ste eeuw?

Inschrijven als werkzoekende doe je bij het arbeidsbureau en voor een uitkering ga je naar de sociale dienst of de bedrijfsvereniging. Zo is het tientallen jaren geweest en zo is het nog steeds, al heten bedrijfsverenigingen inmiddels uvi's. Maar zo blijft het niet – als het aan het kabinet ligt. Vanaf 2001 meld je je bij het regionale *Centrum voor Werk en Inkomen* (CWI). Arbeidsbureaus bestaan dan niet meer en in plaats van de bedrijfsvereniging krijg je je WW-uitkering van bijvoorbeeld Nationale Nederlanden. De bijstand wordt nog steeds toegekend door de gemeente, maar wellicht administratief afgehandeld door VB-Accountants. En de weg terug naar de arbeidsmarkt word je gewezen door een keur aan commerciële bureaus die het allemaal beter zeggen te doen dan de concurrentie.

Jan de Wit

Na jarenlang vooral achter de ontwikkelingen aangelopen te hebben, heeft het kabinet in mei van dit jaar eindelijk zijn voorstellen gepresenteerd voor de nieuwe structuur van de sociale zekerheid. Over de veranderingen die daarvan het gevolg zijn, zal de komende tijd heel wat gepraat worden. In Spanning

daarom een overzicht van de inhoud en de mogelijke gevolgen van de voorstellen.

Rol vakbonden en werkgeversorganisaties sterk teruggedrongen

De snelle groei van het aantal WAO'ers was in 1993 aanleiding voor een parlementaire

enquête naar de uitvoering van de sociale zekerheid. 'Werkgevers en werknemers hebben er een potje van gemaakt,' was grof vertaald de belangrijkste conclusie 'en daardoor zijn veel mensen onnodig afgevloeid naar de WAO, en blijven ze daar onnodig lang.' De enquête leidde tot veranderingen in de uitkeringswereld: de uitvoerende taken van de bedrijfsverenigingen werd overgenomen door de uvi's (uitvoeringsinstellingen) en voor de Sociale Verzekeringsraad kwam het Landelijk instituut sociale verzekeringen in de plaats, het Lisv. Verder werd het Ctsv ingesteld, het College van toezicht op de sociale verzekeringen, en werd de rol van de vakbonden en werkgeversorganisaties sterk teruggedrongen.

Inmiddels was in 1994 Paars aan de macht gekomen, waardoor ook de wereld van de uitkeringen te maken kreeg met De Markt. Het regeerakkoord van Paars I in 1994 stelde de privatisering van de Ziektewet in het vooruitzicht, evenals de invoering van marktwerking in de WAO. Verder beloofde het kabinet bij zijn aantreden dat er een stevige maatschappelijke discussie zou komen over de toekomst van de hele sociale

Voor het arbeidsbureau is na 2000 geen plaats meer. De publieke taken gaan naar het CWI en de arbeidsbemiddeling naar De Markt.

zekerheid. In mei vorig jaar concludeerde de Tribune 'Over de vraag waar het naar toe moet na 2000, is in de Kamer nog nauwelijks gesproken. Het gevolg is dat de politiek niets anders doet dan achter de feiten aan hollen. En die feiten zijn dat de uitvoeringsinstellingen zichzelf inmiddels allemaal hebben omgebouwd tot holdings waarin – naast de sociale verzekeringspoot – ook een particuliere poot staat die zaken verkoopt als levensverzekeringen en pensioenen. Vervolgens zijn die half commerciële uvi's stuk voor stuk nauw gaan samenwerken met puur commerciële bedrijven. Bij gebrek aan eigen initiatief volgde de politiek de uvi's en De Markt.'

De vreemde combinatie van één loket en De Markt

Inmiddels is er meer duidelijkheid gekomen. In maart kwam het kabinet eindelijk met de nota Structuur Uitvoering Werk en Inkomen (SUWI) die in juni uitgebreid besproken is door de commissie Sociale Zaken van de Tweede Kamer. In de nota SUWI vlecht het kabinet zijn twee belangrijkste voornemens in elkaar: het instellen van één loket voor werk en inkomen, en het versterken van de rol van De Markt. Het uiteindelijke doel is een goedkopere uitvoering van de sociale zekerheid, die meer

dan nu gericht is op snelle reïntegratie in het arbeidsproces. Centraal in de nieuwe uitvoeringsorganisaties komen de CWI's te staan. CWI betekent Centrum voor Werk en Inkomen. De bedoeling van het kabinet is dat heel Nederland eind 2000 terecht kan bij één van de ruim 200 CWI's die dan operationeel moeten zijn. Bij het CWI

moet iedereen aankloppen die werkloos is en een uitkering wil hebben. Het CWI kijkt dan eerst of er werk voor je is, en neemt daarna de aanvraag in voor de uitkering waar je eventueel recht op hebt. Het afhandelen van die aanvraag is vervolgens een zaak voor de gemeente als het om bijstand gaat, en voor één van de uvi's als het WW betreft. En hier komt de markwerking om de hoek kijken: de bestaande uvi's (Cadans, Guo, SFB, GAK en Uszo) worden volledig geprivatiseerd: de aandelen ervan worden verkocht. Om de concurrentie verder te versterken worden bovendien de eisen versoepeld waaraan nieuwe uvi's moeten voldoen. Het kabinet wil dat er snel méér komen. In de toekomst kan een bedrijf en of een groep bedrijven met meer dan 100 werkne-

Wie krijgt het voor het zeggen?

In de 'oude' structuur van de sociale zekerheid vormden op vrijwel alle niveaus de vakbeweging en de werkgeversorganisaties de besturen. Na de parlementaire enquête van 1993 is daarin verandering gekomen. In het model dat het kabinet nu voor ogen staat, ziet de structuur er als volgt uit:

- De 200 regionale CWI's (Centrum voor Werk en Inkomen) die er moeten komen, zijn publieke organen die vallen onder het LIWI (Landelijk Instituut voor Werk en Inkomen). Het LIWI-bestuur wordt gevormd door drie onafhankelijke kroonleden, drie werkgeversvertegenwoordigers, drie werknemersvertegenwoordigers, drie leden namens de gemeenten en een onafhankelijke voorzitter.
- Op regionaal niveau komen er 'platforms voor afstemming'. Daarin zitten vertegenwoordigers van de gemeenten, de uvi's, de werkgevers en de werknemers. De platforms krijgen geen bestuurlijke functie: ze zijn er alleen om uitvoeringszaken beter op elkaar af te stemmen.
- De uvi's die de WW en WAO uitvoeren, worden volledig geprivatiseerd en mogen ook allerlei andere commerciële activiteiten verrichten.
- De gemeenten houden hun bevoegdheden bij de toekenning van bijstandsuitkeringen. Ze krijgen daarnaast de taak om te zorgen voor reïntegratie in het arbeidsproces van mensen die geen uitkering hebben.
- De huidige arbeidsbureaus verdwijnen. Hun publieke taken worden overgenomen door de CWI's en voor de reïntegratie van moeilijk plaatsbare werkzoekenden ontstaat een geprivatiseerd bedrijf dat een tijdje een beschermde status krijgt en zich daarna moet redden op de commerciële markt.

De gemeentelijk sociale dienst zit vanaf 2001 verscholen achter het 'ene loket' van het CWI en zal steeds vaker de administratieve afhandeling van de aanvragen uitbesteden aan een commercieel bedrijf.

mers zelf kiezen bij welke uvi men zich wil verzekeren. De beslissing hierover moet wel genomen worden in overleg met de werknemers; bijvoorbeeld in de CAO-onderhandelingen.

Waar moet je in de toekomst zijn om actie te voeren tegen het girogluren?

Niemand is er natuurlijk tegen dat uitkeringverstrekking en arbeidsbemiddeling beter op elkaar afgestemd worden. De één-loketgedachte die in de CWI's is uitgewerkt, is daarom een uitstekende zaak. Maar de vraag is of dat ook geldt voor de rest van de veranderingen. Of dat er door het stimuleren van de concurrentie achter dat loket juist een enorme warboel gaat ontstaan. Een aantal te verwachten problemen is zonder enige moeite op te lepelen.

● Nu al is het vaak een touwtrekken tussen de instanties als iemand werkloos wordt na een aantal tijdelijke (part-time) baantjes. Met veel meer – en puur commerciële – uvi's, zal dat er alleen maar erger op worden.

● Concurrentie tussen de uvi's is een kernpunt van de nieuwe structuur. Maar wat gaat het in de praktijk betekenen als een bedrijf overstapt van de ene uvi naar de andere? Dat is een bijzonder risicovolle zaak, waarbij de uvi die verlaten wordt er alle belang bij heeft de boel zó over te dragen dat het bij de nieuwe uitdraait op een fiasco. Bovendien voeren de uvi's ook allerlei bovenwettelijke regeling uit zoals pensioenen en WAO-gatverzekeringen. Kunnen die ook overgenomen worden? Of krijgt een bedrijf dan met meerdere uvi's te maken?

● Waar moet je zijn als iets niet deugt? Neem de acties die veel SP-afdelingen gevoerd hebben tegen het girogluren. In de toekomst verzamelt het CWI de benodigde gegevens voor de bijstandsaanvraag. Daarna neemt de gemeente de beslissing, maar kan het zijn dat ze de heronderzoeken uitbestedt aan VB-accountants. Waar moet je dan zijn als er te gretig inzage gevraagd wordt in je persoonlijke gegevens?

● Hoe zit het met de privacybescherming. De banken en verzekeraars die graag een uvi willen beginnen (onder andere ABN Amro en Aegon) erkennen dat ze belang hebben bij de gegevens van de cliënten om hen ook andere diensten te kunnen verkopen. De klant zal toestemming moeten geven voor het gebruik van die gegevens. Maar kun je nog spreken van toestemming uit vrije wil, of meer van een dwangrelatie? De Registratiekamer houdt het voorlopig op het laatste.

● Hoe voorkom je langs elkaar

heen werken als drie instanties zich met één dossier bezighouden? De uvi, het CWI en het reïntegratiebedrijf.

● Wat gaat het betekenen dat de sancties van de Wet Boeten door de uvi opgelegd worden, en de strafkortingen door het CWI? Hoe krijg je dat op elkaar afgestemd?

Kamer kritisch over volledige privatisering uvi's

Bij de bespreking in de Kamer was de VVD het meest positief over het SUWI-voorstel. 'Iedere instantie die zich bezighoudt met de uitvoering van de sociale zekerheid moet via financiële belangen worden aangestuurd', hield VVD-woordvoerder mevrouw Essers haar collega's voor. Ze pleitte voor meer concurrentie, meer marktwerking, vrije inkoop en meer eigen risico bij de uitvoering. En ze vond dat terug in het voorstel. Het enige echte kritiekpunt was de grote onduidelijkheid over wat de hele reorganisatie gaat kosten.

Coalitiegenoot PvdA was aanmerkelijk kritischer. Mevrouw Noorman-Den Uyl wees op de vele praktische problemen die de nieuwe structuur met zich mee brengt, en ze vond de argumenten om de uvi's helemaal te privatiseren onvoldoende. 'Op deze manier commercieel onderbrengen van de uvi's draagt niet echt bij aan klantgerichtheid en kostenbesparing en is ook niet nodig voor de marktwerking en concurrentie die wij voorstaan.' Ze raadde het kabinet aan nog eens te kijken naar alternatieven waarbij de uvi's gedeeltelijk in de publieke sfeer blijven.

CDA-woordvoerder mevrouw Verburg ging nog een stap verder. Zij sprak een duidelijke voorkeur uit voor het handhaven van de huidige situatie, waarbij de uvi's een commerciële poot

hebben die particuliere verzekeringen verkoopt (pensioen, ziekteverzuimpolis, etc) en een publieke pool die de WW en de WAO uitvoert.

GroenLinks liet via de heer Harrewijn weten 'vooralnog geen verdere privatisering van de uvi's te willen. Het ingewikkelde veranderingsproces dat de CWI-vormig is, moet je niet extra belasten door tegelijkertijd te privatiseren'.

SP'er Jan de Wit wees de privatisering veel stilliger af. 'Het kabinet wil de uvi's uitleveren aan de tucht van de markt. Dat betekent dat hun eerste doel wordt *overleven*: vasthouden en zo mogelijk uitbreiden van het marktaandeel.' De Wit wees verder op berekeningen van deskundigen dat de privatisering van de Ziektewet de uitvoeringskosten niet heeft doen dalen, maar juist 12 procent hoger heeft gemaakt. Als enige verklaarde De Wit zich ook tegen de opsplitsing van de arbeidsvoorziening in het CWI en een commercieel bedrijf. 'Dat gaat ten koste van de opgebouwde *knowhow* en de moeilijk plaatsbare werklozen. In Engeland zie je dat de commerciële *jobcenters* alleen aandacht hebben voor de mensen die gemakkelijk te plaatsen zijn.'

Een doolhof vol haaien?

De maatschappelijke discussie over waar het op lange termijn inhoudelijk heen moet met de sociale zekerheid is nog steeds niet gevoerd. Toch komt het kabinet nu met voorstellen die vrijwel onomkeerbare gevolgen hebben voor de uitvoering. De volledige privatisering van de uvi's draai je immers niet eenvoudig meer terug. Een ander opvallend aspect van het plan is dat er – los van die privatisering – geen duidelijke keuzes gemaakt worden. 'Het is een compromis om het com-

promis' concludeerde mevrouw Verburg van het CDA heel trefvend. De gemeente krijgen een beetje hun zin, de vakbonden en werkgeversorganisaties houden een beetje hun macht, De Markt rukt op, maar mag zich nog niet overal mee bemoeien. En ook de minister zelf houdt nog een vinger in de pap. Veel te veel is de discussie gevoerd rond de vragen 'Wie krijgt het voor het zeggen?' en 'Hoe ver privatiseren we?'. En veel te weinig is de vraag geweest 'Hoe krijgen we een optimale structuur voor de cliënten?' Oké, er komt dat ene loket waar iedereen zich moet melden.

Waar moet je in de toekomst zijn om actie te voeren tegen het girogluren? Bij het CWI, de gemeente of VB-Accountants?

Maar daarachter dreigt zich wel een doolhof te ontwikkelen: vol haaien die het niet gaat om problemen op te lossen, maar alleen om het geld dat de cliënt meebrengt. ●

Taken CWI's

Niet alles wordt aan de markt overgelaten. Vooral zaken waarbij beslissingen genomen worden die bepalend zijn voor het recht op uitkering blijven in het 'publieke domein' en worden toebedeeld aan de CWI's.

- De WAO-keuringen en herkeuringen.
- Verrichten van *second opinions* gedurende het eerste ziektejaar, als werknemer en werkgever van mening verschillen over de arbeidsongeschiktheid.
- Koppelen van werkzoekenden aan vacatures, en werven en registreren van vacatures.
- Verzamelen van alle noodzakelijke gegevens voor een WW- of Bijstandsaanvraag.
- Nemen van de beslissingen over strafkortingen bij WW-uitkeringen als iemand 'verwijtbaar' werkloos is.
- Bepalen van de afstand van iemand tot de arbeidsmarkt. Dit is de indeling van werkzoekenden in 'fasen': fase 1: direct bemiddelbaar, fase 2: bemiddelbaar na een traject van minder dan een jaar, fase 3: bemiddelbaar na een traject van langer dan een jaar, fase 4: onbemiddelbaar.
- Advies afgeven over de noodzakelijke scholing die iemand moet volgen om aan het werk te komen. (De 'noodzakelijkheidsverklaring' die nu door arbeidsbureaus wordt afgegeven en die van belang is voor vergoeding van een cursus.)
- Afgeven van ontslagvergunningen.
- Afgeven van verklaringen dat iemand aangewezen is op de WIW (Wet Inschakeling Werkzoekenden).
- Verrichten van het 'inburgeringsonderzoek' voor nieuwkomers in Nederland.
- Afgeven van tewerkstellingsvergunningen aan arbeidskrachten van buiten de EU.

Wat het CWI niet mag doen:

- Betaalde activiteiten verrichten voor werkgevers (bijvoorbeeld werven en selecteren van arbeidskrachten). Hiervoor moeten werkgevers particuliere bedrijven inschakelen.
- Beslissingen nemen over bijstandsuitkeringen. Dat blijft een taak voor de gemeenten. In het regeerakkoord van Paars II was er sprake van dat ook de toekenning van bijstandsuitkeringen mogelijk door de CWI's zou plaatsvinden en niet langer door de gemeenten. Dat idee is inmiddels verlaten: de uiteindelijke beslissing over het recht op bijstand blijft een bevoegdheid van de gemeenten. Wel stelt het kabinetsvoorstel nadrukkelijk dat gemeenten de uitkeringsverzorging en de reïntegratiefunctie (de toeleiding naar de arbeidsmarkt) kunnen uitbesteden aan commerciële bedrijven.

Scholing op
alle niveaus en
op alle terreinen

Een pittig cursusjaar voor de boeg

‘Waaróm scholing zo belangrijk is voor de SP? Wel, op de cursus voor scholingsbegeleiders zei Tiny Kox het heel treffend: *‘Voor elk beroep, hoe eenvoudig ook, moet je naar school. Als SP’ers stellen wij ons enorm grote doelen: we gaan de wereld veranderen. Zouden wij dan niet hoeven te leren?’*

SP-scholingscoördinator Jeannette de Jong komt op gang: ‘Bovendien, hét probleem dat afdelingen aankaarten is dat ze zoveel willen doen en zo weinig mensen hebben die het kunnen doen. Scholing zorgt ervoor dat de kennis die in de afdelingen aanwezig is, bij meer mensen terechtkomt, zodat ook het werk beter verdeeld kan worden. En nog een belangrijke reden voor afdelingsscholingen is dat je hierdoor met nieuwe mensen in contact kunt komen: de denkers, de mensen die ooit ‘nee’ gezegd hebben op de vraag of ze folders willen uitdelen, maar die wel een aanwinst kunnen zijn voor de afdeling. Dat geldt zeker nu we besloten hebben dat scholingen open staan voor alle leden. En ach, waarom moet ik eigenlijk nog uitleggen dat scholing belangrijk is? Alle afdelingen hebben er in de congresvoorbereiding zelf om gevraagd: *scholing, scholing, scholing!*’

Meer aandacht dus voor scholing, en vooral voor scholing door de afdelingen zelf. Het gaat er de komende tijd immers om de basis van de partij, de afdelingen, te versterken. Jeannette de Jong: ‘Voor het komende jaar hebben we voor de lokale scholingen vijf thema’s gekozen. Dat zijn onderwerpen waarvan we weten dat veel actieve SP’ers er meer over willen weten, en waarvan we vinden dat ze tot de basiskennis van afdelingsbestuurders en raadsleden behoren. Die thema’s zijn:

- **SP in ontwikkeling:** hoe heeft onze partij zich de afgelopen 25 jaar ontwikkeld, en ontwikkelt ze zich nog steeds?
- **SP en activisme:** waarom is het activisme zo belangrijk dat we het één van onze grondbeginselen noemen? En wat houdt het eigenlijk in?
- **De geschiedenis van het socialisme in Nederland,** waarbij de nadruk zal liggen op de recente geschiedenis.
- **Politieke stromingen:** hoe ziet politiek Nederland eruit? Wat is (neo)liberalisme? En wat is sociaal-democratie?
- **Opbouw en afbraak van de welvaartsstaat.** Waarom is de verzorgingsstaat er gekomen? En waarom wordt hij nu stukje bij beetje afgebroken?

De opzet is dat afdelingen eens per maand een scholingsavond beleggen en dat elk thema in twee avonden uitgediept wordt. Dan kom je op 10 bijeenkomsten in het schooljaar 1999-2000, van september tot en met juni. Voor elk thema wordt een cursusboekje gemaakt aan de hand waarvan de deelnemers de discussie voorbereiden.’

Een middel om nieuwe mensen bij de afdeling te betrekken

In veel afdelingen zijn politieke scholingen wat uit beeld geraakt. Gaat het die afdelingen nu lukken om een jaar lang interessante bijeenkomsten te houden? De Jong: 'Als eerste start hebben we de afdelingen gevraagd plaatselijke scholingsbegeleiders aan te stellen. Die begeleiders hebben we op vier regionale bijeenkomsten bij elkaar geroepen en daar bleek dat het enthousiasme in ieder geval aanwezig is. Dat is natuurlijk geen garantie dat problemen achterwege zullen blijven. Maar daar kan ik alleen maar op zeggen dat afdelingen meteen bij mij aan de bel moeten trekken als de scholingen niet goed van de grond komen. Samen kunnen we dan bekijken hoe we de problemen – die zich ongetwijfeld her en der zullen voordoen – kunnen oplossen.'

Jeannette de Jong

Nieuw is dat scholingsavonden open staan voor alle leden. Wat betekent dat voor de afdelingen?

De Jong: 'Mensen van buiten het bestuur en de kerngroep bij de scholingen betrekken kan de afdelingen heel veel opleveren. Ik raad iedereen dan ook aan daar serieus werk van te maken. En dat betekent niet alleen een aankondiging in het plaatselijk nieuws zetten, maar beslist ook de ledenlijst eens bij langs lopen en de interessante mensen persoonlijk uitnodigen. Maak daarbij wel duidelijk de afspraak met de deelnemers dat het om een serie scholingen gaat, en niet om eens een keertje te komen kijken.'

Oud en nieuw op de cursuskalender

Ook de cursussen van de nieuwe cursuskalender die binnenkort uitkomt, staan open voor leden buiten het bestuur en de kerngroep. De Jong benadrukt dat het daarbij wel zaak is om goed te kijken voor wie welke cursus bestemd is. 'Als we een cursus publiciteit voor gevorderden geven bijvoorbeeld, is het storend als er mensen zitten die nog nooit een folder geschreven hebben. Op de cursuskalender zullen we zo duidelijk mogelijk aangeven welke cursussen voor iedereen bestemd zijn, en welke alleen voor SP'ers met een bepaalde verantwoordelijkheid. De afdelingsvoorzitter, via wie immers alle aanmeldingen lopen, moet zorgen dat daar rekening mee gehouden wordt.'

Opvallende nieuwkomers op de cursuskalender zijn de excursies naar de medische centra van de SP en naar de Veluwe. Bij het de eerste staat het unieke van onze artspraktijken centraal, bij de tweede (die gegeven wordt door MilieuAlarmmedewerker Harry Voss) het dierenwelzijn. Voss zal het onder andere hebben over de jacht, de biotechnologie en de teloorgang van de natuur.

De serie economischolingen van het afgelopen voorjaar krijgt een vervolg in een nieuwe serie, waarin het achtereenvolgens zal gaan over de economische macht in Nederland, de privatisering van de nutsbedrijven, de economische uitbuiting op wereldschaal en de ontwikkelingssamenwer-

king. Verder komen veel cursussen terug (al dan niet vernieuwd) die bewezen hebben in een behoefte te voorzien. 'In grote lijnen' bijvoorbeeld, voor nieuwe actieve SP'ers, 'Belaagd door de media', 'Actievoeren' en 'De helpende hand' voor de hulpdienstmedewerkers.

Intensieve weekenden over organisatie en werkwijze

Meer scholing, en wel op allerlei fronten. Aan ideologische scholing wordt de komende maanden gedaan tijdens de discussies als voorbereiding op het congres van 18 december. De hierboven besproken plaatselijke scholingen zijn de politieke basisvorming. De cursussen van de cursuskalender zijn de praktische scholing. En wat het aanbod compleet maakt, zijn de vier weekenden die in oktober gehouden worden voor de voorzitters plus een tweede man/vrouw uit de afdeling. De Jong licht toe: 'Daar gaat het over de organisatie en werkwijze van de SP. Het doel is de collectieve kennis en ervaring die het resultaat is van 25 jaar SP, breder te verspreiden binnen de partij. Om praktische redenen is gekozen voor twee deelnemers per afdeling. Het worden intensieve weekenden, met kleine groepen. Dan kun je onmogelijk de volledige besturen uitnodigen. Maar er zal zeker een vervolg op komen: de weekenden zullen uitstekend cursusmateriaal opleveren waar alle bestuursleden hun voordeel mee kunnen doen.'

Als voorbereiding op de weekenden is aan de afdelingsvoorzitters gevraagd om – in overleg met hun afdelingsbestuur – een kleine enquête in te vullen. Daarin werd onder andere gevraagd naar de grootste problemen van de afdeling. Wat zijn die problemen? De Jong: 'De woorden *te weinig* scoren erg goed als begin van het antwoord: te weinig actieve mensen, te weinig geschoold kader, te weinig acties, te weinig tijd enz. Andere zaken die naar voren kwamen, zijn bijvoorbeeld de gebrekkige organisatie en het te grote beslag dat het parlementair werk legt op de afdeling.'

Gaan de weekenden de oplossing bieden voor die problemen? De Jong: 'In elk probleem ligt de oplossing al besloten.' En iets minder filosofisch: 'Het gaat er vooral om dat de afdelingen niet alleen constateren wat de problemen zijn, maar ook analyseren waar ze uit voortkomen. Lukt dat, dan zijn ze al een heel eind op weg.' ●

Voor de (kleine groep) afdelingen waarvan de scholingscoördinator de instructiebijeenkomst als voorbereiding op de plaatselijke scholingen heeft gemist, wordt nog één bijeenkomst belegd. En wel op donderdag 26 augustus, in het SP-kantoor in Rotterdam, van 19.30 tot 22.00 uur. (In de Lijn is per ongeluk 27 augustus genoemd. Dat klopt dus niet.)

Binnenhof

Standenonderwijs dreigt door ouderbijdrage

Harry van Bommel is verontwaardigd over de *lauw loene*-reactie van staatssecretaris Adelmund op het plan van basisschool Antonius Abt in Bokhoven om een extra leerkracht te financieren via bijdragen van de ouders. Adelmund legt zich hierdoor volgens Van Bommel neer bij de toenemende tweedeling in het onderwijs. Ouders met een hoog inkomen zullen straks tegen extra betaling beter onderwijs in kleinere klassen kunnen eisen.

Met het standpunt van Adelmund zijn we volgens van Bommel terug bij af. 'Begin deze eeuw kregen kinderen uit rijke milieus ook beter onderwijs.' Van Bommel wijst verder op de verschillen in ouderbijdragen tussen verschillende scholen,

die variëren van enkele gulden tot meer dan tweeduizend gulden per jaar: 'Het is al weer enige tijd geleden dat de SP een enquête hield naar de ouderbijdragen. Nu zou de tijd zijn voor afdelingen om nogmaals een inventarisatie te maken van hoogte en de vrijwilligheid van de bijdragen. Scholen moeten vermelden dat de bijdrage niet verplicht is, maar dat gebeurt lang niet altijd. Die scholen zou je kunnen aangeven bij de inspectie. Ook is het goed inzicht te krijgen in hoeverre de medezeggenschapsraad is betrokken bij het vaststellen van de ouderbijdrage.' Zelf zal Van Bommel na het zomerreces de staatssecretaris aan de tand voelen.

Info: Marianne Langkamp (070) 318 38 05.

Harry van Bommel

Ook Peper vindt dat de zalmsnip naar de burgers moet

Ondanks dat de 'zalmsnip' beter verkiezingsnip had kunnen heten, stemde de SP indertijd (vlak voor de verkiezingen van '98) in met de 100 gulden voor elk huishouden ter compensatie van de gestegen gemeentelijke lasten.

Onlangs was de continuering van de Zalmsnip aan de orde in de Kamer. Voor de SP stemde Agnes Kant opnieuw in, bij gebrek aan beter. Liever had de SP gezien dat ook de gemeentelijke belastingen landelijk geregeld worden en geheven naar draagkracht. Kant stoorde zich er echter vooral aan dat de gemeenten niet dwingend voorgeschreven wordt dat ze zalmgeld door moeten geven aan de burgers. Kant: 'De verlokking voor gemeenten om het geld voor andere zaken te gebruiken, zal soms heel groot zijn. Daar zit onze angst.'

De verplichting die Kant wenste, kwam er niet. Volgens minister Peper is het niet nodig hem in de wet op te nemen, omdat de toelichting op de wet al duidelijk maakt dat de regering vindt dat het geld doorgegeven moet worden aan alle huishoudens. Op verzoek van Kant kwam Peper wel met een brief waarin hij aangeeft dat gemeentebesluiten om het geld aan wat anders te besteden, vernietigd kunnen worden. In het Kamerdebat pleitte GroenLinks ervoor dat het 'zalmgeld' gebruikt wordt voor inkomenssteun voor de minima. De SP steunde een motie hierover, maar trok anders dan GroenLinks niet de conclusie om helemaal tegen de zalmsnip te stemmen toen de motie afgewezen werd.

Info: Anja Buitenhuis (070) 318 38 04.

Anja Buitenhuis

kort Haags

Ondanks het reces hebben de SP-Kamerleden zich de afgelopen maand bezig gehouden met tal van onderwerpen:

- De verhoging van de ouderbijdrage aan schippersinternaten (schriftelijke vragen)
- De arrestatie van SP'ers bij hun actie bij het Pannerdensch Kanaal (schriftelijke vragen)
- De beperking van het aantal NS-stations waar assistentie aanwezig is voor lichamelijk gehandicapten (schriftelijke vragen)
- De bankierpraktijken van de provincie Zuid-Holland (schriftelijke vragen)
- De verhoging van de uurvergoeding voor sociaal-advocaten. (bijdrage debat)
- De dreigende sluiting van verschillende bureaus voor rechtshulp (voorstel bij Voorjaarsnota)
- De Jumbo Jet die met brandende motor uitgerekend over de Bijlmer terugvloog naar Schiphol (schriftelijke vragen)
- De berg asbest die open en bloot ligt, op nog geen tachtig meter van Nederlandse militairen in Kosovo (schriftelijke vragen)
- Ministers die zich 1000 gulden per maand geven omdat ze over hun dienstauto belasting moeten betalen (schriftelijke vragen)
- Kraakwachten die voor 150 gulden een flat bewonen terwijl de reguliere bewoners 800 gulden huur betalen (schriftelijke vragen)
- De eigen bijdrage voor zelfzorgmedicijnen die chronische patiënten voor enorme kosten stelt (schriftelijke vragen)
- De weigering van Defensie om KFOR-militairen te testen op radioactieve besmetting (schriftelijke vragen)
- De geringe doorstroming van gesubsidieerde naar reguliere banen (schriftelijke vragen naar aanleiding van het SP-rapport 'Gevangen in banenplannen')

Informatie over deze onderwerpen is te vinden op www.sp.nl en bij de betreffende fractiemedewerker. Wie dat is, kun je navragen op het algemene nummer van de fractie: (070) 318 30 44.

Dit artikel is geschreven door Henk Vriezen, die op 1 juli het wetenschappelijk bureau van de SP is komen versterken. Vriezen is afgestudeerd als communicatie-wetenschapper. In oktober 1998 promoveerde hij op een proefschrift over de invloed van de machtselite op de buitenlandse politiek van de VS, getiteld 'De Verenigde Staten op het wereldpodium in relatie tot ontwikkelingslanden'.

Verenigde Naties hekelen globalisering en pleiten voor sterkere overheden

De 225 rijkste mensen van de wereld bezitten evenveel als de armste 2.500 miljoen mensen in een jaar verdienen. De drie rijkste families hebben een vermogen dat groter is dan het bruto binnenlands product van de 43 armste landen. Dat zijn enkele van de schokkende conclusies in het Human Development Report 1999.

der de volwassen bevolking nam in deze periode toe van 48 naar 76 procent. En landen als Costa Rica, Cuba, Jordanië en Uruguay lieten ernstige vormen van armoede achter zich. Duidelijk is ook dat de kloof tussen rijke en arme landen absurde vormen heeft aangenomen. De 20 procent van de wereldbevolking in de rijke landen beschikte in 1998 over 86 procent van het wereldinkomen, 82 procent van de exportmarkten en 74 procent van de telefoonverbindingen. Verdergaande concentratie gold ook in het bedrijfsleven: de tien grootste telecommunicatiebedrijven beheersten in 1998 85 procent van de wereldmarkt; de tien grootste computerbedrijven en fabrikanten van bestrijdingsmiddelen ieder 70 procent. Het VN-rapport gaf ook aan in welke richting oplossingen voor de armoede gezocht kunnen worden. Als de 200 rijkste mensen ieder jaar één procent van hun rijkdom afstaan, dan is er geld genoeg om ieder kind in de wereld toegang te verlenen tot basisonderwijs. Mijn conclusie op basis van het VN-rapport: het is hoog tijd om de rijkdom eens te gaan inventariseren. Daarover weten we minder dan over de plaatsen waar de armoede zich ophoopt.

Elk jaar brengt de ontwikkelingsorganisatie van de VN een rapport uit over de toestand in de wereld. De uitgave van 1999 (de tiende in totaal) verscheen op 12 juli, en legde de vinger op de zere plek van de globalisering. 'VN ontevreden over betrokkenheid multinationals', kopte het *Financiële Dagblad*. De *International Herald Tribune* sprak van 'groteske' inkomensverschillen. En de Volkskrant wees op de VN-conclusie dat globalisering verder reikt dan alleen de economie. En inderdaad is het baanbrekende van het rapport dat het de positieve en negatieve kanten van globalisering op een rijtje zet, beziën vanuit het standpunt van de menselijke ontwikkeling.

'Concurrerende markten', wordt geconcludeerd, 'zijn misschien de beste garantie voor effectieve productie, maar niet voor menselijke ontwikkeling.' Om verbetering te bewerkstelligen bepleit de VN-ontwikkelingsorganisatie onder andere een bit-belasting (heffing op e-mailberichten), anti-trust-sancties, en een gedragscode voor multinationals. Volgens het rapport is het belangrijk dat de regels voor globalisering herschreven worden. Daarbij moet een belangrijke plaats ingeruimd worden voor een 'goed' en 'sterk' bestuur, zowel plaatselijk en regionaal, als landelijk en wereldomvattend. Een soort herontdekking van de overheid dus, en een

duidelijke afwijzing van de almacht van De Markt.

Lange-termijnontwikkeling laat ook lichtpuntjes zien

De jaarlijkse VN-onderzoeken werken met een index die de mate van ontwikkeling aangeeft. Daarin wordt niet alleen gekeken naar het inkomen per hoofd van de bevolking, maar ook naar zaken als levensverwachting, algemeen welzijn en opleidingsniveau. En dan kunnen er – juist als gekeken wordt over een langere periode – ook positieve trends gesignaleerd worden. Tussen 1975 en 1997 steeg de levensverwachting in ontwikkelingslanden van 53 naar 62 jaar. Het alfabetisme on-

Solidair staat nog in de kinderschoenen

'Een socialistische partij móet een sterke binding hebben met de gewone werkende mensen,' zegt Solidair-verantwoordelijke Mariet Berendsen onomwonden. 'De economie is de basis van de samenleving. Dáár wordt de rijkdom bij elkaar gewerkt. Dáár is de belangentegenstelling tussen kapitaal en arbeid het sterkst. Dat trad bijvoorbeeld naar buiten bij de recente strijd om de schilders-CAO. De werkgevers wilden de vrije zaterdag, waar hard voor geknokt is, voortaan zien als een normale werkdag. De politiek heeft voor zoiets nauwelijks belangstelling en ziet het louter als een zaak voor werkgevers en werknemers. Wij moeten duidelijk maken dat wij ons hier wél voor interesseren.'

Het versterken van die binding tussen de SP en de mensen inde bedrijven gebeurt via Solidair, de krant waarvan er vier keer per jaar zo'n 50.000 op de bedrijven uitgedeeld worden. Doel van de krant is 'de werkvloer en de politiek aan elkaar te knopen'. Berendsen: 'Wat wij te bieden hebben, is onze politieke visie, onze kijk op wat er op sociaal-economisch gebied gebeurt. Ik merk dat het hard nodig is om daar bekendheid aan te geven. De beeldvorming over de SP is nogal eens dat wij ons zorgen maken over allerlei problemen, maar niet over die van de mensen op de werkvloer.'

Volgens Berendsen staat Solidair eigenlijk nog in de kinderschoenen. 'De krant moet nog beter worden en op grotere schaal verspreid, en vervolgens moeten we ons meer en meer ontwikkelen tot een discussieplatform: in de eerste plaats via de krant, maar ook met allerlei thema-bijeenkomsten. Wat we echter niet zijn en ook niet zullen worden, is een alternatieve vakbond. We gaan ook niet de gaten opvullen die de bond laat vallen.'

Rond Solidair is een groepje geformeerd dat de krant maakt en regelmatig de voortgang bespreekt. Verder is er een grotere kerngroep van actieve vakbondsleden die eens in de drie maanden bij elkaar komt om te praten over praktijk-

vragen als: *Wat speelt binnen de bedrijven? Hoe opereer je als socialist op je werk en in de vakbond?* Een antwoordkaart in de Tribune leverde daarnaast 180 mensen op die zich solidair verklaarden met Solidair. Berendsen: 'Die mensen nodigen we in ieder geval uit voor een dag in het najaar waar we hebben over de arbeidersstrijd anno 2000. En verder gaan we eraan werken dat die groep groter wordt.'

Wat zou Solidair moeten betekenen voor de afdelingen? Berendsen: 'Ik zou graag zien dat afdelingen er serieus werk van maken om méér kranten te verspreiden. Dat kan door bij meer bedrijven aan de poort te staan, maar ook door leden te vragen een stapeltje kranten mee te nemen naar hun werk. Iemand binnen de afdeling moet hiervoor verantwoordelijk worden en ook gaan praten met leden die actief zijn in de vakbond of de ondernemingsraad. Verder kunnen afdelingen uitstekend een bijeenkomst organiseren, zoals in het voorjaar gebeurd is rond de flexibilisering. Zo'n bijeenkomst is leerzaam voor het hele kader en levert nuttige contacten op. En voor alles geldt: als er vragen of ideeën zijn, bel me op.'

De eerstvolgende uitgave van Solidair verschijnt in oktober. De krant wordt dan opnieuw meegestuurd met de Tribune, vergezeld van een oproep aan de SP-leden om zich solidair te verklaren met Solidair.

Mariet Berendsen is per telefoon en per fax te bereiken op (026) 321 57 33.

Mariet Berendsen

IKEA kwam adem te kort

Geen plaats voor ongeduld

Dat SP'ers negen maanden lang op de stoep bleven staan, trok IKEA over de streep. Het bedrijf laat zijn kinderarbeid-controles voortaan controleren door externe accountants. Nog veel langer dan negen maanden zullen we te vinden zijn aan de poort van fabrieken, bouwplaatsen en sociale werkplaatsen. Niet met protestkaarten, maar met Solidair, een krant die duidelijk maakt dat de SP zich wél interesseert voor wat er in het bedrijf gebeurt. *Spanning* over twee verschillende kanten van het SP-werk die één ding gemeen hebben: ze zijn niet geschikt voor ongeduldige mensen.

Volgens SP-secretaris Tiny Kox verkeek IKEA zich op de lange adem van de SP. 'Je kon merken dat de directie in het begin dacht dat het een snelle publiciteitsstunt was. Maar ik zei tegen IKEA dat we het minstens een half jaar zouden volhouden. En omdat wij inderdaad maandenlang voor hun deur actie bleven voeren, begonnen ze op een gegeven moment nattigheid te voelen. Want wij richtten ons direct tot de consumenten: hun eigen klanten. Het punt kwam steeds dichterbij dat de mensen massaal zouden zeggen: *Hé, er is iets mis bij IKEA. We moeten daar maar niet meer kopen.* Dat begon IKEA zich ook steeds meer te realiseren en daarom gingen ze overstag.'

Ondanks de succesvolle afloop van de campagne, constateert IKEA-actievoerder Peter de Jonge toch ook enkele minpuntjes. 'Afgelopen van een paar heel positieve uitzonderingen, werd de campagne niet echt landelijk opgepikt door de afdelingen. Te veel werd het vaak een zaak van de steden waar een IKEA-vestiging was. En daar werd het na verloop van tijd steeds moeilijker om mensen te krijgen om te posten. De lange duur begon actiemoeheid op te roepen'.

Volgens Jeannette de Jong uit Zeist heeft dat ook te maken met het gebrek aan 'teamgevoel' bij de actievoerders. 'Een groep mensen die bijna weke-

lijks actie voert, moet je goed instrueren. En na elke actiedag moet je met z'n allen evalueren. Ook moet elke groep door de afdeling op de hoogte gehouden worden over de landelijke stand van zaken van de actie. Je creëert dan een teamgevoel onder de actievoerders en dat houdt de moed erin. Dat is jammer genoeg te weinig gebeurd. Er heeft daarnaast te weinig terugkoppeling van de actievoerders naar de afdelingen plaatsgevonden.'

Om het draagvlak van de actie te verbreden, riepen we vanaf juni mensen van de buiten de SP op zich voor de actie in te zetten. Het plan werd opgevat om een speciale videoband op scholen te vertonen. Volgens voorzitter Pieter Wijma van de afdeling Groningen zou het daarbij een pluspunt zijn geweest als er bredere comités gevormd waren. 'Je kunt dan wellicht bedrijven en scholen in de omgeving gemakkelijker bereiken en bij de actie betrekken. De mensen zien dan dat het niet alleen de SP is die voor een goede zaak strijdt.' Tiny Kox bevestigt dat: 'Als de actie nog langer had geduurd, was een dergelijke verbreding onmisbaar. Ik denk achteraf dat we veel eerder mensen van buitenaf erbij hadden moeten betrekken. De oprichting van actiecomités is zeker een interessante optie. Ook hadden we tijdens het posten de klanten direct kunnen vragen of ze actief met ons mee wilden doen in plaats alleen hun handtekening te zetten. Want het onderwerp sprak ook veel niet-SP'ers aan: kinderarbeid is geen partijpolitieke kwestie.'

Kox kijkt tevreden terug op de publiciteit die de actie kreeg. 'Het was natuurlijk ook een dankbaar onderwerp voor de pers. Tijdens het IKEA-feest organiseerden wij een anti-feest. Tweede Kamerleden verzamelden handtekeningen en we stonden er bij weer en wind. Dat vindt de pers leuk.'

'De SP heeft veel verdiend met dit resultaat, maar we moeten ook lering trekken uit de zaken die beter kunnen. En in ieder geval heeft deze campagne aangetoond dat consumentenacties heel veel kunnen uithalen', is de eindconclusie van Kox.

Peter de Jonge

Geldwolven gezocht

We zeggen het met enige schroom, maar ook de SP heeft mensen nodig die alles wat met geld te maken heeft interessant vinden. Niet om de contributiegelden rendabel te kunnen beleggen, maar om slimme financiële plannen te maken, economisch onrecht aan de kaak te stellen en onze fundamentele maatschappijkritiek verder uit te werken. Voor deze taken heeft het partijbestuur besloten een werkgroep 'Economie en Overheid' in te stellen die het partijbestuur moet adviseren bij het ontwikkelen van onze standpunten hierover. En daarom zoeken we nu een aantal financiële whizzkids, geldwolven, privatiseringsshaters en experts op het gebied van belastingontduiking. Als je deel wilt nemen aan deze werkgroep, is een economische achtergrond aan te bevelen. Of ruime ervaring en affectie op dit gebied (bijvoorbeeld als raadslid in je afdeling). Werkgroepsleden moeten in staat en bereid zijn grote hoeveelheden informatie te verwerken, zodat ze in korte tijd bekend worden met bijvoorbeeld MDW-operaties, belastingpolitiek, de euro, overheidsfinanciën en IMF-politiek. De werkgroep komt eens in de twee à drie maanden bij elkaar. Als je geïnteresseerd bent, word je verzocht een briefje te schrijven naar Ewout Irrgang, Postbus 20018, 2500 EA Den Haag. E-mail kan ook: E.Irrgang@tk.parlement.nl

Summerparty: campagne in vakantietijd

Met een voetbaltoernooi, een opstelwedstrijd ('als ik burgemeester-Op-Stelten was'), een milieu-excursie door de Rijnmond, wijkentournees van circus 'De Lachende Tomaat' en een poppenkast viert de SP-afdeling Rotterdam de zomer. Naast een uitstekende manier om plaatselijk aan de

weg te timmeren, is de Summerparty ook een experiment om te kijken hoe een campagne in de zomervakantie aanslaat. Gaat het goed, dan kunnen we volgend jaar wellicht meer summerparty's houden, in meer plaatsen.

Ervaringen gezocht

De Alarmlijn van de SP vraagt je aandacht voor het volgende

Al eerder organiseerde de SP gehandicapten in hun strijd tegen verslechtering van hun vervoersmogelijkheden

Na lang aandringen van de SP kwam toenmalig minister Melkert voorjaar '98 eindelijk met regels waaraan gemeenten zich hebben te houden bij het opvragen van giro- en bankafschriften van bijstandsontvangers. Op de Alarmlijn melden zich van tijd tot tijd echter nog steeds mensen die geconfronteerd worden met verregaand 'girogluren' door de sociale dienst.

Op 1 juli is Traxx in werking getreden, een landelijke structuur voor gehandicaptenvervoer dat gebruikt maakt alle plaatselijke en regionale vervoerssystemen. De opzet is dat één telefoonnummer naar Traxx genoeg is om

een compleet vervoertraject te regelen. Bij de Alarmlijn kwamen echter al heel snel klachten binnen: Traxx had de eerste honderden aanmelding voor het systeem uit de computer gewist, en vooral: de NS gaat de invoering van Traxx gebruiken om het aantal stations waar rolstoelers op de trein kunnen stappen fors te verminderen. Nu zijn dat er nog ruim 200, waarvan er uiteindelijk 16 overblijven...! Het gevolg is dat mensen gedwongen worden omslachtige en veel duurdere reizen per rolstoeltaxi te maken, waar ze nu nog met de trein kunnen gaan.

De Kamerfractie heeft inmiddels ingrijpen gevraagd van minister Netelenbos, die over de spoorwegen gaat.

Iedereen die ervaringen hoort met Traxx of met gemeenten die nog steeds girogluren, wordt verzocht dat zo spoedig mogelijk te melden aan de medewerkers van de Alarmlijn: Marijke Folmer, (010) 243 55 42 of Cécile Visscher, (010) 243 55 45. De meldingen zullen gebruikt worden om te bezien of er op deze terreinen (opnieuw) actie gevoerd moet worden. Suggesties dáárvoor zijn ook welkom.

Congresverslag

Iedere Spanning-lezer ontvangt bij deze uitgave ook het verslag van het congres van 1 mei. Veel lezers zullen het congres bijgewoond hebben. En ook voor de anderen is het ongetwijfeld interessant leesvoer.

Spanning

Informatie- en opinieblad voor actieve SP-leden
Verschijnt 12 keer per jaar, eerste jaargang nummer 3, 3 september 1999

*SP-ledental moet snel
groeien tot minstens 25.500*
**Schouders onder campagne
'Nieuwe eeuw, schone lei'**

Nieuwe pers
drukt alle kleuren
van de regenboog

- **Zweten op de
Summerparty**
- **Zoetermeer
helpt Turkije**
- **Op de bres
voor de Wadden**

**kernvisie SP
in discussie
Heel de
mens**

Is de positie van **WIW'ers** ook
in jouw gemeente zo belabberd?

De meest actieve partij

In deze 'Spanning' vind je onze 'kernvisie op mens en maatschappij'. Het stuk is in opdracht van het achtste congres opgesteld door het Partijbestuur. Vanaf nu kan het in alle afdelingen besproken worden.

Op 18 december ronden we op het negende congres in Zwolle de discussie af. De Partijraad van 11 september stelt de precieze behandelingsprocedure vast. Ik ben benieuwd naar je reactie.

Op Prinsjesdag gaat onze nieuwe ledenweringscampagne van start. Met de voorbereidingen zijn wij – en jij wellicht ook – al druk doende. We willen een kleine miljoen huishoudens langs met onze oproep de nieuwe eeuw met een schone lei te beginnen. Het sponsje voor een schone lei leveren we er al direct bij, de lei zelf is er voor iedereen die ingaat op de uitdaging om ook SP-lid te worden. We willen de nieuwe eeuw in met een record aantal leden.

Vanaf september gaan afdelingsbestuursleden, raadsleden, kerngroepleden en andere geïnteresseerde partijgenoten deelnemen aan onze nieuwe cursus 'politieke basisvorming'. De thema's zijn de ontwikkeling van de SP, activisme in de politiek, de geschiedenis van het socialisme, politieke stromingen en opkomst en afbraak van de verzorgingsstaat. Ik hoop dat de cursus bevalt en je uitziet naar je vaste maandelijkse avondje politieke basisvorming.

In september lanceren we ook onze 'Alles kids?'-campagne met ons nieuwe 'Plan van de Jeugd'. Op 6 september voor de media en op 25 september voor de afgevaardigden van onze afdelingen. Daar gaan we het hebben over de mogelijkheden om vooral ook plaatselijk aan de slag te gaan met het 'Plan van de Jeugd'. We zien uit naar alle ideeën uit het land.

Het mag duidelijk zijn. De vakantie is voorbij voor de actiefste partij van Nederland.

Agenda

Plan van de Jeugd

Op 6 september presenteren we in Nieuwspoort het Plan van de Jeugd, ondersteund door een vernieuwde uitgave van het boek 'Alles Kids'. Op zaterdag 25 september bespreekt Agnes Kant met de verantwoordelijken uit de afdelingen hoe we lokaal met het plan aan de slag gaan.

Alternatieve Troonrede

De Alternatieve Troonrede wordt op maandag 20 september uitgesproken door Hennie Sneevliet, onze koningin voor één dag. Belangstellenden zijn van harte welkom.

Campagne 'Schone lei'

Uiterlijk 17 september arriveert het materiaal van de ledenwerfcampagne in de afdelingen. Meteen na prinsjesdag kan iedereen aan de slag met het fraaie campagnemateriaal. (zie pagina 14-15).

Aanmelden cursussen

Naast de plaatselijke cursus politieke basisvorming, kunnen actieve leden ook deelnemen aan landelijke cursussen en scholingen. Coördinator Jeanette de Jong wil vóór 20 september de deelnemers kennen. Heb je dus belangstelling voor een cursus, meld je dan snel bij je afdelingsvoorzitter.

Opinie service

Kamerleden en andere SP'ers schrijven regelmatig interessante opinie-artikelen voor dag- en vakbladen. Spanning geeft in elke uitgave een overzicht van de recente opinies. De artikelen zelf kun je vinden op internet (www.sp.nl). Je kunt ze ook telefonisch bestellen bij Jolanda Bottse (010 243 55 55). Noem dan wel het codenummer van het artikel dat je wilt hebben.

Schikkingen met verdachten is vorm van klassenjustitie

Door Jan de Wit, gepubliceerd in NRC Handelsblad op 20 augustus

Er is geen enkele rechtvaardiging om witteboordencriminaliteit milder te behandelen dan andere delicten. Hiermee wordt de deur opengezet naar klassenjustitie. **code: 99/8**

Euthanasie mag nooit normaal worden

Door Jan Marijnissen, gepubliceerd in het Katholiek Nieuwsblad op 20 augustus

Door verruiming van de euthanasiewetgeving bestaat het gevaar dat mensen voor de dood gaan kiezen omdat er geen volwaardige zorg voor hen is. Marijnissen pleit voor terughoudendheid bij het toelaten van euthanasie. **code: 99/10**

Bezoek de Kamerfractie

Voor een bijdrage van vijf gulden in de reiskosten kun je mee op bezoek bij de Kamerfractie in Den Haag. Per district zijn de volgende bezoekdagen vastgesteld:

Groningen	17 september
Utrecht	24 september
Limburg	1 oktober
Zuid-Holland N	8 oktober
Brabant ZO	15 oktober
Zeeland	22 oktober
Friesland	29 oktober
Brabant W	5 oktober
Gelderland	12 november
Zuid-Holland Z	19 november
Overijssel	26 november
Noord-Holland	3 december
Brabant NO	10 december

Spanning

Spanning verschijnt 12 keer per jaar en is bestemd voor actieve SP-leden. De afdelingen van de SP beslissen wie het blad toegestuurd krijgen. ● Aan- en afmelden van abonnees: schriftelijk bij de SP-administratie, Vijverhofstraat 65, 3032 SC Rotterdam. Fax (010) 243 55 66. E-mail administratie@sp.nl ● Spanning wordt uitgegeven onder verantwoordelijkheid van het Partijbestuur van de SP. ● Eindredactie: Peter Verschuren. ● Redactie-adres: Vijverhofstraat 65, 3032 SC Rotterdam, tel. (010) 243 55 52. Fax (010) 243 55 65. E-mail: spanning@sp.nl.

Luit het land

Zoetermeer helpt Turkije

Op initiatief van SP-raadslid Havva Çinar loopt in Zoetermeer momenteel een grootschalige hulpactie voor de slachtoffers van de aardbeving in Turkije. De Zoetermeerse bevolking werd in eerste instantie opgeroepen hulpgoederen te geven als tenten, dekens, verbandmiddelen en houdbare etenswaren. Een transportbedrijf werd bereid gevonden de spullen gratis naar Turkije te brengen. Inmiddels is het inzamelen van geld hoofddoel geworden. En ook dat loopt uitstekend. Çinar: 'Op de eerste collectiedag haalden we meer dan 6.000 gulden op, terwijl ook op de giro het geld binnen begint te komen. En voorlopig gaan we door. We willen een concreet project adopteren, zodat de mensen in Zoetermeer weten hoe hun geld bijdraagt aan de wederopbouw. Er is zo verschrikkelijk veel kapot gegaan bij de aardbeving, echt onvoorstelbaar.'

Bij de start van de actie zocht Çinar in eerste instantie contact met de Turkse Vereniging. Inmiddels is de steun heel breed: aan de collecte werd bijvoorbeeld deelgenomen door vertegenwoordigers van alle politieke partijen. Ook heeft de gemeente toegezegd mee te zullen werken. Folders voor de actie zijn gedrukt op het SP-kantoor in Rotterdam. De naam van de partij wordt echter nergens genoemd. Çinar: 'Dat moet je met dit soort zaken beslist niet doen.' Wel is Çinar woordvoerder van de organisatie en heeft de pers het consequent over 'SP-raadslid Havva Çinar.'

Info: Havva Çinar
(079) 361 26 90

SummerParty: succesvol campagne voeren in de zomer

Van 9 tot 20 augustus trok de SummerParty langs de pleinen van Rotterdam. Met poppenkast en circus De Lachende Tomaat, ondersteund door opstelwedstrijd 'Als ik burgemeester Op-stelten was...' en eindigend met een heus voetbaltoernooi. Afdelingsvoorzitter en campagneleider Chris van Heumen kijkt tevreden terug op de party. 'Op bijna alle dagen liep het storm. Logisch, want veel kinderen in de arme wijken van Rotterdam gaan niet op vakantie. Voor die kinderen wilden we nu iets doen. Het komt veel te vaak voor dat op een zondagmiddag het zwembad, het buurthuis en de bibliotheek in een wijk alledrie dicht zijn!' Alleen een milieuspeurtocht door de Rijnmond onder leiding van Remi Poppe werd bij gebrek aan belangstelling afgelast. 'Ik denk dat het ermee te maken dat de speurtocht aan het begin van de campagne plaatsvond. Toen moesten we onze bekendheid nog opbouwen.'

Zware politieke onderwerpen zijn tijdens de SummerParty bewust achterwege gelaten, legt Van Heumen uit. 'Dus even geen machtigingskaarten, geen tweedeling, geen armoede en geen Even voorstellen-folders. Wel was de tomaat prominent aanwezig op de folders, de shirts van de medewerkers en levensgroot midden op de pleinen. Mensen moesten zien dat de SP behalve een goede politieke partij, ook een leuke club is die verrassende dingen doet.' Wat is er belangrijk als je zo'n grote activiteit opzet? 'Brutaal zijn,' zegt Van Heumen zonder aarzelen. 'Als je iets van anderen voor elkaar wilt krijgen, moet je gewoon vragen. Zo kregen wij het voor elkaar dat het winnende Opstel-opstel in een groot huis-aan-huis-blad wordt geplaatst. Eén telefoontje naar Feyenoord leverde een forse korting op de toegangkaartjes op, die we als prijs voor het voetbaltoernooi uitreikten. En

overal waar je staat, op winkelcentra of op speeltuinen, heb je stroom nodig. Ga van tevoren even met een folder en het hele verhaal naar de winkeliers en vraag of je je stekkers mag inpluggen. Gewoon vragen, je staat versted van wat je dan voor elkaar krijgt.'

Info: Chris van Heumen
(010) 243 50 10

Luit het land

foto Akke van Eck

Red de Waddenzee!

Laat het Wad niet zakken! Onder dat motto protesteerden SP'ers in Noord-Holland, Friesland en Groningen op 20 augustus tegen gasboringen in de Waddenzee. Bij elke veerbootterminal naar de Waddeneilanden werden mensen opgeroepen vanaf hun vakantie-adres een protestkaartje te sturen naar Beste Wim, Annemarie, Tineke, Laurens-Jan en Jan. E-mailen kon ook. Speciaal daarvoor liep in het kielzog van Remi Poppe en Harry Voss, die alle vier de standplaatsen aandeden, Jasper Koolschijn mee, netwerkbeheerder van het partijbureau.

Gaswinning op het Wad leidt tot daling van de zeebodem. De kwetsbare samenhang tussen water, zand en wind maakt het onmogelijk de exacte gevolgen daarvan te bepalen. Wel staat vast dat deze nooit meer ongedaan kunnen worden gemaakt.

Begin jaren '60 kregen Shell en Esso – samenwerkend in de Nederlandse Aardolie Maatschappij, de NAM – een eeuwigdurende concessie voor winning van al het Nederlandse aardgas. In 1984 gaf minister Andriessen toestemming voor proefboringen in de Waddenzee. Een tijdelijk uitstep daarvan loopt eerdaags af. Het kabinet wikt nu of het wel of geen vergunning zal geven voor proefboringen. Milieuminister Pronk is verklaard tegenstander. Zo ook de D66-ministers. Jorritsma en Kok willen echter het groene licht geven. In de Kamer tekent zich een meerderheid tegen de gaswinning af. Met de Waddentoernee wil de SP hen een steuntje in de rug geven.

'Het is hartstikke belangrijk dat we hier als SP staan,' zegt milieuspeurder Harry Voss. 'De actiecultuur bij natuur- en milieubewegingen is vreselijk aan het inzakken. En GroenLinks, die voor milieupartij doorgaat, ben ik nog nooit op het wad – of ergens anders – tegengekomen. Jarenlang stond milieu bij de SP gelijk aan vervuulende industrie, aan gevaren voor de menselijke gezondheid. Het is belangrijk dat we ons ook intensief bezighouden met natuurbehoud, en niet alleen omdat andere clubs daar werk laten liggen.'

Info: Harry Voss, (010) 243 55 56

Reacties

Uitkijken met bevoegdheden voor buurtraden

Ik kan het artikel *Bevoegdheid van de gemeente naar de wijk(raad)?* van Spencer Zeegeers (Spanning 2) onderschrijven, maar mis daarin nog enkele elementen. Zo lijkt mij de omvang van de gemeente een relevante rol te spelen in de overweging wijkraden al of niet bevoegdheden toe te spelen. Dat zoiets in een gemeente als bijvoorbeeld Amsterdam gebeurt, lijkt mij logischer dan in kleinere gemeenten. Daarbij komt nog eens dat een buurtraad alleen dan gezien kan worden als de stem van de buurt, wanneer deze ook daadwerkelijk door de bewoners van een buurt gekozen is.

Zoals het nu gaat in plaatsen waar niet-gekozen buurtraden werkzaam zijn, is dat lang niet altijd het geval. In Maastricht, zo heb ik ervaren, worden buurtraden door de grote partijen gebruikt om politiek draagvlak in een buurt te scheppen voor plannen waar de bevolking niet op zit te wachten. Dat was onlangs het geval bij een grootschalige sloopoperatie in de Maastrichtse wijk Heugemerveld, waarbij zich de eigenaardige situatie voordeed dat het PvdA-raadslid dat in de raad het woord voerde over deze kwestie, tevens lid (en op een bepaald moment zelfs voorzit-

ter) van de buurtraad was. Daarbij kwam dat de verantwoordelijk wethouder óók van de PvdA was. De geloofwaardigheid van zo'n buurtraad gaat in een dergelijk geval (bij de bevolking in ieder geval) helemaal op de helling. Een derde probleemfactor is het gegeven dat elke buurtraad anders werkt. Er is niet een soort van 'Reglement van Orde' waaraan elke buurtraad in de stad zich moet houden. Daardoor functioneert de ene buurtraad redelijk democratisch en open, terwijl andere buurtraden schimmige clubs van 'buurtkoningen' zijn, die geen bemoeienis van hun buurt dulden. Buurtraden kunnen dus een waardevolle gesprekspartner zijn, maar daarbij moet men wel beseffen dat de mening van de buurtraad niet noodzakelijkerwijs een afspiegeling is van de mening van de buurt. Contact met een *buurtraad* kan en mag dus nooit het contact met de *buurt* vervangen.

Met name in de kleinere gemeenten moeten buurtraden hoofdzakelijk dienen om advies uit te brengen aan de gemeente aangaande hun eigen buurt. Delegatie van bevoegdheden gaat mij vooralsnog een stap te ver.

Guido van de Luitgaarden,
Maastricht

HEEL DE MENS

alternatieven voor 'Brutopia'

Op 1 mei 1999 hield de SP haar achtste congres, om de partijorganisatie verder te verbeteren en een aantal concrete taken voor de korte termijn vast te stellen. Over de ideologische grondslag van de partij, haar visie op mens en maatschappij, buigt zich nog in hetzelfde jaar het negende congres van de SP, op 18 december in Zwolle. De nieuw geformuleerde visie vervangt Handvest 2000, dat in 1991 werd vastgesteld en nu snel zijn uiterste houdbaarheidsdatum nadert. Op de volgende pagina's publiceren we 'Heel de mens', het eerste concept van de SP-kernvisie, opgesteld door het partijbestuur. Dit stuk wordt de komende weken in alle afdelingen besproken. Vervolgens zal het partijbestuur de op- en aanmerkingen bespreken en een tweede versie voorleggen aan regioconferenties. Het congres hakt tot slot de laatste knopen door. Uiteraard is het van groot belang dat zoveel mogelijk SP-leden deelnemen aan de discussies, zodat de partij met een eensgezinde visie aan de slag kan in de nieuwe eeuw.

*Kernvisie van de SP
concept, 30 augustus 1999*

9^e
congres

Niets staat stil, alles verandert, in een steeds hoger tempo. Juist een politieke partij moet zich hiervan bewust zijn en bereid zijn steeds opnieuw te kijken naar haar analyse, visie en standpunt. Daarom beraadt de Socialistische Partij zich op de drempel van de 21ste eeuw op de staat van Nederland, Europa en de wereld. 'Heel de mens' noemen we onze kernvisie op mens en maatschappij.

We nodigen iedereen uit met ons mee te denken over werkbare alternatieven voor 'Brutopia'; alternatieven voor een samenleving die almaar bruter en brutaler wordt en waarin het recht van de sterkste voorrang krijgt op gelijke rechten voor iedereen.

We doen deze uitnodiging in de vaste overtuiging dat de toekomst niet is aan de zelfzuchtige, calculerende 'homo economicus' van het neoliberalisme. De toekomst is aan de 'homo universalis', die zijn creativiteit durft aan te wenden ten behoeve van heel de mens, heel de natuur en heel de aarde.

De staat van Nederland, Europa en de wereld

De laatste twee decennia van de twintigste eeuw hebben in de hele wereld grote veranderingen gebracht. Het 'reëel bestaande socialisme' ging wereldwijd ten onder aan gebrek aan democratie, aan starheid, dirigisme en corruptie. Tegelijkertijd werd de wereld overspoeld door een nieuw geloof in de zegeningen van de vrije markt, het neoliberalisme. Tot de eerste verbreiders in de jaren tachtig behoorden de Amerikaanse president Ronald Reagan en de Engelse premier Margaret Thatcher. Volgens de neoliberale ideologie dienen het maatschappelijke leven en de maatschappelijke ordening zoveel mogelijk te worden overgelaten aan de krachten van de vrije markt. Om die vrije markt zijn werk optimaal te laten verrichten, moet de belastingdruk omlaag en moeten beperkende wetten en regels (ooit ingesteld om mens, milieu en maatschappij te beschermen) zoveel mogelijk worden geschrapt. De overheid dient zich te beperken tot een aantal kerntaken, zoals openbare orde, justitie en het leger. Vanuit de Verenigde Staten en Groot-Brittannië verspreidde het neoliberalisme zich als een olievlek over de wereld. Ook in Nederland is de neoliberale visie op de maatschappij inmiddels dominant geworden.

Ons land kreeg in 1994 voor het eerst sinds de jaren zeventig weer een sociaal-democratische premier. Maar de ambities van Wim Kok lijken in niets op die van Joop den Uyl. Ook in Nederland zijn liberalisering, privatisering en marktwerking inmiddels de nieuwe toverwoorden. Veranderingen die onder de kabinetten van CDA'er Lubbers (eerst met de VVD, daarna met de PvdA) voorzichtig in gang waren gezet, zijn door de paarse coalitie van PvdA, VVD en D66 met grote voortvarendheid verder doorgevoerd. Het stelsel van sociale zekerheid wordt in hoog tempo afgebroken en geprivatiseerd. Voormalige overheidsbedrijven als de spoorwegen, het streekvervoer, de PTT en energiebedrijven werden of worden geprivatiseerd. In alle sectoren van de samenleving, van de thuiszorg tot het theater en van het onderwijs tot de politie, worden tegenwoordig de eisen gesteld van het op winstmaximalisatie gerichte bedrijfsle-

ven. Vragen als 'Hoeveel heb je verkocht?' en 'Wat zegt de markt?' zijn belangrijker dan de vraag 'Wat draagt dit bij aan de kwaliteit van de samenleving en de persoonlijke ontplooiing?' Ten behoeve van de internationale concurrentiepositie van ons land heeft een langdurige loonmatiging plaatsgevonden voor de lage en middeninkomens. Tegelijkertijd heeft, eveneens met verwijzing naar onze internationale concurrentiepositie, een enorme stijging plaatsgevonden van de topinkomens. In de laatste tien jaren van de 20ste eeuw verviervoudigde het aantal miljonairs tot 200.000 in 1999. De bedrijfswinsten hebben alle records gebroken, terwijl de belastingdruk voor ondernemingen aanzienlijk werd verlaagd. En nooit eerder ging er meer geld om op de beurs – het troetelkind van de neoliberale familie.

Mondiaal gezien zijn de veranderingen die het neoliberalisme heeft bewerkstelligd zo mogelijk nog imponanter. Via de World Trade Organization is een ongekende liberalisering van de wereldhandel tot stand gebracht. Landen die hun markten willen beschermen tegen ongewenste producten (bijvoorbeeld omdat ze niet aan bepaalde sociale of milieunormen voldoen, of omdat ze de lokale economie schaden) betalen daarvoor een enorme prijs. Tegelijkertijd profiteren internationale beleggers van de deregulering van het kapitaalverkeer. Dankzij de computer- en telecommunicatietechnologie kunnen astronomische hoeveelheden geld over de wereld flitsen, steeds op zoek naar het hoogste rendement. Mede daardoor ontstonden enkele grote regionale economische crises, zoals die in Mexico, in Zuid-Oost-Azië en in Zuid-Amerika. Die bleven zonder al te ernstige gevolgen voor de wereldeconomie als geheel, maar richtten ter plaatse enorme schade aan.

In Nederland wordt de sociale verzorgingsstaat stukje bij beetje afgebroken. De inkomensverschillen groeien, collectieve voorzieningen zoals het sociale-zekerheidsstelsel, de sociale volkshuisvesting, het onderwijs, het openbaar vervoer en de gezondheidszorg worden gekortwiek. In het neoliberale 'poldermodel' (waarin werkgevers, vakbonden en overheid harmonieus samenwerken en conflicten uit de weg gaan) steeg de welvaart van grote groepen. Maar tevens werd gelegenheid geboden tot het doorsteken van de sociale beschermingsdijken en daarmee tot de terugkeer van regelrechte armoede aan het einde van de eeuw. De snelle en ingrijpende liberalisering van de economie, de volledige openstelling voor buitenlands kapitaal en de vergaande overheveling van door de overheid gecontroleerde activiteiten naar de markt hebben geleid tot verschraling en vermindering van de democratie en een versterking van de macht van de ondernemers. De verzorgingsstaat wordt omgebouwd tot een neoliberale rompstaat, waarin de democratisch gelegitimeerde overheid een steeds bescheidener rol speelt en de niet-gekozen en niet-controleerbare 'markt' een steeds dominerende factor wordt.

Ook in cultureel opzicht verschaalt en verarmt de samenleving. De commercie verdringt de goede smaak en de eenzijdige gerichtheid op individueel profijt tast belangrijke waarden en normen aan. Terwijl er meer Nederlanders zijn dan ooit, leven steeds meer inwoners van dit land in afzondering en eenzaamheid. Ouderen, migranten, kinderen, mensen met een verstandelijke of lichamelijke handicap en anderen die om wat voor reden dan ook niet productief (genoeg) zijn, onderwinden de nadelen van de individualisering en de veramerikanisering van onze samenleving.

Net als in Nederland, worden ook binnen Europa de tegenstellingen steeds groter. Het westelijk deel vormt de grootste aaneengesloten vrije markt van de wereld, waar enorme rijkdom wordt voortgebracht maar tegelijkertijd een steeds schrijnender sociale tweedeling. Het oostelijk deel valt ten prooi aan desintegratie, sociale ongelijkheid en groeiende armoede voor grote delen van de bevolking, terwijl een minderheid zich exorbitant verrijkt. In de landen van de Europese Unie, waar sedert het begin van de 20ste eeuw de democratie in de nationale staten tot ontwikkeling kwam, lijkt de democratie op de terugtocht. Gaandeweg zijn grote delen van de nationale soevereiniteit overgedragen aan een ondemocratische vierde bestuurslaag, waar de grote landen en de gevestigde economische belangen de toon zetten. Het Europees Parlement is onmachtig om het democratisch gat te dichten dat is ontstaan door het buitenspel zetten van de nationale parlementen. De Raad van Ministers heeft een besloten agenda en biedt geen enkele ruimte voor inspraak of democratische controle.

Wereldwijd groeit de kloof tussen arm en rijk. Grote delen van de wereld, waaronder vrijwel het gehele Afrikaanse continent, lijken te zijn afgeschreven. Volgens de Verenigde Naties zijn er van de zes miljard wereldburgers meer dan een miljard extreem arm. Twee op de tien kinderen zijn ondervoed. De tegenstellingen tussen rijk en arm, tussen overvloed en gebrek, tussen macht en onmacht, zijn verhoudingsgewijs groter dan ooit. Deze tegenstellingen vormen de belangrijke oorzaken van oorlog, burgeroorlog en wereldwijde vluchtelingenstromen.

De veelgeprezen vrije markt lijkt op de korte termijn vaak succesvol, maar schiet volledig tekort op alle terreinen die te maken hebben

met de lange termijn. Grote morele vraagstukken omtrent de kwaliteit van het leven, het respect voor dieren, de maakbaarheid van genetisch materiaal, om er slechts enkele te noemen, zijn bij de vrije markt in verkeerde handen. Hetzelfde geldt voor de steeds urgenter wordende problemen van natuurvernietiging, milieuvervuiling, roofofbouw en verspilling van grondstoffen. Al deze zaken vereisen een veel zorgvuldiger afweging dan alleen een eng-economische. Zij hebben een brede aanpak nodig waarin heel de mens als maat fungeert.

Alternatieven voor 'Brutopia'

De aanhoudende economische groei en de bewezen robuustheid van de internationale economie hebben de pleitbezorgers van het neoliberalisme een gevoel van onoverwinnelijkheid gegeven. Steeds sterker wordt het geloof dat een vrije markt ons de best mogelijke wereld zal brengen. Nadat eerst rechtse politieke partijen het neoliberalisme omarmden, werd de visie ook ingebed in het politieke denken en doen van voormalige sociaal-democratische partijen. Ook zij accepteren nu de bestaande economische orde als enig mogelijke en proberen daarom het sociale aan het liberale vast te knopen. Onder de verzamelnaam 'Derde Weg' transformeren zij zich tot sociaal-liberale partijen en roepen dat de vrije markt, mits door hen begeleid, in staat zal zijn de samenleving een verantwoorde sociale basis te laten houden. Maar is die claim terecht? Is op het neoliberale kapitalisme geen zinvolle, fundamentele kritiek meer mogelijk? Is de huidige wereldorde de enig mogelijke en moeten we de kwalijke kanten maar voor lief nemen?

Wij geloven van niet. En met ons een groeiende groep van mensen die zich steeds minder thuisvoelen in de wereld die de snelle jongens van de vrije markt ons voortoveren. Wie kritisch kijkt naar de toestand van de samenleving in Nederland, Europa en de rest van de wereld, ziet dat een normloos en ongeremd kapitalisme niet in staat is en zal zijn om welvaart en wel-

-
-
-
-
- 5
-
-
-
-
- 10
-
-
-
-
- 15
-
-
-
- 20
-
-
-
-
- 25
-
-
-
- 30
-
-
-
- 35
-
-
-
- 40
-
-
-
- 45
-
-
-
- 50
-
-
-
- 55

- zijn voor iedereen te brengen. Wie goed luistert, stelt vast dat de neoliberale antwoorden op de grote problemen van deze tijd op alle fronten te kort schieten, te eenzijdig zijn en de samenhang der dingen niet kunnen en willen zien. Precies daarom is het nuttig, nodig en uitdagend na te denken over werkbare alternatieven voor dit 'Brutopia'.
- Steeds meer markt, steeds minder democratie, steeds meer commercie, steeds minder cultuur, steeds sterkere tegenstellingen in de samenleving, steeds minder gemeenschapszin en geestverwantschap: het *kan* zo verder gaan, maar het *hoeft* niet. Immers: onze toekomst is het resultaat van de politieke, economische en sociale keuzes die we maken. Voor veranderingen hoeven we niet te wachten tot de sterren gunstig staan, of tot de Apocalyps. De mens is niet alleen maaksel van de geschiedenis, hij maakt ook geschiedenis – wij maken onze toekomst.
-
- 30 – Ons denken en doen wordt in belangrijke mate bepaald door de drang tot overleven. We zijn allemaal individuen met een eigen verantwoordelijkheid en we willen allemaal graag in volle vrijheid onze kansen maximaal benutten.
- Maar daarnaast is het ook zo dat geen van ons *alleen* kan overleven, laat staan *zinvol* leven. We hebben elkaar voortdurend nodig, we zijn ook *sociale wezens*. Onze ontwikkeling is bovenal het product van de samenwerking van mensen met andere mensen.
- 45 – Op basis van die vaststelling formuleren wij als Socialistische Partij onze alternatieven voor de toekomst. We laten ons daarbij leiden door drie centrale begrippen: *menselijke waardigheid, de gelijkwaardigheid van mensen en de solidariteit tussen mensen*. Het zijn de waarden die in de geschiedenis van vele eeuwen uitgekris-

talliseerd zijn als wezenlijk en onmisbaar voor menselijke beschaving en vooruitgang. Voor ons vormen ze *de kern van het socialisme*. Ook in de toekomst zullen deze waarden onmisbaar en fundamenteel zijn voor iedere samenleving die zich beschaafd wil (blijven) noemen en verder wil ontwikkelen.

Zowel bij het beoordelen van concrete politieke, sociale, economische en culturele ontwikkelingen als bij het formuleren van alternatieven voor de korte en lange termijn hanteren wij deze drie kernbegrippen als meetlat. Wat positief uitvalt naast deze meetlat, zullen we bevorderen, wat negatief uitvalt zullen we proberen te voorkomen of te bestrijden. Daarmee is ons algemeen uitgangspunt hanteerbaar in de dagelijkse politieke praktijk en bestaat er controleerbare samenhang tussen onze algemene visie en onze specifieke opvattingen en voorstellen.

Ieder mens is uiteindelijk verantwoordelijk voor zijn eigen denken en doen. Wie de verantwoordelijkheid voor het eigen bestaan niet wil of niet mag dragen kan zich slechts in zeer beperkte mate ontwikkelen als vrij mens.

Om aan iedereen de kans te geven in vrijheid zijn eigen verantwoordelijkheid te dragen moeten we als uitgangspunt hanteren dat alle mensen gelijkwaardig zijn en ook als zodanig bejegend moeten worden.

Maar als we stellen dat iedereen gelijkwaardig is, zeggen we tevens dat de mensen niet gelijk zijn. De mogelijkheden van de een zijn immers altijd anders dan die van een ander. Daarom hebben we solidariteit nodig, zodat we ieder mens een eerlijke kans kunnen geven bij het streven naar maximaal geluk.

Wie kiest voor menselijke waardigheid, de gelijkwaardigheid van mensen en de solidariteit tussen

mensen, zet zich daarmee in tegen het verder afglijden naar een maatschappij die gedomineerd wordt door een mentaliteit van 'ieder voor zich' en waarin het recht van de sterkste het wint van het principe van gelijke rechten voor iedereen.

De Socialistische Partij stelt zich daarom drie hoofdtaken:

- Het formuleren van fundamentele kritiek op de huidige (neoliberale) wereldorde;
- Het aandragen van en strijd voeren voor het verwerkelijken van alternatieven voor de korte en langere termijn;
- Het gesprek en de samenwerking aangaan met iedereen die wil en durft na te denken over een betere wereld.

Op weg naar een betere maatschappij

Na de Tweede Wereldoorlog leek de ontwikkeling van de samenleving in de richting van een sociale en democratische maatschappij voor velen een vanzelfsprekendheid. Nu weten we dat dat niet zo is. De twintigste eeuw heeft niet geleid tot een 'Utopia', maar ontwikkelt zich steeds meer tot een jungle waarin het recht van de sterkste geldt. De ontwikkeling van een dergelijke heilstaat voor wie rijk en sterk is, dienen we met alle kracht te bestrijden. Niet alleen in het belang van de directe slachtoffers van het neoliberalisme, maar in het belang van ons allen dienen we op weg te gaan naar een betere maatschappij. Hieronder geven we in hoofdlijnen aan welke eisen aan de samenleving gesteld mogen worden.

Een democratische maatschappij

Het waarborgen van menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit vereist dat de samenleving ingrijpend wordt gedemocratiseerd. Verdieping en verbreding van de democratische zeggenschap over de economie in het bijzonder

is van het grootste belang, vanwege de enorme invloed van de economie op de kwaliteit van het leven. We pleiten voor vergroting van de zeggenschap van democratisch gekozen organen over de economie als zodanig én uitbreiding van de invloed van werknemers en hun vakbonden in de bedrijven. Alleen dan kan recht gedaan worden aan wezenlijke zaken als sociale rechtvaardigheid, gezondheid, natuur en milieu.

Democratie bestaat niet alleen uit rechten, maar ook uit plichten. De belangrijkste is de plicht van betrokkenheid. Daarom mag van burgers verlangd worden dat zij deelnemen aan verkiezingen en dat zij de door hen gekozen volksvertegenwoordigers actief volgen en zo nodig op hun handelen of nalaten aanspreken. De afstand tussen bestuur en burger moet zo klein mogelijk worden gemaakt. Burgers mogen verlangen dat zij meer invloed krijgen op hun directe woon-, werk- en leefomstandigheden. Dat vergroot de kans op actieve deelname aan besluitvormingsprocessen en verkleint het risico van vervreemding en politieke apathie.

De parlementaire democratie is het beste middel om de wil van de bevolking tot uitdrukking te brengen. Versterking daarvan is van groot belang. Vergroting van de macht en de bevoegdheden van de Tweede Kamer is in dat kader nodig. De Eerste Kamer kan, ten behoeve van de doorzichtigheid van de democratie, beter worden afgeschaft. Verdere overdracht van soevereiniteit aan ondemocratische supranationale verbanden, zoals de Europese Unie, dient te worden tegengegaan. Een gekozen staatshoofd en gekozen burgemeesters horen bij de modernisering van de democratie, net als raadgevende en correctieve referenda en volksinitiatieven over belangrijke kwesties. De samenleving dient de mensenrechten van ieder individu, zoals vastgelegd in de

Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en andere internationale verdragen, te waarborgen en uit te bouwen.

Een samenwerkende maatschappij

Werken hoort bij het leven, en daarom hoort iedereen ook recht op werk te hebben. Tegelijkertijd leven we niet om te werken, we werken om te leven. Invoering van de 24-uurseconomie en voortgaande flexibilisering van de arbeid ten behoeve van winstmaximalisatie hebben ingrijpende, negatieve gevolgen voor de kwaliteit van het leven. Aan de ene kant moeten zij die werk hebben steeds harder werken, aan de andere kant staan grote groepen mensen noodgedwongen buiten het arbeidsproces en raken daardoor sociaal en economisch in een isolement. Via bijvoorbeeld werktijdverkorting en recht op werk voor mensen met een handicap kan die ongewenste tegenstelling worden opgeheven. Als de overheid werkgaranties geeft en zo nodig verplichtingen aan ondernemers oplegt, kan een eind worden gemaakt aan de verspilling van werkkracht en het buiten spel zetten van mensen. Van iedere burger mag verwacht worden dat hij op zijn beurt naar vermogen bijdraagt aan het optimaal functioneren van de samenleving. Indien ze dat willen, moeten gepensioneerde burgers alle ruimte krijgen hun kennis en kunde in te zetten voor de samenleving. Maar ook het recht op rustig genieten van een onbezorgde oude dag moet worden gegarandeerd.

Een eerlijk delende maatschappij

Wanneer inkomensontwikkelingen worden overgelaten aan de vrije markt, nemen armoede en tweedeling toe. Een samenleving die

persoonlijk gewin tot hoogste doel verheft, zal als geheel steeds armer en steeds onleefbaarder worden. Alleen wanneer iedereen kan meedelen in de welvaart, kan de kwaliteit van het leven duurzaam worden verbeterd. Daarom dienen netto-inkomens niet alleen aan een wettelijk minimum, maar ook aan een maximum te worden gebonden. Ongelimiterde inkomens dienen geen redelijk belang en leggen ten onrechte beslag op geld dat beter gebruikt kan worden in de samenleving. De samenleving moet over genoeg financiële middelen kunnen beschikken om basisvoorzieningen als onderwijs, openbaar vervoer en zorg in stand te houden op een kwalitatief hoog niveau. Wie niet in staat is betaald werk te verrichten, of daarvan vrijgesteld is, moet aanspraak kunnen maken op een gegarandeerde bestaanszekerheid, zodat volwaardig kan worden deelgenomen aan de samenleving. Het belastingstelsel moet ook bijdragen aan een herverdeling van de rijkdom, waarbij de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen. Via internationale afspraken moet een einde gemaakt worden aan de verwoestende gevolgen van de voortdurende wedloop om de goedkoopste arbeidskrachten en 'gunstigste' belastingstarieven.

Een natuurvriendelijke maatschappij

Mensen leven niet alleen samen met andere mensen, maar ook met de natuur. Respect voor alles wat leeft is een zaak van beschaving én gezond verstand. In een moderne samenleving hebben natuur en milieu daarom recht op een voortdurende afweging tussen de maatschappelijke betekenis van activiteiten en de gevolgen ervan voor natuur en milieu. Het maken van die afweging hoort onder democratisch toezicht plaats te vinden.

-
-
-
-
- 5
-
-
-
- 10
-
-
-
- 15
-
-
-
- 20
-
-
- 25
-
-
-
- 30
-
-
-
- 35
-
-
-
- 40
-
-
-
- 45
-
-
-
- 50
-
-
-
- 55

- Activiteiten die het leven en welzijn van mens en natuur nu en in de toekomst bedreigen, moeten zoveel mogelijk voorkomen worden.
- 5 - Het algemeen belang gaat daarbij voor op het individueel belang. De democratisch gelegitimeerde overheid heeft daarbij het recht en de plicht om ondernemingen en individuen zo nodig te corrigeren.
- 10 - De belangen van gehouden dieren, met name van die in de intensieve veehouderij, dienen veel beter behartigd te worden. Aan de aantasting van het welzijn en de eigenwaarde van miljoenen dieren in de bio-industrie moet een einde worden gemaakt. Patenten op (vormen van) leven moeten worden afgewezen. Hetzelfde geldt voor genetische manipulatie, tenzij deze plaatsvindt ten behoeve van de bestrijding van ziekten waarvoor geen alternatieve bestrijdingsmethoden bestaan. Het winnen van grondstoffen en het anderszins economisch exploiteren van de natuur moet altijd in verhouding staan tot de effecten op mens, natuur en milieu. In plaats van eenzijdige fixatie op korte-termijnopbrengsten dient duurzaamheid voorop te staan. Economisch handelen dient ecologisch verantwoord te zijn.
- 30 -
- 35 -

Een gezonde maatschappij

- 40 - Iedereen dient gelijkelijk recht te hebben op bescherming van zijn gezondheid en op toegang tot een hoogwaardige gezondheidszorg. Dat is een kwestie van beschaving en bovendien een onmisbare investering in de toekomst. Omdat gezondheid alles van doen heeft met leef- en werkomgeving, opvoeding, opleiding en voeding, moet erop worden toegezien dat mensen zich ongeacht hun sociale positie gezond kunnen ontwikkelen. De oorzaken van sociaal-economische gezondheidsverschillen moeten met kracht worden bestre-
- 55 -

den. Stijgende kosten mogen niet worden afgewenteld op diegenen die medische zorg het hardste nodig hebben. Voorrang geven aan burgers ten koste van anderen op niet-medische gronden is onaanvaardbaar. In een goede zorg voor de gezondheid spelen vroegtijdige opsporing en zo mogelijk voorkoming van gezondheidsbedreigende situaties een belangrijke rol. Voorlichting en toezicht op het gebied van voeding en milieu zijn van groot belang. Deelname aan sport en spel moet voor iedereen mogelijk zijn. In plaats van eenzijdig gerichtheid op topprestaties van enkelen dient er vooral gekeken te worden naar het grote belang van de breedtesport voor individu en samenleving.

Een geïntegreerde maatschappij

De steeds grotere tegenstelling tussen groepen bewoners die worden geconfronteerd met een opeenhoping van problemen als achterstallig onderhoud en een verwaarloosde openbare ruimte aan de ene kant, en anderen die alles wat maar wenselijk is bij de hand hebben aan de andere kant, moet worden weggewerkt. Gettovorming (ook van de rijken) en segregatie horen met kracht te worden bestreden, ook omdat ze mensen onnodig op een achterstand zetten. Iedereen moet recht hebben op betaalbare en kwalitatief goede huisvesting in een plezierige woonomgeving. Dat vereist onder meer een in de wet vastgelegde redelijke verhouding tussen inkomen en woonlasten en een eerlijke verdeling van de schaarse ruimte ten behoeve van wonen, werken en ontspanning. Uitgangspunt daarbij moet zijn dat ruimte meer is dan koopwaar, en dat maatschappelijke behoeften boven geldelijk belang gaan. Speculeren met grond en huizen dient aan banden te worden gelegd. Meer

invloed van democratisch gekozen organen op wat er gebeurt met grond en huisvesting is nodig om het recht op huisvesting te kunnen garanderen.

De samenleving hoort mensen de gelegenheid te bieden om zich via verschillende vormen van openbaar vervoer goedkoop, snel en comfortabel te verplaatsen. Bij alle beslissingen in het kader van de ruimtelijke ordening van ons land moet de noodzaak tot beperking van het autoverkeer worden meegenomen. De eenzijdige bevoordeling van de milieuvriendelijke luchtvaart moet worden stopgezet.

Een veilige maatschappij

Op bescherming van zijn persoon, zijn rechten en zijn bezittingen moet iedereen aanspraak kunnen maken. Om die bescherming te kunnen garanderen dient de eenzijdige fixatie op meer repressie, strengere straffen en uitbreiding van het politieapparaat plaats te maken voor een bredere aanpak. Politie en justitie hebben de belangrijke taak criminelen aan te pakken en de openbare orde en veiligheid te handhaven. De samenleving hoort hen daartoe de middelen te geven. Maar voor alles hoort de samenleving zich ten doel te stellen criminaliteit zoveel mogelijk te voorkomen. Mensen ontnemen hun identiteit voor een belangrijk deel aan hun maatschappelijke status. Wanneer die status er niet is en er geen uitzicht bestaat op verbetering, is soms maar een klein zetje nodig om mensen op het criminele pad te brengen. Daarom moet er in de samenleving meer besef komen van de sociaal-economische achtergrond van veel criminaliteit en van de grotere onveiligheid van economisch achtergestelde wijken.

Van iedereen mag verlangd worden ervoor te zorgen dat de fysieke, psychische en sociale veilig-

heid van anderen niet wordt aangetast door eigen handelen of nalaten.

Een lerende maatschappij

Het bieden van goed en toegankelijk onderwijs is een van de allerbelangrijkste investeringen in de samenleving. Het onderwijsaanbod dient daarom onder toezicht van de overheid te staan en niet overgeleverd te zijn aan de vrije markt. Financiële drempels die de toegankelijkheid van het onderwijs beperken moeten verdwijnen. De onderwijspolitiek hoort gebaseerd te zijn op de visie dat de mens een sociaal wezen is en niet slechts iemand die zo snel mogelijk gemodelleerd moet worden tot nuttig productiemiddel. In plaats van de blikvernaauwing die nu vaak plaatsvindt, zou het onderwijs juist een blikverruiming moeten bewerkstelligen. Filosofie hoort thuis in het lespakket van alle scholen. Kinderen moeten worden opgeleid tot weerbare, kritische individuen die de samenhang der dingen kunnen ontdekken. Ze moeten vertrouwd raken met kunst, cultuur en wetenschap, en respect en waardering krijgen voor de medemens. Naast beroepsgerichte opleidingen moet er voor iedereen gelegenheid tot een voortdurende educatie zijn, die niet tot *homo economicus* opleidt, maar tot *homo universalis*.

Voor de ontwikkeling van de samenleving is de onafhankelijkheid van de wetenschap van groot belang. Privatisering en vercommercialisering van wetenschappelijk onderwijs en onderzoek dient daarom te worden tegengegaan.

Een creatieve maatschappij

De samenleving hoort te waken over ons cultureel erfgoed, actieve en passieve deelname aan kunst en

cultuur te bevorderen en mensen de kans te geven nieuwe, niet-vermoede zaken te ontdekken. Kunst en cultuur zorgen niet alleen voor ontspanning, ze bieden de mens ook mogelijkheden om zich in te spannen voor vergroting van eigen creativiteit en die van anderen. Een dergelijk creatief proces is van belang voor een zich steeds vernieuwende samenleving. Daarom moet vercommercialisering van kunst en cultuur worden tegengegaan. Het tot louter koopwaar maken van kunst en cultuur leidt tot onnodige financiële drempels voor delen van de bevolking. Het leidt bovendien tot verschraling en verplattung van het aanbod. Zeker in een tijd waarin informatie een lucratieve koopwaar is geworden, dient het recht op vrije meningsuiting en toegang tot informatie en media beschermd te worden. Mede daarom moet de overheid zorgen dat er een sterke publieke omroep blijft, waarin verscheidenheid gegarandeerd wordt. Ongewenste machtsconcentratie en machtsmisbruik in de informatievoorziening moeten worden tegengegaan. Nieuwe mediaregelgeving is nodig om met name kinderen te beschermen tegen commerciële exploitatie en ongewenste blootstelling aan geweldadige of anderszins schadelijke beelden.

Eén maatschappij

In internationaal verband hoort ons land de erkenning van de basisprincipes van menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit te bevorderen. Alles moet in het werk gesteld worden om wereldwijde sociale ongelijkheid, armoede, onderontwikkeling, oorlog en andere vormen van geweld tegen te gaan om zo iedere wereldburger uitzicht te geven op een menswaardig bestaan. Sanering van de enorme schuldenlast van de Derde Wereld is noodzakelijk. De wereldeconomie dient dusdanig hervormd te worden dat voor

grondstoffen, halffabrikaten en eindproducten uit ontwikkelingslanden een eerlijke prijs wordt betaald en uitbuiting van arm door rijk wordt voorkomen. Van internationale verbanden (zoals de machtige wereldhandelsorganisatie WTO) mag worden verlangd dat zij niet de vrijhandel als hoogste goed zien, maar de ontwikkeling van alle landen en de daarin wonende burgers. De macht van de internationaal opererende ondernemingen en internationale financiële instellingen moet worden teruggedrongen ten gunste van democratisch controleerbare organen. De enorme winsten in het internationaal kapitaalverkeer moeten worden belast. Een betere wereldwijde verdeling van de welvaart bevordert de kansen op geluk voor iedereen en zal een einde maken aan veel regionale conflicten. Daarmee kan ook een einde komen aan de ontwrichtende vluchtelingenstromen, waardoor landen in staat worden gesteld structurele verbeteringen door te voeren. Bij internationaal optreden en samenwerking met andere landen horen staten respect te tonen voor de elkaars soevereiniteit. Terzelfder tijd horen staten respect te tonen voor hun eigen burgers, met name voor de mensenrechten van hun burgers. Het Nederlandse buitenlandse beleid moet gericht zijn op samenwerking tot wederzijds voordeel en op bescherming en versterking van de mensenrechten. Ons land moet zich verzetten tegen politieke, economische en militaire overheersing en uitbuiting van het ene land of alliantie door het andere. De taken van ons leger dienen te worden beperkt tot de verdediging van het grondgebied en hulp bij het handhaven van de vrede daar waar de bij gewapende conflicten betrokken partijen erom vragen. Lidmaatschap van de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie is daarvoor niet nodig. De NAVO dient zo

Onze oproep

- snel mogelijk te worden opgehe-
- ven. De internationale veiligheid
- moet gebaseerd worden op inter-
- nationale verdragen onder verant-
- 5 - woordelijkheid van de Verenigde
- Naties. De Verenigde Naties zelf
- dienen gedemocratiseerd te wor-
- den. De overmacht van rijke boven
- arme landen – geformaliseerd in de
- 10 - Veiligheidsraad - moet verdwijnen.
- In een wereld waar mensen en lan-
- den steeds meer met elkaar te ma-
- ken hebben en van elkaar afhanke-
- lijk zijn, is het nodig dat op steeds
- 15 - meer terreinen wordt samenge-
- werkt, ook in geïnstitutionaliseer-
- de verbanden. Bij beslissingen
- over het aangaan, uitbreiden, om-
- vormen of beëindigen van deze
- 20 - verbanden dienen de volgende cri-
- teria gehanteerd te worden: de sa-
- menwerking hoort voor burgers
- doorzichtig zijn; de samenwerking
- rekening te houden met de gevol-
- 25 - gen van de schaalgrootte voor de
- betrokkenheid van mensen; de sa-
- menwerking mag niet leiden tot
- onverantwoorde uitholling van de
- nationale soevereiniteit en de na-
- 30 - tionale democratie; en de samen-
- werking moet waar mogelijk bij-
- dragen aan betere verdeling van
- welvaart en welzijn en aan be-
- scherming van de mensenrechten.
- 35 -
-
-
-
- 40 -
-
-
-
- 45 -
-
-
-
- 50 -
-
-
-
- 55 -

Het menselijk intellect is te beperkt voor het maken van geschikte, allesomvattende blauwdrukken voor de samenleving – dat heeft de geschiedenis van de twintigste eeuw afdoende bewezen. Wij vatten het socialisme dan ook niet op als een heilsprofetie, die volstaat met de belofte dat het achter de horizon allemaal beter zal zijn. Het socialisme verwoordt op de eerste plaats een bepaalde visie op mens en samenleving, en heeft dus ook en vooral betekenis in het hier en nu. Uitgangspunt is dat de mens de maat is van alle dingen, en dat de menselijke maat maatgevend moet zijn voor de inrichting van de samenleving. Menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid van mensen en solidariteit tussen mensen vormen de vaste meetlat, hier en nu, én onderweg naar een betere wereld.

Wie zichzelf serieus neemt, toetst de uitkomsten van het gevoerde beleid aan de vooraf gestelde doelen. Wie zegt dat de economie moet groeien zonder de leefbaarheid van de wereld voor toekomstige generaties om zeep te helpen, zal moeten ingrijpen als de praktijk aantoonde dat die doelstelling niet wordt gehaald. Wie zegt dat er iets gedaan moet worden aan de groeiende armoede in Nederland, moet nagaan in hoeverre het sociaal-economisch beleid en de bestaande sociale verhoudingen daar positief of negatief op uitwerken. Wie pleit voor het dichten van de kloof tussen Noord en Zuid in de wereld, moet kijken of het gevoerde beleid en de bestaande economische structuren die ongelijkheid inderdaad terugdringen of veel eerder in stand houden en bevorderen.

Wie zegt dat de jeugd de toekomst heeft, moet in de praktijk toetsen of jonge mensen inderdaad gelijke kansen hebben, of juist steeds meer te maken krijgen met een tweedeling in kansen, nationaal en vooral ook internationaal.

Steeds meer mensen stellen vast dat wat de neoliberale politici beweren niet strookt met de werkelijkheid. Ze stellen vast dat het credo 'meer markt, minder overheid' geen echte oplossingen biedt voor de grote problemen van deze tijd. Die mensen zullen zich, net als wij, de vraag moeten stellen: wat dan wel? Eenvoudig antwoorden op die vraag bestaan niet. Daarvoor is de samenleving veel te complex geworden. Maar dat wil niet zeggen dat we het zoeken naar antwoorden maar moeten opgeven. In het voorgaande hebben wij onze visie gegeven.

We doen een oproep aan iedereen die de basiswaarden van menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit onderschrijft, mee na te denken over alternatieven voor 'Brutopia'. We doen dat in de vaste overtuiging dat de toekomst niet is aan de zelfzuchtige, calculerende burger van het neoliberalisme. De toekomst ligt open voor al die mensen die hun creativiteit en inzet durven aan te wenden ten behoeve van heel de mens, heel de natuur en heel de aarde.

WIW'ers en melketiers verdienen de constante aandacht van de SP

Dertien procent van het aantal gemeente-ambtenaren bestaat inmiddels uit mensen die via de WIW (Wet Inschakeling Werkzoekenden) of een melkertregeling werken. En bij instellingen die op gemeentesubsidie draaien (bijvoorbeeld in de welzijnssector) is het vaak nog erger. Zijn de banenplannen er om mensen naar de arbeidsmarkt terug te leiden, of om de gemeenten voor een dubbeltje op de eerste rang te laten zitten?

Mariet Berendsen

In het rapport *Gevangen in banenplannen* concludeert het SP-comité 'Stop de gesubsidieerde uitbuiting' dat de werkregelingen vooral gunstig uitpakken voor de overheid. Een enquête van het comité toonde aan dat gemeenten en arbeidsvoorziening nauwelijks bemiddelen maar ongesubsidieerd werk. Verder wordt slechts de helft van de WIW'ers en Melketiers de mogelijkheid geboden om scholing te volgen. Met name WIW'ers blijven hun opleiding vaak zelf te moeten betalen. Dat, terwijl 78 procent van de ondervraagden meer dan vierhonderd gulden minder verdient dan collega's die vrijwel hetzelfde werk verrichten. Ook de vergoedingen voor overwerk, onregelmatige werktijden en onkosten zijn in de regel óf belabberd óf worden helemaal niet uitgekeerd, ondanks de WIW-CAO.

'Stop de gesubsidieerde uitbuiting' bepleit in het rapport dat de politiek snel een einde maakt aan de genoemde misstanden. De werkgevers moeten ver-

plicht worden om de betrokkenen na twee jaar in dienst te nemen. Ook moeten er in de regelingen meer mogelijkheden komen voor hogere lonen, toeslagen en pensioenopbouw. Daarnaast moeten gemeenten serieus gaan werken aan de door- en uitstroming en moeten zij zorgen voor een ombudsfunctie waar WIW'ers en melketiers met klachten en vragen terecht kunnen. Een grondig onderzoek naar de naleving van de WIW-CAO is dringend gewenst. En jongeren verdienen extra aandacht.

Volgens comité-woordvoerder Mariet Berendsen is het nu zaak dat de afdelingen het onderzoek aan de gemeenteraden aanbieden en de conclusies en de eisen ervan aankaarten. 'Ook doen afdelingen er goed aan WIW-ondernemingsraden kennis te laten nemen van het rapport. Zij zijn de belangenbehartigers van de werknemers dus zij moeten zeker ook in de discussie betrokken worden. In een OR zitten voornamelijk vakbondsmensen dus die pik je dan ook meteen mee. Naar aanleiding van ons rapport verklaarde een vakbondswoord-

voerder in een uitzending van '2 Vandaag' ronduit dat er in veel gevallen sprake is van misbruik van WIW'ers- en melketiers. En in Arnhem onderschrijven de bonden en de OR de resultaten van ons rapport. Dat is heel goed, want steun vanuit die hoek is belangrijk,' aldus Berendsen, die tevens raadslid in Arnhem is. Ze vervolgt: 'Het is ook heel belangrijk dat er rond de WIW- en melkertregelingen een wisselwerking is tussen het landelijke en het plaatselijke niveau binnen de SP. Landelijk beginnen we weinig als we niet op de ervaringen vanuit de afdelingen kunnen bouwen. Andersom kunnen mensen op landelijk

niveau een positieve impuls voor de afdelingen betekenen. Afdelingen kunnen verder WIW'ers organiseren door ze bijvoorbeeld een keer uit te nodigen en met elkaar te laten praten. Begonnen kan worden met WIW'ers uit het eigen ledenbestand. De kans is groot dat zij weer andere WIW'ers en melketiers kennen. Zo kan het zaakje gaan lopen. En om daaraan een versnelling te geven en te zorgen voor een blijvende landelijke bundeling van de ervaringen, is het erg gewenst dat er zich vanuit de afdelingen mensen melden die zich voor het comité willen inzetten.'

Je kunt je melden bij Mariet Berendsen, (026) 321 57 33.

Een nieuwe eeuw, een schone lei

Op naar de 25.500 SP'ers vóór het nieuwe millennium!

Een nieuwe eeuw, een schone lei. Dat is het motto van de groots opgezette ledenwerfcampagne waarmee alle SP-afdelingen in de weken na Prinsjesdag aan de slag gaan. Met bijna een miljoen folders gaan we evenzovele huishoudens duidelijk maken wat de goede voornemens van onze partij zijn voor de komende eeuw: eerlijke verdeling van de welvaart en een halt aan sociale afbraak, milieuvervuiling, bio-industrie, kinderarbeid en bewapening. In een brief aan de lezer én via talloze radiospots maakt Jan Marijnissen duidelijk dat voor de realisering van al die goede voornemens de steun van veel meer mensen onmisbaar is.

Marga van Broekhoven

De aftrap van de campagne vindt plaats op Prinsjesdag. 'Een prima moment,' zegt campagneleider Marga van Broekhoven. 'De vakanties zijn achter de rug, de scholen weer begonnen, de mensen weer aan het werk. Iedereen wordt weer hard met de neus op de feiten gedrukt. En de Troonrede zal laten zien dat Paars bar weinig goeds in petto heeft om de problemen in de maatschappij op te lossen. De SP werkt daar wél aan. Dat weten heel veel mensen ook. Ze kennen ons optreden, bij landelijke en plaatselijke acties, in de Kamer en de gemeenteraad. We groeien in de peilingen, er is volop sympathie voor de SP en dit is het moment om die sympathie om te zetten in echte steun, in lidmaatschap van de SP.'

Om de campagne te ondersteunen zal Jan Marij-

nissen wekenlang te horen zijn in radiospots op de regionale zenders, Radio 1 en Radio 5. Zijn oproep zal al klinken vóór de derde dinsdag in september, om de mensen voor te bereiden op onze grote campagne. Na Prinsjesdag zal de spot twee weken lang nóg vaker te horen zijn. In totaal zo'n elfhonderd keer. Marga van Broekhoven: 'Dat is hét moment voor de afdelingen om voluit aan de gang te gaan. In die twee weken moeten zoveel mogelijk 'schone lei'-folders verspreid worden. Het liefst door mensen persoonlijk te benaderen. Aanbellen dus. Nou weet ik best dat je op die manier niet snel duizenden folders de deur uit krijgt. Maar deze aanpak loont zeker de moeite in een wijk waar je bekendheid hebt, bijvoorbeeld door recente acties, maar waar je nooit intensief leden bent gaan maken. Daar zul je veel

mensen kunnen overtuigen, vooral door het gewoone van mens tot mens te vragen.'

Doel van de campagne is de SP met minimaal 2525.500 leden de nieuwe eeuw in te laten gaan.

'Waar staan nu op 24.371 leden,' vertelt campagneleider Marga van Broekhoven. 'Dat is minder dan de 25.052 die we op 1 januari van dit jaar hadden.'

Waar hebben dit jaar weinig leden gemaakt in de drukke tijd van twee verkiezingscampagnes en de voorbereiding van het achtste congres. En als je geen nieuwe leden maakt, ga je achteruit. Want er zijn nu eenmaal mensen die opzeggen – overigens zelden omdat ze het met het optreden van de SP niet eens zijn, maar vaker als ze weinig van hun partijafdeling horen. Er overlijden of emigreren leden. En er zijn mensen die de contributiebetaling laten versloffen en door ons – na herhaalde aanmaningen – uitgeschreven worden. De contributie is bewust laag omdat we vinden dat iemands financiële positie geen belemmering mag zijn voor het SP-lidmaatschap. Maar vervolgens verwachten we wel dat er gewoon betaald wordt, anders stelt je binding met de SP ook weinig voor.'

'Wat is nu het belang van deze campagne en van ledenwinst? Niet zozeer dat we bij de eeuwwisseling een mooi getalletje kunnen presenteren. Wij willen de politieke interesse van mensen aanwakkeren, hun betrokkenheid vergroten, ze liefst nog actief krijgen ook. Kortom, echt mensen mobiliseren voor maatschappelijke verandering. Daar dient deze campagne voor. Allereerst timmeren we met bijna een miljoen folders stevig aan de weg voor onze standpunten. Dat is op zich al winst. Vervolgens moeten we erin slagen nieuwe leden te winnen onder de honderdduizenden SP-sympathisanten die ons land telt. Lid worden lijkt een hele stap in een tijd dat nog maar drie procent van de kiezers zich aansluit bij een partij. Maar wij moeten het als een uitdaging zien te bewijzen dat het ons wél lukt interesse en betrokkenheid te waken. Zoals we dat al bewezen hebben met onze groei tot vierde partij van Nederland. En wanneer we daar opnieuw in slagen, kunnen we met die nieuwe leden een volgende stap vooruit zetten. Het informeren met onder andere de Tribune, betrekken bij de discussies over de toekomst van de partij en van Nederland, bij de scholingen, bij activiteiten in de afdeling, gebruik maken van hun kennis en nieuwe ideeën. Dat moeten we echt doen, niet alleen om deze mensen te laten zien dat hun SP-lidmaatschap zinvol is, maar ook om het kader van de partij te vernieuwen, uit te breiden en op een hoger niveau te brengen. Daartoe hebben we immers op het congres van 1 mei besloten.'

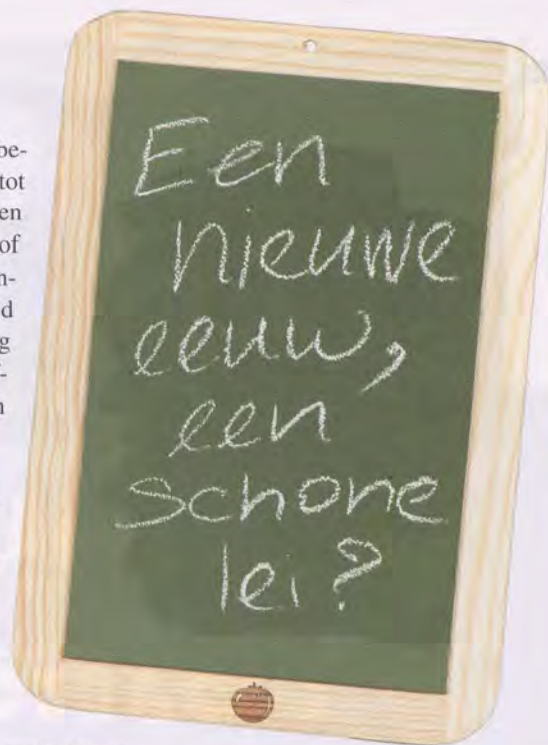
'De drempel naar het SP-lidmaatschap houden we bij deze campagne laag, zodat zoveel mogelijk mensen de stap van een eerste kennismaking dur-

ven zetten. Voor het symbolisch bedrag van f 19,99 kun je lid worden tot 1 januari 2001. Zo bieden we iedereen een kans om eens rustig te kijken of onze partij wel is wat ze zoeken, zonder dat ze zich meteen voor lange tijd gebonden voelen. Een goeie opvang van de nieuwe leden moeten de afdelingen daarom des te meer zien als een belangrijke uitdaging.'

In de 'schone lei'-campagne haalt de partij alles uit de kast. De aansprekende folders die bekrijt schoolleijtes met goede voornemens voor de nieuwe eeuw laten zien, vertonen ook een intrigerende bobbel. Wie de folder opent (en wie zal de verleiding daartoe kunnen weerstaan?) ontwaart een tomaatsponsje, van het robuuste type dat zijn nut volop bewezen heeft in de Europese campagne. Lezers die de bon insturen en dus lid worden, ontvangen als welkomstgeschenk een echt leitje, om hun goede voornemens (of de boodschappen) op te schrijven. De spons zorgt steeds weer voor een schone lei...! Maar daarmee is nog niet alles verteld. Bijzonder aan deze campagne is dat ook de plaatselijke redenen om te kiezen voor de SP, aan bod komen. Van Broekhoven: 'Daar hebben de afdelingen zelf om gevraagd en dat was een heel goed idee. We moeten zeker ook mensen aanspreken op zaken die de SP bij hen om de hoek voor elkaar heeft gekregen en nog van plan is te doen. Daarom drukken we nu voor een reeks afdelingen 'lokale leitjes' met de plaatselijke goede voornemens van de SP.'

Op de Partijraad van 11 september wordt geïnterviewd welk doel elke afdeling zich stelt in deze campagne, om ten minste aan de geplande vijf procent meer leden te komen. 'Belangrijk is ook,' zegt Marga van Broekhoven, 'dat afdelingen vastleggen hoe ze te werk gaan, ter lering voor de toekomst. Waar praten we met mensen aan de deur? Waar zetten we alleen folders uit? Wat leveren de verschillende methodes op? Hoe gaan we verder, waar moeten we een volgende keer rekening mee houden?'

Marga van Broekhoven heeft alle vertrouwen in het succes van de ledenwerving. 'Destijds leverde de campagne 'Kok van links naar rechts' duizenden nieuwe leden op. Nu zijn de omstandigheden voor ons nog gunstiger en de nieuwe campagne is nog veel aansprekender en breder opgezet. Ik ben ervan overtuigd dat we ons streefcijfer in een paar weken behalen. Maar er is natuurlijk geen enkel bezwaar tegen om met dit mooie materiaal nog een tijd door te werken. En iedereen kan meehelpen aan deze campagne. Dus ik zou zeggen: aan de slag en veel succes!' ●

Bijna één miljoen 'schone lei'-folders gaan voor Prinsjesdag het land in. Wie de goede voornemens van de SP voor de nieuwe eeuw deelt, wordt indringend opgeroepen om dat standpunt om te zetten in daadwerkelijke steun. Voor het symbolische bedrag van f 19,99 kan iedereen zich aanmelden als SP-lid tot 1 januari 2001. Als welkomstgeschenk wacht een écht leitje.

foto Paul Peters

Nieuwe drukpers in Rotterdam

Op het partijbureau in Rotterdam is begin augustus een gloednieuwe drukpers in gebruik genomen. Deze Heidelberg vierkleurenpers heeft een capaciteit van achtduizend vellen per uur en kan maximaal op A3-formaat drukken. Jos Baghuis (51), al 21 jaar drukker bij de SP, is erg te spreken over 'zijn' nieuwe machine. 'We kunnen nu veel sneller in full colour drukken en de kwaliteit van het drukwerk is veel beter. We kunnen nu een stuk flexibeler werken. *Spanning* is een maandblad, dus dat kun je van tevoren inplannen, maar voor acties moeten er vaak razendsnel pamfletten, folders of kaarten gedrukt worden. Met deze pers kunnen we veel gemakkelijker omschakelen.' Overigens is de SP is nog steeds de enige politieke partij die over een eigen drukkerij beschikt. 'Tja, de andere partijen voeren ook geen actie,' aldus Jos Baghuis. Herman Beekers, in het partijbestuur verantwoordelijk voor alle SP-drukwerk, licht toe hoe het tot de aanschaf van een nieuwe pers is gekomen. 'Een jaar geleden was al duidelijk dat we niet op de oude voet verder konden. Ook de afdelingen hebben dat gemerkt. Drukwerk liet lang op zich wachten en we moesten steeds meer uitbesteden. Bovendien naderde de oudste pers duidelijk zijn pensioen. We hebben lang gestudeerd op de vraag hoe het nu verder moest. De keuze in was in hoofdlijnen simpel: de SP-drukkerij geleidelijk aan opheffen en alle werk uitbesteden,

óf de drukkerij handhaven en een nieuwe pers aanschaffen. Een keuze met heel verschillende consequenties. We hebben dus gekozen voor een nieuwe pers. Omdat te verwachten is dat we komende jaren meer dan genoeg werk voor die pers hebben om de investering van een half miljoen gulden eruit te halen. Maar ook omdat we het een goede zaak vinden onafhankelijk te blijven. Bovendien is een eigen pers een stimulans om tot de afdelingen te blijven zeggen: Kom op, maak een mooie krant, onze pers staat erop te wachten. En dat zeg ik dan ook graag bij deze.'

Kom naar de Alternatieve Troonrede

De Alternatieve Troonrede wordt dit jaar geschreven door een schaduwkabinet van prominente Nederlanders en voorgelezen op de dag vóór Prinsjesdag. Zorg dat je erbij bent, op 20 september, in Den Haag. Details over de exacte locatie en het aanvangstijdstip krijg je via de afdelingsvoorzitter.

E-mail nieuwsbrief 'Poster' van start!

Op Prinsjesdag start niet alleen het nieuwe parlementaire jaar, maar gaat de SP ook de berichtgeving over de oppositie tegen Paars verbeteren. Dat gebeurt met de e-mail nieuwsbrief 'Poster', die elke vrijdag rondgestuurd zal worden. Poster brengt kort en bondig nieuws, acties, opinies en kamergeluiden uit de koker van de SP. Iedereen die over e-mail beschikt kan zichzelf abonneren (en weer opzeggen) op <http://www.sp.nl/nieuws/>

kort Haags

Reces of niet, de SP-Kamerleden stelden de afgelopen maand met de gebruikelijke frequentie vragen, eisten opheldering en voelden aan tanden over de volgende onderwerpen:

- De (gedwongen?) rekrutering van werkloze jongeren door Defensie (schriftelijke vragen)
- De vertraging van het medisch onderzoek bij Bijlmerramp-slachtoffers (schriftelijke vragen)
- Het inschakelen van detectives door bedrijven om het ziekteverzuim van werknemers te controleren (schriftelijke vragen)
- De geringe hulp van de Nederlandse regering voor de aardbevingsslachtoffers in Turkije, afgezet tegen de enorme uitgaven voor de bombardementen op Kosovo (schriftelijke vragen)
- Intimidatie door sociaal rechercheurs van uitkeringsgerechtigden (schriftelijke vragen)
- Het plan van minister Borst om zelfzorgmedicijnen niet meer te vergoeden (schriftelijke vragen)
- Het gebrek aan arrestaties in Operatie Clickfonds dat beursfraude zou moeten aanpakken, maar verdachten heenzendt of een schikking aanbiedt (schriftelijke vragen, zie ook Opinieservice)
- De verschillen in bijstandsuitkeringen tussen gemeenten, die oplopen tot honderden guldens per maand (schriftelijke vragen)
- De weigering van staatssecretaris Cohen van justitie om een verblijfsvergunning te verstrekken aan de Poolse weduwe van een Nederlandse man, omdat het stel niet lang genoeg getrouwd was – maar wel al jaren samenwoonde en een kind had (schriftelijke vragen)
- Het vermogensplan CollegeCash, dat studenten in staat stelt hun rentedragende lening te beleggen (schriftelijk vragen)
- Een werkgelegenheidsproject dat mensen opleidt voor werk in de thuiszorg, maar waarvoor de cliënten wel extra moeten betalen (schriftelijke vragen)
- De voorrang in ziekenhuizen die minister Borst aan werkenden wil geven, tegen de wil van de kamer in (verzoek om debat met de minister)

Informatie over deze onderwerpen is te vinden op www.sp.nl en bij de betreffende fractiemedewerker. Wie dat is, kun je navragen op het algemene nummer van de fractie: (070) 318 30 44.

Spanning

Informatie- en opinieblad voor actieve SP-leden

Verschijnt 12 keer per jaar, eerste jaargang nummer 4, 30 september 1999

Wie bestuurt de gemeente?

Het raadslid of de
projectontwikkelaar

Moeten
we óveral een
standpunt over
hebben?

Internet
een must voor
SP-afdelingen

**Forse
uitbreiding
P-team**

**Dilemma's in
de internationale
politiek**

wit de
partijraad

- **Balans SP opgemaakt:
uitslag positief**
- **Adviescommissies
aan de slag**

Een beetje tevreden mag best

Opiniepeilers merken een groeiende sympathie van kiezers voor de SP. Op het congres van D66 wordt de SP als voorbeeld gesteld. En volgens professor Elzinga, die leiding geeft aan een staatscommissie over politieke vernieuwing, is onze partij een hoopgevend lichtpuntje temidden van veel partijpolitieke treurnis. Altijd leuk om zo iets te lezen. En het is nog waar ook. Wij zijn een aansprekende en vernieuwende politieke partij. We hebben veel leden, een actieve achterban en we zijn meer dan onze politieke concurrentie thuis in buurten en wijken. Bovendien: we hebben nog idealen, we geloven nog dat het er echt toe doet als we ons inzetten voor een betere maatschappij.

Maar laten we, ondanks alle complimenten, wél met beide benen op de grond staan. Het is een hele klus om onze partij zo groot, zo actief en zo bewogen te houden. Niets gaat vanzelf. Met de 'nieuwe eeuw, schone lei'-campagne kunnen we ons hopelijk flink versterken in ledental. Het is wel zaak dat we de nieuwkomers zo snel mogelijk betrekken bij ons politieke werk. Het is daarbij goed dat er naar nieuwe wegen gezocht wordt om nieuwe mensen zich thuis te laten voelen in onze partij. Denk eens aan het opzetten van een prettig politiek café of een informatieve zondagse koffieochtend, organiseer interessante themadebatten, nodig prikkelende gastsprekers uit op de algemene ledenvergadering. En zoek naar nieuwe manieren om samen met mensen in actie te komen tegen lokale wantoestanden. Alleen zo kunnen we ook onze naam als actiefste partij van het land waar blijven maken. Laten we ons niet te veel vergelijken met andere partijen maar vooral naar ons zelf kijken en niet te snel tevreden zijn. Maar een beetje tevreden zijn? Dat mag best hoor!

Opinie service

De opinies kun je vinden op internet (www.sp.nl), of telefonisch bestellen bij Jolanda Bottse (010-2435555). Noem dan wel het codenummer van het artikel dat je wilt hebben.

Nieuw 'zorgbedrijf' vergroot tweedeling
Hanny Lehmann, Friesch Dagblad 20-8-'99
Het Groene Kruis privatiseert de uitleen van materialen. Moeten we daar blij mee zijn?
 99/9

Decoder moet hier geen gebruik worden
Harry van Bommel, Algemeen Dagblad 2-9-'99
Nederland moet een uitgebreide lijst aanleggen van evenementen die voor de samenleving van belang zijn en daarom op het open televisienet uitgezonden dienen te worden.
 99/11

Solidariteit moet ons een zorg blijven
Agnes Kant, Volkskrant 4-9-'99
Het voornemen van het kabinet om voorrangsregelingen voor werkenden door ziekenhuizen toe te staan, dreigt een einde te maken aan solidariteit en gelijkheid in de zorg.
 99/12

Paars scheidt belastingparadijs
Jan Marijnissen, Volkskrant 17-9-'99
Tegen de wil van een ruime meerderheid van de bevolking komt de regering met voorstellen die de inkomensverschillen in de 21 ste eeuw laten voortbestaan of zelfs groter maken.
 99/13

Naar een nieuwe politieke machtenscheiding
Prof. Elzinga, NRC 14-9-'99
Voor de écht geïnteresseerden. Een lang en stevig verhaal over de crisis in de democratie van de voorzitter van de staatscommissie die de werking van de lokale democratie onderzoekt. Te vinden op www.nrc.nl/Doc
 99/14

Agenda

Cursussen

- zaterdag 9 oktober**
 Helpende Hand, Amersfoort
- woensdag 13 oktober**
 Economie, Anders, Rotterdam
 (over de economische macht in Nederland)
- zaterdag 16 oktober**
 Milieu-excursie Rijnmond, Rotterdam
- donderdag 21 oktober**
 In Grote Lijnen, Utrecht
- zaterdag 23 oktober**
 Hoe en Wat van Actievoeren, Zwolle

Statenleden

- Bijeenkomst:
maandag 4 oktober, Utrecht

Kernvisie

- Heel de mens**
- zondag 17 oktober:** uiterste datum inleveren reacties van de afdelingen
- zaterdag 6 november**
 regioconferentie, Haarlem
- zondag 7 november**
 regioconferentie, Oss
- zaterdag 13 november**
 regioconferentie, Eindhoven
- zondag 14 november**
 regioconferentie, Zwolle
- zondag 21 november**
 regioconferentie, Amersfoort
- zaterdag 18 december**
 congres, Zwolle

Spanning

Spanning verschijnt 12 keer per jaar en is bestemd voor actieve SP-leden. De afdelingen van de SP beslissen wie het blad toegestuurd krijgen. Aan- en afmelden van abonnees: schriftelijk bij de SP-administratie, Vijverhofstraat 65, 3032 SC Rotterdam. Fax (010) 243 55 66. E-mail administratie@sp.nl
 Spanning wordt uitgegeven onder verantwoordelijkheid van het Partijbestuur van de SP.
 Eindredactie: Peter Verschuren. Redactie-adres: Vijverhofstraat 65, 3032 SC Rotterdam, telefoon (010) 243 55 52. Fax (010) 243 55 65. E-mail: spanning@sp.nl.

Een gemeentelijk noodverband voor de zorg

Een stevig onderbouwd voorstel voor een *noodverband* voor de zorgsector in Tilburg. Dat overhandigde de plaatselijke SP-fractie op 23 september aan het college van B en W. Begin dit jaar nodigde de SP de Tilburgse bevolking uit te vertellen waar men graag extra geld aan uit zou geven. In de antwoorden stond de zorg met stip op nummer één. Als vervolg daarop vroeg de fractie alle plaatselijke betrokkenen bij de zorgsector aan te geven waar de grootste knelpunten zitten. Veel instellingen reageerden, waardoor de SP met 11 concrete en goed onderbouwde voorstellen kon komen die samen een nuttig noodver-

band vormen. Raadslid Angelina van Esch: 'De gemeente is niet de eerste verantwoordelijke voor de zorgsector. Maar op tal van punten kan ze een belangrijke bijdrage leveren om problemen op te lossen. Dankzij de informatie van de instellingen kunnen wij dat haarscherp in beeld brengen. En natuurlijk komen we in de komende begrotingsdebatten met voorstellen om het noodverband daadwerkelijk aan te brengen.'

Info: Angelina van Esch, (013) 535 62 72

Creatief drukwerk over sloopplannen

Betrokkenheid bij de strijd tegen de sloop van betaalbare huurwoningen inspireerde de afdelingen Groningen en Hoogezand-Sappemeer tot creativiteit bij het maken van drukwerk. Groningen bundelde de ervaringen van anderhalf jaar sloopstrijd in een boekje van 32 bladzijden, verlichtigd met prenten van Tribune-tekenaar Gerrit Saarloos. Het wordt in een oplage van 5.000 stuks verspreid onder de SP-leden en de bewoners van de sloopstraten. In Sappemeer wordt de Bloemenbuurt met sloop bedreigd, de mooiste volksbuurt

van de hele gemeente met een bloeiend verenigingsleven. De bewoners en de SP zijn fel tegen. De afdeling heeft een fotograaf de wijk in gestuurd voor een sfeerrapportage die – voorzien van ondersteunende teksten – afgedrukt wordt in een krant 'Ode aan de Bloemenbuurt' die in de hele gemeente huis-aan-huis verspreid wordt. Zowel Groningen als Hoogezand-Sappemeer geeft het drukwerk een plaats in de ledenwerfcampagne. Info: Peter Verschuren, (050) 549 32 20, Balt Lenders (0598) 325 334

Gevraagd: ervaringen met private uitvoering Bijstandswet

De Kamerfractie hoort graag ervaringen met het laten uitvoeren van de Bijstandswet door privé-ondernemingen. In toenemende mate besteden gemeenten (delen van) de uitvoering uit. Op basis van bijzonder kritische geluiden hierover van de Registratiekamer heeft Jan de Wit aan de bel getrokken bij minister De Vries. Voor het verdere debat hoort De Wit graag geluiden uit de praktijk.

Meer info: Tuur Elzinga, (070) 318 28 09.

Luit het land

Verplicht in de collectieve verzekering?

In het verleden hebben verschillende SP-afdelingen geprotesteerd tegen hun gemeente omdat die – samen met het ziekenfonds – mensen dwong deel te nemen aan een collectieve aanvullende verzekering. De gemeente hevelde een aantal zaken uit de bijzondere bijstand over naar zo'n verzekering, en weigerde vervolgens een vergoeding te geven voor die zaken, aan mensen die niet deelnamen aan de verzekering. Na Kamervragen van SP en GroenLinks beloofde minister De Vries van Sociale Zaken met richtlijnen te komen. Die zijn er nu, in een brief van 31 augustus aan de gemeentebesturen met kenmerk BZ/UK/99/51103. De minister spaart de kool en de geit. De collectieve aanvullende verzekering is volgens hem geen 'voorliggende voorziening'. Dat betekent dat gemeenten niet *automatisch* bijstand kunnen weigeren voor kosten die onder de verzekering vallen. Maar na een individueel onderzoek kan een gemeente wel concluderen dat de aanvrager 'onvoldoende besef van verantwoordelijkheid' heeft getoond door niet mee te doen aan de collectieve verzekering. En dan mag de bijstand alsnog geweigerd worden.

Afdelingen kunnen nu het beleid van hun gemeente op dit onderdeel doorlichten, en eventueel aanpassing vragen.

Info: Rosita van Gijlswijk, (050) 311 22 90.

Uit het land

Schone Lei-campagne: analyseer de resultaten

'Enkele tientallen' was op donderdag na Prinsjesdag de opbrengst aan nieuwe leden van de Schone Lei-campagne. 'De grote stroom moet natuurlijk nog loskomen,' voegt campagne-coördinator Marga van Broekhoven er meteen aan toe. 'Maar een belangrijke opbrengst is ook dat de afdelingen op grote schaal collectief de buurt intrekken. Uit wat ik hoor, is daar veel animo voor en zijn de reacties erg goed.' Tussen de binnendruppelende ervaringen zitten praktijktips om van het ledenwerven een 'echte campagne' te maken. Van Broekhoven: 'In Goor ondersteunen ze het lopen met een geluidswagen. Nogal wat plaatsen staan met een opvallende stand in het stadscentrum. Soms met een groot schoolbord waarop mensen hún goede voornemens kunnen schrijven. Zorg dan wel dat je er zelf al een paar noteert, om de drempel lager te maken. Afdelingen beleggen gezellige campagnebijeenkomsten voor de medewerkers om de ervaringen goed door te spreken. Er wordt geëxperimenteerd met verschillende methoden: materiaal in de bus en later aanbellen, afgeven en later aanbellen, alleen afgeven enz. Dat is allemaal prima, maar noteer dan heel precies hoeveel je op welke manier verspreidt, en wat de opbrengst is. Dan kunnen we na afloop analyseren welke methode het beste werkt.'

Geen PR-praatjes maar klachtenzwartboek over sociale werkvoorziening

De feestelijke start van een landelijke imagocampagne voor de sociale werkvoorziening bracht de WSW-werkgroep van de SP in actie. Met folders, geknakte rozen en magere maantjes maakten 15 WSW'ers onder aanvoering van Jef Kleijnen duidelijk dat het lang niet allemaal rozengeur en manschijn is in WSW-land. Kleijnen: 'We kregen veel positieve reacties en konden uitstekend in discussie gaan.' In november gaat de werkgroep exact in kaart brengen wat er allemaal

speelt binnen de SW-bedrijven. Aan de afdelingen zal daarbij gevraagd worden in de week van 15 tot 20 november enquêteformulieren te verspreiden onder WSW'ers. De werkgroep zal in dezelfde week een klachtenlijn organiseren op een centraal landelijk nummer. Uit de binnenkomende enquêtes en de telefonische klachten wordt vervolgens een zwartboek samengesteld dat aangeboden wordt in de aanloop naar de evaluatie van de nieuwe WSW in de Tweede Kamer.

Foto: Sjoerd van der Hucht

Schaduwkabinet presenteert alternatieve Troonrede

Hetty Westgard was dit jaar de 'koningin voor één dag'. De Rotterdamse las een alternatieve Troonrede voor die geschreven was door een compleet schaduwkabinet van prominente Nederlanders. Het SP-initiatief dat enkele jaren geleden gestart is, heeft daardoor een bredere basis gekregen – en ook meer aandacht in de media. De tekst van de alternatieve Troonrede vind je bij deze Spanning.

Weten waarover je praat

'Ik wil nooit zo worden als die andere raadsleden die het hebben over *verslaafden zus en verslaafden zo* maar die niets van de praktijk weten,' nam Francien Tammeling zich voor nadat ze in mei dit jaar in de Arnhemse gemeenteraad gekomen was. Inmiddels heeft ze cake gebakken voor de dames op de tippelzone, gekookt in opvangcentrum Het Kruispunt, stage gelopen in de drugssoos en gesproken met heel veel betrokkenen. 'Iedereen waardeert het enorm dat een raadslid de handen uit de mouwen steekt. Dat is heel wat anders dan het *aapjes kijken* dat raadscommissies wel vaker doen.' Het was wennen. 'Aan het taalgebruik op de tippelzone bijvoorbeeld. En je moet op alles bedacht zijn. Als ze de kans krijgen, pakken ze je tas toch.' Tammeling heeft inmiddels een goed beeld gekregen van de praktijk en de problemen. 'In de vele discussies die de raad nog zal voeren over verslavingszorg, kan ik met concrete voorstellen komen. En ik blijf contact houden met de praktijk. Kijk, je kunt je afvragen hoeveel je moet gedogen. Maar als je het doet, doe het dan goed.'

Info: Francien Tammeling, (026) 446 01 67

Reacties

Reacties staat open voor alle actieve SP-leden om kernachtig een politieke visie naar voren te brengen of te reageren op artikelen in *Spanning* of eerdere reacties. De redactie beslist over plaatsing van de bijdragen. Je vergroot de kans op plaatsing van jouw visie door met nieuwe inzichten te komen, die bondig te formuleren en helder te onderbouwen. Probeer de lengte van je bijdrage te beperken tot maximaal 300 woorden.

Altijd een StandPunt?

Nu we op alle democratische niveaus vertegenwoordigd zijn, zou je kunnen stellen dat we volledig kunnen meedoen met alle politieke activiteiten. De politiek is echter zo omvangrijk dat de vraag is of wij, als relatief kleine partij, alle aspecten kunnen dekken. Het gaat mij dan met name om de wenselijkheid en de

mogelijkheid van het hebben van een standpunt.

Om bij de wenselijkheid te beginnen. Regelmatig hoor ik dat we ons nu met alle onderwerpen moeten bemoeien omdat we serieus genomen willen worden. Ik vind dit een loffelijk streven maar kan me er niet helemaal achter scharen. Er komen voldoende zaken voorbij waar wij als partij weinig mee van doen hebben. Bijvoorbeeld de recente ophef rondom de vriendin van Willem Alexander. Het koningshuis zien we sowieso al niet zitten en het ging ook nog eens om een gerucht. In zo'n geval vind ik het niet wenselijk dat we met een standpunt naar buiten komen. Liever had ik gezien dat gezegd was dat er wel belangrijkere zaken zijn om ons mee bezig te houden en dat we niet op ieder gerucht reageren.

Het tweede aspect van een standpunt is het verkrijgen ervan. Ook hier hoor je vaak dat we nu groot genoeg zijn om ons met alle onderwerpen bezig te houden. En ook daar kan ik niet helemaal achter staan. We zijn dan misschien wel groot genoeg om het te doen, maar zijn we ook groot genoeg om het goed te doen? Laten we niet te veel kwali-

teit varen als we onze aandacht verdelen over te veel onderwerpen? Op landelijk niveau kan ik me nog enigszins voorstellen dat we voldoende middelen en mensen hebben om alles te overzien. Lokaal zie ik dat niet. In de stad Utrecht spelen zoveel onderwerpen dat alleen al het opnoemen ervan een dagtaak is van onze drie raadsleden. Ik vind het dan ook heel acceptabel als we soms zeggen dat we ergens geen standpunt over hebben omdat we ons er nog niet grondig mee hebben kunnen bezighouden. En als iemand dan vindt dat dit eigenlijk wel moet, gaan we er alsnog mee aan de slag. We moeten ons niet laten meeslepen door de snelle zapcultuur. Iedereen verwacht dat je er onmiddellijk wat over zegt als ergens iets gebeurt. Volgens mij moeten we dit juist niet doen. En als we daarmee wat aandacht missen, dan is dat jammer. Dan moeten we maar proberen de mensen duidelijk te maken dat we onszelf te goed vinden voor instant vermaak en dat wij gaan voor de lange termijn en voor kwaliteit. Hoe beter we onze beperkingen kennen, hoe meer we onze kracht goed kunnen gebruiken.

**Stephan Okhuijsen,
Utrecht**

Geen standpunt waard?

Commerciële jongens,
projectontwikkelaars en adviseurs
overvleugelen de gemeenteraad

HELPE

de lokale democratie gaat eraan!

Een ruime politieke Haagse meerderheid omhelst het neo-liberale gedachtengoed. Gemeenteraden kunnen daar weinig aan toevoegen of afdingen, maar worden wel geconfronteerd met de gevolgen, zoals de afkalving van de lokale democratie. In onderstaand artikel schetst Helmonds SP-raadslid Hans Verbakel hoe commerciële jongens, projectontwikkelaars en adviseurs steeds meer de dienst uitmaken in de gemeenten.

T'Tijd voor tegengas aan de uitholling van de democratie.' Zo luidt niet geheel toevallig de titel van de eerste paragraaf van het SP-verkiezingsprogramma uit 1998. De analyse is bekend: belangrijke zaken als openbaar vervoer, nutsvoorziening en sociale volkshuisvesting worden in handen gegeven van de markt. De democratisch gelegitimeerde overheid moet steeds meer het veld ruimen voor een niet controleerbare markt. Bezien vanuit de positie van een gemeenteraad doet deze liberalisering van de samenleving zich voor als een ontwikkeling van buitenaf. Een gemeenteraad zou wel wát tegengas kun-

nen geven, maar rechtstrekken wat Den Haag krom maakt, is er niet bij. De raad heeft daarvoor noch de macht noch de middelen. Het komt er hoofdzakelijk op neer dat ze het moet zien te rooien onder de omstandigheden die de Haagse politiek schept. Een voorbeeld ter verduidelijking.

De vercommercialisering van de sociale zekerheid die Paars propageert, plaatst gemeenten vroeg of laat voor de vraag: *blijven wij de Bijstandswet zelf uitvoeren of besteden we het uit aan een particuliere firma?* Zeker als de gemeentekas minder goed gevuld is, er nét een reor-

ganisatie van de Sociale Dienst voor de deur staat en er nieuwe computers moeten worden aangeschaft, zal de druk groot zijn om over te gaan tot uitbesteding. Hoeveel gemeenten zullen dan de rug recht houden? Waarschijnlijk zullen er heel veel zwichten en proberen zichzelf er tegen beter weten in van te overtuigen dat de uitbesteding van de uitvoering puur een 'technische' kwestie is. Want dat is het natuurlijk niet. Als een particuliere firma als GAK BV de bijstandswet gaat uitvoeren, zal ze de rek in de regelgeving (sollicitatieplicht en passende arbeid zijn van die rekbare begrippen) maximaal gaan opzoe-

ken om er zelf beter van te worden. De voorstanders van privatisering willen dat ook: het bedrijfsbelang is de prikkel om de uitkeringsgerechtigden zo snel mogelijk aan het werk en uit de administratie te krijgen. Hoe minder bijstandstrekkers in de kaartenbak, hoe hoger de winst. Maar als de bestaande rek eenmaal maximaal is uitgenut, zullen de commerciële uitvoerders van de bijstandswet opnieuw gaan klagen over de dan nog resterende 'starre regelgeving' die 'snel aan 't werk helpen van uitkeringsgerechtigden in de weg staat'. Kortom, door de vercommercialisering ontstaat permanente druk op zaken die ooit eens beschouwd werden als normale rechten van werklozen. In dit uitbested-scenario past geen rol voor een bezorgde gemeenteraad die aandringt op 'zorgvuldig beleid, oog voor persoonlijke omstandigheden en respect voor de privacy'. Uitbesteding en op afstand zetten van het werk van de Sociale Dienst is daarom een uitholling van de lokale democratie.

Marktpartijen als oplosser van maatschappelijke problemen?

De alsmar voortgeschrijdende vercommercialisering gaat vergezeld van indringend marktjargon en van bespiegelingen die het wereldbeeld van een eenvoudig socialist compleet op zijn kop zetten. Wat bijvoorbeeld te denken van de volgende tekst?

'Van belang is dat particuliere investeerders een bijdrage leveren en steun geven aan de economische versterking van Binnenstad-Oost. Wat dit laatste aspect betreft tonen de grootwinkelbedrijven en particuliere organisaties meer en meer betrokkenheid bij de behoefte van de gemeenten tot verbetering

van het voorzieningenniveau in stadswijken waar de leefbaarheid onder druk staat. Er is een landelijk Overlegplatform Stedelijke Vernieuwing (OPS) opgericht met als doel een bijdrage te leveren aan de leefbaarheid van stedelijke achterstandswijken. Deelnemers zijn Albert Heijn, Blokker, McDonald's, Postkantoren BV, Aedes vereniging voor woningcorporaties, Bouwfonds Woningbouw, Vestada en Woonzorg Nederland. Ook de Rabobank en MKB Nederland wil met de gemeenten optrekken tegen de achterstandsproblematiek. Nagegaan dient te worden welke mogelijkheden zich hier aandienen voor Binnenstad-Oost.' (Nota 'Visie werkgelegenheid Binnenstad-Oost', gemeente Helmond)

Nog een voorbeeld, uit het blad Binnenlands Bestuur van 15 mei 1998: 'Albert Heijn investeert in Enschedese achterstandswijk,' luidt de kop boven het artikel. De gemeente Enschede, Albert Heijn en de andere bedrijven die deel uitmaken van het OPS plus de Enschedese woningcorporaties hebben een samenwerkingsakkoord gesloten. Doel is het doorbreken van de neerwaartse spiraal in Enschede-Noord. Kennelijk kan dus ook de strijd tegen de tweedeling tegenwoordig met een gerust hart overgelaten worden aan Blokker, McDonald's en de Rabobank...

Adviseurs en half-commerciële regenten maken de dienst uit

Niet alleen uitbesteding, ook het inhuren van externe adviesbureaus ondermijnt de lokale democratie. De Volkskrant van 19 juni 1999 doet verslag van een enquête die ze samen met SGBO, het onderzoeksbureau van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft

laten uitvoeren. 'Gemeenteraad mist zicht op adviseurs,' luidt één van de conclusies. En verder: 'Gemeenten geven jaarlijks minstens driehonderd miljoen gulden uit aan organisatieadviesbureaus en interim-managers, zonder dat de gemeenteraden hierop goede controle uitoefenen. Slechts 6 procent van de gemeenten zegt zonder hulp van buiten te kunnen.'

Uit de enquête, waaraan bijna de helft van de gemeenten meewerkte, blijkt dat de gemeenteraad zelden wordt betrokken bij de inschakeling van adviseurs. In grotere plaatsen heeft de raad hierop nauwelijks invloed, terwijl buitenstaanders regelmatig worden 'gebruikt' om beleid erdoor te drukken. Soms zijn gemeenten zich ervan bewust dat extern advies nauwelijks toegevoegde waarde heeft, maar, zeggen geënquêteerden: 'Vreemde ogen dwingen.'

De belangrijkste conclusie uit het onderzoek: adviseurs worden aangetrokken om beleid erdoor te krijgen. Adviseurs hebben het aureool van deskundigheid. Als een adviseur het zegt 'dan zal het wel goed zijn'.

In het weekblad Elsevier van 19 juni dit jaar staat een artikel dat eveneens tot nadenken stemt.

Hoeveel heeft een gemeenteraad nog echt te vertellen? De neo-liberale wind uit Den Haag beperkt immers in toenemende mate de mogelijkheden om standvastig NEE te blijven zeggen tegen de oprukkende privatisering

HELP

de lokale democratie
gaat eraan!

Volgens het blad *'ontstaat tussen overheid, semi-overheid en bedrijfsleven een grijze zone die de voedingsbodem is voor politieke incest. Een gesloten circuit van halfcommerciële regenten omspant het openbaar bestuur.'* In deze cultuur gedijen de bijbanen en het bijklussen. Dit kan variëren van tamelijk onschuldig (de ambtenaar van bouwen woningtoezicht die in zijn vrije tijd de architect speelt) tot meer ernstig: raadsleden en ambtenaren met bedenkelijke bindingen met het bedrijfsleven. Elsevier heeft ook een verklaring: *'Veel overheidsdiensten zijn geprivatiseerd of verzelfstandigd. Het traditionele onderscheid tussen overheid en markt, tussen publieke en private sector is daardoor vaag geworden.'*

De nieuwe tijd: Blokker en McDonalds die via het Overlegplatform Stedelijke Vernieuwing werken aan de leefbaarheid van achterstandswijken

Publiek private samenwerking heeft de toekomst

Nog een uitingsvorm van het afstaan van bevoegdheden aan particuliere ondernemingen is

ken is bij de planvorming. Het bedrijf of consortium dringt als het ware binnen in de democratische besluitvorming.

In het informatiebulletin Preventie en Hergebruik van juni 1998 (een uitgave van het Afval Overleg Orgaan) handelend over Belgische ervaringen met publiek-private samenwerking in de afvalsector, is een waarschuwing te vinden die meteen veel duidelijk maakt over dit verschijnsel: *'Zo moet worden voorkomen dat de PPS een door het bedrijfsleven geïnfiltrerd overheidsorganisme wordt, dat haar bestuurlijke rol en maatschappelijke verantwoordelijkheid (al dan niet met stilzwijgende of uitdrukkelijke instemming van politici, ambtenaren en electoraat) tijdelijk inruilt voor de lucratieve, persoonlijke doeleinden van enkelingen.'*

Publiek-private samenwerking kreeg niet altijd de warme waardering die ze tegenwoordig heeft. Uit het leerboek *'De Gemeente Verkend'*: *'Nadat in de jaren zeventig de verhouding tussen de overheid en het bedrijfsleven gekenmerkt werd door een mate van vervreemding en verwijdering, valt er in de jaren tachtig een tendens in omgekeerde richting waar te nemen.'*

In het blad Binnenlands Bestuur (1997 nummer 40, 3-10-1997) zegt Wolter Lemstra, toenmalig burgemeester van Hengelo en hoogleraar publiek-private samenwerking aan de Universiteit Twente, er het volgende van: *'Publiek-private samenwerking is van alle tijden. Maar in de jaren zestig en zeventig van deze eeuw stonden overheid en projectontwikkelaars en beleggers met de ruggen tegen elkaar. In de programma's van sommige gemeentebesturen stond dat er*

geen zaken mochten worden gedaan met projectontwikkelaars. In de jaren tachtig keerde het tij.'

Om de laatste twijfelaars over de streep te trekken – zo lijkt het – is begin dit jaar het landelijk Kenniscentrum PPS opgericht. *'Op lange termijn wordt een brede acceptatie van PPS nagestreefd,'* aldus minister van Financiën Zalm bij de oprichting van het centrum.

Het Engelse voorbeeld volgen

Het is geen toeval dat het Verenigd Koninkrijk als één van de eerste Europese landen aan de slag ging met publiek-private samenwerking en private financiering van publieke diensten. Onder het conservatieve bewind van mevrouw Thatcher is het land overspoeld door een ware privatiserings- en liberaliseringsgolf. Private financiering wordt er nu gebruikt voor tal van publieke diensten tot en met gevangenis, ziekenhuizen, scholen en rechtbanken. (bron: ESB 1998, speciale uitgave over PPS).

Andere landen, waaronder Nederland, lopen hierop nog achter, maar zijn vastbesloten het Engelse voorbeeld te volgen. De al genoemde Lemstra zegt in het Financieele Dagblad (23 juli 1998): *'Publiek-private financiering is de toekomst. Wij praten nu over infrastructuur, maar het kan straks ook bij ziekenhuiszorg.'*

Er zijn uiteraard ook minder goede ervaringen met PPS. Maar, schrijft PvdA-kamerlid Wouter Bos en specialist op dat gebied, dat komt meestal omdat het niet goed is aangepakt. Het ligt niet aan publiek-private samenwerking op zich. Verder verwijst het Kamerlid naar buitenlandse voorbeelden die volgens hem laten zien dat met PPS aanzienlijke efficiëntiewinsten geboekt kunnen worden, vaak van tenminste 10 tot 15 procent. (Socialisme & Democratie, nr. 12 1998). VVD-minister Jorritsma is natuurlijk ook warm voorstander van een ondernemend

publiek-private samenwerking. PPS-constructies zijn momenteel volop in opkomst. Het bijzondere van een PPS is dat een bedrijf niet ingehuurd wordt nadat de gemeenteraad besloten heeft, bijvoorbeeld over de ontwikkeling van een bouwlocatie, maar al vanaf het begin betrok-

teit Twente, er het volgende van: *'Publiek-private samenwerking is van alle tijden. Maar in de jaren zestig en zeventig van deze eeuw stonden overheid en projectontwikkelaars en beleggers met de ruggen tegen elkaar. In de programma's van sommige gemeentebesturen stond dat er*

Publiek private samenwerking: vanaf het eerste begin van de planontwikkeling trekken ambtenaren en projectontwikkelaars samen op. Hoe kan de politiek nog sturen?

openbaar bestuur. 'Vertegenwoordigers van de overheid moeten zich ervan bewust zijn dat commerciële risico's een veel belangrijkere rol spelen dan men traditioneel gewend is,' zei ze over publiek private samenwerking bij de presentatie van de planstudie RandstadRail op woensdag 29 april 1998 te Den Haag. Zo bezien vraag je je af wat dan nu toch het bezwaar kan zijn tegen bankieren door de overheid...

De uitholling van de lokale democratie

Een voorbeeld van de invloed van adviseurs en het bedrijfsleven op de gemeentelijke politiek. In Helmond speelt al tijdenlang een discussie over de ondertunneling van de Kasteeltraverse. Deze weg over het kanaal doorklieft het Helmonds stadshart. Veel raadsleden vinden het een hinderlijke en ontzierende sta-in-de-weg. Reden waarom ze ervoor pleiten hem ondergronds te maken onder het kanaal door. Geen kwestie die landelijk bepaald is, maar bij uitstek een item voor de lokale democratie. Tot op heden is de ondertunneling niet gerealiseerd. Dat heeft te maken met de hoge kosten. De ramingen variëren van 27 miljoen tot over de

honderd miljoen. De meest fervente voorstanders van ondertunneling komen – uiteraard – het laagste uit. De hoge kosten hebben er echter niet toe geleid dat het plan terzijde is geschoven als zijnde onrealistisch. Integendeel, de discussie is steeds in leven gehouden; het aantal voorstanders is alleen maar toegenomen tot en met het complete college van B en W.

DHV Zuid-Nederland raamde enkele jaren terug de kosten van ondertunneling op 125 miljoen, waarvan zeker de helft voor rekening van de gemeentekas komt. Op grond daarvan oordeelde de toenmalig verantwoordelijk wethouder de ondertunneling als niet haalbaar. Eind '98 namen drie lokale partijen desondanks het opmerkelijke initiatief om zelf wetenschappers van de Technische Universiteit Delft een onderzoek uit te laten voeren. Het geld daarvoor (20.000 gulden) komt van 'sponsors'. Wie dat zijn, willen de partijen niet bekendmaken. Vervolgens kondigde half februari ook het college aan een onderzoek te laten uitvoeren. Inmiddels hebben in juli dit jaar de lokale partijen de uitkomst bekendgemaakt van hun onderzoek. De kosten van de ondertunneling zijn véél lager dan

steeds gedacht: ongeveer dertig miljoen. En de huidige traverse is wel heel verschrikkelijk, volgens de onderzoekers. Ze schrijven: 'Een dergelijke inbreuk op de omgeving is in ons land ongeëvenaard.'

Vermeldenswaardig is ook de overname eind vorig jaar van de Helmondse aannemer Manders Bouwbedrijf door Strukton. Strukton is betrokken bij megaprojecten zoals de HSL en de Schipholtunnel. Wat moet deze gigant met dat ukkie-pukkiebedrijfje? Nog groter worden, zeggen sommigen. Maar volgens meer ingewijden in het Helmondse zakencircuit wil Strukton met de overname vooral binnendringen in het plaatselijk relatienetwerk van 'ons-kent-ons', want het bedrijf wil graag een rol spelen bij de ondertunneling.

Binnenkort komt het college met nadere voorstellen. Een deal met projectontwikkelaars zal daar onderdeel van zijn, verwacht SP-fractievoorzitter Ger Klaus. De deal zal volgens hem inhouden dat de grond die midden in het centrum van Helmond vrijkomt door de ondertunneling, door de projectontwikkelaars gebruikt mag worden om plannen te realiseren. Plus dat de gemeente toegeeflijk

is bij het vaststellen van de betreffende bestemmingsplannen. Deze 'uitruil' zal de kosten voor de gemeente fors drukken. Vervolgens zal deze publiek-private samenwerking gepresenteerd worden als een 'win-win situatie', voorziet Klaus.

Wie, zoals de SP, zich sterk maakt voor meer lucht in het volgepropte Helmondse centrum – dat kampt met allerlei leefbaarheidsproblemen – heeft het nakijken. De inbreng van de projectontwikkelaars zal immers niet bestaan uit het aanleggen van een fraai park. (Overigens staat ondertunneling bij de SP sowieso niet hoog op het verlanglijstje. Ger Klaus: 'Helmond heeft wel ernstiger problemen.') Kortom, de gemeente zit in de tang van de projectontwikkelaars: ondertunneling is alleen denkbaar op hun voorwaarden.

Vooralsnog zijn er maar weinig gemeenten waar een politieke meerderheid de toenemende commerciële omklemming ziet als een bedreiging van de democratie. Integendeel, de belangstelling van het bedrijfsleven is juist een 'graadmeter voor succes', blijkt uit de woorden van Helmonds burgemeester Van Elk in het Eindhovens Dagblad van 9 november 1998: 'Moelijk in Helmond? In het begin wel. Het heeft heel veel kruim gekost om plannen om te zetten in consistent beleid maar na 1990 is dat gelukt. Kijk eens wat voor grote beleggers plotseling in Helmond geïnteresseerd raakten: Volker Stevin, Amstelland en noem maar op.' Van Elk staat ongetwijfeld niet alleen met deze analyse. Ik denk dat veel gemeentebestuurders in allerlei plaatsen het hem graag nazeggen en een aai over de bol van de grote jongens in het bedrijfsleven als de grootst denkbare zegening zien. ●

Nieuwe afdelingen

Een verzoek van partijgenoten uit Noordwijk om afdeling te worden, is voor advies doorgestuurd naar de commissie Afdelingen. In januari neemt de Partijraad een beslissing. Een verzoek vanuit Reiderland is ook in handen van de commissie Afdelingen gegeven, met dien verstande dat bij een positief advies de toelating van Reiderland al (met terugwerkende kracht) ingaat op 11 september 1999. Deze uitzondering op de regel wordt gemaakt vanwege de lange tijd die al er verstreken is sedert het toelatingsverzoek werd ingediend bij de Partijraad.

Op voorstel van de afdeling Horst is Venray toegelaten als volwaardige afdeling. De verzoeken van de afdelingen Arnhem en Utrecht om in respectievelijk Apeldoorn en Amersfoort een afdeling in oprichting te maken, zijn doorgestuurd naar de commissie Afdelingen. Bij een positieve beoordeling wordt de status van afdeling i.o. direct toegekend. Om onnodig tijdverlies te voorkomen is afgesproken dat verzoeken om nieuwe afdelingen toe te laten tot de Partijraad voortaan direct doorgestuurd worden naar de commissie, zodat die al kan adviseren op de eerstvolgende partijraadsvergadering. Voor alle verzoeken en beroepsschriften aan de partijraad geldt: adresseren aan de secretaris, Nico Heijmans.

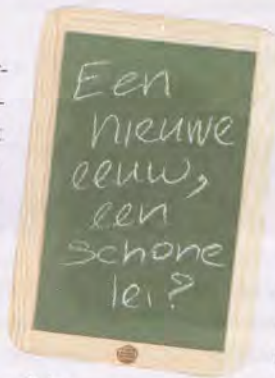
De Partijraad telt op dit moment 77 toegelaten afdelingen.

De goede kant op

Het was een positieve balans die partijvoorzitter Jan Marijnissen opmaakte op de Partijraad. 'We hebben op het achtste congres goede besluiten genomen en uitvoering daarvan voortvarend ter hand genomen. De afdelingsscholingen zijn in gang gezet. Het afdelingsondersteuningsteam begint vorm te krijgen, de organisatie is redelijk op orde en we hebben met *Heel de mens* een prima stuk om ook in-

houdelijk de puntjes op de i te zetten. Met de campagne *Nieuwe eeuw, schone lei* versterken we verder de sympathie voor de SP en zetten we die ook om in ledengroei. En met het *Plan van jeugd* manifesteren we ons op een heel belangrijk terrein.'

'De nieuwe Kamerfractie is het eerste jaar prima doorgekomen,' concludeerde Marijnissen verder. 'De nieuwe mensen hebben er veel energie in gestoken goed ingewerkt te raken. Dat werpt zijn vruchten af. Daarnaast hebben we zojuist ons Haagse P(politiek)-team met een aantal nieuwe me-

dewerkers uitgebreid. Ook daardoor kunnen we ons werk beter doen.'

De strategie van de fractie blijft gericht op het versterken van de oppositie, met als centrale thema de tweedeling. In tactisch opzicht stelde de partijvoorzitter een aanpassing voor. 'We blijven de stem geven aan de mensen die verantwoordigd zijn over de ellende die uitgestort wordt over een deel van de bevolking. Maar we voegen

er wat aan toe. We gaan ook met eigen plannen laten zien dat je zelfs binnen de huidige verhoudingen andere keuzes kunt maken. Dat versterkt de geloofwaardigheid van onze oppositie en maakt ons ook voor andere groepen interessant. Voorbeelden van de nieuwe werkwijze zijn bijvoorbeeld het voorstel om de kinderbijslag inkomensafhankelijk te maken en ons alternatieve belastingplan dat in het Algemeen Dagblad heel fraai als kop kreeg: *SP daagt PvdA uit met links plan.*

Politieke werkgroepen ingesteld

De partij heeft tien politieke werkgroepen ingesteld. De werkgroepen gaan zich bezighouden met de ontwikkeling van standpunten over belangrijke politieke thema's. De bevindingen van de werkgroepen kunnen de Kamerfractie helpen bij haar werk. Verder kunnen de werkgroepen thematische discussies in de Partijraad voorbereiden. Mensen die interesse hebben in, en kennis van één van de onderwerpen, kunnen zich schriftelijk aanmelden bij de verantwoordelijke voor de betreffende werkgroep (opsturen naar Vijverhofstraat 65, 3032 SC Rotterdam).

- 1 Eerste, tweede, derde wereld, één wereld:
Johan van den Hout
- 2 Economie en overheid:
Ewout Irrgang
- 3 Mens, milieu en ruimte:
Paulus Jansen
- 4 Onderwijs en educatie:
Harry van Bommel
- 5 Kunst en cultuur:
Hans van Leeuwen
- 6 Mens en gezondheid:
Ineke Palm
- 7 Democratie en rechten van de mens:
Agnes Kant
- 8 Tweedeling en armoede:
Jan de Wit
- 9 Minderheden:
Agnes Kant
- 10 Huisvesting:
Remi Poppe

Afspraken over procedure negende congres

Over de behandeling van 'Heel de mens', de nieuwe kernvisie van de SP, heeft de Partijraad een aantal afspraken gemaakt.

● Afdelingen beleggen een algemene ledenvergadering over de eerste versie van 'Heel de mens' (gepubliceerd in de vorige 'Spanning') en sturen vóór 17 oktober 12.00 uur hun reacties naar het partijbestuur.

● Op basis van de reacties maakt het partijbestuur een tweede versie van 'Heel de mens'. Die gaat weer naar de afdelingen gaat en wordt vervolgens besproken op vijf regioconferenties op 6, 7, 13, 14 en 21 november. Op die conferenties is iedereen welkom die aan de discussie in de afdelingen heeft deelgenomen.

● Na de regioconferenties houden de afdelingen een nieuwe algemene ledenvergadering om de congresafgevaardigden te kiezen en eventuele wijzigingsvoorstellen op te stellen.

● Wijzigingsvoorstellen moeten ondersteund worden door tenminste vier leden van deze vergadering. Een dergelijke voorwaarde is volgens de Partijraad nodig om te voorkomen dat er door een overvloed aan amendementen te weinig tijd overblijft voor het bespreken van de kernvisie als zodanig. Alle 500 afgevaardigden hebben overigens spreekrecht op het congres dat op 18 december in Zwolle bijeenkomt.

● Wijzigingsvoorstellen kun-

nen ingediend worden tot uiterlijk 26 november 12.00 uur.

● Naast de mogelijkheid om in een ledenvergadering hun zegje te doen, kunnen alle SP-leden ook schriftelijk reageren. Daarvoor krijgen ze 'Heel de mens' toegestuurd en wel in zo'n vorm dat ze er eenvoudig commentaar bij kunnen zetten.

● Na besluitvorming op het congres gaan we met de definitieve versie van de kernvisie in het nieuwe jaar de boer op om nieuwe mensen te winnen voor onze opvattingen.

Nieuwkomer in Dagelijks Bestuur

Hans van Hooft jr.

Nico Heijmans

Partijbestuurslid Hans van Hooft jr. uit Nijmegen is benoemd als lid van het dagelijks bestuur van de SP, waar hij met name verantwoordelijk wordt voor afdelingszaken. Het dagelijks bestuur bestaat verder uit voorzitter Jan Marijnissen, algemeen secretaris Tiny Kox, penningmeester Marga van Broekhoven en Tribunehoofdredacteur Herman Beekers.

Nico Heijmans uit Den Bosch is aangesteld als secretaris van de partijraad. Eerder was hij ook al bereid gevonden het secretariaat van het partijbestuur op zich te nemen. Hij wordt met name verantwoordelijk voor het bewaken van afgesproken procedures en snelle afhandeling van verzoeken en besluiten.

Partijraad kiest nieuwe adviescommissies

De partijraad heeft, ter uitvoering van besluiten van het achtste congres, uit haar midden twee adviescommissies gekozen. In de commissie Afdelingen zijn gekozen Erik van den Broek (voorzitter Boxtel), Hans van Hooft jr. (voorzitter district Gelderland), Trix de Roos (voorzitter Vlissingen), Paul Peters (voorzitter Oss), Edith Kuitert (voorzitter district Zuid-Holland-zuid). De commissie gaat de Partijraad adviseren bij verzoeken

inzake toelating als afdeling tot de Partijraad, deelname aan raadsverkiezingen en financiële steun van de landelijke partij voor lokale initiatieven.

In de commissie Beroep koos de Partijraad Riet de Wit (voorzitter Heerlen), Piet de Ruiters (voorzitter district Zuid-Holland-noord) en Vincent Mulder (voorzitter Hengelo). Aan deze commissie worden beroepschriften gericht aan de Partijraad voor advies voorgelegd.

Afdelingsondersteuningsteam in de steigers

Het afdelingsondersteuningsteam, dat begin 2000 aan de slag gaat, zal in ieder geval bestaan uit Hans van Hooft jr., Nico Heijmans en Hans van Leeuwen. Heijmans en Van Leeuwen zullen hiervoor bij de partij in dienst komen. Nico Heijmans is jarenlang fractievoorzitter geweest in Rosmalen. Sinds de herindeling is hij dat in Den Bosch, waar hij ook afdelingsvoorzitter is. Heijmans maakt verder deel uit van Provinciale Staten van Noord-Brabant. Hans van Leeuwen zit in de gemeenteraad van Leidschendam. Op het achtste congres is hij herkozen in het Partijbestuur, met speciale verantwoordelijkheid op het gebied van kunst en cultuur. Hans van Hooft jr. is raadslid in Nijmegen en voorzitter van het district Gelderland. Samen zijn ze goed voor een grote hoeveelheid politieke ervaring en kennis die van pas zal komen bij het adviseren van afdelingen. Het afdelingsondersteuningsteam zal desgevraagd helpen bij het vinden van nieuwe politieke mogelijkheden en het aanpakken van bepaalde moeilijkheden. De verantwoordelijkheid voor het functioneren van de afdeling blijft echter volledig bij de afdeling zelf liggen.

Binnenhof

'Paars is het millenniumprobleem'

'Het gekke van de Gouden Eeuw vond ik altijd dat er zoveel armen waren. De Zeven Provinciën bulkten van het geld en ondertussen waren de wevers in Leiden en de boeren in Brabant straatarm en hun kinderen groeiden op voor galg en rad.' Zo begon Jan Marijnissen zijn bijdrage aan de algemene beschouwingen in de Tweede Kamer. 'In de tweede Gouden Eeuw van dit millennium is het nog gekker want we hadden toch kunnen leren van het verleden. Opnieuw bulkt ons land van het geld en opnieuw is armoede een schrijnend probleem, dat pakweg een miljoen huishoudens en daarin honderduizenden kinderen treft.'

Marijnissen haakte in op de woorden van minister Zalm die over de verlaging van het toptarief voor de inkomstenbelasting zei: 'We hebben de prijs van het fatsoen verlaagd.' Marijnissen: 'Als je ziet wat er de afgelopen jaren met de samenleving is gebeurd en wat de plannen voor de toekomst zijn, komt de vraag op of de regering over de hele linie de prijs van het fatsoen aan het verlagen is.'

De SP-fractievoorzitster lanceerde voorstellen om de hypotheekrente-af trek te beperken voor woningen boven 3,5 ton, een vermogenswinstbelasting in te voeren en grote energieverbruikers ook ecotax te laten betalen. 'Voor de sociale wederopbouw van ons land is geld nodig, veel geld, en dat geld moeten we halen daar waar het het minst wordt gemist.' Marijnissen bepleitte onder andere een forse verhoging van de uitgaven

voor zorg en onderwijs, en een minder eenzijdig economische benadering van het onderwijs. Hij besloot zijn bijdrage met een verwijzing naar de komende eeuwwisseling. 'Velen maken zich zorgen over de problemen als gevolg van de millenniumovergang. Als er al een serieus millenniumprobleem is, dan is het de paarse politiek. Wat zou het mooi zijn als we in de nieuwe eeuw met een schone lei konden beginnen. Wat vindt u in dit verband van een einde-eeuw uitkering? Een uitkering van 1000 gulden voor de arme huishoudens? Wat zou het mooi zijn als we een eind konden maken aan Brutopia, het brute en brutale neoliberalisme, en we de kansen om te komen tot een rechtvaardiger en duurzamer samenleving echt zouden pakken.'

De volledige tekst is te vinden op www.sp.nl

Perspectief voor actie Niet uitzetten maar rechtzetten

Staatssecretaris Cohen komt met een brief over de problematiek van mensen met een buitenlandse nationaliteit die uitgezet dreigen te worden nadat hun Nederlandse huwelijkspartner is overleden. Op basis van die brief zal de Kamer debatteren. Op voorhand hebben D66 en PvdA al gezegd dat de regels te star zijn. Dat is op dit moment het positieve resultaat van de actie *Niet uitzetten, maar rechtzetten*. De SP startte de actie op basis van de ervaringen van mevrouw Warntjes-Siermantowska. Haar man overleed na elf maanden huwelijk. Daarvoor hadden ze jaren samengewoond en een zoon gekregen. Inmiddels hebben zich bij de SP nog 15 mensen gemeld die in vergelijkbare omstandigheden verkeren. Ook zijn er al meer dan 5.000 handtekeningen verzameld van mensen die aanpassing eisen van de regels.

kort Haags

Naast de algemene beschouwingen, de lancering van het Plan van de Jeugd en de alternatieve belastingvoorstellen heeft de fractie zich ook beziggehouden met zaken als:

- Zweegvliegveld Terlet op de Veluwe (schriftelijke vragen met een pleidooi om het terrein om te zetten in natuurgebied)
- Gedwongen recruitering van werkloze jongeren door de Landmacht (nieuwe schriftelijke vragen)
- De aanpak van het mestprobleem (pleidooi voor het snel ontwikkelen van een algehele visie gericht op duurzame landbouw)
- De mislukking van concurrentie op het spoor (schriftelijke vragen)
- De defensie-uitgaven (reactie op aan advies van de Adviesraad Internationale vraagstukken dat leidt tot een enorme uitbreiding van die uitgaven)
- Invoering verplichte hormoontest voor zware slachtrunderen (schriftelijke vragen)
- De Troonrede (voorstel om Kok voortaan zelf zijn verhaal te laten voorlezen – op basis van de Grondwet kan dat)
- Verplichte medewerking van Vlissingse scholieren aan de verhuizing van de openbare bibliotheek (schriftelijke vragen)
- Peperdure PR-activiteiten van de Luchtmacht (schriftelijke vragen)
- Nederlandse betrokkenheid bij anti-guerrilla-activiteiten in Colombia (nieuwe schriftelijke vragen)
- Tekort aan stageplaatsen Pabo-studenten (schriftelijke vragen)
- Negeren uitspraken kinderrechtshouders door de dienst Justitiële Inrichtingen (schriftelijke vragen)

Informatie over deze onderwerpen is te vinden op www.sp.nl en bij de betreffende fractiemedewerker. Wie dat is, kun je navragen op het algemene nummer van de fractie: (070) 318 30 44.

Ingrijpen of druk uitoefenen?

WAT TE DOEN BIJ SITUATIES ALS IN TIMOR?

Johan van den Hout

In het weekeinde van 18 september landden de eerste troepen van INIFET op Oost-Timor nadat de Indonesische regering verrassend snel instemde met het sturen van een vredesmacht. De internationale gemeenschap werd daardoor verlost van een moeilijk dilemma. Wat had ze moeten doen als Indonesië toegang weigerde aan buitenlandse troepen?

Direct militair ingrijpen bij een drama als dat in Timor? Of kiezen voor de langzame weg van internationale druk? Fractie-medewerker Johan van den Hout schetst het dilemma en gaat in de achtergronden van de oorlog in Oost-Timor.

sche regering. In de lijn van onze kritiek op het NAVO-optreden in Joegoslavië is voor ons een mandaat van de Veiligheidsraad een vereiste om ergens gewapend op te treden. Ook al is de Veiligheidsraad niet de democratische organisatie die wij graag zien, iets beters is er niet. Vooral nog zijn de Verenigde Naties de enige garantie tegen nog meer anarchie in de internationale politiek. Gezien de huidige verhoudingen binnen die Veiligheidsraad was het ondenkbaar dat die toestemming zou geven aan een interventie tegen de wil van Jakarta in. Bovendien zouden de internationale troepen dan geconfronteerd worden met 15.000 Indonesische militairen en een onbekend aantal gewapende militieën. Dat zou tot een bloedige oorlog hebben geleid, met het Timorese volk als slachtoffer. Wat overbleef was slechts instemming van Indonesië met internationale steun om de orde te herstellen. Daarvoor moest maximale druk uitgeoefend worden op de regering Habibie. Wij stelden voor alle betrekkingen te bevriezen en een onmiddellijk wapen-

embargo af te kondigen. De geplande handelsmissie van minister Jorritsma mocht natuurlijk al helemaal niet doorgaan.

Nederland bewapende enthousiast het Soeharto-regime

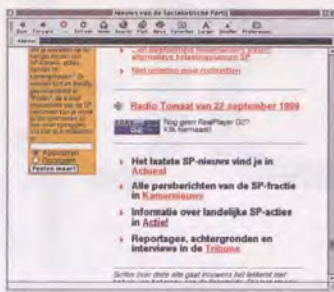
De problemen op Oost-Timor zijn niet recent. Na de onafhankelijkheid van kolonist Portugal in 1974 werd het land al snel bezet door Indonesië en later geannexeerd. Behalve Australië erkende geen land deze annexatie. Gedurende de bezetting vielen meer dan 200.000 doden (van de ruim 600.000 inwoners!). Het Timorese volk organiseerde zich in de onafhankelijkheidsbeweging CNRT en haar gewapende tak Fretelin (nu Falintil). De leider hiervan, Xanana Gusmao, verbleef jaren in een Indonesische gevangenis totdat hij onlangs werd vrijgelaten. Jarenlang was Nederland, samen met de VS, de grootste wapenleverancier van Indonesië. De situatie op Oost-Timor (of op de Molukken, Atjeh of Papoea-Nieuw-Guinea) was nooit aanleiding die wapenleveranties stop te zetten. Ook Australië, dat zich nu

ontpopt als vriend van het Oost-timorese volk, was jarenlang steun en toeverlaat van de regering Soeharto.

Ook binnen Indonesië zijn de meningen over de onafhankelijkheid van Oost-Timor verdeeld. De leiding van de regerende Golkar-partij, verantwoordelijk voor de annexatie, staat achter het referendum en accepteert min of meer de uitslag. Min of meer, want zij is natuurlijk verantwoordelijk voor de passieve en actieve steun van het leger aan de moordende militie-bendes. De grootste oppositiepartij, de PDI van Megawati Sukarnoputri (waarschijnlijk de toekomstige president van Indonesië) is altijd tegenstander van Timorese onafhankelijkheid geweest. De PRD (Democratische Volkspartij), waar de SP goede relaties mee onderhoudt, is voorstander van onafhankelijkheid. De PRD heeft de afgelopen weken verschillende demonstraties in Jakarta georganiseerd waarin zij eist de uitslag van het referendum te respecteren. Als reactie hierop is het kantoor van de PRD bestookt met brandbommen en zijn verschillende partijleden verwond en gearresteerd. Het leger, een belangrijke machtsfactor, is niet echt te spreken over de onafhankelijkheid van Oost-Timor. Defensie-minister Wiranto respecteert in woorden het referendum, maar zijn leger lijkt zich daar maar weinig van aan te trekken. ●

De roep op gewapend optreden in een drama als in Timor heeft een belangrijk en begrijpelijk emotioneel aspect: *de ellende is zó groot, we moeten iets doen*, en dan lijkt het sturen van troepen daadkrachtig en doortastend. In de internationale politiek is het echter verstandig om verder te kijken dan de eerste emotionele reactie. In het algemeen geldt dat de verwachtingen van gewapend optreden veel hoger zijn dan waargemaakt kan worden.

In het Kamerdebat over Timor nam de SP daarom het standpunt in dat een internationale vredesmacht moest worden voorafgegaan door een mandaat van de Veiligheidsraad en toestemming van de Indonesi-

Alle afdelingen

De Tribune beschreef in twee afleveringen de opkomst van Internet en een aantal maatschappelijke problemen rond dit nieuwe medium. Een heel aparte vraag daarbij is wat wij als actieve SP'ers met Internet moeten en kunnen. Echt een vraag voor Spanning. En echt een vraag om te stellen aan Herman Beekers, die tekende voor de Tribune-artikelen, maar ook op het partijbureau verantwoordelijk is voor ons gebruik van Internet. Hier zijn relaas.

Het partijbestuur besprak in juni opnieuw de noodzaak om op alle niveaus de eenheid van standpunt in de partij te bewaken. We willen voorkomen wat we zo vaak zien gebeuren in andere partijen: dat de landelijke volksvertegenwoordigers kiezen vóór een Betuwelijn of een gemeentelijke herindeling, terwijl de plaatselijke raadsleden van dezelfde partij daar mordicus tegen zijn. Als SP hebben we zulke rare toestanden vaak aan de kaak gesteld, maar we moeten er natuurlijk voor oppassen dat we niet in dezelfde valkuil stappen. Een goede afstemming van gemeenteraad tot Europees Parlement is van het grootste belang, waarbij het primaat ligt bij onze Tweede-Kamerfractie, zo stelde het partijbestuur opnieuw vast. Bovendien heeft iedere afdelingsbestuurder en ieder raadslid belang bij toegang tot goede, betrouwbare, actuele informatie. Hoe regelen we dat nou? Natuurlijk is er het bestaande overleg op alle niveaus. En uiteraard is er altijd de telefoon en de post om contact met elkaar te leggen en zaken uit te wisselen. Maar

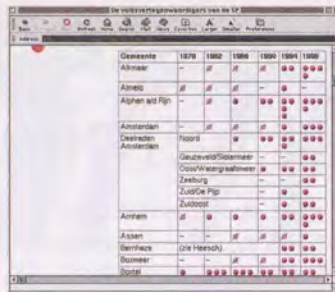
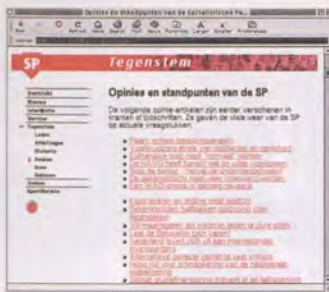
Om maar stevig met de deur in huis te vallen: het partijbestuur is van mening dat alle afdelingen er verstandig aan doen snel aan Internet te gaan. Op z'n minst de voorzitter en de fractievoorzitter horen on-line te zijn. Die opvatting heeft niets te maken met een visie op maatschappelijk nut of onnut van Internet. Ze heeft vooral van doen met de groeiende rol van onze eigen website in onze eigen informatievoorziening.

daarnaast is www.sp.nl een alsmaar groeiende bibliotheek van SP-nieuws en -standpunten. Onze website, die nu drie jaar draait, telt inmiddels meer dan 1600 pagina's. Nieuws- en persberichten, Kamervragen en -inbreng, Tribune-artikelen en SP-opinies uit de dagbladen. Daarnaast uiteraard het landelijke en Europese programma, informatie over onze volksvertegenwoordigingen, verkiezingsuitslagen, enzovoort. Welnu, het partijbestuur heeft besloten de SP-site als uitgangspunt te nemen om alle afdelingen en fracties te voorzien van de broodnodige informatie. Een website biedt grote voordelen boven andere media. Ze is dag en nacht bereikbaar, vanaf iedere willekeurige plek. Onze website is altijd actueler dan de Tribune of Spanning. Het commentaar van de SP-fractie op de Miljoenennota was er onmiddellijk na de Troonrede te lezen. Op een website kun je ook veel méér kwijt en hoeveel zaken we er ook plaatsen, je belast er niemand ongevraagd mee. Via een 'doorklik'-structuur kies je als

bezoeker je eigen weg naar de informatie die je zoekt. Als de partij evenveel en even snel informatie op papier zou willen aanbieden aan alle afdelingen en raadsfracties, dan zou óf dagelijks een expresse-enveloppe in honderden brievenbussen moeten vallen, óf onze kaderleden zouden een OV-kaart

Internet steeds goedkoper

Tot nu toe ben je voor Internet-toegang de kosten van een 'account' kwijt (zo'n 30 gulden per maand), plus lokaal telefoontarief voor de tijd dat je 'on-line' bent (circa 1,50 gulden per uur). In het gevecht om de klanten komen er de laatste maanden echter steeds meer aanbiedingen van 'gratis Internetten'. Deze maand oktober gaan er nog meer van die aanbieders van start. Zij bieden een gratis abonnement (onder andere www.freeler.nl, www.zonnet.nl, www.wish.net) óf ze bieden een normaal geprijsd abonnement maar een gratis telefoonverbinding (via een 0800-nummer, zoals www.superweb.nl). Of je er op langere termijn goed aan doet met zulke providers in zee te gaan en/of voor welke je dan zou moeten kiezen, kan helaas niemand je vertellen. Daarvoor is het allemaal te pril.

gen on-line!

moeten krijgen om een grote, centrale SP-bibliotheek regelmatig te kunnen raadplegen. Geen wonder dus dat het bestuur koos voor onze website als dé 'SP-databank'.

Dit is bepaald geen vrijblijvende beslissing. De keuze voor de SP-site schept verplichtingen zowel voor de landelijke partij als voor de afdelingen. Om met de eerste te beginnen. Opdat onze raads- en bestuursleden eenvoudig de informatie kunnen vinden die ze nodig hebben, zal een speciale sectie op de website ingericht worden, waar via een overzichtelijke doorkiesstructuur alle zaken gerubriceerd zullen staan die voor onze afdelingen van belang zijn. En dan niet alleen de informatie die al voor het grote publiek op de site geplaatst wordt. Met behulp van het afdelingen-ondersteuningsteam, dat dit najaar langzaam aan gestalte krijgt, zullen allerlei teksten toegevoegd worden waar afdelingen en fracties hun voordeel mee kunnen doen. Wettelijke regels, standpunten, tips, scholingsmateriaal, hulpdienst-info, artikelen uit Spanning, enzovoort. Allemaal overzichtelijk ingedeeld op thema. Munitie voor het grijpen. Een en ander vereist forse inspanningen van allerlei betrokkenen en zal dan ook niet van de ene dag op de andere zijn beslag krijgen.

Maar zoals gezegd, ook voor de afdelingen ligt er een taak die evenmin vrijblijvend is. Alle afdelingen moeten dit najaar serieus nagaan of voldoende mensen uit het bestuur en de fractie ook werkelijk gebruik kunnen maken van onze website. In principe is dat een must voor elke voorzitter en elke fractievoorzitter, en meer actieve mensen on-line kan bepaald geen kwaad.

Of de landelijke partij iedereen aan een 'account' gaat helpen? Nee, dat zou onbegonnen werk zijn, en bovendien niet terecht. Want elke SP-bestuurder moet begrijpen dat binnen één of twee jaar een Internet-aansluiting even normaal en onmisbaar is als nu een telefoon. Je moet er als actieve deelnemer aan het maatschappelijk gebeuren tóch aan, of je het nou leuk vindt of niet en of de SP dat nou aan je vraagt of niet.

Uiteraard kan een afdeling besluiten iemands Internet-kosten (deels) te vergoeden, net zoals een afdeling dat nu kan doen met telefoonkosten. Maar ook hier geldt dat een beroep op de partijkas eerder uitzondering dan regel moet zijn. Het kan trouwens wel eens erg hard meevallen met die kosten (zie kader).

Ons dringende advies is dus aan alle afdelingen hiermee voortvarend aan de slag te gaan. Dat moet je kunnen red-

den zonder landelijke ondersteuning. In iedere afdeling bevinden zich immers tientallen leden die vertrouwd zijn met Internet. Schakel die mensen in, dat vinden ze doorgaans een leuke klus.

Meer dan een website

De landelijke website van de SP wordt alom geroemd. www.sp.nl is immers heel actueel, heel uitgebreid, heel 'interactief' (je kunt er niet alleen van alles lezen, maar ook veel dóen) en gewoon heel leuk. Om een idee van de aantrekkingskracht te geven: de Alternatieve Troonrede werd er op 20 en 21 september 600 keer opgevraagd. Per maand komen er zo'n 10.000 bezoekers en die bekijken gezamenlijk circa 100.000 pagina's. Ongeveer een achtste van al dat bezoek speelt zich af op de 'home-pages' van de twaalf afdelingen die een eigen stek hebben op de SP-site. Maar de SP manifesteert zich nog meer op Internet. Op 17 september verscheen het eerste nummer van Poster. Dat is de e-mail nieuwsbrief die voortaan elke vrijdag alle abonnees (iedereen kan zich aanmelden op www.sp.nl/nieuws/) op de hoogte houdt van de laatste SP-nieuwtjes, acties, opinies enzovoort. Het eerste nummer ging naar circa 1000 abonnees en kreeg een warm onthaal. Dagelijks melden zich tien tot twintig nieuwe lezers aan. Natuurlijk wordt e-mail ook binnen de SP steeds meer gebruikt. Met name de mogelijkheid om onderling tekstbestanden te verzenden is zeer nuttig vanwege de snelheid en de kostenbesparing.

Even voorstellen: het vernieuwde P-team

Het P(olitiek) team dat de Kamerfractie ondersteunt heeft de afgelopen maanden afscheid genomen van enkele vertrouwde gezichten en veel nieuwe kunnen verwelkomen. Hoog tijd voor een

nieuw overzicht van de medewerkers, hun telefoonnummer en hun verantwoordelijkheden. Een foto houdt je te goed tot de volgende uitgave van *Spanning*.

Algemene ondersteuning	Ellen Verbeem	318 3044
Algemene ondersteuning	William Peters	318 3044
Coördinatie en media	Claudi Hulshof	318 3811
Medewerker Jan Marijnissen	Merle Defares	318 3801
Financiën	Ewout Irrgang	318 3812
Gezondheidszorg, welzijn	Ineke Palm	318 3806
Verkeer en waterstaat	Joost Meilof	318 3813
Defensie	Krista van Velzen	318 3810
Binnenlandse Zaken	Meta Meijer	318 3804
Milieu	Siddi Roza	318 3815
Justitie	Freek Ingen Housz	318 3807
Economische zaken, landbouw	Hans van Hooft	318 3816
Buitenlandse zaken	Johan van den Hout	318 3820
Onderwijs, cultuur	Marianne Langkamp	318 3805
Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening	Paulus Jansen	318 3802
Sociale zaken	Tuur Elzinga	318 2809

De leden van het P-team ontvangen graag nuttige informatie van raadsleden en afdelingsbestuurders op hun vakgebied. Andersom zijn ze ook graag bereid vragen te beantwoorden. Om de contacten zo efficiënt mogelijk te laten verlopen, gelden wel een paar afspraken. Zet – als het enigszins kan – de informatie die je hebt op papier, en stuur het op per fax, e-mail of post. Stuur de stukken mee die van belang zijn. Bedenk verder voordat je belt of de vraag die je hebt, thuis hoort bij de fractie. Plaatselijke standpunten bijvoorbeeld zul je zelf moeten innemen. Wel kan het P-team je vertellen wat de Kamerfractie naar voren heeft gebracht over een bepaald onderwerp. Heb je daar vragen over, bel dan rechtstreeks met de medewerker die over het beleidsterrein gaat.

Concrete zaken aanpakken om kinderen **gelijkere** kansen te bieden

Rond half oktober komt de landelijke *Krant van de Jeugd*. Voor de afdelingen moet dat het startsein zijn van een permanente campagne vol concrete zaken voor kinderen en jongeren. En gezien het enthousiasme tijdens de voorbespreking van de campagne op 25 september, is er heel wat te verwachten.

In de krant komt onder andere het *Plan van de Jeugd* te staan, omlijst door interviews met deskundigen. Verder zit er een bon waarmee mensen het boekje *Alles Kids?* kunnen bestellen en zich kunnen opgeven om zich actief in te zetten voor gelijkere kansen voor kinderen. Het is vervolgens aan de afdelingen om die mensen vervolgens daadwerkelijk in te schakelen, legt campagne-coördinator Marianne Langkamp uit. 'Afdelingen krijgen nu de kans een hele nieuwe groep actieve mensen aan te boren. De ervaringen die we al opgedaan hebben, laten zien dat veel mensen zich graag inzetten voor kinderen. Een voorwaarde is wel dat er goede ideeën zijn die uitgewerkt worden tot aansprekende plannen.' Op 25 september is uitgebreid gesproken over wat afdelingen kunnen. Een fors aantal ideeën is inmiddels uitgewerkt in de *Alles Kids?*

Afdelingen gaan Plan van de Jeugd invullen

Kit, die naar alle afdelingen gaat. 'En verder moeten afdelingen mij vooral op de hoogte houden van hun ervaringen,' benadrukt Langkamp. 'Ik kan dan tips geven, bekijken of landelijke ondersteuning mogelijk is en zorgen dat goede ideeën in de hele partij verspreid worden, zodat ook de rest van het land er wat aan heeft.' Een volgende landelijke bijeenkomst rond het *Plan de Jeugd* staat gepland voor januari 2000. De verwachting is dat er dan over heel wat concrete zaken gesproken kan worden die al uitgevoerd zijn, of dan uitgevoerd worden.

Gebruik de ervaringen elders

De *Alles Kids? Kit* biedt een breed scala aan zaken op 12 verschillende terreinen

die een afdeling zelf kan uitvoeren of kan voorstellen aan de gemeenteraad. Per activiteit is vermeld bij wie men terecht kan voor meer informatie. Verder geldt dat je met vragen rond het *Plan van de Jeugd* altijd een beroep kunt doen op Marianne Langkamp, (070) 318 30 44.

Spanning

Informatie- en opinieblad voor actieve SP-leden

Verschijnt 12 keer per jaar, eerste jaargang nummer 5, 28 oktober 1999

SP-afdelingen in de strijd om de na-oorlogse woonwijken

Oktober-
weekenden
leerzaam

Volop discussie over
Heel de mens

Erik Meijer en de
chaos in Brussel

Bij het afscheid van
Hoogovens

Versterken van de
plaatselijke economie:
een SP-benadering

Boosheid en dadendrang

Bij mij in de buurt zijn we boos. Boos op burgemeester Johan Stekelenburg en zijn wethouders die meer parkeergeld willen ophalen door het stallen van auto's in onze straten (pal in het centrum) vrijer te laten. Dat betekent veel zoek- en sluipverkeer in onze kinder- en bejaardenrijke buurt. Sommige bewoners mopperden maar dachten dat er toch niks aan te doen zou zijn. Maar de meesten denken daar gelukkig anders over. Dus trokken 125 bewoners naar het stadhuis en hangt nu voor elke raam een poster met 'Boos' daarop. De krant schrijft erover en de gemeenteraad prakkiseert wat ze met zo'n opstandige buurt aan moet. Onze mensen in de gemeenteraad kiezen vastberaden de kant van de bewoners en onze leden in de buurt lopen mee voorop om de actie in goede banen te leiden. Mijn vrouw is lid van het bewonerscomité. Ikzelf mag af en toe hand- en spandiensten verlenen. Waar het allemaal toe leidt weet ik nu nog niet. Maar trots dat ik op mijn buurt ben!

Over het hoe en waarom van 'actievoeren' in het algemeen buigen we ons komende maanden in alle afdelingen tijdens de volgende twee sessies van de cursus 'politieke basisvorming'. Ik hoop dat dat praten ook tot nieuwe daden leidt. Want er is werk genoeg op het actiefrent voor onze partij. Je hoeft de krant er maar op na te slaan om je overal boos te kunnen maken. Komende maanden besteden we ook met z'n allen veel tijd aan het 'millenniumproof' maken van onze partij. Er wordt volop gediscussieerd over de inhoud van onze kernvisie 'Heel de mens' die we op 18 december in Zwolle definitief vaststellen. Nu al wil ik iedereen bedanken voor de enthousiaste deelname aan dit belangrijke debat. Ook de besprekingen tijdens de scholingsweekenden met Jan Marijnissen geven een heleboel extra ideeën hoe je het werk het beste kan aanpakken. Soms kun je door veel te doen ook veel bereiken. En dan kunnen we nog beter de boosheid van mensen over de vele mankementen aan onze samenleving in concrete actie om zetten. Bij mij in de buurt en overal elders. Daar krijg je goeie zin van! ●

Opinie service

Kamerleden en andere SP'ers schrijven regelmatig interessante opinie-artikelen voor dag- en vakbladen. Spanning geeft in elke uitgave een overzicht van de recente opinies. De artikelen zelf kun je vinden op internet (www.sp.nl). Je kunt ze ook telefonisch bestellen bij Jolanda Bottse (010-2435555). Noem dan wel het codenummer van het artikel dat je wilt hebben.

Armoede aan het eind van de tweede Gouden Eeuw

Jan de Wit, Rotterdams Dagblad 14-10-'99
De afgelopen vijf jaar hebben politici veel gepraat over armoede. Ook groeide de economie – en dus de mogelijkheid om actie te ondernemen – als kool. Maar het armoedeprobleem is niet opgelost.
99/15

Landbouw en milieu kunnen prima samengaan
Remi Poppe, Algemeen Dagblad 7-10-'99
Het vinden van een duurzame oplossing van het mestoverschot en het bestrijdingsmiddelenprobleem vraagt om een grondige herziening van de héle landbouw.
99/16

Provinciale Staten moeten baas in eigen huis worden

Fenna Vergeer, Leidsch Dagblad 13-10-'99
Uit de Ceteco-affaire moet de les getrokken worden dat de overheid geen BV Nederland is die te werk gaat als het bedrijfsleven.
99/17

Wachtgeld Statenleden: meten met twee maten?

Paulus Jansen, Reformatorisch Dagblad
Provinciale Staten moeten kritischer kijken naar hun eigen bestuurskosten. Voor wachtgeld aan mensen met een volledige baan bijvoorbeeld, is geen enkele aanleiding.
99/18

Agenda

Solidair

zaterdag 20 november: Solidairdag over de arbeidersbeweging anno 2000, met vertegenwoordigers van FNV, CNV en SP, in Amsterdam. Een aanrader! Meer info Mariet Berendsen, (026) 321 57 33

Rooie Reus

woensdag 3 november: Uitreiking Rooie Reusprijs '99, Den Haag

Cursussen

zaterdag 6 november:
Hoe en Wat van Actievoeren, Amsterdam

woensdag 10 november:
In Grote Lijnen, Amsterdam

zaterdag 13 november:
Publiciteit verzorgen (beginners), Rotterdam

donderdag 18 november:
Bouwen & Wonen, Utrecht

zaterdag 27 november:
Onze dokters doen het anders, excursie Zoetermeer

'Heel de mens'- Regioconferenties

za. 6 november: Haarlem
zo. 7 november: Oss
za. 13 november: Eindhoven
zo. 14 november: Zwolle
za. 21 november: Amersfoort

za. 18 december: congres, Zwolle

Spanning

Spanning verschijnt 12 keer per jaar en is bestemd voor actieve SP-leden. De afdelingen van de SP beslissen wie het blad toegestuurd krijgen. Aan- en afmelden van abonnees: schriftelijk bij de SP-administratie, Vijverhofstraat 65, 3032 SC Rotterdam. Fax (010) 243 55 66. E-mail administratie@sp.nl Spanning wordt uitgegeven onder verantwoordelijkheid van het Partijbestuur van de SP. Eindredactie: Peter Verschuren. Redactie-adres: Vijverhofstraat 65, 3032 SC Rotterdam, telefoon (010) 243 55 52. Fax (010) 243 55 65. E-mail: spanning@sp.nl.

Schone Lei-campagne op schema

De Schone Lei-campagne loopt voorspoedig. Op 19 oktober kon het 25.000^e lid ingeschreven worden en inmiddels, maandag 22 oktober, zitten we al op 25.194, waarmee het totaal aan nieuwe leden op 1008 staat. De doelstelling van 25.500 ligt daarmee binnen handbereik. 'In het begin liep het moeizaam,' zegt SP-administrateur Tim van Houten. 'In sommige afdelingen kwam de campagne

langzaam op gang. Maar gaandeweg is het gaan lopen. Van Houten constateert grote verschillen in de wervingsresultaten per afdeling. 'Koplopers zijn Amsterdam, Groningen en Alkmaar. Slechts vier afdelingen wisten nog geen enkel nieuw lid aan te brengen. Interessant is ook dat er grote verschillen zijn in de manier van werving. Oss en Schijndel scoren opvallend hoog met de methode om bij de mensen langs te gaan en bij ze aan te bellen. Amsterdam

haalt daarentegen weer heel veel binnen met 'folderen' en scoort goed onder de leden die zich aanmelden via de dagblad-advertentie. Tien procent van de nieuwe aanwas meldt zich per e-mail aan.'

Campagne-leider Marga van Broekhoven weet te melden dat een aantal afdelingen de campagne erg origineel gestalte gaf. 'In Vlissingen stonden SP'ers vlak na Prinsjesdag op de markt met een groot bord met de tekst: 'U heeft wéér niet gewonnen.' En de Overijsselse SP ging met een geluidswagen de woonwijken in. Kijk, het is prachtig dat het ernaar uitziet dat we onze doelstelling halen. Maar we gaan natuurlijk door. We zullen ook de mensen aanschrijven die de laatste tijd als lid bedankt hebben en proberen hen terug te krijgen. Daarnaast is het belangrijk dat we de nieuwe leden actief bij de partij betrekken, zodat ook hun stem gehoord wordt. Goed contact houden dus.'

Nieuwe leden-top-10 op 22 oktober

1	Amsterdam	62
2	Groningen	45
2	Alkmaar	45
3	Schijndel	43
4	Tilburg	40
5	Rotterdam	38
6	Oss	36
7	Utrecht	32
8	Helmond	28
9	Den Bosch	27
10	Leiden	25

Voorbeschouwd

Coalitie Schijndel valt uit elkaar

In Schijndel is het college van SP, PvdA en de fractie Kuis na anderhalf jaar uiteengevallen. De PvdA stapte op omdat volgens haar de verschillen met de SP te groot zouden zijn geworden. Volgens Jan Verhoeven, fractievoorzitter van de Schijndelse SP, deed de coalitie het echter juist goed. 'De SP heeft

in Schijndel bewezen dat ze kan besturen en dat zit de PvdA blijkbaar niet lekker. Het lijkt er op dat een stok zochten om onze wethouder Ger Wouters te slaan.' De PvdA-fractie zag niets in een lijmpoging. Het laatste nieuws is dat de SP onderhandelingen aan zal gaan met het CDA.

Bijstandsmoeders en SP protesteren tegen sollicitatieplicht

De deelnemers aan de Sociale Conferentie van 14 oktober park in Hilversum werden verwelkomd door een groep bijstandsmoeders uit Rotterdam, samen met leden van de SP. Een paar als kinderen verklede actievoerders vroegen op een

spandoek. 'Waar is mama?' In folders voor de conferentie-deelnemers werd scherp stelling genomen tegen de voorgestelde verruiming van de sollicitatieplicht voor bijstandsouders met kinderen onder de vijf jaar.

Smaakttest voor Shell-personeel

Shell Nederland moet meebetalen aan de sanering van de voormalige Stort van Troost. Dat liet het SP MilieuAlarm-team op 13 oktober weten aan de hoofddirectie van Shell. Het verzoek werd kracht bijgezet door een 'smaakttest' voor het Shell-personeel. Dat kon kie-

zen tussen een 'bakkie Troost' of een 'bakkie zuivere koffie'. Het bakkie Troost was getrokken van het grondwater rond de stort. Iedereen die liever een bakkie zuivere koffie nam, moest beloven er bij zijn directie op aan te dringen om de stort te saneren.

uit het land

Kort uit het land

- De SP in Landgraaf heeft een handtekeningactie gehouden voor verkeerslichten op een levensgevaarlijk kruispunt. De verkeerslichten werden al vaker beloofd, maar kwamen er tot dusverre niet. Vijfhonderd automobilisten zetten hun handtekening.
- 'Herinnering aan Strijthagen' is de titel van een fotowedstrijd die eveneens door de afdeling Landgraaf is georganiseerd. Strijthagen is een natuurgebied dat bedreigd wordt door grootse bouwplannen. Info over beide zaken: (045) 5320023.
- De Tilburgse SP is symbolisch begonnen met de bouw van station Reeshof: als eerste aanzet werden een bankje en een fietsenrek geplaatst. Daarmee wordt de gemeente herinnerd aan haar belofte voor een station in grootste woonwijk van de stad. Info: (013) 580 23 20.
- Het 25-jarig bestaan van de afdeling Boxmeer wordt momenteel gevierd met een uitgebreid programma. Inmiddels vond er een feestavond voor de leden en een party voor de Boxmeerse jeugd plaats. Verder staan onder meer op het programma een excursie naar de Tweede Kamer, een opstelwedstrijd voor jongeren en een kunst en cultuurdebat. Info: (0485) 577 057.
- De SP in Zeist heeft een enquête gehouden in de wijk Vollenhove. Aanleiding vormen geruchten over herstructurering en sloop van de wijk die voor het grootste deel uit sociale huurwoningen bestaat. Ruim 60 procent van de bewoners voelt niets voor sloop.
- Ook heeft de Zeister SP 3000 protestkaarten verspreid tegen de WVG-wijzigingen die B en W willen doorvoeren. Zelfstandig reizen wordt voor gehandicapten door de nieuwe voorwaarden vrijwel onmogelijk. Ook wordt WVG-geld besteed aan andere zaken dan gehandicaptenvoorzieningen. Info? Bel: (030) 228 62 19.

Een bezwaarschrift tegen uitblijven antwoord op schriftelijke vragen aan B en W

Schriftelijke vragen zijn een geducht wapen van een raadsfractie, zeker als je in de oppositie zit. Maar dan moeten die vragen natuurlijk wel beantwoord worden. En daar schort het nogal eens aan. Antwoorden blijven uit, worden vergeten of draaien om de kwestie heen. Wat is daar aan te doen, behalve vragen stellen over het uitblijven van antwoord? De SP-fractie in Horst paste er een mouw aan. Ze heeft bij het college van B en W een officieel

bezwaarschrift ingediend tegen in gebreke blijven van datzelfde college bij het beantwoorden van vragen. 'Het is een structureel probleem dat maar eens aangepakt moet worden,' aldus de fractie. De SP baseert zich in het bezwaarschrift op zowel de gemeentewet (artikel 169, lid 2) als op het reglement van de gemeenteraad. Helpt het bezwaarschrift ook niet, dan is nog een vervolgstap mogelijk: in beroep gaan bij de bestuursrechter. Info: (077) 398 32 97.

Een eigen wijkvisie als wapen tegen de sloop

De strijd rond het wel of niet slopen van huizen houdt veel SP-afdelingen bezig. Zie ook het hoofdverhaal verderop in deze Spanning. In Schiedam heeft de afdeling samen met de aanwezigen op een wijkbijeenkomst voor de volgende strategie gekozen. Om steviger in de schoenen te staan tijdens het komende overleg met de verhuurder en de gemeente gaan de actievoerders aan de bewoners voorstellen het actiecomité te machtigen als hun vertegenwoordiger. Daarbij wordt ook bekeken of het raadzaam is in het comité om te zetten in een vereniging. Een tweede voorname van de actievoerders is zelf een toekomstvisie voor de wijk te schrijven, maar dan wel één waarin de optie sloop niet voorkomt. SP'er Yorick Haan lijkt dat veel moeilijker dan het is. 'De visies en plannen van een woningcorporatie zitten doorgaans echt niet zo ingewikkeld in elkaar. Waarom zouden de bewoners dat niet ook kunnen? Bovendien, als raadsleden maar één plan voorgeschoteld

krijgen, is de kans groot dat dat gewoon uitgevoerd wordt. Maar als een actiecomité ook zijn eigen visie aan de raadsleden kan laten zien, is een reële afweging mogelijk en kan de sloop wellicht voorkomen worden.'

Info: (010) 426 49 13

Spanning verbeterd

Vanaf nu willen we zoveel mogelijk voorkomen dat ongeveer dezelfde verhalen in Spanning en de Tribune verschijnen. En we willen méér activiteiten uit het land beschrijven, opdat die wellicht andere afdelingen aan ideeën helpen. Maar nieuws moet natuurlijk wel gebracht worden, ook als het belangrijk genoeg is om ook de volgende Tribune te halen. Daarom brengen we nu onder het kopje 'Voórbeschouwd' korte meldingen van acties die uitgebreider in de Tribune terugkomen. En daarom noteren we in de rubriek 'Kort uit het land' heel summier veel plaatselijke initiatieven. Mensen die er méér over willen weten, kunnen contact opnemen via het telefoonnummer dat erbij staat. Verder is het natuurlijk duidelijk dat Spanning pas echt goed kan werken als alle afdelingen hun inlegvellen en belangrijke krantenknipsels en actiefolders opsturen. Het adres: SP, t.a.v. de redactie, Vijverhofstraat 65, 3032 SC Rotterdam, fax (010) 243 55 65.

Reacties

Reacties staat open voor alle actieve SP-leden om kernachtig een politieke visie naar voren te brengen of te reageren op artikelen in *Spanning* of eerdere reacties. De redactie beslist over plaatsing van de bijdragen. Je vergroot de kans op plaatsing van jouw visie door met nieuwe inzichten te komen, die bondig te formuleren en helder te onderbouwen. Probeer de lengte van je bijdrage te beperken tot maximaal 300 woorden.

Het afscheid van *Hoogovens* bevestigt een zorgwekkende ontwikkeling

Begin juni kwam het opmerkelijke nieuws dat het Nederlandse staal- en aluminiumconcern Koninklijke Hoogovens zou gaan fuseren met British Steel. Het ging vervolgens snel, want al in oktober was de fusie praktisch rond. De fusie is opmerkelijk omdat Hoogovens al vanaf 1918 steun krijgt van de staat en de nationale economische elites om te kunnen overleven. In 1918 werd het van belang geacht dat Nederland over een eigen staalindustrie beschikt. In de oorlogsjaren daarvoor was duidelijk geworden dat de aanvoer vanuit het buitenland kon stokken en dat de prijs omhoog vliegt als er (door de oorlogvoering) veel vraag is naar staal. Het instandhouden van een eigen productiecapaciteit werd in het belang geacht van de hele industrie.

Ook na de Tweede Wereldoorlog kreeg Hoogovens steun en kon het bedrijf talloze internationale staalsaneringen overleven. Begin jaren '80 was er weliswaar de fusie met het Duitse staalconcern Hoesch onder de naam Estel. Maar dat huwelijk liep slecht af: er ontbrandde een grote strijd over de vraag welke onderdelen moesten worden gesloten. Estel werd opgebroken en Hoogovens sloeg een nieuwe weg in. Het bedrijf introduceerde Japanse managementmethoden om de personeelskosten drastisch te drukken.

Het strategisch belang dat in Hoogovens gezien werd, blijkt onder andere uit het pakket aandelen van 12 procent dat de Nederlandse Staat tot voor kort in het bedrijf had. Daarnaast bezaten de vier grote Nederlandse banken en verzekeraars samen een kwart van de Hoogovens-aandelen: ABN-AMRO, ING, RABO en Aegon. Begin oktober werd echter bekend dat de Staat en de banken/verzekeraars al hun aandelen verkocht hebben. In een week tijd is het Nederlandse belang in Hoogovens nagenoeg verdwenen! En de uitverkoop van Hoogovens staat niet op zich. We zien dat meerdere industriële belangen van de hand wor-

den gedaan. Eerder al Fokker en Daf. En dit en vorig jaar vooral verpakkingsbedrijven en papierfabrieken (Van Leer en onderdelen van KNP-BT). Ook de sanitairfabrikant Sphinx en de energieproductiebedrijven UNA en EZH zijn verkocht. De fabrieken staan er nog wel een tijdje, maar het strategisch beleid is uit handen gegeven. Ook het transport van zwaar materieel is in buitenlandse handen overgegaan. Zowel Nedlloyd als de NS hebben dit aan Duitse bedrijven verkocht. De bevordering van de industrie lijkt niet langer meer een prioriteit voor Nederland.

In de handel en de dienstensector daarentegen zijn Nederlandse bedrijven juist succesvol op overnamepad. Zij het vooral ver weg, in de VS. Dat betekent dat Nederland aan de vooravond van de verdere economische eenwording met de invoering van de euro, economisch gezien zijn rug naar Europa keert. Nederland wordt met Engeland een bruggenhoofd voor de VS. Je ziet dit al in de politieke stellingnamen in kwesties als Kosovo en Irak. De toekomst van handel en diensten in Nederland is echter afhankelijk van de welwillendheid van de continentale concerns. Bij hevige economische en politieke botsingen kan die welwillendheid vlot verdwijnen. En hoe welwillend voor de Nederlandse werkgelegenheid is de raad van bestuur van het nieuwe staalconcern dat opereert onder de naam Corus, wat betekent *frisse noordwestenwind*. Hoogovens was een stuk kleiner dan British Steel. De vraag is wat dat gaat betekenen voor de investeringsstrategie van Corus. Vooralsnog luiden de berichten dat de Nederlandse fabrieken iets moderner zijn dan de Britse. Maar als er een recessie komt, kan de noordwesten wind wel eens bijzonder guur worden. Het hemd kan voor de Engelsen, net als eerder voor de Duitsers, nader zijn dan de rok. Dat liet ook het Franse bedrijf Renault zien bij de sluiting van de moderne fabriek in het Belgische Vilvoorde.

Nico Schouten, Oss

Koninklijke Hoogovens

was er weliswaar de fusie met het Duitse staalconcern Hoesch onder de naam Estel. Maar dat huwelijk liep slecht af: er ontbrandde een grote strijd over de vraag welke onderdelen moesten worden gesloten. Estel werd opgebroken en Hoogovens sloeg een nieuwe weg in. Het bedrijf introduceerde Japanse managementmethoden om de personeelskosten drastisch te drukken.

Wijkvernieuwing

Uitdagend werkterrein voor de SP-afdelingen

De Bloemenbuurt in Sappemeer verdient het volgens bijna alle bewoners om behouden te blijven als beschermd stads- of dorpsgezicht. Maar de locatie is te fraai om niet bestemd te worden voor de bouw van dure woningen

'Wijkvernieuwing' heet het heel fraai. Of 'herstructurering van na-oorlogse woonwijken'. In veel gevallen komt het echter vooral neer op sloop van huizen en de bouw van nieuwe. Waarbij de sloophamer vaak juist op de mooiste plekjes zwaait. Veel stads-wijken zullen hier de komende jaren mee te maken krijgen. Het ministerie van VROM gaat uit van herstructurering van 170 woonwijken waarin totaal 750.000 woningen staan. Onderzoeksbureau OTB komt nog veel hoger uit: 512 wijken met bijna twee miljoen huizen. Onvermijdelijk zullen daardoor heel veel mensen contact zoeken met de SP om een medestander te vinden in hun verzet tegen plannen die ze niet zien zitten. Reden voor Spanning om te kijken naar de wijkvernieuwing en naar ervaringen die er inmiddels mee zijn opgedaan.

Wat een herstructureringsplan precies betekent voor een wijk, verschilt natuurlijk van geval tot geval. Maar globaal is te stellen dat er fors gesloopt wordt, vooral in de voorraad portiekflats, dat er heel wat huizen verkocht worden en dat er verder sprake is van samenvoeging van woningen en inbouw van liften. Op de plek die vrijkomt door de sloop, komen in de regel dure koopwo-

ningen (om het 'niveau' van de wijk op te krikken) of groenstroken. Tegenover dat laatste staat overigens nogal eens het bebouwen van bestaande groenstroken.

Variatie aanbrengen in jaren vijftig- en zestigwijken en vervangen van portiekflats door woningen die meer comfort bieden, wat kan daar nou op tegen zijn?

In de Schiedamsche wijk Parkweg Oost weigeren drie gezinnen te wijken voor de slopershamer

'Niets,' zegt Paulus Jansen, beleidsmedewerker volkshuisvesting van het P-team in Den Haag. 'Als je maar aan een aantal voorwaarden voldoet. Sloop mag pas een laatste optie zijn, als opknappen, liftaanbouw en samenvoegen geen perspectief bieden. Er moet vooraf goed overleg plaatsvinden met de bewoners, niet zoals nu vaak gebeurt met een kleine groep vertegenwoordigers onder geheimhouding. Voor de vertrekkende bewoners moet een uitstekend sociaal plan opgesteld worden, met onder andere de garantie dat ze desgewenst in hun eigen wijk kunnen blijven, met een goede verhuisvergoeding en met een huurgewenningsregeling. De woningen die blijven staan, moeten goed onderhouden worden en waar nodig opgeknapt. Er moet verder voor gewaakt worden dat er niet te veel huizen verkocht worden. En wat mij betreft komt er een wettelijk verbod op het bouwen in groenstroken.'

De investeringen in het onderhoud van na-oorlogse wijken zijn dramatisch gedaald

Aan die voorwaarden wordt nu in de meeste wijkvernieuwingplannen niet voldaan, volgens Jansen. 'Geldgebrek en toenemende marktgerichtheid bepalen in veel te grote mate wat er gebeurt. En dat is een levensgevaarlijke combinatie. Onder mom van verbetering van de wijk worden nu op grote schaal woningen gesloopt en verkocht en worden arme huurders weggejaagd van de mooiste plekken, zoals dichtbij de binnenstad of aan het water. Niet de ernst van de problemen bepaalt waar 'vernieuwd' wordt, maar de waarde van de grond. Extra problematisch is daarbij dat er steeds minder aandacht is voor de woningen die niet verkocht of gesloopt worden.' Cijfers van OTB-onderzoeker Thomson bevesti-

gen deze constatering. Tussen 1992 en 1997 zijn de investeringen van woningcorporaties in grootonderhoud en verbetering van de na-oorlogse voorraad ineengeschrumpeld van 2,6 miljard gulden per jaar naar 1,1 miljard. Zowel het aantal aangepakte woningen is gedaald als het gemiddeld bedrag per verbeterde woning. Thomson spreekt van een 'dramatische daling die een tijdbom legt onder de na-oorlogse sociale voorraad'. Hij concludeert droog: 'Corporaties hebben hun ambitie elders gelegd.'

Sloop en nieuwbouw verplaatsen sociale problemen alleen maar

Wijkvernieuwing wordt nogal eens gezien als een middel om sociale problemen op te lossen. 'Helemaal ten onrechte,' volgens Jansen. 'Met fysieke ingrepen in de wijk kun je geen sociale problemen oplossen.' Ook daarin staat hij niet alleen. In het rapport 'Integratie door differentiatie?' concludeert professor Duyvendak van de Erasmus Universiteit dat het gunstige effect van het bouwen van stadsvilla's in volkswijken niet bestaat. De nota Stad en Wijk van de VROM-raad: 'Slopen van woningen en de vervanging ervan door duurdere woningen is een verplaatsing van sociale problemen. Dit beleid is niet geschikt om de kansarmoede in de maatschappij te bestrijden.' En de onderzoekers Smakman en Musterd van de Universiteit van Amsterdam concluderen zelfs dat homogeniteit in buurten juist de conflicten en de overlast beperken. 'Het verband tussen sociale ongelijkheid en problematiek bestaat wel, maar niet op buurtniveau. Deze sociale ongelijkheid moet bij de bron aangepakt worden, door middel van overheidsbeleid op nationaal niveau.'

Paulus Jansen pleit wel voor het doorbreken van de eenzijdigheid van veel wijken. 'Maar dan

Verhuisvergoeding: Waar heb je recht op?

Een belangrijk twistpunt bij veel herstructureringsoperaties is de vergoeding die huurders krijgen bij een gedwongen verhuizing. Landelijke regels hiervoor zijn er niet. In de wet staat alleen dat huurders recht hebben op een tegemoetkoming in de kosten (dus geen vergoeding van alle kosten). Corporaties willen vaak voor een dubbeltje op de eerste rang zitten en presenteren het soms nog steeds om aan te komen met bedragen van 3.000 of 4.000 gulden. In zo'n geval is het erg aan te raden om actie te voeren en eventueel ook de stap naar de kantonrechter te maken. In de praktijk blijkt die al gauw op een vergoeding van 7 tot 8.000 gulden te komen (met uitschieters naar 10.000). De juridische praktijk was tot voor kort dat de zaak pas voor de rechter kwam als de huurder gedagvaard werd om de woning te verlaten en hij dat weigerde vanwege de te lage vergoeding. Sinds kort kan het eenvoudiger: beide partijen kunnen samen – zonder dat er een dagvaarding ligt – aan de kantonrechter vragen een uitspraak te doen over de hoogte van de vergoeding.

Huurwoningen gaan massaal in de verkoop

De omslag die voormalig staatssecretaris Heerma bepleitte in zijn nota 'Wonen in de jaren negentig' heeft plaatsgevonden.

Nederland kent – in tegenstelling tot begin jaren '90 – inmiddels meer koop- dan huurwoningen. Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek zijn er tussen 1993 en 1998 160.000 huurwoningen verkocht. En de komende jaren zet de trend ongetwijfeld door, verstrekt door de Wet Bevordering Eigen Woningbezit die naar verwachting in de loop van 2000 in werking treedt.

Fractiemedewerker Paulus Jansen zet kanttekeningen bij deze ontwikkeling. 'Een koophuis heeft de voordelen van vermogensopbouw en van grotere vrijheid bij het aanpassen van de woning. Maar er zijn ook nadelen. In de eerste plaats de grote kosten van de hypotheekrente-af trek die de huizenprijzen opjaagt en alleen de banken rijk maakt. Verder is er bij huren meer zekerheid voor zorgvuldig beheer en onderhoud, draagt de bewoner geen vermogensrisico als de huizenprijzen dalen, is de flexibiliteit bij verhuizen groter en bestaat de mogelijkheid om bij woningtoewijzing te sturen op de sociale structuur van de wijk of de flat.'

Jansen vreest op termijn grote problemen als kopers toe zijn aan groot onderhoud en het geld daarvoor ontbreekt. 'In de voorstellen voor een subsidieregeling voor 'arme' kopers is hiervoor niets geregeld. Dat zal veel ellende opleveren, ook al omdat alleen de goedkope woningen onder subsidie-regeling vallen. En dat zijn juist de slechter onderhouden huizen en flatwoningen waar gezamenlijk groot onderhoud toch al moeilijk is. Als alternatief voor de koopsubsidie-regeling pleit de SP voor 'Maatschappelijk Gebonden Eigendom'. Daarbij heeft de koper de plicht tot terugverkoop aan de woningcorporatie. De voordelen zijn een lagere koopsom en dus een lagere hypotheekrente-af trek, het recht op terugverkoop (bijvoorbeeld bij een plotselinge inkomensdaling) en de garantie op goed onderhoud. Meer informatie hierover is te vinden in het artikel 'Koopsubsidie voor benedenmodaal: Ei van Columbus of paard van Troje?' (zie opinieservice).

foto Paul Peters

Duindorp in Scheveningen. De duinrand is een veel te luxe locatie voor sociale woningbouw. Daar moeten dure villa's komen. En dus moeten de – recent opgeknapte – huurwoningen wijken

denk ik aan ingrepen als het samenvoegen van woningen zodat gezinnen er een plaats terugkrijgen of het aanbrenge van voorzieningen die het ouderen mogelijk maken in de woning te blijven. Ook is het een goede zaak dat er weer ruimte komt voor bedrijfjes in de wijken. Een grote fout van de stadsvernieuwing in de jaren zeventig is geweest dat alle bedrijven weggejaagd zijn. Het komt de levendigheid ten goede als ze weer kunnen terugkeren.'

De strijd rond sloop combineert actie, het bieden van hulp en het optreden in de gemeenteraad

Van de theorie van de wijkvernieuwing naar de praktijk. Daarvoor gaan we naar Groningen, waar de plaatselijke afdeling in het voorjaar van 1998 besloot: *de komende tijd zijn de herstructureringsplannen ons belangrijkste actieterrein*. Raadslid Peter Verschuren over de achtergrond: 'Het begon in '97 met sloopvoornemens van de corporaties die leegstand vreesden. Zij kwamen met plannen om tot 2010 zo'n 12.000 huurwoningen uit de markt te nemen. Vervolgens is daar door de gemeente het sausje *wijkvernieuwing* overheen gegoten.' Welke conclusies die ook voor andere afdelingen van belang zijn, trek je uit jullie activiteiten?

Verschuren: 'In de eerste plaats dat de herstructurering van wijken een terrein is dat de SP op het lijf is geschreven. Juist hier komt het mobiliseren van mensen samen met het optreden in de gemeenteraad en het geven van informatie en hulp. Informatie is heel belangrijk. Zodra iemand te horen krijgt *'er zijn plannen om je woning te slopen'* komen er allerlei vragen op hem af. En corporaties en gemeenten hebben het er heel moeilijk mee antwoord te geven. Logisch, want zij willen hun plan uitgevoerd krijgen. Informa-

tie over bijvoorbeeld de rechten van huurders of alternatieve mogelijkheden passen daar niet in. En dus ligt hier een belangrijke taak voor een SP-afdeling. Wij belegden een informatieavond met een raadslid en een advocaat waar zo'n 350 mensen kwamen. Ervaringen van andere afdelingen die een vergelijkbare avond organiseerden, zijn even positief. Verder hebben we de mensen steeds op de hoogte gehouden via *Buurtkranten*, folders met een vaste indeling waarvan we er inmiddels een stuk of 15 verspreid hebben. We geven daarin steeds de nieuwste informatie, beantwoorden vragen die we in de wijken horen, kondigen raads- en commissievergaderingen aan en doen verslag van die vergaderingen. De folders werken uitstekend. Op inspraakavonden werd er soms letterlijk uit geciteerd, we krijgen regelmatig het compliment *jullie houden ons tenminste op de hoogte* en heel veel mensen weten ons te vinden met vragen, problemen en voorstellen voor actie. In de gemeenteraad geeft dat ons een voor-sprong op de andere partijen. Wat mij overigens wel duidelijk geworden is, is dat de gemeente nog maar weinig meer te zeggen heeft over wat er met de woningen gebeurt. Al is dat natuurlijk geen reden om niet steeds problemen te signaleren en van de wethouder te eisen dat hij actie onderneemt naar de corporaties. We merken wel dat het steeds moeilijker wordt in de raad tot een discussie te komen. Bij de andere partijen is de zucht voelbaar van *daar heb je de SP weer met haar problemen rond de sloop.*'

De Koralijnlaan in de Groningse wijk Vinkhuizen: ruime, goed onderhouden portiekflats met uitzicht op een fraai park. Massale actie van de bewoners hield de slopershamer tegen

'Wij zijn bewust terughoudend geweest met het zelf opzetten van acties. Dat hebben we alleen

18 November in Utrecht: cursus Bouwen & Wonen

De vraag *wat moeten SP-afdelingen met de wijkvernieuwing?* staat ook centraal op de cursus Bouwen en Wonen die op 18 november wordt gehouden in Utrecht. De bijeenkomst is een uitstekende gelegenheid om dieper in te gaan op de zaken waarmee afdelingen geconfronteerd worden en om samen te bekijken of het zinvol is de kritiek op de uitvoeringspraktijk landelijk te bundelen. Afdelingen met ervaringen op dit gebied wordt met nadruk geadviseerd op de scholing te komen. Aanmelden bij Jeannette de Jong.

gedaan in het stadium dat nog beslist moest worden over de totale stedelijke *sloopopgave*. Toen hebben we een protestkaartenactie gevoerd in de hele stad. Verder hebben we consequent tegen de bewoners van de sloopwijken gezegd: *Het is aan jullie om in actie te komen. Doe je dat, dan krijg je van ons alle mogelijke steun*. Daardoor hebben we ongetwijfeld publiciteit gemist die nu bij spontane (door ons gesteunde) actiecomités terecht is gekomen. Maar wij hadden niet de kopzorgen over de gang van zaken in die comités en wij zijn geen enkel moment in botsing gekomen met gevestigde bewonersclubs. In het verleden gebeurde dat al snel: nogal eens werd een slapende organisatie (met in Groningen vrijwel altijd PvdA-contacten) wakker om een actie te bestrijden die wij voerden.

De dynamiek in het verzet tegen de sloop is erg groot, merkten we. In eerste instantie keerden veel mensen zich massaal en fel tegen de plannen. Onder druk van acties zijn vervolgens enkele grote *pijnpunten* eruit gehaald: er kwam een streep door de sloop van de meeste laagbouw-woningen en ook een straat met hele mooie portiekflats mag blijven. Maar daarmee verdween ook het vuur in de straten die nog wel gesloopt worden. Heel weinig mensen bleven zich nog verzetten; verreweg de meesten zagen de sloop al snel als onvermijdelijk en maakten zich vervolgens druk om zaken als een goede verhuisvergoeding en een passende nieuwe woning. Ook daarbij helpen we. Onze Hulpdienst heeft *Sloop-Alarm* opgericht, een service die inhoudt dat wij op verzoek van de mensen aanwezig zijn bij het huisbezoek van de woningcorporatie over de zaken rond de verhuizing. De mensen voelen zich een stuk sterker als wij erbij zitten. En wij blijven precies op de hoogte van wat er allemaal gebeurt.' ●

foto Elmer Spaargaren

Overdragen van kennis en het stellen van normen binnen de partij

Oktoberweekenden zijn leerzaam

In 25 jaar tijd heeft de SP een enorme hoeveelheid ervaring opgedaan. Maar desondanks hebben veel 'jonge' afdelingen en kaderleden het gevoel dat ze in het diepe gegooid worden en zelf opnieuw allerlei wielen moeten uitvinden. Om hier wat aan te doen zijn er – verspreid over het land – vijf 'oktoberweekenden' georganiseerd. Van elke afdeling zijn daar twee kaderleden, waaronder de voorzitter, in een stoomcursus 'bijgepraat'. De cursussen worden geleid door partijvoorzitter Jan Marijnissen. Met hem maken we de tussenbalans op na drie weekenden.

'Volgens mij gaan de weekenden wel goed. Ik merk in ieder geval dat ze heel leerzaam gevonden worden. In de pakweg 24 uur dat we bezig zijn, worden de mensen een hele hoop wijzer gemaakt. Niet alleen de vele deelnemers die relatief nieuw zijn in de partij steken er veel van op, ook van de ervaren kaders hoor ik dat ze het leerzaam vinden om de zaak nog eens compact en met voorbeelden op een rij gezet te krijgen. Voor de weekenden hebben we drie doelen gesteld: kennisoverdracht, discussie om de af-

stemming in de partij te vergroten: te bevorderen dat we over belangrijke zaken hetzelfde denken en het stellen van normen. Over dat laatste: het zijn scholingen voor onze kaderleden. Het is van het grootste belang dat zij duidelijkheid hebben over een aantal normen die hun waarde voor de partij bewezen hebben.'

Wat hoop je dat de deelnemers aan de weekenden vooral bijblijft?

'Marijnissen: 'Dat het van het allergrootste belang is om kennis op te doen: via scholingen, door de actualiteit te volgen en noem maar op. Als tweede dat het belangrijk is ervaring op te bouwen door zélf dingen te doen. Dat is nodig om gezag binnen de afdeling te verwerven en om het goede voorbeeld te kunnen geven. En als derde dat je zonder enthousiasme niets kunt bereiken en niemand kunt overtuigen.'

Wat voor vervolg komt er op de weekenden?

'Met de informatie van de weekenden gaat een team aan het werk om scholingsmateriaal te maken voor gelijksoortige weekenden die we volgend jaar organiseren voor álle kaderleden. Dat wordt zeg maar de kaderschool van de SP. Daarnaast komen er volgend jaar nieuwe oktoberweekenden, voor dezelfde mensen als nu.

Wat ik zelf geleerd heb van de weekenden? Wel, dat de partij op het congres van 1 mei een heel wijs besluit heeft genomen door te bepalen dat het hoog tijd was om de afdelingen een kwaliteitsimpuls te geven. De weekenden, maar ook de scholingen, het afdelingenondersteuningsteam dat eraan komt en de versterking van de financiële middelen: heel belangrijk dat we daartoe besloten hebben. De afdelingen zijn de zintuigen en de ledematen van de partij, zeggen we. Dat moeten ze weer hele-

maal worden, in alle opzichten. Ook is mij nog eens duidelijk geworden hoe divers de afdelingen zijn. Sommigen hebben ze zaken goed op orde, bij andere moet nog een hoop gebeuren. Heel goed is dat nu de norm gesteld wordt, zodat iedere voorzitter weet wat er van hem verwacht wordt.

Nog een conclusie is dat de districten de afgelopen tijd onvoldoende gefunctioneerd hebben. Dáár had de discussie gevoerd moeten worden die nu op de weekenden plaatsvindt. De districten moeten door de tijd heen zorgen voor kennisoverdracht. Dat is onvoldoende gebeurd. Verder ervaar ik de weekenden als buitengewoon aangenaam. Het is heel plezierig om de gelegenheid te hebben eens uitgebreider kennis te maken met de voorzitters en nog iemand van de afdeling. En als laatste: ik merk dat de inzet om er iets van te maken heel groot is. En dat doet me goed.' ●

Ontwerp-kernvisie 'Heel de mens' maakt veel tongen los

Over enkele dagen krijgen alle deelnemers aan de afdelingsdiscussies over de ontwerp-kernvisie 'Heel de mens' het tweede concept toegestuurd. Dan zal blijken wat het Partijbestuur gedaan heeft met de vele op- en aanmerkingen. Vooruitlopend hierop alvast de kijk van partijsecretaris Tiny Kox op de eerste discussieronde.

Vrijwel alle afdelingen hebben inmiddels gereageerd, waarbij een aantal er wel bij schreef dat het een voorlopige reactie is omdat men nog niet klaar is met de bespreking. Dat kan ook: pas op 18 december stellen we de kernvisie vast.

Hoewel de afdelingen in het algemeen goed kunnen leven met het stuk, constateer ik dat er stevig gediscussieerd is. De reacties zijn geen obligate verhalen, maar degelijke stukken met de nodige kritiek en met verbetervoorstellen. Naast suggesties voor aanvullingen wordt er in nogal wat opmerkingen voor gepleit de tekst op een aantal punten wat krachtiger te maken. Ook is regelmatig gevraagd om eenvoudiger taalgebruik en om een tekst waarmee we wervender naar buiten kunnen treden. Daarbij is het goed te beseffen wat *Heel de mens* is. Het is géén actualisering van Handvest 2000. Het stuk omvat drie delen: onze kernvisie, onze analyse van de samenleving vandaag de dag en ons programma van uitgangspunten dat aangeeft in welke richting wij willen dat de samenleving zich ontwikkelt. *Heel de mens* moet langere tijd meegaan en kan doordoor niet al te concreet zijn. We zetten nu de hoofdlijnen op papier. Die moeten naderhand verder uitgewerkt worden: dat zal bijvoorbeeld gebeuren in de tien werkgroepen die we ingesteld hebben. En we zullen natuurlijk met onze visie op aansprekende manieren naar buiten treden: misschien op video, in stripvorm of in een brochure. Dat kan allemaal. Maar het gaat er nu om dat we het eerst samen eens worden. Hoe we ermee de boer opgaan, zal later blijken. Maar dát we dat doen, is natuurlijk duidelijk. We maken het stuk niet alleen voor onszelf.

Naast de afdelingen zijn ook individuele leden uitgenodigd te reageren. Enkele honderden hebben dat daadwerkelijk gedaan. Wat vinden zij?

Tiny Kox

Kox: 'Ze vinden het in ieder geval heel leuk dat ze zo bij de discussie betrokken zijn. Verder springen enkele zaken eruit in de reacties. Bijvoorbeeld dat er een punt gemaakt moet worden van het tegengaan van de privatisering van de nutsbedrijven. De leden geven hier een duidelijk signaal af. Er zijn nogal wat opmerkingen gemaakt over de democratie en hoe die uitgebreid moet worden naar de economie. Er is tevredenheid dat we ons ook bezighouden met niet-materiële zaken, er zijn vragen over de naam van het stuk. Er is twijfel of het

wel verstandig is om te stellen dat we uit de NAVO moeten, hoewel anderen dat juist erg belangrijk vinden, en er zijn mensen die vinden dat we het de term kapitalisme ten onrechte niet hanteren. Om maar een deel van de opmerkingen te noemen.'

De volgende ronde van de discussie speelt zich af op de regioconferenties in november. Wat kunnen de deelnemers daar verwachten?

Kox: 'De regioconferenties zijn als het goed is een beetje spannend. Dan wordt duidelijk of de mening van de afdeling spoort met de opmerkingen uit andere afdelingen en dan zal het bestuur uitleggen waarom welke suggesties van de afdeling wél zijn overgenomen, en welke niet. En daar zal vervolgens opnieuw stevig over gediscussieerd worden. Ik ga er overigens van uit dat de inbreng op de regioconferenties zal zorgen voor nieuwe aanpassingen en aanvullingen. Het tweede concept, dat rond 1 november naar de afdelingen gaat, zal niet het definitieve verhaal zijn. Concreet zal dat betekenen dat er kort na de regioconferenties een 'nota van wijzigingen' komt, die betrokken kan worden bij de verdere discussie: eerst in de afdelingen en vervolgens op 18 december op het congres.'

Binnenhof

foto Ruud Rogier

'Mevrouwen Warntjes' mogen voorlopig blijven

De uitzetting van de Poolse mevrouw Warntjes-Siermantowska en haar lotgenoten wier Nederlandse partner binnen drie jaar na de trouwdag is overleden, is opgeschort. Dit mede dankzij Kamervragen van de SP en de grote inzet van de afdelingen, waardoor in korte tijd duizenden handtekeningen en tientallen vergelijkbare verhalen werden verzameld. Die verhalen zijn door SP en het comité 'Niet UITzetten maar RECHTzetten' gebundeld in een zwartboek voor staatssecretaris Cohen. In een reactie laat deze nu weten dat hij de uitzettingen opschort in afwachting van een notitie die in december naar de Kamer gaat.

Basisschool gebruikt sponsorgelden voor extra docent

De Nijmeegse basisschool De Akker wil uit sponsorgelden een extra docent aantrekken. Dit is in strijd met een convenant dat gesloten is tussen schoolbesturen, ouders en de overheid. Sancties tegen scholen die de afspraken overtreden zijn er echter niet.

Harry van Bommel vreest voor de continuïteit en de neutraliteit van het onderwijs. Hij dringt aan op nadere afspraken om naleving van het convenant

Uitbesteding administratieve afhandeling bijstand alleen met toestemming cliënt

Gemeenten mogen de financieel-administratieve afhandeling van bijstandsaanvragen alleen uitbesteden aan private bedrijven als de aanvrager schriftelijk heeft verklaard daar geen bezwaar tegen te hebben. Dat heeft minister De Vries van Sociale Zaken laten weten in antwoord op vragen van Jan de Wit. De minister zegt verder dat de inlichtingenplicht van uitkeringsgerechtigden alleen maar geldt tegenover de gemeentelijke sociale dienst, dus niet tegenover private bedrijven. Ook de beoordeling van aanvragen mag niet uitbesteed worden aan particuliere ondernemingen. Wel mag de gemeente haar taken op dit gebied uitbesteden aan een buurgemeente.

Uit de informatie van de minister blijkt verder dat inmiddels 15 gemeenten een deel van de uitvoering van de bijstandswet uit handen gegeven hebben aan private bedrijven. Dat is onder andere het geval in Utrecht, Am-

sterdam, Helmond en Assen. Volgens fractiemedewerker Tuur Elzinga is het zaak dat afdelingen in de gaten houden of hun gemeente niet te ver gaat in de uitbesteding. Klachten hierover hoort hij graag.

Info: Tuur Elzinga
telefoon: (070) 318 28 09

kort Haags

De afgelopen maand stelden de SP-Kamerleden met de gebruikelijke frequentie vragen, eisten zij opheldering en voelden ze bewindslieden aan de tand. Naast de onderwerpen die al in de Tribune stonden, ging het daarbij over:

- De weigering van staatssecretaris Remkes om in te grijpen tegen verhuurders die meer huurverhoging vragen dan het wettelijke maximum (schriftelijke vragen).
- De geringe aandacht voor de problemen van kinderen met dyslexie (schriftelijke vragen).
- De hinder die omwonenden ondervinden van het toenemend gebruik van dieselloecs voor het vervoer over geëlektrificeerde spoorlijnen (schriftelijke vragen).
- De verkoop ver onder de waarde van Vliissingse sociale huurwoningen aan een belegger (schriftelijke vragen).
- De onderzoeksbureaus die erg gemakkelijk bereid zijn de conclusies op te schrijven die de opdrachtgever wil lezen (schriftelijke vragen).
- Het voorkomen van de problemen die te verwachten zijn rond Schiphol door de extra drukte vanwege het Europees kampioenschap voetbal.

Informatie over deze onderwerpen is te vinden op www.sp.nl en bij de betreffende fractiemedewerker. Wie dat is, kun je navragen op het algemene nummer van de fractie: (070) 318 30 44.

Buitenland

**Erik Meijer
drie maanden
in Brussel**

'De chaos begint te wennen'

'Het is allemaal erg chaotisch. Maar ik moet zeggen: dat begint al te wennen. Ik maak me er niet meer zo druk over als in het begin.' Drie maanden zit Erik Meijer nu in het Europees Parlement. Tijd om eens de eerste indrukken te noteren.

Het Nederlandse parlementaire werk is veel overzichtelijker. Hier in Brussel krijg je bijvoorbeeld op het laatste moment een stapel papier op je bureau gesmeten. Ook de debatten verlopen heel anders. Vanwege alle vertaaltoestanden is er geen tweede termijn mogelijk, kan er niet geïnterrupteerd worden en moet je amendementen in de regel al weken van tevoren inleveren. Daar komt bij dat onze fractie in plenaire vergaderingen zo'n 15 minuten spreektijd heeft voor een hele dag. Voor

alle onderwerpen, en voor 42 fractieleden samen. Van die plenaire debatten moet je het dus niet hebben. In de commissievergaderingen gaat het beter: daar is meer ruimte om ergens over te discussiëren. Maar iedere parlementariër mag maar in twee commissies zitten en die commissies vergaderen dan – althans in mijn geval – ook nog eens gelijktijdig.' Meijer zit in de commissies 'milieu, volksgezondheid en consumentenbescherming' en 'verkeer en regio's'. In die laatste is hij de eerste woordvoerder van de fractie van Verenigd Links.

Naast de commissies spelen vooral de 'intergroepen' een belangrijke rol in het politieke spel in Brussel. Intergroepen zijn informele

discussie- en pressiegroepen van europarlementariërs uit verschillende landen en verschillende partijen die opgericht zijn rond een bepaald onderwerp. 'De cultuur in Brussel en Straatsburg is dat je niets voor elkaar krijgt als je het niet eerst hebt voorbesproken in zo'n intergroep. Voorbeelden van intergroepen zijn die voor de verdediging van de rechten van de jagers, of voor de belangen van de wijnboeren.' Daar zit Erik Meijer dus niet in. 'Ik maak deel uit van zo'n 40 intergroepen, waaronder die voor belasting op flietskapitaal, voor het dierenwelzijn en voor de gehandicaptenbelangen.'

Samen met de afdelingen zaken aanpakken waar 'Europa' bij betrokken is

Als het erom gaat snel zaken aan de orde en in de publiciteit te krijgen, zijn schriftelijke vragen het middel bij uitstek: wat dat betreft is er geen verschil met het Nederlandse parlement

of de gemeenteraad. Meijer: 'Vooral hierbij kan de samenwerking met de afdelingen een grote rol spelen. Ik hoor het erg graag als er ergens zaken spelen die misgaan en waar Europa bij betrokken is. Bijvoorbeeld doordat er Europese subsidie in het spel is, of doordat de Europese betrokkenheid eist dat de democratische besluitvorming opzij wordt zet. Andersom kan natuurlijk ook: als er Europese regels ontdoken worden die wij wel goed vinden. Ik kan over dat soort zaken vragen stellen en de publiciteit verzorgen. Dat werkt prima, zeker in de regionale media. Een goed voorbeeld is de aandacht voor de vragen over de verplaatsing met Europees geld van een bedrijf uit Roermond naar Duitsland. Verder heb ik onder andere – samen met de Kamerfractie – het wegvallen van de Kema-keur aangekaart en binnenkort ga ik ervoor pleiten dat de strengere Nederlandse regels voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen voor heel Europa gaan gelden.' ●

Het SP-team in Brussel en Straatsburg bestaat naast Erik Meijer uit Steve McGiffen en Maarten Goezinnen. Een verdere uitbreiding met nog twee mensen wordt hopelijk binnen afzienbare tijd gerealiseerd.

De SP in het Europees parlement is als volgt te bereiken:

Telefoon Erik Meijer 0032 2284 5492
Maarten Goezinnen 0032 2284 7492
Steve McGiffen

Fax 0032 2284 9492
E-mail eurofractie@sp.nl

fractievoorzitter
Paul Geurts

afdelingsvoorzitter
Ton Hagens

Stimuleren van economische activiteiten in de gemeente:

ja, nee

of onder voorwaarden?

Wat moet een SP-raadsfractie aan met plannen voor grote projecten om de plaatselijke economie een forse oppepper te geven? 'Wij willen werk voor onze werklozen en we móeten wel groeien om het draagvlak voor onze voorzieningen op peil te houden,' zeggen de wethouders. Daar kun je moeilijk tegen zijn. Maar aan de andere kant moet de gemeente ook zuinig zijn op de schaarse ruimte en terughoudend in het vervullen van de wensen van de vaak wel erg veeleisende bedrijven. Hoe ga je om met het dilemma dat hierin zit? Paul Geurts van de SP in het Noord-Limburgse Horst nam de uitdaging aan om er eens diep in te duiken. Het resultaat is een lijvige nota met als titel 'Een economie voor mensen', waarin het economische beleid van de gemeente Horst breed onder de loep wordt genomen.

Tijdens het economie-debat dat komend voorjaar in het Noord-Limburgse Horst gehouden wordt, zullen gemeente, bedrijven, maatschappelijke instelling en inwoners discussiëren over 'het benoemen en uitwerken van de economische potenties van Horst'. Mede op aandrang van de SP werd daaraan toegevoegd, dat 'hierbij ook nadrukkelijk wordt nagegaan wat de randvoorwaarden zijn ten aanzien van milieu, landschap, wonen en werken'. Daarmee is meteen de hoofdinvulhoek voor de SP-bijdrage aan het economie-debat aangegeven. Is de groei van economische bedrijvigheid een doel of een middel? Hoe verhouden grote economische projecten zich tot zaken als welvaart (inkomen, werk) en welzijn (milieu, verkeer en wonen)?

'Klantvriendelijkheid' betekent al gauw 'vrij baan geven'

De SP-nota 'Een economie voor mensen' gaat van start met de constatering dat veel Nederlandse ge-

Horst

meenten kiezen voor een beleid dat eenduidig gericht is op groei van de economische bedrijvigheid. In beleidsnota's, structuuranalyses en ontwikkelingsvisies wordt die steevast als 'vanzelfsprekend' en 'noodzakelijk' gezien. Het belang van (veelal grotere) ondernemingen in de gemeentelijke ontwikkeling staat steeds meer ter discussie, en de burger of de werknemer mag er al helemaal niet over meepraten. Geurts stelt vast dat het gemeentebestuur van Horst zijn rol beperkt tot 'het scheppen van voorwaarden' (lees: het investeren van gemeenschapsgeld). Omwille van een 'klantvriendelijk imago' van de gemeente komt het economisch beleid in de praktijk neer op 'zoveel mogelijk ruimte vrij maken voor vestiging van bedrijven'. Daarbij laat Horst – en Horst niet alleen – zich sterk leiden door de 'noodzaak' van concurrentie met andere gemeenten. Met als gevolg dat de gemeente haar invloed minimaliseert op de beslissingen die genomen worden. Maar die beslissingen hebben grote gevolgen voor zaken als milieu, gezondheid, onderwijs en woonomgeving. En juist die factoren zijn van groot belang voor welvaart en welzijn van de gemeenschap, aldus Geurts.

Het werkgelegenheidsargument dat de gemeenten dikwijls gebruiken om bedrijven vrij baan te geven, gaat slechts zeer ten dele op. Geurts illustreert aan de hand van plaatselijke voorbeelden dat uitbreiding van bedrijventerreinen niet automatisch positieve gevolgen heeft voor werknemers of werkzoekenden. Ten eerste zijn de agrarische en de toeristische sector, speerpunten in het economisch beleid van de gemeente Horst, erg conjunctuurgevoelig en ten tweede is het uitgerekend in die sectoren soms droevig gesteld met arbeidsomstandigheden en – voorwaarden. Beter zou het volgens 'Een economie voor mensen'

zijn om te investeren in de kwaliteit van werkgelegenheid, ook voor de mensen die werken via gesubsidieerde regelingen. Pas dan draagt werkgelegenheid echt bij aan welzijn en welvaart. Anders is het argument van werkgelegenheid simpelweg 'volksverlakkerij', aldus 'Een economie voor mensen'. Evenals de werkgelegenheid blijken in Horst ook zaken als landschap/natuur, mobiliteit en volkshuisvesting lang niet altijd gebaat te zijn bij de blijkbaar zo broodnodige groei van economische bedrijvigheid. Sterker nog; de groei, zoals de gemeente die propageert, zal op den duur geen problemen oplossen maar juist problemen veroorzaken: *'Door in een periode van hoogconjunctuur bedrijven aan te trekken en dan ook nog eenzijdig binnen de toch al zo conjunctuurgevoelige sectoren agrarische en toerisme, realiseert men feitelijk de problemen van morgen!'*

Bij de economische ontwikkeling in Horst moet volgens de SP-fractie aan een aantal eisen voldaan worden

Na zijn analyse van ontwikkelingen en na de kritische kanttekeningen daarbij komt Geurts tot een aantal eisen waaraan voldaan moet worden bij de realisering van grote economische projecten.

1 Bij de werving van bedrijven moet de gemeente zich richten een brede spreiding over de verschillende sectoren van het bedrijfsleven, op kleinschaligheid en op duurzaamheid. Daardoor kan de gemeente een sturende rol nemen in plaats van het bedrijfsleven te moeten volgen.

2 Bij de werving moet de gemeente duidelijk maken in welke aantoonbare behoefte de bedrijven voorzien en wat de vestiging aan pluspunten oplevert voor de gemeenschap. Dit moet zo goed mogelijk cijfermatig onderbouwd worden: bedrijf x levert een baan op voor zoveel werklozen.

3 Voordat gestart wordt met de ontwikkeling van grote projecten moeten de beoogde doelen (bijvoorbeeld op het gebied van de werkgelegenheid) afgezet worden tegen andere maatschappelijke belangen. Vakbonden en milieugroeperingen moeten bij de ontwikkeling betrokken worden. De ontwikkeling mag niet plaatsvinden vanuit een 'regiofonds' zonder directe democratische controle.

4 Nadat een principiële keuze is gemaakt voor de ontwikkeling van grotere projecten moet op basis van een maatschappelijke 'kosten-batenanalyse' vastgesteld worden hoe de uitvoering ervan gaat plaatsvinden.

5 Als er voorwaarden verbonden aan de uitvoering van een bepaalde ontwikkeling moeten er garanties zijn dat die nagekomen worden. Bijvoorbeeld op het gebied van scholing door het bedrijfsleven.

6 Als er al gebruik gemaakt wordt van gesubsidieerde arbeid, dan moet vooraf duidelijk afgesproken zijn dat de betrokken werknemers na een korte periode (maximaal een half jaar) een reguliere baan krijgen.

7 De verkeersinfrastructuur moet gericht zijn op het terugdringen van de automobiliteit. Niet de economische belangen van de bedrijven moeten richtinggevend te zijn voor de infra-

structuur, maar de mobiliteit van burgers, waarbij het 'langzame verkeer' prioriteit krijgt.

Aangevuld door commentaren van deskundigen

De SP-notitie werd vóór publicatie kritisch bekeken en becommentarieerd door een aantal mensen die vanuit hun positie zicht hebben op economische zaken. Zo verleende onder andere een controller van het Venlose concern Océ-van der Grinten zijn medewerking, evenals een districtsbestuurder van FNV-Bondgenoten, een ex-medewerker van het ministerie van VROM, iemand van een regionale milieugroep en een lid van de Hortser dorpsraad medewerking. Ook het SP-district Limburg en het wetenschappelijk bureau van de SP werkten mee. 'Voordat ik begon met het formuleren van de voorwaarden, raadpleegde ik eerst al die mensen,' zegt Paul Geurts, die een aantal maanden met de nota zoet was. 'Dat was geen probleem: iedereen die ik benaderde kon zich wel vinden in wat ik had geschreven. Heel gunstig was, dat de meesten ook nog met waardevolle aanvullende informatie kwamen, zodat de nota inhoudelijk versterkt kon worden.'

De nota is geschreven voor de praktijk in Horst. Geurts wijst er echter op dat de beschreven problematiek zeker niet alleen voor Horst geldt. 'Het speelt landelijk in heel veel plaatsen. Misschien niet zozeer in de steden, maar des te meer op het platteland. Ik denk dat het woordje 'Horst' in onze nota zó door heel wat andere Nederlandse plaatsnamen vervangen kan worden.'

De nota 'Een economie voor mensen' is voor iedereen verkrijgbaar en te bestellen bij Paul Geurts: (077) 398 57 62 of Ton Hagens: (077) 298 32 97

De gezichten van het P-team

De vorige Spanning gaf een overzicht van het vernieuwde en uitgebreide P-team dat de fractie in Den Haag ondersteunt. Een foto om duidelijk te maken welke gezichten horen bij de namen, functies en telefoonnummers ontbrak bij het overzicht. Dat maken we nu goed. Op de bovenstaande groepsfoto zie je (gerekend van links af aan):

Joost Meilof, William Peters, Marianne Langkamp, Krista van Velzen, Paulus Jansen, Ellen Verbeem, Johan van den Hout, Ineke Palm, Hans van Hooft (sr), Tuur Elzinga, Claudi Hulshof, Freek Ingen Housz, Siddy Roza en Ewout Irrgang. Op de foto ontbreken nog Merle Defares en de gloednieuwe onderwijs-medewerker Jasper van Dijk.

Doorkiesnummers partijcentrale

Wil je iemand van de partijcentrale in Rotterdam aan de lijn hebben? Bel dan het doorkiesnummer. Dat voorkomt onnodig extra werk voor de mensen van de receptie. De rechtstreekse nummers zijn:

Jos Baghuis	243 55 55
Herman Beekers	243 55 51
Marga Berendse	243 55 55
Jolanda Bottse	243 55 55
Marga van Broekhoven	243 55 61
Theo Cornelissen	243 55 46
Marga Dijkman	243 55 40
Marco Erdogan	243 55 63
Marijke Folmer	243 55 42
Hiram van der Gaag	243 55 50
Yorick Haan	243 55 47
Nico Heijmans	243 55 55
Theo Hofman	243 55 55
Liesbeth Hoogenboom	243 55 44
Tim van Houten	243 55 62

André Jansen	243 55 55
Rob Janssen	243 55 53
Jeannette de Jong	243 55 43
Sjoerd de Jong	243 55 57
Tiny Kox	243 55 48
Jasper Koolschijn	243 55 54
Paul Peters	243 55 54
Nico Schouten	243 55 59
Mathijs Spaas	243 55 41
Peter Verschuren	243 55 52
Cecile Visscher	243 55 45
Christine de Vos	243 55 52
Harry Voss	243 55 56
Henk Vriezen	243 55 59

De cursussen verdienen meer aandacht

In de drukte van de afdelingsscholingen, de congresvoorbereiding, de ledenwerfcampagne en het Plan van de Jeugd blijken de cursussen van de cursuskalender wat ondergesneeuwd te raken. Begrijpelijk, maar ook jammer. Vandaar een dringend verzoek van scholingscoördinator Jeannette de Jong om de cursussen nog eens aan de orde te stellen op een afdelingsvergadering. 'Daarmee wordt in ieder geval voorkomen dat cursussen niet bezocht worden omdat er helemaal niet over nagedacht is of ze nuttig zijn voor de afdeling.' Verder is het volgens De Jong van belang dat afdelingen ook leden buiten het bestuur en de kerngroep in de gelegenheid stellen cursussen te volgen. 'Op de cursuskalender is per cursus aangegeven voor wie hij bestemd is. De excursies naar de Rijnmond, de Veluwe en onze artspraktijken zijn bijvoorbeeld uitstekend geschikt voor geïnteresseerde leden om nader kennis te maken met hun partij. Maar dan moeten de afdelingen wel laten weten - bijvoorbeeld via het plaatselijk nieuws in de Tribune - welke mogelijkheden er zijn.'

Spanning

Informatie- en opinieblad voor actieve SP-leden

Versijnt 12 keer per jaar, eerste jaargang nummer 6, 25 november 1999

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Wat moeten we met zwarte en witte scholen?

Nieuwe
Schone Lei
top-10

Commissie Afdelingen:
**'Kom maar op met
steunaanvragen voor
bijzondere projecten'**

Milieuman
Harry Voss
over **actievoeren**
en **onderhandelen**

**'Verbiedt reclame
die gericht is
op kinderen'**

Partij van het jaar

Wat opvalt tijdens de regioconferenties is hoe goed en bondig de meeste partijgenoten hun inbreng leveren op de congresstukken. Dat duidt op goede voorbereiding en op gevoel voor solidariteit. We moeten immers op de conferenties weinig tijd met velen delen. Dat ons dat goed afgaat, is een compliment voor onze partij. Het effect van ons besluit om meer en intensiever in te zetten op opleiding en begeleiding van onze kaders is zichtbaar. Natuurlijk zijn er nog grote verschillen. Dat kan niet anders in zo'n grote en snelgroeiende partij. Uit peilingen op de conferenties blijkt hoeveel kaders nog maar kort SP'er zijn. Maar ook dat we nog steeds een grote groep leden hebben die al jarenlang thuis zijn bij onze partij. Dat geeft verschillen in ervaring, kennis en opvattingen, met name over gebeurtenissen uit het verleden. Een groot deel van onze achterban voelde zich eerder meer thuis bij andere partijen maar kiest nu, op de drempel van de nieuwe eeuw, overtuigd voor de SP als dé socialistische partij van Nederland. Een verschillende uitleg en waardering voor het verleden staat een eensgezinde politiek voor het heden en de toekomst niet in de weg. Op 18 december begint die toekomst met de vaststelling van de definitieve versie van de congresstukken en met name onze kernvisie 'Heel de mens'. Ik ben ervan overtuigd dat we een heel wijs besluit genomen hebben eerder dit jaar om nog dit jaar zover te komen. Het was zwaar en vaak veel gevraagd, zeker van onze kaders, die toch al zo'n belangrijke rol in onze partij spelen. Ik heb er begrip voor dat er af en toe naar het partijbestuur gekeken werd met een blik van 'hoe denken jullie dat wij dat allemaal voor elkaar moeten boksen?'. Maar we hebben uiteindelijk samen besloten dat het zo moest. En besluiten zijn er om uitgevoerd te worden. Nu kunnen we tevreden zijn. We hebben onze partij ideologisch en organisatorisch op orde en ook nog eens een stuk groter gemaakt – en we hebben dat karwei samen geklaard. Logisch dat andere partijen jaloers op ons zijn. Maar ja, er kan er maar één de beste zijn. Ik roep ons uit tot partij van het jaar. Proficiat.

Opinie service

Kamerleden en andere SP'ers schrijven regelmatig interessante opinie-artikelen voor dag- en vakbladen. Spanning geeft in elke uitgave een overzicht van de recente opinies. De artikelen zelf kun je vinden op internet (www.sp.nl/tegenst/theorie/opinies). Je kunt ze ook telefonisch bestellen bij Jolanda Bottse of Marga Berendse, (010) 243 55 55. Noem dan wel het codenummer van het artikel dat je wilt hebben.

Hulp maakt armen geen cent rijker

Jan Marijnissen, Trouw 23-10-'99

Hoog tijd voor een fundamentele discussie over de besteding van ontwikkelingsgelden. Onduidelijk is hoe de hulp gelden zijn besteed voor slachtoffers van de orkaan Mitch, de aardbeving in Turkije en de oorlog in Kosovo. En ook de structurele hulp moet beter.

99/16

Terugtaks: Effectief wapen tegen gevreesde armoedeval

Jan Marijnissen, Parool 25-10-'99

Wie vanuit een uitkering werk aanvaardt, loopt het risico per saldo minder geld over te houden. Volgens de SP is een terugtaks een oplossing voor deze armoedeval: laagbetaalden krijgen van de belastingdienst per maand 250 gulden uitgekeerd.

99/17

Maak boetes inkomensafhankelijk

Jan de Wit, De Limburger 2-11-'99

Nederland moet het voorbeeld van een aantal andere Europese landen volgen en boetes inkomensafhankelijk maken.

99/18

Integratie pas mogelijk met gemengde scholen

Agnes Kant en Harry van Bommel, Trouw 9-11-'99

Het aantal witte en zwarte scholen neemt toe. We kennen in Nederland het recht op vrijheid van schoolkeuze, maar blijkbaar is er geen recht van kinderen om samen naar school te gaan.

99/19

Agenda

Cursussen

donderdag 9 december

In Grote Lijnen, Oss

zaterdag 11 december

Belaagd door de media, Rotterdam

zaterdag 11 december

Excursie dierenwelzijn, Apeldoorn/Veluwe

dinsdag 14 december

Publiciteit verzorgen voor beginners, Utrecht

'Heel de mens'

vrijdag 17 december

Politiek congrescafé, Zwolle

zaterdag 18 december

Congres met aansluitend feest, Zwolle

Spanning

Spanning verschijnt 12 keer per jaar en is bestemd voor actieve SP-leden. De afdelingen van de SP beslissen wie het blad toegestuurd krijgen. Aan- en afmelden van abonnees: schriftelijk bij de SP-administratie, Vijverhofstraat 65, 3032 SC Rotterdam. Fax (010) 243 55 66. E-mail administratie@sp.nl. Spanning wordt uitgegeven onder verantwoordelijkheid van het Partijbestuur van de SP. Eindredactie: Peter Verschuren. Redactie-adres: Vijverhofstraat 65, 3032 SC Rotterdam, telefoon (010) 243 55 52. Fax (010) 243 55 65. E-mail: spanning@sp.nl.

Alles Kids?-krant: gericht verspreiden werkt beter

Voor de landelijke Alles Kids?-campagne worden momenteel door de afdelingen 250.000 kranten verspreid. Sommige afdelingen gaan daar heel creatief mee om. In Groningen wordt de krant bijvoorbeeld verspreid onder de leerkrachten in het basisonderwijs en peuterleidsters. Bijgeleverd wordt een begeleidende brief waarin staat dat de SP nadrukkelijk om suggesties vraagt voor gemeentelijke maatregelen die bijdragen aan kansengelijkheid voor kinderen. De aangedragen ideeën zullen uitgewerkt worden en ingebracht in de gemeenteraad. Landelijk campagne-coördinator Marianne Langkamp verwacht dat het huis-aan-huis verspreiden van de krant niet erg doeltreffend is. 'Als een afdeling nog niet actief is aan het 'jeugdfront' is het belangrijk dat de krant doelgericht

uitgedeeld wordt. Huis-aan-huis verspreiding zou hooguit zin kunnen hebben in een kinderrijke wijk. Om te komen tot initiatieven zul je echter vooral de mensen erbij moeten betrekken die vanwege hun beroep kijk hebben op jeugdzaken. Het mooiste is, als je als afdeling al

iets te bieden hebt. Je kunt de mensen dan heel concreet benaderen. Zo van: 'Kijk, dit doen wij en hier staan wij voor.' Zo kun je de mensen gemakkelijker mobiliseren. En dat is – naast het informeren – één van de doelen die we willen bereiken met de krant.

Marianne Langkamp

SP-Deventer zet Commissie Geluidhinder op de rails

In Deventer is onlangs op initiatief van de plaatselijke SP de Commissie Geluidhinder Spoorwegen Deventer opgericht. De SP vreest dat de toch al niet geringe geluidhinder in de stad door de Betuwelijn alleen maar zal toenemen. De bedoeling van de Commissie is dat zij de krachten bundelt van mensen die daar iets tegen willen doen. Jos Mensink van de SP-Deventer: 'We kozen voor de oprichting van een commissie, omdat we verwachten dat we wel een aantal jaren aan de slag kunnen. Er denderen nu al 213 treinen per dag door Deventer en ook als de Betuwelijn niet komt en de treinen over bestaand spoor gaan rijden is de herrie enorm. De verwachting is dat we de ko-

mende tijd in minstens drie wijken actie gaan voeren. Inventarisatie van hinder nu en straks is onderdeel daarvan. Ook zullen we de discussie aangaan met overheden, de NS etc.' De SP in Deventer hield aan een eerdere succesvolle actie tegen de komst van een voetbalstadion in de stad goede contacten over met buurtcomité's en –bewoners. Zij hebben enthousiast gereageerd op de oprichting van de Commissie en hebben hun steun toegezegd. Ook met het Regionaal Orgaan Noordelijke Aftakking (RONA), de overkoepelende organisatie van actiegroepen tegen de Betuwelijn, en met milieugroeperingen wordt goed samengewerkt, aldus Mensink.

Gebruik opbrengst Bouwfonds voor échte sociale woningbouw

'Hou nog even vast tot er een hoger bod wordt gedaan', adviseert Tweede-Kamer fractiemedewerker Hans van Hooft sr. over de mogelijke verkoop van de aandelen Bouwfonds Nederlandse Gemeenten aan ABN-Amro. 'Wat mij betreft zijn er geen steekhoudende principiële argumenten voor gemeenten om de aandelen vast te houden. Het Bouwfonds is weliswaar ooit ingesteld voor de sociale volkshuisvesting, maar het heeft die oorspronkelijke doelstelling allang verlaten. Het is verworpen tot een ordinaire winstmaker. Voor de Sociale volkshuisvesting is verkoop dan ook geen groot verlies.' Van Hooft heeft nog een goede tip voor de discussie over de aandelenverkoop. 'De opbrengst van de aandelen kan prima gebruikt worden om een eigen gemeentelijk fonds op te richten voor projecten in de sfeer van de sociale woningbouw. Dan wordt het geld nog bestemd waar het ooit voor bedoeld was.

Info: Hans van Hooft sr. (070) 318 38 16.

Hans van Hooft sr.

SP definitief uit college Schijndel

De SP-deelname aan het college in Schijndel is definitief beëindigd. De breuk waarover in de Tribune van november geschreven werd, is niet meer gelijmd. De PvdA heeft het vertrouwen in SP-wethouder Ger Wouters opgezegd. In een huis-aan-huisbrief voor de Schijndelse bevolking heeft Wouters betreurd dat zijn partij het – in de ogen van velen succesvolle – experiment om deel uit te maken van het dagelijks bestuur niet kan voortzetten. Hij beloofde verder zijn inzet voor Schijndel vanuit de oppositie voort te zetten.

Ger Wouters

Luit het land

Kort uit het land

• De afdeling Zeist heeft samen met Platform Den Dolder een onderzoek gedaan naar de woonwensen van de Dolderse bevolking. Aanleiding was het gemeentelijke nieuwbouwplan, dat voor zeventig procent uit vrije sectorwoningen en voor dertig procent uit sociale woningbouw bestaat. Volgens de SP en het Platform is de bevolking niet gebaat bij die verhouding. Het onderzoek werd aan wethouder, raadsleden en woningcorporaties aangeboden.

Info: (030) 228 62 19

• 'Hier geen centrumring, maar een woonerf.' De Boxmeerse SP verspreidde in een woonwijk protestkaarten met die tekst. Ook werden in de wijk felgekleurde posters opgehangen. De actie werd goed ontvangen door de wijkbewoners en velen stuurden de kaart ondertekend in.

Info: (0485) 571 364

• De SP Horst heeft per brief aan BenW afkeurend gereageerd op het plan van de provincie om de aanleg van snelwegen door gemeenten te laten co-financieren. Volgens de SP is dit een rijkstaak en is co-financiering uiterst riskant voor gemeenten. De SP wil weten of de gemeente Horst door de provincie reeds benaderd is en hoe hoog de eventuele bijdrage is.

Info: (077) 398 32 97

• Een bliksemactie van de SP in Leerdam heeft in één middag 170 handtekeningen tegen de voorgenomen bezuinigingen op de WVG opgeleverd. Bij het SP-kraampje op de markt konden de mensen tevens kenbaar maken hoe zij over het thema denken. Het resultaat van de actie werd aan de verantwoordelijke wethouder aangeboden.

Info: (0345) 619 045

• Het college van BenW in Arnhem heeft een SP-voorstel overgenomen om iets voor dak- en thuislozen te doen tijdens de millenniumwisseling. 'Juist deze keer moeten zij het net als andere landgenoten gezellig kunnen hebben en tevens een goede slaapgelegenheid,' zegt Mariet Berendsen van de SP in Arnhem. De gemeente gaat nu zorgen voor de benodigde middelen, om te beginnen een geschikte locatie.

Info: (026) 321 57 33

SP ontwerpt natuur- en kunstroute voor rolstoelers

De afdeling De Bilt heeft een uitgewerkt plan gemaakt voor een rolstoelroute op landgoed Beerschoten. Dit natuurgebied, waarin ook een beeldentuin is aangelegd, werd een aantal jaren geleden gedeeltelijk afgesloten door hekken. Rolstoelers konden er daardoor vrijwel niet meer komen. De SP ontwikkelde daarom zelf een natuur- en kunstroute voor rolstoelers, met speciale rolstoelsluizen en verharde en verbrede paden. De voorstellen zijn in de vorm van een mooie folder compleet met

gedetailleerde plattegrond aangeboden aan de beheerder van het landgoed, Utrechts Landschap. Dirk van Kekem: 'We hebben Utrechts Landschap al vaker benaderd, maar we kregen steeds geen respons. Daarom hebben we nu onze voorstellen concreet gemaakt. Onlangs heeft staatssecretaris Vliegenghart een soortgelijke route voor gehandicapten geopend bij Kootwijk. Ze is heel enthousiast over dit soort initiatieven. Het kán dus allemaal wel.'

Info (030) 221 07 59

Let op waar de zalmsnip neerstrijkt

Om de burgers te compenseren voor de sterk gestegen gemeentelijke belastingdruk krijgt iedere gemeente van het rijk 100 gulden per huishouden. Minister Peper heeft in de Kamer gezegd een gemeentelijk besluit te zullen vernietigen als dat geld voor andere doelen gebruikt wordt dan voor lastenverlichting voor alle huishoudens. Het besluit van Doetinchem om het geld te gebruiken voor de verbouwing van de schouwburg is inderdaad vernietigd. En waarschijnlijk moet ook Vught het besluit intrekken om de zalmsnip grotendeels aan de algemene middelen toe te voegen. Maar Leiden mag de zalmsnip wel deels gebruiken

voor minimabeleid (het Leids model). Dat betekent dat de inwoners van Leiden nog maar 75 gulden zalmsnip ontvangen en dat de overige 25 gulden in de pot voor minimabeleid wordt gestort.

Als jouw gemeente van plan is (een deel van) de zalmsnip in de algemene middelen te storten, is het zeker de moeite waard het gemeentebesluit ter 'spontane vernietiging' voor te leggen aan de minister van Binnenlandse Zaken op grond van artikel 268 van de Gemeentewet. Het is namelijk nog steeds niet helemaal duidelijk wat gemeenten nu wel mogen met de Zalmsnip en wat niet. *Inlichtingen: Marianne Langkamp: (070) 318 38 04.*

Voorbeschouwd

Schrijvende klachten over sociale werkvoorziening

Het landelijke klachtenonderzoek van de WSW-werkgroep leverde interessante resultaten op. Tijdens de eerste dagen van de klachtenweek kwamen er enkele tientallen enquêtes binnen. Op de telefonische klachtensprekuren meldden zich zo'n twintig man per avond. In Arn-

hem kwamen vooralsnog de meeste klachten binnen. 'Er komen schrijvende gevallen naar boven', meldt Mariet Berendsen van Solidair. 'Positief is dat er ook mensen in leidinggevende posities bellen en dat sommigen geïnteresseerd zijn in de verdere activiteiten van de werkgroep.'

Reacties

Reacties staat open voor alle actieve SP-leden om kernachtig te reageren op artikelen in *Spanning* en op eerdere reacties. De redactie beslist over plaatsing van de bijdragen. Je vergroot de kans op plaatsing van jouw visie door met nieuwe inzichten te komen, die bondig te formuleren en helder te onderbouwen. Probeer de lengte van je bijdrage te beperken tot maximaal 300 woorden. Bij het maken van deze eerste uitgave van *Spanning* waren nog geen spontane reacties voorhanden. Daarom zijn nu enkele mensen gevraagd hun mening te geven over één van de congresbesluiten.

Hoe gek laten we onze kinderen maken?

Reclame bestaat sinds er tijdschriften en kranten zijn. Heel lang was het te overzien: de advertenties waren sullig en braaf, vergeleken met nu. Ook toen de radio begin deze eeuw kwam, veranderde er niet veel. Maar daar kwam in de jaren zestig definitief een eind aan. Wie herinnert zich niet de eerste ingestampte commercials zoals Caballero of Nur Die (panties)? Het was toen nog leuk. Hoe anders is het in deze jaren: in 1995 werd er in Nederland voor meer dan 12 miljard aan reclame uitgegeven. In '99 gaan we over het onwaarschijnlijke bedrag van 15 miljard.

Er is een groep die we in bescherming moeten nemen tegen dit geweld: kleine kinderen.

Vorig jaar turfde Trouw in de aanloop naar 5 december meer dan 113 kindercommercials in vier uur zendtijd bij RTL4. Reclame gericht op zeer jonge kinderen. Voeg daarbij de boeken van de speelgoedverkopers, plus de constante reclame van Disney, MacDonalds en alle anderen. Dan is er voor zo kind alleen nog materialisme. Ik noem Disney en MacDonalds bewust apart. De één brengt een film uit met alle vormen van reclame, merchandising noemt men dat. En voor extra promotie zorgt de ander: *koop een kindermenu en spaar alle tien de figuurtjes*. Het zijn gewoon commerciële kinderlockers.

Directeur Vis van de STER vindt 113 spotjes in vier uur tijd niet buitensporig. Hij vergelijkt het met wandelen in de Bijenkorf: dan kom je meer reclame tegen. Hij vindt dat er veel te gespannen over dit onderwerp gedaan wordt, maar hij meent verder dat de maatschappelijke problemen op de adverteerders dreigen te worden afgewenteld. Als het te erg wordt met de reclame, ziet hij wel iets in zelfregulering.

Sommige kinderreclames druisen in tegen de voorschriften van de Reclame Code Commissie. Die zegt: in reclame voor minderjarigen mogen geen mensen ingezet worden die gezag of vertrouwen hebben bij kinderen door hun tv-pro-

gramma's. Ook dit blijken weer loze woorden die omzeild worden door onder andere Haribo en MacDonalds. Haribo schendt die regel met Peter Jan Rens en MacDonalds gebruikt een stem van iemand die een kinderprogramma presenteert.

Zelfs in VS staan commercials gericht op kinderen ter discussie, in Zweden en Noorwegen schijnt er een verbod te zijn. Minister Nielsen van Denemarken vindt: de pijngrens is bereikt.

Ze verwijt de producenten dat ze met reclameblokken rond kinderprogramma's zwaar geschut in stelling brengen om zo zelfs de kleinsten tot een materialistische instelling te brengen. En dan weet ik van iemand die daar op vakantie was, dat het hier erger is met reclame op televisie.

Verschillende malen heb ik dit onderwerp in onze afdeling ter discussie gebracht. Dit mondde uit in een congresvoorstel op 1 mei dat door het congres als voorbarig werd beschouwd. Het moest naar het congres van december, en ja hoor in *Heel de mens* staat er een regeltje over in het stukje *Een creatieve maatschappij*.

Iedereen die je erover aanspreekt zegt hetzelfde. Of je nu op een scholingsweekend bent of elders, van hoog tot laag ziet men wel wat in een verbod van reclame gericht op jonge kinderen. Maar het zou verder moeten gaan. Een avond zappend naar reclameblokken kwam ik 23 keer Bueno Kindersurprise tegen. Het wordt er gewoon ingestampt. Als je het niet meeneemt, dan ben je geen goede ouder. Choco Prince zegt dat zelfs heel expliciet. Je ouders deugen niet als ze dat niet in huis hebben.

Als SP moeten we voorstellen reclame gericht op kinderen tot 12 jaar te verbieden. Ook moet verboden worden dat commercials meer dan twee keer per avond uitgezonden worden. Verder mag er alleen geadverteerd worden voor producten met een keurmerk dat bij de productie geen kinderarbeid of onaanvaardbare werkomstandigheden gespeeld hebben.

Harry Sangers, De Bilt

Op praten over spreiding rust nog steeds een taboe

**Bij de roep om een enigszins gelijke
spreiding van allochtone leerlingen over
alle scholen in een gemeente, valt al snel
de verwijzing naar het grondwettelijk recht
op vrije schoolkeuze. Maar is diezelfde
Grondwet niet juist bedoeld om
grondrechten van een wettelijke basis te
voorzien? En is het recht op goed**

WITTE SCHOLEN

**onderwijs niet juist één van die
grondrechten? Een bijdrage aan de
discussie over de opdeling van het
onderwijs in zwarte en witte scholen.**

ZWARTE SCHOLEN

Staatssecretaris Adelmund werd er emotioneel van in het recente debat over de onderwijsbegroting: de Kamerleden die zo veel aandacht hebben voor de problemen van allochtonen in het onderwijs, en zo weinig voor de vorderingen die gemaakt worden. Toch kon ook Adelmund niet ontkennen dat de achterstanden nog erg groot zijn. Als oplossing wil de staatssecretaris vooral inzetten op extra voorzieningen voor twee- tot vierjarigen in risicowijken, zodat de beginachterstand op de basisschool teruggedrongen kan worden. Van uitbreiding van de leerplicht zoals Groen-Links voorstelde (twee procent van de vierjari-

gen gaat niet naar school – onder de Marokkaanse kinderen in Rotterdam is dat 24 procent) wil Adelmund niets weten. En van een beleid gericht op spreiding van allochtone kinderen over de scholen al helemaal niet. In het debat kwam onder andere het voorbeeld van Amersfoort ter sprake, waar gewerkt wordt aan maatregelen die spreiding moeten stimuleren (zie kader). Namens de SP zwaaide Harry van Bommel die aanpak alle lof toe. CDA en

VVD riepen schande en haalden de vrije schoolkeuze erbij. PvdA-woordvoerder mevrouw Barth was – in strijd met eerdere uitspraken van de PvdA – positief over 'Amersfoort'. Het voorstel van Van Bommel om de aanpak tot voorbeeld te stellen aan andere plaatsen, wees ze echter nadrukkelijk af. Ook Adelmund ging niet in op het voorstel. De staatssecretaris – die het woord zwarte scholen niet over haar lippen kan krijgen, maar het steeds heeft over

Op praten over spreiding rust nog steeds een taboe

WITTE SCHOLEN / ZWARTE

onderwijskansenscholen – ging niet verder dan de mededeling dat ze de ontwikkeling in Amersfoort 'zal volgen'.

Het achterstanden beleid voldoet niet om gelijke kansen te krijgen. Toch is pleiten voor gemende scholen nog taboe

In *Alles Kids?* breekt de SP nadrukkelijk een lans voor het tegengaan van segregatie in het onderwijs, dat wil zeggen van de ontwikkeling naar 'zwarte' en 'witte' scholen. 'Als je serieus werk wil maken van het

realiseren van gelijke kansen voor kinderen, dan ontkomt je daar niet aan,' concludeert Agnes Kant. 'Adelmund heeft wel gelijk dat het met veel allochtone kinderen verheugend goed gaat. Maar dat zijn vooral de kinderen die op gemengde scholen zitten. Voor de problemen die ontstaan door de toenemende segregatie is nog echt te weinig aandacht. Men erkent wel dat er achterstanden zijn, maar er rust een taboe op om de ontwikkeling naar zwarte en witte scholen als een probleem te zien. Men wedt nog steeds op het paard van het achterstandenbeleid, waarbij allochtone leer-

lingen zwaarder wegen en een zwarte school dus eerder extra leerkrachten krijgt. In een recent rapport concludeert het Sociaal Cultureel Planbureau echter klip en klaar dat het achterstandenbeleid onvoldoende is gebleken om gelijke kansen te creëren. Toch wordt buiten de SP nog steeds de principiële vraag niet gesteld of dit wel de juiste weg is. De discussie wordt uit de weg gegaan. Opmerkingen over zwarte en witte scholen worden meteen in de negatieve hoek getrokken. Daar mag je niet over praten. Doe je dat wel, dan wordt steevast gereageerd met gemeenplaatsen

als *wat er mis met een zwarte school?* Alsof ontkennen van het probleem wel helpt!

Aan praten over kwaliteitsverhoging heb je weinig als er een onoplosbaar personeelsprobleem is

Het kabinet en de meerderheid in de Tweede Kamer proberen ongewenste effecten van het gescheiden naar school gaan te bezweren door de kwaliteit van zwarte scholen te verbeteren. Wat is er daar mis mee? Kant: 'Natuurlijk moet er geïnvesteerd worden in het onderwijs, maar dat geldt voor alle scholen die kwalitatief onvoldoende zijn. Bovendien valt kwaliteit verbeteren voor een zwarte school niet mee. Er wordt onvoldoende erkend dat een school waar het percentage allochtone kinderen stijgt, in een neerwaartse spiraal terecht komt: steeds meer autochtone kinderen worden als gevolg daarvan van school gehaald, en ook de meest kansrijke allochtone kinderen vertrekken, net als de goede leerkrachten. Nogal wat zwarte scholen kampen met vrijwel onoplosbare personeelsproblemen. Dan is het nogal onrealistisch om een discussie te voeren over het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs. Bovendien, als een school veel kinderen heeft met een taalachterstand – en dat is het geval op een zwarte school – dan wordt het niveau van het onderwijsaanbod op zo'n school lager. Dat is volstrekt logisch en zo goed als onvermijdelijk: het onderwijs wordt

Amersfoort kiest voor spreiding om problemen te voorkomen

Op 25 oktober presenteerde onderwijs-wethouder Fränzel van Amersfoort plannen om te voorkomen dat de concentratie van allochtone leerlingen een probleem wordt in zijn gemeente. Aan de plannen waren maanden van overleg vooraf gegaan tussen de gemeente, oudercommissies, scholen en peuterspeelzalen. Daarbij was als gezamenlijk uitgangspunt geformuleerd dat segregatie in het onderwijs onwenselijk is en nadelig voor het integratieproces, en dat de betrokken instellingen een eigen verantwoordelijkheid hebben in het vraagstuk van de spreiding van leerlingen. Onderdelen van het Amersfoortse plan van aanpak zijn onder andere:

- Basisscholen maken op wijkniveau afspraken over opname en doorverwijzing van leerlingen, gericht op een betere spreiding.
- Er komt een 'verbindingsofficier' die de scholen ondersteunt bij het maken van de afspraken.
- Er wordt veel energie gestoken in het voorlichten van ouders met als doel het doorbreken van 'automatische keuzes' en het corrigeren van eenzijdige beeldvorming.
- Intercultureel onderwijs wordt bevorderd.
- Er komen projecten op wijkniveau waarbij 'zwarte' en 'witte' scholen nauw samenwerken.

Een kopie van het goed doordachte plan kan opgevraagd worden bij de Kamerfractie (Marianne Langkamp)

SCHOLEN

immers automatisch afgestemd op de leerlingen.'

Wat moet er dan wel gebeuren? 'Naast forse investeringen in het onderwijs, waardoor het vak van leraar aantrekkelijker wordt, moet landelijk het initiatief genomen worden om te bevorderen dat er op lokaal niveau afspraken gemaakt worden. Daarbij moet het doel zijn te komen tot een betere spreiding van allochtone kinderen over de scholen, in het belang van de kansen van die kinderen en van de integratie. Eén beleid waarbij je landelijk de plaatselijke maatregelen invult, werkt niet: daarvoor verschillen de situaties per plaats te veel. Maar wel eisen wij van het kabinet – en zeker van minster van Bostel van integratiebeleid – dat het de gemeenten aanzet om beleid te maken dat leidt tot gemengde scholen.

Drang met r is zeker op zijn plaats

Hoever moeten gemeenten en scholen daarbij gaan? Is gedwongen spreiding een optie? 'Dwang in de vorm van *jouw kind moet naar die school*, moeten we zeker niet krijgen. Eventueel kun je per school maximum-percentages vaststellen. Maar ik denk dat je in de meeste gevallen niet eens zo ver hoeft te gaan. Belangrijker dan over de grenzen van maatregelen te praten is het om serieus een maximale inspanning te leveren. Daarbij hoeft je drang – met een r – beslist niet uit te sluiten. Je moet mensen goed voorlichten en je mag prikkels inbouwen die het ge-

drag beïnvloeden. Ik denk dat je daarmee een heel eind komt.'

Veel gemeenten zullen vanuit hun praktijk snel de voordelen van een betere spreiding inzien

Afspraken moeten plaatselijk gemaakt worden, afhankelijk van de situatie. Welke plaats kunnen SP-afdelingen en raadsfracties daarin hebben?

Kant: 'Wel, ik hoop in ieder geval dat afdelingen er méér mee gaan doen. Want ik hoor daar eigenlijk erg weinig van. Zwengel de discussie aan, zou ik zeggen. Stel voor dat alle betrokken partijen om tafel gaan zitten, zoals in Amersfoort gebeurd is, om te bekijken welke maatregelen wenselijk en mogelijk zijn. Het uitgangspunt daarbij moet niet zijn *zwarte scholen zijn slecht*, maar *wat moet er gebeuren om kinderen gelijke kansen te bieden*? Dan denk ik dat er in veel

gemeenten snel overeenstemming komt dat een betere spreiding nagestreefd moet worden. Met de Alles Kids?-campagne maken we er als SP een grote zaak van dat alle kinderen een goede kans krijgen op ont-

plooiing. Dit onderwerp heeft daar alles mee te maken: we móeten hier dus wel mee bezig. En zijn er vragen, dan kunnen afdelingen natuurlijk altijd terecht bij mij en bij Marianne Langkamp.'

De cijfers...

Het ministerie van OC&W noemt een school 'zwart' als meer dan 70 procent van de leerlingen allochtoon is. Volgens CBS-cijfers uit 1995 is het aantal zwarte scholen tussen 1985 en 1994 van 30 naar 139 gestegen. Sindsdien ontbreken exacte gegevens over de toename. Naar schatting zijn er inmiddels ongeveer 270 zwarte scholen. Alleen Amsterdam al telde er in 1996 77: een verzesvoudiging sinds 1988. Van de 7100 basisscholen die Nederland telt, zijn er ruim 100 die meer dan 90 procent allochtone leerlingen hebben. Over heel Nederland genomen is 13,5 procent van de basisschoolleerlingen allochtoon. Ons land telt 29 Islamitische scholen. Uit een recent Nipo-onderzoek bleek dat 91 procent van de ouders uit een wijk met evenveel autochtone als allochtone kinderen de voorkeur geeft aan twee gemengde scholen in plaats van aan een witte en een zwarte.

...en de praktijk erachter

Volgens de Lighthartschool in de Haagse Schilderswijk verlaten allochtone leerlingen de basisschool met een gemiddelde taalkennis van zo'n 16.000 woorden tegenover 24.000 woorden voor autochtone 12-jarigen. In het Onderwijsverslag 1997 concludeert de inspectie dat het onderwijs tekort schiet bij het bereiken van gelijke kansen voor allochtone jongeren. Nederland behoort volgens het verslag samen met de VS tot de westerse landen met de grootste verschillen in leerprestaties tussen autochtone en allochtone leerlingen. In het Onderwijsverslag 1998 luidde één van de conclusies dat allochtone leerlingen duidelijk beter blijken te presteren op scholen met relatief veel kansrijke leerlingen dan op scholen met relatief veel kansarme kinderen.

Doe onderzoek

Het tegengaan van zwarte en witte scholen is een belangrijk aspect in de Alles Kids?-campagne. De Kamerfractie zal er de komende tijd extra aandacht aan besteden. Afdelingen worden opgeroepen daaraan bij te dragen en er ook in hun plaats werk van te maken. Een concreet verzoek hierbij is dat afdelingen onderzoek gaan doen naar de mening van ouders (en eventueel leerkrachten) van zwarte scholen. De Kamerfractie zal de coördinatie van het onderzoek op zich nemen. Afdelingen die eraan mee willen doen, wordt dan ook verzocht eerst contact op te nemen met Marianne Langkamp of Agnes Kant.

Commissie Afdelingen financiert creatieve afdelingsprojecten

'Het is ons niet gauw

Geld uitdelen en nieuwe afdelingen welkom heten. Dat zijn heel in het kort de dankbare taken van de *commissie afdelingen* die in september door de Partijraad is ingesteld. Toch valt de drukte nog wat tegen. Commissievoorzitter Eric van den Broek krijgt graag méér te doen.

De Summerparty in Rotterdam zou – als het fonds bijzondere projecten toen al bestaan had – een goede kans gemaakt hebben in de prijzen te vallen.

Op 1 mei besloot het congres dat er een 'fonds bijzondere projecten' komt waarbij afdelingen kunnen aankloppen om bijzondere plannen gerealiseerd te krijgen. Het fonds werd in eerste instantie gevuld met een miljoen. Voor het beoordelen van aanvragen zou een commissie uit de partijraad zorgdragen.

Die commissie is er inmiddels. Naast voorzitter Eric van den Broek (afdelingsvoorzitter Bostel) bestaat hij uit Trix de Roos (voorzitter Vlissingen), Paul Peters (voorzitter Oss), Edith Kuitert (voorzitter district Zuid-Holland-Zuid) en Hans van Hoof jr (voorzitter district Gelderland). Wat zijn de eerste ervaringen? Van den Broek: 'Bij onze installatie heeft de Partijraad geen criteria meegegeven om aanvragen aan te toetsen. We zijn dus gestart met het ontwikkelen daarvan. Om in aanmerking te komen voor een bijdrage uit het fonds moet het project vooraf beargumenteerd en voorzien van een begroting voorgelegd worden aan de commissie. Daarbij moet aangegeven worden wat het doel is, hoeveel mensen erbij betrokken worden en hoe het mensen activeert. Het moet verder gaan om bijzondere projecten: dus niet om structurele of re-

guliere afdelingactiviteiten. En het moet een activiteit zijn die navolging verdient in andere afdelingen. Belangrijk is dat veel mensen bij het project betrokken zijn en erdoor geactiveerd worden. Het fonds is immers ingesteld om activiteiten te stimuleren.'

De eerste drie aanvragen zijn afgewezen door de commissie. Een vierde loopt nog. Zijn jullie zo streng? 'Nee, hoor. De afwijzing van de eerste aanvragen heeft waarschijnlijk alles te maken met de onbekendheid met het doel van het fonds en met de eisen die we stellen. We hebben aanvragen afgewezen voor een aanpassing van een partijkantoor, een ledenenquête en kopieerkosten voor stageopdrachten. Dat zijn reguliere activiteiten, of zaken die weinig bijdragen aan het activeren van mensen. Maar wat mij betreft wordt het heel druk en geven we veel geld uit. De aanvraag die er nog ligt, behelst het organiseren van een serie politieke bijeenkomsten, op een ludieke manier en samen met anderen en de media. Dat lijkt erop. Afdelingen moeten over hun eigen schaduw heen springen, zoeken naar nieuwe wegen. We willen met het fonds nadrukkelijk de creativiteit stimuleren en bijdragen aan de versterking van het activisme van de SP.'

Hebben jullie helemaal de vrije hand? 'We zijn een commissie van de partijraad, en dus daaraan verantwoording schuldig. Maar dat is wel controle achteraf. Tot een bedrag van 15.000 gulden zijn we volledig bevoegd om beslissingen te nemen. Bij grotere bedragen is afgesproken dat we overleggen met het partijbestuur. En vindt een afdeling dat een aanvraag ten onrechte is afgewezen, dan kan ze in beroep gaan bij de commissie die daarvoor is ingesteld.'

Nieuwe afdelingen vooral doorgelicht op activiteiten

Naast het fonds bijzondere projecten gaat de commissie afdelingen ook over de toelating van nieuwe afdelingen en afdelingen in oprichting, over

te gek'

Het afdelingsteam gaat vooral problemen voorkómen

het wel of niet meedoen aan plaatselijke verkiezingen en over het opheffen van 'dode' afdelingen. Een verschil met het fonds is dat de commissie bij deze zaken slechts een adviserende taak heeft. De partijraad beslist. Inmiddels heeft de commissie positief geadviseerd over de toelating van Reiderland als afdeling en Amersfoort en Apeldoorn als afdeling i.o. Waarnaar kijken jullie hierbij? Van den Broek: 'Bij Reiderland zaten we met een bijzondere situatie vanwege het verschil in de eisen vóór en ná het congres. Maatgevend voor de toekomst is dat advies dus niet. Voor ons zijn natuurlijk de eisen een gegeven zoals het congres die vastgesteld heeft. Verder kijken we vooral naar de ontplooiende activiteiten, de plannen voor nieuwe activiteiten, de bestuurssamenstelling en de visie van de afdeling op haar toekomst. In gesprekken met de toekomstige bestuursleden, de *moederafdeling* en de districtsvoorzitter vormen wij ons een beeld. Is dat positief, en wordt voldaan aan de harde eisen in de statuten, dan zullen wij positief adviseren. Bij afdelingen in oprichting wegen de statutaire eisen minder zwaar. Maar er zal wel een realistisch plan moeten zijn om op redelijke termijn daaraan te voldoen.'

Alle aanvragen voor de commissie moeten gericht worden aan de secretaris van de partijraad, Nico Heijmans. Hij zorgt voor doorsturing naar de commissie en hij deelt de beslissingen en adviezen van de commissie mee aan de aanvragers. Aanvragen voor de erkenning als afdeling moeten twee maanden vóór de eerstkomende partijraadsvergadering ingediend zijn om op die vergadering tot een beslissing te kunnen leiden. De commissie heeft maximaal vijf weken nodig voor een advies over dergelijke aanvragen. Gaat het om bijdragen uit het fonds bijzondere projecten, dan zal de beslissing in de regel sneller vallen. Van den Broek: 'We zijn flexibel en behandelen een spoedeisend verzoek snel. Dat komt wel goed. Wat nu belangrijk is, is dat afdelingen aan de gang gaan met opvallende zaken. Het is ons niet gauw te gek. Er kan heel veel, als je maar creatief over activiteiten nadenkt.'

Nico Heijmans

Hans van Leeuwen

'Voor advies en bijstand aan afdelingen wordt door de landelijke partij een afdelingsondersteuningsteam opgezet.' Zo besloot het achtste congres van de SP op 1 mei. Het team staat inmiddels in de steigers, maar wel onder een iets andere naam: *afdelingsteam*. Vanaf 1 januari 2000 zal het actief zijn. Hans van Hooft jr., lid van het dagelijks bestuur van de SP, verzorgt dan de coördinatie. De contacten met de afdelingen zullen een taak zijn voor de beroepskrachten Nico Heijmans (voorzitter Den Bosch, raads- en statenlid) en Hans van Leeuwen (voorzitter Leidschendam, raadslid en lid van het partijbestuur). 'Met de nieuwe naam leggen we het accent op de juiste plaats', verduidelijkt Heijmans en Van Leeuwen. 'Niet het ondersteunen van afdelingen met problemen is onze hoofdtaak, maar zorgen dat afdelingen van elkaar kunnen leren. Er is heel veel kennis en ervaring binnen de partij. En toch hebben afdelingen en fracties vaak terecht het idee dat ze opnieuw het zwarte garen moe-

ten uitvinden.' Concrete taken die het afdelingsteam op zich neemt zijn onder andere het uitwerken van de informatie van de 'oktoberweekenden' tot een kaderscholing voor alle bestuursleden en het opzetten van een database met praktische informatie voor afdelingen en fracties. Heijmans: 'Het congres heeft besloten dat er veel werk gemaakt moet worden van de versterking van de basis van de partij. Dat zal ons werkterrein zijn, waarbij we vooral problemen willen voorkómen, in plaats van oplossen.' Maar wat als afdelingen toch moeilijkheden hebben waar ze zelf geen raad mee weten? 'Dan zijn en blijven de districten de eerst aangewezen plek om het probleem aan te kaarten. Wij gaan niet de taak van de districtsvoorzitter overnemen. Maar biedt ook dat geen soelaas, dan moeten afdelingen ons vooral bellen. Als ze maar beseffen dat wij vanaf hier niet even de problemen kunnen oplossen. Wat we wel kunnen doen, is samen met een afdeling het probleem scherp zien te krijgen en na te gaan wat een mogelijke oplossing kan zijn. Ook kunnen we gedurende een vooraf afgesproken periode een afdeling begeleiden. Maar duidelijk moet zijn dat het vooral de afdeling zelf is, die zijn probleem oplost.'

Binnenhof &

Kleine zelfstandigen verplicht in het ziekenfonds

Bij de Alarmlijn en de Hulpdienst komen nogal wat vragen over de nieuwe ziekenfondsregels voor zelfstandigen. Wat is er veranderd?

Vanaf 1 januari moeten kleine zelfstandigen met een inkomen onder de ziekenfondsgrens het ziekenfonds in. Dit is besloten met schoorvoetende instemming van de SP-Kamerfractie. 'Wij pleiten voor een ziekenfondsverzekering voor iedereen, en elke uitbreiding van de groep verzekerden juichen we toe. Maar toch zaten er forse haken en ogen aan deze wet', zegt fractiemedewerker gezondheidszorg Ineke Palm. 'Zo betreft het maar een kleine groep zelfstandigen. Vrije beroepsbeoefenaars, alfahulp en alimentatiegerechtigden vallen buiten de regeling. Ook gaan sommige mensen erop achteruit. Kleine zelfstandigen met een bijbaantje konden via dat baantje in het ziekenfonds en betaalden premie op basis van dat baantje. Nu wordt de premie gebaseerd op het belastbaar inkomen. Dat is

wel rechtvaardig, maar toch een flinke financiële achteruitgang.' Een groot probleem doet zich voor als iemand nu in het ziekenfonds komt en er volgend jaar weer uitvliegt door overschrijding van de inkomensgrens. Zo iemand krijgt dan bij het afsluiten van een particuliere verzekering te maken met risicoselectie. De particuliere verzekeraars hebben immers geen acceptatplicht en kunnen iemand weigeren te verzekeren of een erg hoge premie vragen. 'Ondanks al deze bezwaren, die we natuurlijk hebben aangekaart, hebben we voor deze wet gestemd,' zegt Palm. 'Voor een veel mensen betekent het een verbetering. VVD en CDA waren voor toelating op vrijwillige basis, maar daar mee ondermijn je volgens ons het draagvlak van het ziekenfonds. Mensen die goedkoop in een particuliere verzekering kunnen, stromen dan uit. Voor het ziekenfonds blijven dan alleen de oude en zieke mensen over.'

Info: Ineke Palm (070) 318 38 06.

Ineke Palm

Extra geld voor ambulancezorg!

Er moet flink veel geld worden uitgetrokken voor de ambulancezorg, vindt Agnes Kant. Door het nieuwe budgetteringsmodel komt Brabant zo'n twintig procent tekort. Maar vooral Zeeland en de Waddeneilanden kampen met enorme tekorten. Een ambulance hoort binnen een kwartier na oproep aan te komen. Dat gebeurt lang niet altijd. De inspectie in Zeeland spreekt van 'roofofbouw op mensen, budgetten, ziekenhuizen, brandweer en gemeenten.' Er zijn zelfs al particuliere inzamelingsacties gehouden. Minister Borst heeft tien

miljoen uitgetrokken om de ernstigste nood te ledigen, maar dat is niet genoeg, meent Kant. Het Centraal Orgaan Toezicht Gezondheidszorg (COTG) steunt haar hierin en zegt dat er minstens 35 miljoen bij moet. Kant dringt er op aan dat dat geld er komt, en wel uit een andere pot dan die sowieso al gereserveerd is voor de ambulancezorg. Geen sigaar uit eigen doos. Voor afdelingen en Statenfracties is het een goede zaak om na te gaan hoe het in hun regio zit, en aan de bel te trekken als ook daar problemen zijn.

Info: Ineke Palm (070) 318 38 06.

Agnes Kant

kort Haags

Weer volop activiteiten in Den Haag. Bovenaan de agenda stond natuurlijk de begrotingsbehandeling. Daarbij (en los daarvan) kaartten de SP-Kamerleden de volgende zaken aan:

- Een veiligheidsfonds voor basisscholen (motie Van Bommel, afgewezen)
- Manieren om de prijs van schoolboeken te beteugelen (motie Van Bommel, afgewezen)
- Experiment met gratis openbaar vervoer (motie Van Bommel, afgewezen)
- Verplichting bedrijven goederenstromen te melden in het milieuarverslag (motie Van Bommel, afgewezen)
- De bijbanen van de leden van de Hoge Raad (schriftelijke vragen)
- De stigmatiserende werking van minimawinkels (schriftelijke vragen)
- Het voorkomen van digitale tweedeling (schriftelijke vragen)
- De verkwanseling van het Waddengebied (schriftelijke vragen)
- De bezetting door Greenpeace van een boorlocatie (schriftelijke vragen)
- Strengere veiligheidseisen op Schiphol (schriftelijke vragen)
- De hogere Interliner-tarieven door het beleid van Netelenbos (schriftelijke vragen)
- Het inkomensafhankelijk maken van boetes van 154 naar 180 gulden (motie De Wit, afgewezen)
- Een verhoging van het uurtarief voor sociaaladvocaten (motie De Wit, afgewezen)
- Behoud aftrekpost voor inwonende kinderen boven de 27 jaar (bijdrage wetsvoorstel inkomensbelasting)
- Het droevig lot van dieren die in dierentuinen geboren worden maar waarvoor geen plek is (schriftelijke vragen)

Informatie over deze onderwerpen is te vinden op www.sp.nl en bij de betreffende fractiemedewerker. Wie dat is, kun je nalezen in Spanning 5 of vragen op het algemene nummer van de fractie: (070) 318 30 44.

Europees milieubeleid is nog ver te zoeken

Het eten van groenten en fruit uit de moestuinen is verboden

Wel één munt, maar geen afstemming in het milieubeleid. De loodaccu's die in Nederland keurig volgens de milieunormen worden ingezameld, worden in door het Franse bedrijf Metal Blanc, op abominabele wijze verwerkt. 'Europa' deugt voor geen meter, concludeert Remi Poppe.

Een kwart van de kinderen in Bourg-Fidele, het dorp waar Metal Blanc gevestigd is, lijdt aan loodvergiftiging. Ze hebben een loodgehalte dat vijf keer boven de Europese norm uitkomt. In de buurt van het fabrieksterrein mogen kinderen niet meer buiten spelen en ook het uitlaten van de hond wordt afgeraden. Boeren kunnen geen koeien meer weiden en geen dieren uit het nabijgelegen riviertje laten drinken. Het eten van groenten en fruit uit de moestuinen is verboden.

Sinds begin jaren negentig, toen de enige Nederlandse accu-recyclingfabriek, Shell-dochter Biliton in Arnhem, de poorten sloot, gaat er jaarlijks zo'n veertig miljoen kilo aan gebruikte accu's vanuit Nederland naar Frankrijk. Dit gebeurt keurig legaal. Het ministerie van VROM geeft voor elk accu-transport een 'toestemming voor nuttige toepassingen', dat wil zeggen het terugwinnen van de afvalstof lood en de restanten zwavelzuur. De Europese regelgeving voor het transport van chemisch afval is streng. Zo mag er niet worden geëxporteerd naar bedrijven die in strijd handelen met de bepalingen voor milieubescherming of volksgezondheid. Metal Blanc heeft echter alle benodigde vergunningen op zak en voldoet formeel dus aan de eisen.

'In Nederland zijn de regels voor afvalverwerking behoorlijk streng en in vergelijking met de zuidelijke staten van Europa wordt er redelijk nagezien op naleving,' zegt medewerker milieu van de Kamerfractie Siddi Roza, die onlangs samen met Poppe in Bourg-Fidèle is gaan kijken. 'Dat zou je van Frankrijk ook mogen verwachten. De rechter heeft weliswaar de fabriek gesommeerd te sluiten, maar de aanvoer van accu's gaat gewoon door en de Franse overheid ziet geen reden invoer te weigeren.' In antwoord op

Kamervragen van Poppe over de kwestie Metal Blanc antwoordde milieuminister Pronk dat er geen Europese regelgeving voor de verwerking van chemisch afval is. Op grond van de Europese Verordening Overbrenging Afvalstoffen (EVOA) is er in principe vrij verkeer van deze stoffen toegestaan. Het is aan de betrokken overheden om te beslissen over het al dan niet verlenen van im- of export vergunningen. Pronk liet verder weten dat de Nederlandse overheid niet heeft onderzocht of de accu-verwerkende fabriek wel okselfris is. Volgens de minister is dat een zaak van de Franse overheid.

'Een treffend voorbeeld van hoe er in Europa langs elkaar heen gewerkt wordt,' zegt SP Euro-parlementariër Erik Meijer. Dat EVOA is zo lek als een mandje en wie kwade bedoelingen heeft, kan doen wat hij wil.' Meijer is van plan in samenwerking met zijn Franse fractiegenoot de zaak op Europees niveau aan de kaak te stellen.

Info: Siddi Roza (070)318 38 15

De Metal Blanc fabriek in Bourg-Fidele

Remi Poppe

Siddi Roza

Erik Meijer

Milieuactivist Harry Voss een jaar bij de SP

'Als de zaak belangrijk genoeg is, moet je over het lijntje durven gaan'

'Je moet hartstikke brutaal zijn. En dat kom ik meer tegen in oude jaargangen van de Tribune dan in wat ik nu zie.' Anti-jachtactivist en amfibieën-kenner Harry Voss kwam op 1 januari het MilieuAlarmteam van de SP nieuw leven inblazen. In een klein jaar heeft hij recht van spreken verworven als actievoerder.

Voss ontwikkelde zich uit naam van de SP tot een plaag voor smerige vetsmelterijen, zat jagers op de huid, demonstreerde samen met Greenpeace tegen de opslag van kernafval in Zeeland, kwam op voor de kamsalamander die platgewalst dreigt te worden door de Betuwelijn, voerde actie tegen gasboringen op het wad en voor het schoonmaken van de Stort van Troost. Om de bekendste wapenfeiten te noemen. Maar hoe zit het met die brutaliteit? 'Je moet soms over het lijntje gaan. Ik was in overtreding toen ik foto's ging

nemen bij vetsmelterijen. Bij de Betuwelijn waren we met Driek op verboden terrein. De monsters op de Stort van Troost mochten we ook niet nemen. Maar als je de wet overtreedt, moet je dat doen met een doel dat uit te leggen is. De zaak waarvoor je het doet, moet de overtreding rechtvaardigen.'

Hoe kom je aan het beste actie-idee? 'Veel praten met mensen die er ook bij betrokken zijn, en ter plaatse gaan kijken. Dat is heel belangrijk. En ook daarbij moet je je schroom opzij zetten. Bij de Covra in Borsselle heb ik

me voorgedaan als een geïnteresseerde bezoeker. Ik kreeg samen met enkele Zeeuwse SP'ers een rondleiding en een lunch. Twee dagen later stond ik voor de poort te demonstreren. Heb je een idee, dan slijp je dat vervolgens bij in overleg met je mede-actievoerders.'

Hoe kunnen afdelingen gebruik maken van jouw actieve inslag? 'Ik denk dat afdelingen er goed aan doen om zich te roeren – met acties – op het terrein van de natuur- en milieustrijd. Want als wij het niet doen, gebeurt er niet veel. Wat ik kan dan doen, is advies geven en wellicht de afdeling in contact brengen met andere organisaties. Wat niet kan, is even bellen van Harry, kom actievoeren want er is iets aan de hand. Ik kan hooguit een afdeling een handje helpen. Om nog een misverstand weg te nemen: ik kan ook niet voor afdelingen onderzoeken of ergens asbest in zit of een andere gevaarlijke stof.'

Opvallend aan nogal wat acties

die Voss op de rails heeft gezet, is de samenwerking met milieuorganisaties. Bij de actie om Shell te laten betalen aan haar viezigheid die in de Biesbosch gedumpt is, waren dat de Zuid-Hollandse Milieufederatie en Natuur en Milieu. In andere acties wordt samengewerkt met Greenpeace, Dierenbescherming of Faunabescherming. Hoe krijgt Voss dat voor elkaar? 'Ik ben met alle mogelijk clubs wezen praten. Soms komen daar heel goede contacten uit voort en vormen van samenwerking. Dat lukt overigens niet als je aanhaakt bij bestaande dingen waar anderen al lang mee bezig zijn. Wel als je een toegevoegde waarde hebt voor hen. Ik wist bijvoorbeeld veel over de kernafvaltransporten naar Zeeland. Dan bel ik Greenpeace om te vertellen wat er aan de hand is en dat wij gaan actievoeren. Zij zeggen dan *zullen we meedoen?* In dit soort zaken hoeven we ons echt niet schuchter op te stellen. Alleen al door

onze mogelijkheden om zaken aan te kaarten in de Kamer, de provincies of de gemeenten, zijn wij vaak een interessante partner voor allerlei organisaties en actiegroepen.'

'Met alleen rapporten in plaats van actie bereik je niets'

Hoe staat het met het milieu-activisme in Nederland? Milieu-minister Pronk vroeg enkele maanden geleden *Waar is de milieubeweging gebleven? Er gebeurt niets meer.* Klopt dat beeld? Voss: 'Ik ben het met Pronk eens. De massaliteit is over. Milieuorganisaties doen het nu met rapporten. Maar daarmee alleen kun je niet winnen. Actie is onontbeerlijk, je moet de combinatie hebben van kennis en actie. Tegenwoordig ligt de nadruk veel te veel op kennis. Maar daarmee krijg je het publiek niet mee; je kunt alleen hopen de beleidsmakers te bereiken. Maar die krijgen al zoveel over zich heen. Er wordt te veel gedacht in termen van het *groen poldermodel*: met elkaar in overleg zaken aanpakken. Veel beter is het wat Greenpeace bij de Waddengas-discussie gedaan heeft: een boorplatform bezetten. Daarmee krijg je maatschappelijke discussie en zet je druk op de politiek. Of neem de Betuwelijn. De Gelderse Milieufederatie en Ravon gingen met de NS om de tafel zitten. Niet om te protesteren, maar om mee te praten over natuurcompensatie en over de plek waar een nieuwe poel gegraven werd voor kamsalamanders. Daardoor hebben ze zich compleet laten inpakken.'

Dat zeg je nu wel mooi, maar zij hebben toch wat bereikt, al is

het misschien niet genoeg. Jouw kampeeractie leverde een mooie foto in de krant op, maar verder niets. Wie is nu het meest zinvol bezig geweest? 'De Milieufederatie en Ravon in ieder geval niet. Wat nu gebeurde, is dat de rechter in zijn uitspraak het constructieve overleg met die clubs gebruikte om de NS gelijk te geven. Ze hebben meegewerkt terwijl ze er dwars voor hadden moeten liggen. En het gaat allemaal zo tam. Er komt een inspraakronde, er wordt een mooi rapportje gemaakt. Mensen laten zich inpakken in plaats van over te gaan tot actie.'

Moet je dan nooit gaan praten of onderhandelen? 'Je moet geen Don Quichote worden en nee blijven roepen terwijl het al lang ja is. En soms moet je inderdaad onderhandelen. Maar alleen als daar daadwerkelijk ruimte voor is. De andere partij moet wat te bieden hebben. Er moeten concessies gedaan kunnen worden. Valt er niets te halen, dan moet je vooral niet onderhandelen, maar actievoeren. Onderhandel je wel, kijk dan verschrikkelijk uit dat je geen deelgenoot gemaakt wordt van het besluit. Zo van *zelfs de SP is hier nu voor*. Je moet er strijdend zitten, je

niet in de luren laten leggen. Praten is wat anders. Vaak zul je het tactisch niet kunnen veroorloven om een uitnodiging voor een gesprek af te slaan. Laat je dan niet inpakken. Ik was met Remi bij Shell, over de stort van Troost. We hebben een leuk gesprek met twee uiterst vriendelijke dames. Zegt Remi op het eind: *Tien jaar geleden werd ik van het terrein verwijderd, vijf jaar geleden werd ik van het terrein verwijderd. Nu ben ik Kamerlid en praten we vriendelijk. Maar bedenk wel dat we nog altijd de SP zijn, die actiepartij. Zo hoort het.*

Zo kan het ook

Handtekeningen ophalen kan altijd nog. Dus waarom niet eerst gezocht naar actievormen die meer tot de verbeelding spreken.

Tijdens de begrotingsdebatten in **Landgraaf** kwam een groepje SP'ers blazend op fluitjes met een kartonnen verkeerslicht vol handtekeningen de raadszaal binnen. 'Jullie moeten een cursus democratie volgen; dit is de tirannie van de straat,' schreeuwde de burgemeester.

De SP in **Zeist** vroeg aandacht voor de protesten tegen bezuinigingen op gehandicapten door de raadszaal met een ketting af te sluiten. Voordat de raadsleden naar binnen konden, moesten ze eerst goed naar de actievoerders luisteren.

Dertig SP'ers bezetten eind vorig jaar razendsnel het leegstaande gebouwencomplex De Steffenberg in **Vught**, toen bekend werd dat rijkelui het pand hadden aangekocht om de komst van asielzoekers te verhinderen. De bezettingsactie bracht een brede discussie op gang.

In februari van dit jaar koos de Limburgse SP kasteel Hoogenweerth bij **Maas-tricht** als locatie voor de campagnestart van de Statenverkiezingen. Precies op de grens van het kasteelterrein werden met pluche tomaten gegooid. Omringd door een heuse knokploeg schold kasteel-eigenaar Paes de ongeveer twintig SP'ers de huid vol.

Om te protesteren tegen de onbereikbaarheid van laagbouwoningen voor gezinnen met een minimuminkomen kraakte de SP in **Groningen** een dag lang zo'n woning. De buurtbewoners werden uitgenodigd op de tomatensoep en maakten er een gezellige dag van.

De schone lei voor de nieuwe eeuw wordt steeds groter

De ledenteller van de 'Schone Lei'-campagne stond op 18 november op 25.701 leden; een winst van 1.593 nieuwe leden sinds de campagnestart. Campagneleidster Marga van Broekhoven feliciteert de afdelingen met de behaalde prestaties. 'Maar het jaar is nog niet om en we hebben nog wat in petto. In december gaan we immers werken aan ons 'Record van de eeuw', waarbij onze leden zelf leden gaan werven. Met de 'Schone Lei'-campagne zetten we in de laatste week van november het slotoffensief in. Daarvoor is het belangrijk dat de afdelingen tijdig hun districtsvoorzitters laten weten of ze nog materiaal over hebben, zodat dit optimaal verdeeld kan worden. We willen niks overhouden- behalve een heleboel leden natuurlijk.' Marga van Broekhoven raadt de afdelingen aan om goed bij te houden hoe het campagne-materiaal gebruikt wordt, en wat per manier van werken de opbrengst is. Na afloop van de campagne kan dan een nuttig verslag gemaakt dat inzicht geeft in de beste aanpak.

De afdeling Oss heeft voor de eindsprint in december een leuk idee verzonnen. Nieuwe leden die zich op 31 december vóór 12 uur 's middags aanmelden, krijgen van de SP een grote zak oliebollen.

Nieuwe eeuw - schone lei top-10 op 18 november

1	Amsterdam	107
2	Groningen	77
3	Rotterdam	68
4	Utrecht	66
5	Alkmaar	66
6	Oss	61
7	Schijndel	50
8	Den Haag	50
9	Tilburg	47
10	Den Bosch	40

Unieke kans: cursus van een bekende prijswinnaar

Journalist en schrijver Karel Glasstra van Loon beleefde onlangs een mediahype rond zijn persoon, toen hij de Generale Bank Literatuurprijs ontving. Wie kan dus beter dan hij de cursus 'Belaagd door de media' presenteren?

De cursus wordt gehouden op zaterdag 11 december in Rotterdam. Doel is raadsleden, districts- en afdelingsvoorzitters op de juiste manier te leren omgaan met kritische journalisten. Naast uitleg van Glasstra van Loon bevat de dag ook praktijkoefeningen.

De vernieuwde cursus is een aanrader, ook voor mensen die al eerder Belaagd door de media hebben gevolgd.

Veluwe-excursie

Nog een aanrader, maar dan voor alle SP-leden, is de excursie Dierenwelzijn die naar de Veluwe voert. Thema's die aan bod komen zijn de plezierjacht, het fokken van pelsdieren en de bedreigingen voor de natuur in ons land. Datum: ook zaterdag 11 december.

Levendige Rood-avond in Dongen

In het kader van de regionale oprichting van Rood heeft de afdeling Dongen een discussie-avond georganiseerd met SP-senator Driek van Vugt. Tijdens de avond werd door circa dertig jongeren levendig gedebateerd met Driek en met Rood-voorzitter Sjoerd de Jong over uiteenlopende onderwerpen. Ook werd de Rood-film vertoond. Na afloop meldde zich spontaan een groepje jongeren aan om mee te doen aan Rood-activiteiten. Voorafgaand aan de avond waren in Dongen folders uitgedeeld waarin het debat werd aangekondigd. Op de folder stond ook een korte enquête, waarmee jongeren eventueel voorkeuren/suggesties voor Rood konden aangeven en waarmee globaal de belangstelling voor het debat gepild kon worden.

Volgens organisator René Roovers is het belangrijk om tijdig met het verspreiden van die folders te beginnen. 'Ook moet je heel gericht folderen, bijvoorbeeld bij de scholen of in kroegen. En zorgen dat ze een eventuele enquête kunnen inleveren op de plaats waar ze 'm invullen. Publiciteit in de kranten zegt niet zoveel, want jongeren lezen die nauwelijks. Ook moet je zo'n debat houden op een locatie die aanspreekt; een kroeg bijvoorbeeld. We gaan nu bekijken hoe we een politiek jongerendebat uitgebreider kunnen vormgeven. Want deze formule werkt wel.'

Info (0162) 317 831

Hoe zit het met de strafuitkeringen?

Het geklaag van werkgevers over personeelstekorten stimuleert sociale diensten tot het aanscherpen van de sollicitatieplicht en het vaker uitdelen van strafbepalingen. Waarbij de korting niet terecht komt bij de werkgever die veel te zware eisen stelt, maar bij de werkloze die zich op het sollicitatiegesprek anders gedraagt dan de baas wil. Na enkele schrijvende voorbeelden op het spreekuur van de Hulpdienst is de afdeling Groningen in de materie gedoken: de plaatselijke sociale dienst heeft in de eerste 10 maanden van dit jaar 123 keer een volledige maand uitkering ingehouden van iemand die te weinig moeite deed een baan te krijgen. Om te kijken hoe het beeld landelijk is, worden afdelingen gevraagd plaatselijk na te gaan hoe het zit met het aantal kortingen en het aantal inhoudingen van een maand volledige uitkering. Gegevens hierover svp doorgeven aan Rosita van Gijls-wijk, (050) 311 22 90, groningen@sp.nl.

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Spanning

Informatie- en opinieblad voor actieve SP-leden

Verschijnt 12 keer per jaar, eerste jaargang nummer 7, 23 december 1999

‘Heel de Partij’ op congres achter nieuwe kernvisie

Wat betekent
het mislukken
van de WTO-top
in Seattle?

Actievoeren
kies het juiste
onderwerp en
de juiste vorm

Nieuw:
reageren
op de
stelling

Verandering regels
onderhoudsklachten
en huurprijs

Tiny Ko x

Het Jaar van de Eeuw zit erop

Nee, we hebben niet stilgezeten in het laatste jaar van de 20ste eeuw.

Om maar eens wat te noemen:

- twee congressen
- twee verkiezingen
- een grootscheepse Jaar van de Eeuw-voorjaarscampagne
- de daverende Nieuwe eeuw, schone leicampagne
- De stug volgehouden actie tegen kinderarbeid bij IKEA.
- Onze Beter dan bommen-debatten over de Balkan-oorlog
- De huursubsidielijjn
- De onmiskenbare opkomst van Rood
- Onze acties rondom het onderwijs
- De cursus politieke basisvorming
- De oktoberweekends met Jan Marijnissen
- Het begin van de Alles Kids-campagne
- De Alternatieve Troonrede
- De vierde editie van de Rooie Reus-prijs
- Onze WSW-klachtenweek
- Én: al onze grote en kleine lokale acties, zonder welke je je de SP niet kunt voorstellen

We kunnen het er snel over eens zijn: 1999 was een druk jaar én succesvol jaar waar we samen trots op mogen zijn.

Dankzij twee congressen zijn we organisatorisch en ideologisch klaar voor een volgende stap vooruit in 2000. Volgens mij wordt dat een heel mooi jaar voor onze partij. En ik hoop ook voor iedereen persoonlijk. Ik wens je namens het Partijbestuur een fijne jaarwisseling en een heel gezond en gelukkig 2000.

Opinie service

Kamerleden en andere SP'ers schrijven regelmatig interessante opinie-artikelen voor dag- en vakbladen. Spanning geeft in elke uitgave een overzicht van de recente opinies. De artikelen zelf kun je vinden op internet (www.sp.nl). Je kunt ze ook telefonisch bestellen bij Jolanda Bottse (010-2435555). Noem dan wel het codenummer van het artikel dat je wilt hebben.

Onmiddellijke sluiting van Studiehuis dringend gewenst

Harry van Bommel, Het Parool 6 december '99
Eerst meer onderzoek doen naar de achtergronden van de problemen in de tweede fase betekent dat een grote groep leerlingen de dupe wordt van een ondoordacht veranderingsproces. Voorkom dat en grijp nu drastisch in. code: 99/20

Huurders moeten niet gedwongen worden te kopen

Remi Poppe, Algemeen Dagblad 24 november '99
Politiek Den Haag heeft het kopen heilig verklaard en straft het huren. De benedenmodale huishoudens zijn echter meer gebaat bij een vitale, betaalbare sociale huursector dan bij de voorstellen van de PvdA en van de regering om het eigen woningbezit te bevorderen. code: 99/21

Maatschappelijk verantwoord ondernemen: geen woorden maar daden!

Harry Voss
Maatschappelijk verantwoord ondernemen houdt méér in dan een vlotte PR-babbelen en een milieujarverslag. Het wordt tijd dat Shell de beurs trekt om de Stort van Troost te saneren. code: 99/22

Dood door het falen van de Markt

Agnes Kant en Henk Vriezen
Haagsche Courant, 17 december 1999
De farmaceutische industrie spant zich nauwelijks in om medicijnen voor tropische ziekten te ontwikkelen. En als er al geneesmiddelen bestaan voor de ziekten waaraan miljarden armen in de wereld lijden, dan zijn ze onbetaalbaar door de hoge winsten en patenten. code 99/23

Spanning

Spanning verschijnt 12 keer per jaar en is bestemd voor actieve SP-leden. De afdelingen van de SP beslissen wie het blad toegestuurd krijgen. Aan- en afmelden van abonnees: schriftelijk bij de SP-administratie, Vijverhofstraat 65, 3032 SC Rotterdam. Fax (010) 243 55 66. E-mail administratie@sp.nl
Spanning wordt uitgegeven onder verantwoordelijkheid van het Partijbestuur van de SP.
Eindredactie: Peter Verschuren. Redactie-adres: Vijverhofstraat 65, 3032 SC Rotterdam, telefoon (010) 243 55 52. Fax (010) 243 55 65. E-mail: spanning@sp.nl.

Agenda

Cursussen

zaterdag 8 januari
Raadswerk in Uitvoering, Heerlen

donderdag 13 januari
Economie, anders, Zwolle

woensdag 19 januari
In Grote Lijnen, Heerlen

zaterdag 22 januari
Raadswerk in Uitvoering, Oss

donderdag 27 januari
Economie, anders, Eindhoven

zaterdag 29 januari
Helpende Hand, Amersfoort

Partijraad

zaterdag 15 januari
Amersfoort

Districten

zaterdag 22 en zondag 23 januari
Weekend voor districtsvoorzitters plus tweede man/vrouw

Tilburg mobiliseert ouderen

De afdeling Tilburg is met een grote kaartenactie 'Van een kale kip kun je niet plukken' in het geweer gekomen tegen de korting van 250 gulden op de subjectsubsidie. Deze subsidie werd jaren geleden in het leven geroepen als maatregel van armoedebestrijding: minima kunnen jaarlijks 500 gulden ontvangen voor zaken als theaterbezoek, om sociaal isolement te voorkomen. De meerderheid van de Tilburgse politiek koos onlangs voor een korting van vijftig procent op de regeling voor ouderen, omdat zij er de afgelopen jaren qua inkomen op vooruit zijn gegaan. De Bejaardenpartij in Tilburg probeerde de ouderen te mobiliseren door ze op te roepen om naar de commissievergadering te komen. Niemand kwam echter opdagen. De SP lukte de mobilisatie wel. De afdeling riep de oudere SP-leden in de stad op om tegen de bezuiniging te protesteren en prompt meldden zich vijftienveertig mensen om de 20.000 protestkaarten te verspreiden, allemaal leden die nog nooit eerder actie gevoerd hadden! Johan van den Hout van de Tilburgse SP-fractie: 'We tekenden in september al protest aan tegen de mogelijke bezuiniging. We waren het aan onszelf en de mensen verplicht om in actie te komen toen de raad akkoord ging.' Van den Hout raadt andere SP-afdelingen aan om alert te zijn op geknaag aan de armoedebestrijding. 'Dat speelt in veel meer

plaatsen, en niet alleen bij maatregelen voor ouderen. De aandacht van gemeenten is helemaal gericht op werk, werk, werk. De 'armoedeval', de situatie dat veel mensen er niet op vooruit gaan als ze werk vinden, wordt gemakkelijk gebruikt als rechtvaardiging om extra vergoedingen te schrappen. Dat gaat sluipenderwijs, omdat elke gemeente zijn eigen invulling geeft aan het armoedebeleid. Zaak dus voor afdelingen om op te letten en vooral ook de mensen om wie het gaat te mobiliseren.' In Tilburg zijn de protestkaarten met name in de zorgcentra verdeeld. De mensen konden de kaart ter plekke invullen of opsturen naar de raadsfractie.

Prikacties bij Shell-tankstations gestart

Het MilieuAlarmteam is op 14 december begonnen met prikacties bij Shell-tankstations. Het team wil op die manier de druk op Shell opvoeren om mee te betalen aan sanering van de voormalige Stort van Troost aan de rand van de Biesbosch bij Dordrecht. SP'ers delen pamfletten uit aan mensen die bij Shell willen gaan tanken. Begonnen werd inmiddels in Zuid-Holland, waarna Shell-stations in Noord-Brabant volgden. 'De actie begon een beetje stroef,' vertelt Harry Voss. 'Maar nu loopt het lekker. Vrijwel alle Shell-klienten zijn vriendelijk en hebben begrip voor ons

standpunt. Het enige moeilijke is dat we ons bij de tankstations op privé-terrein bevinden. We zijn al twee keer door de uitbater weggestuurd.' De komende weken gaan de prikacties door. Eind december krijgt Shell vervolgens een maand de tijd om toezeggingen te doen. Gebeurt dat niet, dan start in februari een nieuwe fase van de actie, waarin klanten waarschijnlijk opgeroepen worden een protest in te sturen. Voss: 'We gaan het langzaam opbouwen. Maar Shell moet wel beseffen dat we het serieus menen en dat het geen bliksemactie is voor de publiciteit.'

Geen golfbaan in de Biltse Duinen!

Driekwart van een schitterend natuurgebied omvormen tot een golfbaan. Als het aan Golfclub De Biltse Duinen ligt, staat dat te gebeuren in de gemeente De Bilt. De plaatselijke afdeling ziet dat niet zitten en verspreidt momenteel 5000 doordachte A3-actiekanten: de buitenkant geeft de argumenten tegen de golfbaan weer en roept op tot protest. Opgevouwen is de krant een opvallend raamaffiche met een af te knippen strook die ruimte biedt aan enkele protesthandtekeningen. Dirk van Ke-

kem: 'Om de aanleg mogelijk te maken, moet het bestemmingsplan gewijzigd worden. Dus komt er discussie over in de gemeenteraad. Onze opzet is die discussie te beïnvloeden met stapels protesten en met affiches voor zoveel mogelijk ramen. Uit alles wat we horen blijkt dat een ruime meerderheid van de bevolking voor het behoud van het huidige natuurgebied is. Met onze actie willen we dat zichtbaar maken en zodoende druk zetten op de andere partijen in de raad.'

Uit het land

Kort uit het land

● In Oss is op initiatief van de SP het politiek café ZOUT gestart. De bedoeling van ZOUT is om de Osse politiek wat levendiger te maken en de inwoners meer bij de politiek betrokken te krijgen. Zo'n 15 mensen met uiteenlopende achtergronden dragen het politiek café dat nadrukkelijk politiek onafhankelijk is. ZOUT is vergelijkbaar met het radioprogramma 'Spijkers met koppen'.

Info: (0412) 63 21 48

● Een SP-enquête in Breda heeft onder meer aan het licht gebracht dat zeventig procent van de Bredase bevolking tegen het heropenen van de Haven is. De gemeente wil de gedempte haven voor tientallen miljoenen gulden opengooien. De SP presenteerde de enquête-resultaten in de vorm van een rapport aan wethouder Van Beusekom en bepleit een referendum over de Haven.

Info: (076) 571 19 26

● De afdeling Den Haag houdt in de wijk Transvaal een enquête onder bewoners van mogelijke slooppanden. De SP vreest dat een eerdere enquête in dezelfde wijk die door de gemeente werd gehouden geen goed beeld geeft van wat de bewoners willen. Volgens SP-raadslid Ingrid Györömei werd de raad al eerder verkeerd ingelicht over wensen van wijkbewoners.

Info: (070) 366 23 43

Twee 'wijkambtenaren' in Uden

Dankzij de inzet van de Udense SP-wethouder Spencer Zeegers krijgen de woonwijken Melle en Raam bij wijze van experiment een eigen wijkambtenaar. Doel van deze wijkwerker is dat de bewoners een vast meld- en aanspreekpunt krijgen voor alle mogelijke zaken die de gemeentelijke organisatie betreffen. De gemeente op haar beurt krijgt via de ambtenaren een beter beeld van wat er precies in de wijk leeft. In het Udens Weekblad noemde Zeegers de wijkambtenaren 'een kans om

een kwaliteitsslag te maken in de communicatie met de mensen. De wijkwerker kent immers zowel de wijk zelf als het gemeentelijke apparaat.' De aanstelling van de twee wijkambtenaren is een van de maatregelen van het Udense college om meer 'naar de mensen toe' te gaan.

Eigenlijk wil Zeegers in iedere wijk wel zo'n wijkambtenaar hebben, maar dat is vooralsnog te duur. De bedoeling is wel om het experiment na verloop van tijd uit te breiden.

Spencer Zeegers

Het Amsterdamse SP-raadslid Remine Alberts heeft tijdens de begrotingsbehandeling vier moties omtrent de mantelzorg ingediend. Zij vraagt onder meer om de sollicitatieplicht van mantelzorgers op te heffen en voor hen een tegemoetkoming in parkeerkosten in te stellen. Ook vindt ze dat mantelzorgers (als zijnde zorgdeskundigen) in het betaalde arbeidsproces opgenomen zouden moeten worden als zij

voor een functie in de zorg kiezen en dat er een gids moet komen nuttige informatie voor mantelzorgers. Alberts reageert hiermee op de uitkomsten van het onderzoek 'Met een koel hoofd en een warm hart - Mantelzorg in Amsterdam'. Dit onderzoek kwam tot stand nadat Alberts hiertoe zelf in juli van dit jaar een motie had ingediend. 'Ik heb zelf de nodige ervaringen met mantelzorg en ik vind

SP Amsterdam neemt voortouw in waardering mantelzorg

het hoog tijd dat mantelzorgers de erkenning krijgen die ze verdienen,' licht Alberts uit. 'Ik nam contact op met de organisatie van mantelzorgers en ook daar bleek het gebrek aan erkenning te knagen. Kijk, één op de tien Nederlanders is actief in de mantelzorg. Het is niet terecht om hun inspanning simpelweg af te doen als 'vrijwilligerswerk'. Want mantelzorgers kunnen niet 1-2-3 stoppen; ze laten iemand niet zomaar stikken. Dit rapport geeft hen in ieder geval *morele* erkenning. Het is nu zaak om te komen tot concrete lastenverlichting.'

Info: (020) 404 43 93

Reacties

SP-steun voor opstelling bonden in sociale-zekerheidsdiscussie vereist uitleg

Volgens een persverklaring van de Kamerfractie deelt de SP de kritiek van de bonden op de kabinetsvoorstellen voor de nieuwe organisatie van de sociale zekerheid. Alleen als de bonden een rol spelen in de uitvoering van de werknemersverzekeringen kunnen zowel de specifieke werknemersbelangen en het algemeen belang voldoende worden bewaakt, volgens de verklaring. Hoezo, vraag ik me af. Gaat het de bonden om de werknemers en het algemeen belang, of alleen om hun eigen machtspositie en de vele mooie baantjes die het besturen van de sociale zekerheid oplevert? Als ik kijk naar de krachteloze protesten van de bonden bij de afbraak van de WAO, de WW, de Weduwenwet en de Ziektewet, dan zie ik echt niet dat de bonden pal staan voor het werknemersbelang of het algemeen belang. Vorig jaar beschreef de Tribune een gesprek tussen Jan de Wit en Agnes Jongerius van de FNV. Jongerius stelde daar nadrukkelijk dat ze vóór privatisering is en vóór invoering van marktwerking in de uitvoering van de sociale zekerheid. Daar is de SP tegen. Hoe valt dat te rijmen met meer invloed voor de vakbeweging? Waarom denk de fractie nu ineens dat de bonden wel te vertrouwen zijn als het gaat om de sociale zekerheid? En wat is er eigenlijk mis met het kabinetsvoorstel om de uitvoering van de sociale zekerheid volledig in handen te leggen van één overheidsinstelling? In ieder

geval de mogelijkheid van controle door de politiek is dan gewaarborgd en de concurrentie tussen verschillende uitvoerders ontbreekt. Ik vind

Collectief organiseren – met ruimte voor een duidelijke inbreng van de bonden

De Kamerfractie heeft zich altijd op het standpunt gesteld dat de (uitvoering van) de sociale zekerheid collectief geregeld dient te worden, oftewel in handen van de overheid dient te zijn ondergebracht. Privatisering en concurrentie tussen uitvoerders zijn (en blijven) uit den boze. Dat hebben we verkondigd in reactie op de eerste SUWI-nota (Structuur Uitvoering Werk en Inkomen), op het toenmalige plan van de vakbonden en de werkgevers, waarin ook op privatisering werd aangestuurd, en ook nu weer op de nieuwe plannen. De voornaamste kritiek van de bonden richt zich momenteel op de plannen met betrekking tot de reïntegratie. Het is met name deze kritiek die de Tweede-Kamerfractie van de SP deelt. Het kabinet wil in de nieuwste plannen voor de reorganisatie van de uitvoering van de sociale zekerheid de reïntegratiebedrijven nog steeds volkomen privatiseren. Daarbij moet gevreesd worden voor het sollen met werknemers. Net als bij de geprivatiseerde Ziektewet met de arbodiensten, zullen

dat het standpunt van de fractie over deze kwestie op zijn minst een duidelijke toelichting vereist.

Jef Kleijnen, Valkenburg

werkgevers met de reïntegratiebedrijven ook minimale contracten sluiten. Het aantal mensen in de WAO zal net als in de Ziektewet door deze privatisering niet dalen. De al eerder geprivatiseerde arbodiensten hebben dit jaar voor het eerst winst gemaakt, maar ze hebben op het gebied van arbobeleid helaas geen winst geboekt. De SP is dan ook blij dat de totale privatisering van de uitvoering nu van de baan is. Dit staat letterlijk in voornoemd persbericht waarin de Kamerfractie haar reactie heeft verwoord. Jef Kleijnen kan deze blijdschap ongetwijfeld delen. Wat ons betreft wordt de gehele uitvoering, inclusief de reïntegratie, collectief georganiseerd, maar in de organisatie moet wel echte ruimte zijn voor de bonden om voor hun achterban op te kunnen komen. Een adviesrol, zoals het kabinet de vakbond gunt, is dan echt te mager. Het handelt hier tenslotte over werknemersverzekeringen.

Het alternatieve plan van werknemers en werkgevers, dat ook

De stelling

Om de discussie in Spanning te stimuleren, roepen we vanaf deze uitgave op te reageren op stellingen over zaken waarover (nog?) geen eenduidig SP-standpunt bestaat. Voor de uitgave van januari luidt de stelling: Om de onveiligheid te bestrijden in drukke uitgaansstraten waar vaak knokpartijen zijn, is het plaatsen van camera's in de openbare ruimte een zinvol middel. Stuur je reactie in vóór 18 januari. Probeer zo kernachtig mogelijk te formuleren.

In februari luidt de Spanningstelling: Het is een slechte zaak als mensen wethouder kunnen worden zonder eerst gekozen te zijn als raadslid.

Suggesties voor stellingen en opvallende opinies over andere kwesties zijn ook welkom.

uitgaat van privatisering maar dan vanuit een gezamenlijk opdrachtgeverschap, hebben we voor de zomer al bekritiseerd. Echter, ook bij een publieke uitvoering van de sociale zekerheid moeten werknemers, net als werkgevers, wel hun verantwoordelijkheden kunnen nemen. De publieke uitvoering zou volgens ons door deze partijen samen met de overheid bestuurd moeten worden.

Jan de Wit

Tweede-Kamerlid SP

Een bijzondere partij, dat is het

Bij het opmaken van de balans door 421 stemgerechtigde afgevaardigden werd na uren discussie de kernvisie *Heel de mens* aangenomen met tien stemmen tegen. Het andere discussiestuk, *Op weg naar Brutopia*, dat de analyse van de SP geeft van de wereld op dit moment, werd door acht mensen afgewezen. De grote instemming met de congresdocumenten betekent niet dat er niets te discussiëren viel. Integendeel. Een lange rij sprekers had in twee rondes een bonte verzameling standpunten vertolkt en argumenten gewisseld. Met elkaar, en vooral met het partijbestuur. Bij al die verscheidenheid werd echter één overtuiging door iedereen gedeeld: dat er in de voorafgaande maanden goed gediscussieerd is en dat daardoor het

laatste versie van *Heel de mens* een stuk beter was dan het eerste.

Hamvraag: hoe realiseren we democratische controle over de economie?

De belangrijkste plaats in de discussies was ingeruimd voor het vraagstuk van de democratische controle over de economie. Dat die er moet zijn, daar was iedereen het over eens – ook al wijkt de SP daarmee fundamenteel af van de rest van politiek Nederland. Een dergelijke 'A-leingang' maakt juist duidelijk dat er iets te kiezen valt in de politiek, zo werd van verschillende kanten betoogd. Tegenover het sociaal-liberalisme van PvdA en D66 en het neoliberalisme van de VVD waarin de Markt steeds meer, en de demo-

cratische overheid steeds minder over de economie te zeggen krijgt, stelt de SP haar socialistische alternatief. Dat wordt in 'Heel de mens' samengevat in de term 'één stem per mens is eerlijker en verstandiger dan één stem per aandeel': '*Democratische zeggenschap moet vóór gaan op de zeggenschap die verbonden is aan economische macht en particulier vermogen. Dat vereist stelselmatige vergroting van de zeggenschap van democratisch geko-*

De SP blijft een bijzondere partij, concludeerde RTL-Nieuws op 18 december aan het eind van een royaal item over het negende congres. De maandagkranten velden een vergelijkbaar oordeel. Het afstand nemen van oude dogma's leidt er niet toe dat de SP aansluit bij de rest van politiek Nederland. Fundamentele kritiek op het kapitalisme blijft een van de hoofdtaken van de partij, die daarmee in de komende tijd een geheel eigen plaats in de Nederlandse politiek heeft.

zen organen over de economie. Dat vereist ook structurele uitbreiding van de zeggenschap van werknemers in de bedrijven.'

De meningen verschilden waar het ging om hoe dat te bereiken is. 'We moeten de grote bedrijven, de banken en de verzekeringsmaatschappijen nationaliseren,' was de mening van een minderheid. Volgens hen was dat 'de kern van het socialisme' en alleen daardoor kun je echt bereiken dat de economie gedemocratiseerd wordt. Een meerderheid was die mening niet toegedaan en steunde de formulering in het nieuwe beginselprogramma. 'Een belangrijk inzicht binnen de SP is dat alles beweegt, dat alles zich ontwikkelt. Dat heeft niets te maken met opportunisme of met gelegenhedspolitiek, maar is de realiteit. En het is daarom zaak voortdurend te leren van je ervaringen en van die van anderen. We moeten ons dwingen steeds toekomstgericht bezig te zijn en precies die toekomstgerichtheid is de belangrijkste verdienste van *Heel de mens*.'

Namens het partijbestuur wees partijsecretaris Tiny Kox erop dat de kernvisie heel radicaal is. 'Als we zeggen dat de democratische zeggenschap vóór moet gaan op de zeggenschap die verbonden is aan economische macht, dan zeggen we heel veel. Als we nu niet opnemen dat wij voor het gemeenschappelijk bezit zijn van de productiemiddelen, dan sluit dat niet uit dat het wenselijk kan zijn wijzigingen aan te brengen in de bezitsverhoudingen. In het wijzigingsvoorstel van de afdeling Heerlen – dat het partijbestuur graag overneemt – wordt dat nog eens nadrukkelijk als mogelijkheid genoemd, naast ingrijpen in de economie via wetgeving en

belastingheffing.' Kox waarschuwde voor het hanteren van simpele slogans. 'Een eenvoudig antwoord op de vraag hoe we de democratische controle op de economie vormgeven, is er niet. De formulering in de kernvisie verplicht ons hierover na te denken. We zullen hard moeten werken om een goed antwoord te kunnen geven. Maar dat is beter dan terugvallen op oude slogans.' Kox kondigde aan dat de werkgroep 'Economie en overheid' het voortouw zal nemen in de verdere discussie over dit onderwerp, en dat die discussie snel van start gaat. Het amendement van Heerlen om in het onderdeel van 'democratische maatschappij' aan te geven dat óók verandering van de eigendomsverhoudingen vorm kan geven aan democratische zeggenschap over de economie werd met ruime meerderheid aangenomen door het congres. Voorstellen om in de kernvisie vast te leggen dat bepaalde sectoren van het bedrijfsleven hoe dan ook in gemeenschapshanden moeten komen, werden door een grote meerderheid afgewezen.

Respect voor alles wat leeft en de drie kernbegrippen

In de definitieve door het congres vastgesteld versie 'Heel de mens' wordt de kern van het socialisme als volgt omschreven: '*Door middel van een rationele en concrete analyse van het kapitalisme en de effecten ervan op mens en maatschappij zijn wij in staat onze strijd voor een betere wereld effectief te maken. Onze morele verontwaardiging over alle gemiste kansen voor zo'n betere wereld levert ons de betrokkenheid, de energie en de strijdwil. Onze rationele analyse geeft ons het inzicht, de rich-*

ting van onze alternatieven, de strategie en de tactiek van de strijd. De menselijke waardigheid, de gelijkwaardigheid en de solidariteit vormen samen met onze rationele analyse van de wereld de kern van het socialisme. Zij samen vormen de meetlat waarmee wij ontwikkelingen en alternatieven beoordelen.'

De vraag of naast *menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit* als vierde kernbegrip toegevoegd moet worden *respect voor alles wat leeft*, maakte de tongen los. Op basis van de inbreng op de regioconferenties stelde het partijbestuur voor *respect voor alles wat leeft* te noemen bij de uitwerking van het begrip *menselijke waardigheid*. Een aantal sprekers vond dat onvoldoende. Vanuit vier afdelingen werden wijzigingsvoorstellen op tafel gelegd. 'Respect voor al wat leeft is geen automatisch gevolg van *menselijke waardigheid*. Dat hebben we als mensheid voldoende bewezen. Met een vierde morele waarde maken we de kernvisie compleet. Op grond van onze drie basisprincipes hoeven we de bio-industrie en de genetische manipulatie niet af te wijzen, want ze tasten geen van de waarden aan.' Een andere spreker wees er echter op dat de formulering 'respect voor alles wat leeft' erg onzorgvuldig is voor zoiets wezenlijks als een moreel uitgangspunt voor de partij. 'In de gezondheidszorg is het belangrijk om heel wat zaken die leven te bestrijden.' Vanuit het partijbestuur werd erop gewezen dat uitbreiding van het aantal kernbegrippen de kracht ervan verzwakt en dat de deur openzet naar een ideologisch ratjetoe. Toen het op stemmen aankwam, kreeg het bestuur een duidelijke meerderheid voor de voorgestelde toevoeging van ▶

Een bijzondere partij, dat is het

respect voor alles wat leeft bij de omschrijving wat onder 'menselijke waardigheid' verstaan moet worden.

De verdere uitwerking start nu

Over twee belangrijke kwesties besloot het congres dat de algemene formulering in de kernvisie akkoord is, maar dat er op korte termijn werk gemaakt moet worden van een verdere uitwerking van ons standpunt. Dat zijn genetische manipulatie en de vormgeving van de democratie. Sommigen wilden de deur naar genetische manipulatie iets verder openzetten, terwijl anderen hem juist definitief wilden sluiten. Sommigen wilden vastleggen dat burgemeesters, commissarissen van de Koningin en het staatshoofd beslist door de hele bevolking gekozen moeten worden. Anderen wezen op de kosten die daaraan verbonden zijn en op de grote macht die zo'n gekozen bestuurder automatisch krijgt. Na de discussie werden de formuleringen in het concept van *Heel de mens* door het congres overgenomen: *Patenten op (vormen van) leven moeten worden afgewezen. Hetzelfde geldt voor genetische manipulatie tenzij gegarandeerd kan worden dat er geen blijvende schade wordt*

aangericht. En: een gekozen burgemeester, commissaris van de Koningin en staatshoofd horen bij de verbreding en verdieping van de democratie. Al in januari discussieert de Partijraad over de invulling van de democratie en op korte termijn komt er een discussienota over genetische manipulatie waarin alle aspecten aan bod komen.

Wij willen de boom van Rosenmüller wel overnemen

Veel andere onderwerpen kwamen ook aan bod. Bijvoorbeeld de verhouding tussen het hoogste en het laagste inkomen. 'Dat moeten we net als in Handvest 2000 vaststellen op 3 staat tot 1,' zeiden sommigen. 'Dan weten de mensen waar ze met ons aan toe zijn'. 'In het handvest is het opgenomen om de discussie te forceren', antwoordde Ewout Irrgang namens het partijbestuur. 'Dat was toen nodig. Maar nu hoeven we de discussie niet meer te forceren, maar stellen we onze beginselen vast. Nu gaat het om onze fundamentele keuze dat niet alleen een minimuminkomen maar ook een maximuminkomen een kwestie van beschaving is. Er is in dit land geen enkele andere partij die zo'n verregaand standpunt op het terrein van de inkomenspolitiek wil of durft in te nemen.'

Ook over de plaats van het leger werd gesproken. Moeten we het verdedigen van ons grondgebied wel als legertaak noemen? Sommigen vonden het beter alle passages in het nieuwe beginselprogramma daarover te schrappen. Het partijbestuur, gesteund, door een ruime meerderheid niet. Partijbestuurslid Hans van Leeuwen verduidelijkte de keuze voor het opnemen van de passage dat de SP de taken van het leger wil beperken tot de verdediging van het grondgebied en hulp bij het handhaven van de vrede: 'We zijn nu nog een soeverein land met een parlementaire democratie en dat willen we zo houden.

Maar we willen wél uit de NAVO en we zijn radicaal tegen een Europees leger, waarover nu zoveel gesproken wordt.' Is de parlementaire democratie wel het belangrijkste middel om de wil van de bevolking tot uitvoering te brengen, zoals *Heel de mens* stelt, vroegen enkele sprekers. Of moeten we daarbij vermelden 'onder de huidige omstandigheden?' Tiny Kox vond van niet: 'De geschiedenis heeft aangetoond dat goede alternatieven ontbreken. En laten we ons herinneren dat onze politieke voorgangers in het begin van de 20ste eeuw keihard gevochten hebben voor een parlementaire democratie met algemeen kiesrecht voor vrouwen en mannen. De democratie is veel jonger en brozer dan velen in de gaten hebben. Het is de moeite waard ons sterk te maken voor de bescherming van de democratie. Er zijn genoeg anderen die de democratie liever kwijt dan rijk zijn. Zeker zijn er problemen met de huidige uitwerking van de parlementaire democratie, maar dat is geen reden het wezen ervan ter discussie te stellen.' De discussie leidde ook bij deze punten niet tot een verandering van de tekst van de kernvisie. Dat gebeurde wel bij de formulering van de hoofdtaken van de SP. Het verzoek vanuit verschillende afdelingen om aan te geven dat we niet alleen in het parlement, maar ook met activiteiten daarbuiten de strijd gevoerd moet blijven worden tegen de huidige neoliberale trend, werd gehonoreerd. Ondanks de reactie van het Partijbestuur dat een dergelijke aanvulling niet nodig was, stemde het congres vóór een daartoe strekkend amendement uit Leiden. Steun was er tenslotte ook voor een aantal moties die op het congres werden ingediend. Bijvoorbeeld om aan te bieden de 'bulderbosbomen' van Paul Rosenmüller en andere spijtoptanten over te nemen, en te onderzoeken of de SP een omroep kan oprichten als de VARA uit het publieke bestel verdwijnt. ●

'We zijn bescheidener geworden. Niet in onze kritiek op het kapitalisme, maar in de uitwerking van de schets van ons ideaal'

Het openings- en het slotwoord van het congres waren voor Jan Marijnissen. 's Ochtends waren de hem toegemeten tien minuten te kort om aan te geven welke besluiten van het organisatorische congres van 1 mei inmiddels uitgevoerd zijn of worden. 's Middags ging hij in op de betekenis van *Heel de mens* en de discussies erover in de partij. Hieronder volgen enkele delen van zijn verhaal. De volledige tekst is te lezen op www.sp.nl en ook op te vragen op het centrale nummer van het partijbureau

In onze jeugdige bravoure hebben we dingen gezegd en gedaan waar we nu niet meer achter staan. Niet zelden waren onze antwoorden al klaar, terwijl de vraag nog gesteld moest worden. De socialistische klassieken waren onze richtsnoer. Dat is al lange tijd geleden fundamenteel veranderd. De dogma's hebben we uit het raam gegooid, en we zeggen nu niet meer dan we echt waar kunnen maken. En dat is heel verstandig.

We hebben het primaat van de theorie ingeruild voor het primaat van de praktijk. Dat wil zeggen: Onze ideologie is niet meer gebaseerd op niet nader omschreven en onbewezen uitgangspunten en veronderstellingen, maar is een stelsel van ideeën dat we zelf hebben ontwikkeld op basis van de kennis die we hebben vergaard over de samenleving, hier en nu, maar ook elders en in het verleden. Onderzoek en studie, en de concrete analyse van de concrete situatie hebben ons geholpen niet het spoor van de strijd voor rechtvaardigheid kwijt te raken.

We zijn daardoor ook iets bescheidener geworden. Niet als het gaat om onze keiharde en fundamentele kritiek op het kapitalisme, niet als het gaat om de strijd voor gelijkwaardigheid en solidariteit, niet als het gaat om onze inzet, maar wel als het gaat om de uitwerking van de schets van ons ideaal. En ook dat is heel verstandig.

Want ook wij kunnen de loop van de geschiedenis niet voorspellen. Bovendien zijn wij niet de enige die zullen bepalen hoe het alternatief voor de huidige wereldorde eruit zal zien. Maar er is meer. Het idee van een blauwdruk voor het socialisme heeft in de wereld vaak geleid tot dogmatisme, en dogmatisme heeft vrijwel altijd geleid tot het geloof in absolute waarheden. Een geloof dat geen ruimte liet voor kritiek, voor andersdenkenden. Een geloof dat de creativiteit doodde en het initiatief bij mensen wegnam. Een geloof dat uiteindelijk ook tot weezinwekkende uitwassen en vele wandaden heeft geleid.

Het is goed dat wij met het aannemen van *Heel de mens* duidelijk maken dat wij ons niet baseren op een geloof, maar op een nuchtere analyse van het bestaande systeem aan de hand van duidelijke criteria. Wij leggen de ideologische lat niet zó hoog, dat we er wel onderdoor móeten springen.

Socialisme betekent voor ons dat de mens de maat is van alle dingen, en dus maatgevend hoort te zijn

voor de inrichting van de samenleving. Op school, in de fabriek; in het verzorgingshuis en in het verkeer; maar ook in zijn relatie met de natuur en het milieu. De mens is een sociaal wezen.

Socialisme betekent voor ons het besef dat omstandigheden erg veel invloed hebben op mensen. De Portugese Nobelprijswinnaar Saramago zegt het zo: 'Als de omstandigheden de mens maken, laten we de omstandigheden dan menselijk maken.' Daarvoor is nodig dat de politiek de baas wordt over de economie in plaats van de economie over de politiek en de democratie.

Vandaag hebben we onze beginselen, onze meetlat geijkt, de lat waarlangs wij de ontwikkelingen in de samenleving meten en aan de hand waarvan wij onze alternatieven voor Brutopia formuleren. Ik ben ervan overtuigd dat het zowel intern als extern een belangrijk middel voor onze politiek zal blijken. We weten waar we elkaar aan te houden hebben en de buitenwereld weet ook waaraan men ons mag houden. Met *Heel de mens* geven we ons bloot, zo bloot als maar kan. We hebben geen verborgen agenda, geen geheime plannen, geen achterkamertjespolitiek. *Heel de mens* zegt waar we staan, wie we zijn, wat we willen en hoe we het willen. We zijn overtuigd van onszelf en daarom kunnen we onze kaarten open op tafel leggen.

Kom op, zou ik tegen onze politieke concurrenten willen zeggen. Leggen jullie nu ook je kaarten op tafel, dan kunnen we zien wat ons bindt en wat ons scheidt. Dat is voor de kiezers in de komende jaren van groot belang. Want iets roepen of suggereren in verkiezingstijd is één, maar iets volhouden en uitwerken en vasthouden is iets anders!

Discussiëren over de beginselen, de wezenlijke uitgangspunten van politieke partijen, is iets waar ik erg op hoop in de komende tijd. We moeten weg van de waan van de dag waarbij iedereen iedereen nakakelt zonder te beseffen waar het nu eigenlijk over gaat.

Aan het slot van mijn verhaal wil ik jullie allemaal een gelukkig en strijdbaar 2000 toewensen.

En vergeet niet:

Je hart zit links,

Je hart is vrij;

Durf het te volgen!

ACTIVISME

in de praktijk

Met welke zaak ga je aan de slag en voor welke actievorm kies je?

‘Actievoeren. Het klinkt makkelijker dan het is. Het is vaak een zaak van hard werken, veel inzet en inzicht en lange adem.’ (Uit: ‘SP: Elke dag actief, politieke basisvorming deel 2’).
Maar naast ‘hard, veel en langdurig’ komt er bij actievoeren nog meer kijken. Zoals het beantwoorden van de vragen ‘op welk onderwerp gaan we actie voeren?’ en ‘welke vorm kiezen we?’

Ger Wouters

Ger Wouters leidt al meer dan vijftientig jaar de SP in Schijndel, waar hij ook anderhalf jaar wethouder was. Hij voerde door de jaren heen talloze acties en weet dus waarover hij het heeft. Hoe kom je volgens Wouters op ideeën om actie te voeren?

‘Dat is vaak gemakkelijker dan je denkt. In principe zijn thema’s die in strijd zijn met de menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit altijd goede actiepunten. Zorg daarom dat je weet wat er speelt; krant, radio en tv zijn prima informatiebronnen. Maar doe ook zelf onderzoek; praat met de mensen, bel deur-aan-deur-aan in een buurt, neem ter plekke poolshoogte, zodat je weet waar je over praat. Als je de keuze hebt uit meerdere onderwerpen, pak dan eerst aan wat je het gemakkelijkste kunt winnen. Succes genereert immers succes en daarmee leg je de basis voor winst op terreinen die niet zo gemakkelijk zijn.’

Een artikelje in de plaatselijke daklozenkrant bracht de Groningse SP op een idee voor een actie. Daklozen waren een handtekeningen-actie gestart

om de dagopvang ook in het weekend open te stellen. SP’ers boden hun hulp aan, die dankbaar aanvaard werd. Het gevolg was dat de actie in plaats van honderden handtekeningen er duizenden opleverde. De gemeente zegde vervolgens toe de opvang uit te breiden.

De afdeling Nijmegen begon op basis van de stemming onder de bevolking een protestkaartenactie tegen een 240 miljoen kostende zweeftram in de binnenstad. Sjoerd de Jong van de Nijmeegse SP: ‘De mensen maken zich er nu al kwaad over, terwijl volgens de planning de aanleg pas over twee jaar begint. Het onderwerp leeft gewoon onder de mensen. De kans op succes van de actie is dus groot.’

SP’ers in het Overijsselse Goor sloegen afgelopen zomer een tentenkampje op een parkeerplaats voor campers. Hanny Woestenenk: ‘Iemand in de afdeling merkte op, dat er in Goor helemaal niks is om activiteiten te organiseren, maar wel een gratis parkeerplaats voor dure campers. Heel veel mensen in Goor bleken dat niet eens te weten. Omdat er in Goor evenmin een camping voor mensen met caravans en tenten is, leek het ons goed om die situatie onder de aandacht te brengen met deze korte ludieke actie.’

Soms leidt de ene actie tot de andere. Toen de Valkenswaardse SP een buurtonderzoek naar geluidsoverlast deed, werd aan de

bewoners ook gevraagd wat zij van hun buurt vinden. Uit de antwoorden bleek dat allochtone en autochtone wijkbewoners nauwelijks iets van elkaar wisten. Met in het achterhoofd de ‘Alles Kids?’-campagne organiseerde de SP toen in een speeltuin in de wijk een multiculturele SPEeldag.

Houd dagelijks contact met de mensen met en voor wie je de actie voert

Staat het onderwerp eenmaal vast, hoe ga je de actie dan vormgeven? Volgens Ger Wouters bestaat daar geen blauwdruk voor. ‘Je kunt denken aan een handtekeningenactie, een enquête, gele/rode kaartenacties, posters en spandoeken ophangen, blokkades, demonstraties, boycotacties, bezettingen, stakingen en solidariteitsacties etc. Welke vorm je kiest, is afhankelijk van je doel. Je organiseert geen handtekeningenactie als mensen verhongeren en je haalt geen voedsel op als een kruispunt veiliger moet worden. Wat je wel doet, is onder meer afhankelijk van het stadium van de actie. Handtekeningen ophalen of een enquête houden kan bijvoorbeeld een goede start zijn. Ook is belangrijk dat je de actievorm goed bespreekt met de mensen voor wie je actie voert. Want het gaat erom dat zij het als hun eigen actie blijven

Een blauwdruk bestaat niet. Je kunt denken aan een handtekeningenactie, een enquête, gele/rode kaartenacties, blokkades, demonstraties, boycotacties, bezettingen, stakingen en solidariteitsacties etc. Welke vorm je kiest, is afhankelijk van je doel.

zien. Dagelijks contact met hen houden is dus heel belangrijk. Laat in overleg met hen de ene actievorm de andere opvolgen; dat houdt de actie levendig en verhoogt de kans op winst.'

De SP in Nijmegen koos voor een kleurige folder met protestkaart in de kabeltram-actie. Sjoerd de Jong: 'Het onderwerp leeft onder alle Nijmegenaren. Met folderen bereik je dan het meeste, ook omdat de regionale kranten ons in de regel niet zo goed *coveren*. Onlangs hielden we een goed bezochte info-bijeenkomst, waar we de mensen uitleg gaven over de stand van zaken van de actie. De volgende stap zal zijn het aanbieden van de handtekeningen.'

Volgens Ger Wouters moet je je niet vooraf vastpinnen op één bepaalde methode. 'Wees erop voorbereid dat de uitvoering van het actieplan bijgesteld moet worden. De praktijk is vaak grilliger dan de theorie die je hebt opgesteld. Start een actie niet te groot, bouw hem rustig op. Uitbreiden kan altijd nog en een stapje terug wordt vaak gezien als een nederlaag.'

Hans Janssen van de SP in Valkenswaard: 'We wilden de multiculturele dag niet meteen heel groots aanpakken en daarom zijn we begonnen met een SPeeldag voor kinderen. Volgend jaar willen we weer een multiculturele dag organiseren. Dan gaan we kijken of we ook de ouders kunnen interesseren.'

De SP in Gouda besloot van het 'snoepreisje' van de burgemeester (in de VS de criminaliteitsbestrijding bestuderen) het hoofdthema van de afdelingskrant te maken en plaatste daarin een oproep aan de lezers om te laten weten hoe zij over de criminaliteit denken. Agnes Dielemans: 'Het aantal reacties op de oproep viel tegen. De drempel om te schrijven is blijkbaar toch te hoog. Maar we merkten wel dat

het onderwerp van de actie goed aansloeg. De mensen waren er heel positief over dat wij dit soort dingen aan de kaak stellen. We wonnen veel sympathie, ook al doordat de actie veel publiciteit kreeg. De discussie over studiereizen kwam daardoor goed op gang en dat is natuurlijk heel belangrijk.' 'Klopt,' zegt Ger Wouters. 'Maar publiciteit mag geen doel op zich zijn. Publiciteit is een middel om de actie

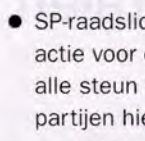
bekend te maken. Als dat lukt, kun je vooruitgang boeken en het succes van de actie ook gemakkelijker claimen.'

'Als je er iets in je woonplaats speelt wat jou raakt, en je denkt aan een actie, kaart het dan gewoon aan bij je afdelingsbestuur. Er zijn bijna altijd tientallen redenen om iets níet te doen; probeer samen een reden te vinden om wél iets aan te pakken,' aldus Ger Wouters. ●

Bijvoorbeeld

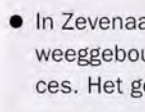
- De SP in Tilburg voerde actie voor de aanleg van een station in de wijk Reeshof. 'Gewoon een beetje creatief nadenken over de mogelijkheden van het openbaar vervoer', zei Tiny Kox. De gemeente Tilburg overlegt inmiddels met de NS.

- SP-raadslid Havva Çinar uit Zoetermeer startte een grote hulpactie voor de slachtoffers van de aardbeving in Turkije. Ze kreeg alle steun van gemeente, transportbedrijven en ook de andere partijen hielpen mee collecteren.

- Het ontslag van twee kritische PTT-medewerkers in Goes was vorig jaar voor de SP aanleiding voor diverse protestacties en zelfs de bezetting van het PTT-servicecentrum.

- In Zevenaar voerde een groepje SP'ers actie bij een historisch weeggebouwtje dat moest wijken voor de Betuwelijn. Met succes. Het gebouwtje bleef behouden.

- Een filmreportage van een Zweedse cineast over kinderarbeid bij vervaardiging van IKEA-spullen leidde tot een negen maanden actie. De SP mobiliseerde tienduizenden IKEA-kanten. Het resultaat is bekend.

- Tijdens het WK-wielrennen protesteerde een groep SP'ers tegen de toegangsheffing langs de openbare weg door zonder kaartje te gaan kijken. De actie zorgde voor grote opschudding.

Binnenhof

De SP-fractie is solidair – en dat wordt gewaardeerd

'De Tweede-Kamerfractie van de SP staat achter jullie,' stond te lezen op pamfletten aan de

poorten van Flexa Sneek en Philips Terneuzen, en eerder al in faxen van de fractie. 'Het is onaanvaardbaar om werkge-

legenheden aan een regio te onttrekken terwijl er geen enkele noodzaak voor is,' zegt Jan de Wit. 'Flexa en Philips maken genoeg winst, maar reorganisatie zou nog meer winst opleveren. De werknemers hebben groot gelijk en met onze solidariteitsverklaringen laten we hen

zien dat er tenminste één politieke partij is die zich interesseert voor hun lot. 'Sinds de vakbonden zijn ingelijfd zijn het poldermodel en zijn verworden tot een soort ANWB, zijn het de werknemers zelf die de acties starten. Wij als SP kunnen ons daar niet aan onttrekken. We zijn de enige partij die het doen, er wordt altijd ontzettend goed gereageerd en we zijn altijd welkom onze steun bij de stakers zelf te komen toelichten.' De Wit vindt het belangrijk dat deze vorm van hart onder de riem steken niet beperkt blijft tot de Kamerfractie. 'Bij meer lokale werknemersacties verdient het zeker aanbeveling als afdeling of gemeenteraadsfractie je steun te betuigen.'

Solidair-coördinator Mariet Berendsen steekt de Philips-stakers een hart onder de riem

Omscholing nodig voor docenten allochtone talen

Bijna duizend onderwijzers in allochtone levende talen, oalt-leerkrachten, dreigen hun baan te verliezen. Onderwijs in de eigen taal mag sinds het begin van het schooljaar niet meer onder schooltijd worden gegeven, waardoor het aantal leerlingen dat de lessen nog wil volgen drastisch terugloopt. De SP en de Algemene onderwijsbond (Aob) pleiten ervoor om de docenten om te scholen tot groepsleerkracht, aan wie in het basisonderwijs schreuwende tekorten zijn.

In antwoord op vragen van Harry van Bommel gaf minister Hermans van Onderwijs aan daar wel voor te voelen, maar

hij zegde geen concrete maatregelen toe. Basisonderwijs is het werkveld van gemeenten, zei hij. Op gemeentelijk niveau bestaat echter grote onduidelijkheid over de positie van de oalt-leerkrachten. Zijn zij in dienst van de school of van de gemeente?

Een paar gemeenten, maar nog lang niet alle, zijn gestart met een omscholingsprogramma voor oalt-leerkrachten. 'SP-raadsfracties zouden er goed aan doen er bij de gemeente op aan te dringen dat het programma snel van start gaat,' zegt Harry van Bommel.

Info: Jasper van Dijk (070) 318 38 05

kort Haags

De selectie uit de vele onderwerpen die zich de afgelopen maand mochten verheugen in de bijzondere belangstelling van de SP-Kamerfractie ziet er als volgt uit.

- **Strafkortingen bij weigering defensiebaan (schriftelijke vragen)**
- **KLM-voorkeursbehandeling voor Eerste-Kamerleden (verklaring)**
- **Het inschakelen van vrijwilligers voor politietaken (schriftelijke vragen)**
- **De verdonkeremaning van een kritisch rapport over het studiehuis (verklaring)**
- **Een eindejaarsuitkering voor minima (motie)**
- **Gaswinning onder de Biesbosch (schriftelijke vragen)**
- **De weigering van allochtonen in discotheken (schriftelijke vragen)**
- **De problemen op de geprivatiseerde spoorlijn Almelo-Marienberg (schriftelijke vragen)**
- **De aandacht van de BVD voor de SP (schriftelijke vragen)**
- **De gewenste stopzetting van bestaande bedrijvenpoli (schriftelijke vragen)**
- **De beunhazerij in privé-klinieken (schriftelijke vragen)**
- **De problemen van daklozen om een bankrekening te kunnen openen (schriftelijke vragen)**
- **Sponsoring van politieke partijen door het bedrijfsleven (mondelijke vragen)**
- **De gevaren van het gebruik van ontsmettingsmiddelen voor schippers (schriftelijke vragen)**
- **Het paaien met geld voor een project naar keuze van Kamerleden door de metaalindustrie (verklaring)**
- **De nadelige effecten van het schrappen van vergoedingen voor eenvoudige medicijnen (schriftelijke vragen)**

Informatie over deze onderwerpen is te vinden op www.sp.nl en bij de betreffende fractiemedewerker. Wie dat is, kun je navragen op het algemene nummer van de fractie: (070) 318 30 44.

Mislukken 'Seattle' remt verdere liberalisering wereldhandel

De SP is een van de ruim 1100 maatschappelijke organisaties die voorafgaande aan de WTO-top een verklaring ondertekenden tegen verdergaande liberalisering van de wereldhandel. De verklaring stelt onder andere: 'Wij ver-

WTO-top gaat ten onder aan ongeremde ambities

zetten ons tegen elke inspanning om de macht van de Wereldhandelsorganisatie (WTO) uit te breiden door een nieuwe veelomvattende ronde van handelsliberalisering. In plaats daarvan dienen de regeringen de gebreken van het systeem en het WTO-regime zelf te herzien.' Inmiddels is de top (van 29 november tot en met 3 december gehouden in Seattle) uitgelopen op een mislukking. Hoe kon dat gebeuren, en wat zijn er de gevolgen van? Maar eerst: wat is de WTO precies?

Tijdens de Tweede Wereldoorlog ontstonden in de VS plannen voor een nieuwe wereldorde, die bijpassende wereldorganisaties nodig maakte. Dat leidde na de oorlog tot de oprichting van de VN, de Wereldbank en het IMF. En tot het plan voor een 'International Trade Organisation', die wereldwijd zou moeten gaan over zaken als rechten van vakbonden, concurrentiebeleid, grondstoffenprijzen en overdracht van technologie en financiële hulpbronnen. Het plan voor een ITO sneuvelde echter in het Amerikaanse

Congres. Ervoor in de plaats kwamen acht internationale gespreksronden over handelsakkoorden onder de naam Gatt (General Agreement on Tariffs and Trade). De eerste Gatt-ronde startte in 1948. De laatste, de Uruguayronde, liep van 1986 tot 1994. In het begin ging het op de Gatt-conferenties vooral over tariefvermindering van de invoerrechten. In de jaren tachtig breidde de agenda zich steeds verder uit, tot het uitbannen van alle mogelijke belemmeringen voor internationale vrijhandel. Het eindakkoord van de Uru-

guayronde leidde tot een verdrag dat in januari 1995 van kracht werd, en dat de naam Gatt veranderde in World Trade Organisation (WTO).

Nederland heeft geen eigen inbreng in de WTO, maar wordt vertegenwoordigd door de EU

Hoofddoel van de WTO (die zetelt in Genève) is toe te zien op naleving van de WTO-verdragen. Verder functioneert de organisatie als een forum voor onderhandelingen over handelsverdragen en doet ze uitspraak bij een handelsconflict tussen landen. De WTO is het belangrijkste orgaan als het gaat om de wereldhandel. De organisatie stelt regels waarnaar nationale wetgeving zich dient te schikken, en ze kan sancties opleggen aan landen.

De WTO telt nu 134 leden en 33 landen met de status van waar-

nemer. In principe heeft elke lidstaat via zijn diplomaten toegang tot de WTO-commissies, -raden en -geschilbeslechtscommissie. In de praktijk zijn er echter een paar grote landen in het Noorden zoals Japan, Canada en de VS, of machtsblokken zoals de Europese Commissie, die samen de agenda voorbereiden of besluiten nemen om ze pas daarna voor te leggen aan andere landen. Een goed voorbeeld hiervan is het landbouwakkoord, dat eerst is onderhandeld tussen de VS en de EU en pas vlak voor het einde van de Uruguayronde aan de andere landen is gepresenteerd als een *slikken of stikken*-akkoord. Onderwerpen die ontwikkelingslanden op de agenda zetten, halen vaak de onderhandelings tafel niet. Een probleem voor veel ontwikkelingslanden is ook dat ze niet genoeg diplomaten in Genève gestationeerd hebben om alle vergaderingen van de WTO te bezoeken.

Voor Europa bestaat de unieke situatie dat de Europese Commissie onderhandelt met de WTO namens alle 15 lidstaten. De Europees Commissaris van Handel maakt een voorstel dat vervolgens besproken wordt in de Commissie en met de lidstaten, en ongetwijfeld ook met het bedrijfsleven. Daarna wordt het besproken in de Algemene Raad (van ministers van buitenlandse zaken) dat vervolgens een mandaat geeft aan de Commissie. Het Europees Parlement wordt wel ingelicht, maar heeft geen instemmingsrecht over de besluiten.

Veel tegenstellingen bleken onoverbrugbaar

De ministers van Handel van de WTO-lidstaten hadden het tussen 30 november en 3 december in Seattle eens moeten worden over een agenda voor een verdere liberalisering van de wereldhandel. Bij de vorige handels-

ronde waren onderwerpen blijven liggen zoals de handel in diensten en in agrarische producten. In een spectaculair decor van demonstranten, actie- en pressiegroepen – commentatoren spraken van het *Woodstock van de wereldhandel* – faalde de top in Seattle echter voor de aanhangers van vrijhandel. Seattle legde tegenstellingen bloot binnen en tussen de grote handelsblokken (de VS, Europa en Japan) en tussen de rijke wereld en de ontwikkelingslanden. Die tegenstellingen maakten een vergelijk onmogelijk.

Enkele geschilpunten: De VS en de Cairns-groep (15 landbouwproducten-exporterende landen, waaronder Australië, Argentinië, Zuid-Afrika, Thailand, Chili en Canada) wilden afschaffing van de Europese subsidies voor de landbouwsector. De EU is hier sterk tegen gekant omdat de Europese regeringen onder grote druk staan van de nationale landbouworganisaties.

De VS wilden handel koppelen aan het vraagstuk van naleving van de arbeidsnormen in de ontwikkelingslanden. De EU is hierover intern verdeeld, terwijl de ontwikkelingslanden faliekant tegen zijn. De EU wilde de voedselveiligheid op de agenda zetten (hormonen, genetische manipulatie). De VS en Canada wilden juist verruiming van de mogelijkheden op dit gebied. De EU wilde regulering van de internethandel (e-commerce). De VS niet, omdat ze hierbij een grote voorsprong hebben op Europa en Japan.

De ontwikkelingslanden willen meer toegang tot de markten in westerse landen voor hun textiel- en landbouwproducten. Daarnaast eisen zij meer tijd voor uitwerking in hun landen van lopende afspraken. Zij vinden de VS en de EU tegenover zich die samen pleiten voor milieueisen aan de productie voor internationale handel. Ontwik-

Wie betaalt bepaalt?

De kosten van de top in Seattle worden geschat op 9,2 miljoen dollar, zo'n 19 miljoen gulden. Het geld is volledig bijeengebracht door sponsors. In de lijst van gulle gevers zitten enkele overheidsinstanties (zoals de staat Washington, waar Seattle in ligt), maar verder vooral grote bedrijven. Hoofdsponsors zijn Microsoft en Boeing die elk ver boven de kwart miljoen dollar bijdroegen (waardoor hun topmannen Bill Gates en Phil Condit samen de organisatie voorzaten). Andere bedrijven die sponsorden zijn bijvoorbeeld Monsanto, America Online en AT&T. Voor een bijdrage van 250.000 dollar kregen zij tijdens de WTO-top de 'smaragden-status', waardoor ze vijf gasten mochten afvaardigen naar de recepties en het ministeriële diner: 'Deze innige relatie met het bedrijfsleven zal de integriteit van de ministers beproeven,' schreef het *Financieel Dagblad*, 'zeker als ze moeten beslissen over een onderwerp als 'e-commerce' – van groot belang voor Microsoft.'

Verder praten op de cursus

Wie dieper wil ingaan op de voors en tegens van liberalisering van de wereldhandel doet er goed aan de cursus *Economie, anders bij te wonen* op donderdag 27 januari in Eindhoven. Het thema is *handel in voedsel*. Ruime aandacht zal besteed worden aan de relaties tussen de rijke landen en de ontwikkelingslanden. Meer info en opgave bij Jeannette de Jong. Meer informatie (heel veel) over de WTO en de Seattle-top is te vinden op <http://www.stelling.nl/wto/>.

kelingslanden verzetten zich daartegen en dat doen ze ook tegen het stellen van voorwaarden op het terrein van de arbeidsomstandigheden. Goedkope arbeid en 'terughoudende' milieuwetgeving zijn voor deze landen concurrentievoordelen die zij tegen het rijke Noorden kunnen inbrengen. Verder staan de VS en ontwikkelingslanden lijnrecht tegenover elkaar over de bescherming van intellectuele eigendomsrechten. De ontwikkelingslanden tenslotte zijn teurgesteld over het uitblijven van de voorgespiegelde gunstige effecten van vrijhandel en ook daarom beducht voor verdere liberalisering.

'De retoriek van Ybema klinkt goed, maar het gaat om verdere liberalisering. En daar worden de arme landen nooit beter van'

De top draaide dus uit op een mislukking. Milieudefensie (aanwezig in Seattle) gaf direct na de conferentie een persverklaring uit die als volgt begon: *Milieueconomisten bereiken hun doel: GEEN NIEUWE RONDE. De ambitieuze plannen van de VS, EU, Japan en Canada zijn verslagen door druk van zowel binnen als buiten het conferentiecentrum in Seattle. Oppositie van de 'civil society' en ontwikkelingslanden hebben de onder-*

handelingen tegengehouden. Milieu-, arbeid- en landbouworganisaties hebben de nekslag gegeven aan onderhandelingen van de mondiale vrijhandelsagenda.

Staatssecretaris Ybema (ook aanwezig in Seattle) reageerde daar woedend op. Volgens hem is het uitblijven van een akkoord veel erger dan slecht akkoord, juist voor de ontwikkelingslanden. Hoe zit het nu?

Buitenlandmedewerker Johan van den Hout van de SP-Kamerfractie ziet het mislukken van de top als een goede zaak. 'Ybema deed in Seattle wel alsof ie minister van de Derde Wereld was, maar ondanks zijn retoriek is de WTO er toch vooral voor bedoeld de wereldhandel verder te liberaliseren. En daar is nog nooit iemand beter van geworden. Althans, niet de mensen waar wij voor staan en ook niet het milieu. Overigens ging Seattle nog niet over een akkoord maar over de agenda voor een onderhandelingsronde om tot een akkoord te komen. Probleem daarbij was, dat – als Seattle geslaagd was – er veel op de agenda zou komen wat voorheen niet binnen de WTO-sfeer viel. De WTO wilde nu afspraken maken over milieu, arbeidsomstandigheden, vakbonden etc. Dat klinkt heel leuk, maar je moet toch altijd in het achterhoofd houden dat het

erom gaat de handel verder te liberaliseren. En ook in de WTO geldt dat wie het meeste geld heeft, het meest te vertellen heeft. Dat de hele wereld open zou gaan voor producten uit de Derde Wereld – wat voorstanders van Seattle beweren – is dus nog maar twijfelachtig. Maar vooral, liberalisering betekent ook dat de Derde Wereld nog verder opengaat voor onze producten, zonder dat die landen zich nog mogen beschermen. Dus, beter geen akkoord dan een slecht akkoord.' Van den Hout verwacht overigens niet dat de roep om meer vrijhandel nu van tafel is. Nu begint er wat diplomatiek handwerk achter de schermen en over een jaar of zo is er een nieuwe agendabijeenkomst, schat ik.' Wat had er volgens de SP in Seattle wel moeten gebeuren? Van den Hout: 'De WTO is niet van ons, dus is het ook niet aan ons om een alternatief naar voren te brengen als hun spelletje niet doorgaat. Wat wij in ieder geval willen, is meer gelijkwaardige handel met aandacht en respect voor de specifieke omstandigheden van landen. Dat vraagt dus meer om organisatie, dan om vrijhandel. En om een concreet voorbeeld te noemen: het zou al veel schelen als de EU haar melk niet meer gesubsidieerd dumpst op Jamaica zodat de lokale boeren daar zelf hun melk aan de man kunnen brengen. Nu is die melk duurder dan importen uit Nederland! Bij zo'n maatregel zijn ze méér gebaat dan bij nog meer exportgerichte ontwikkeling, want zoveel heeft Jamaica, in ieder geval voorlopig, niet te bieden.' Opvallend is volgens Van den Hout nog de opstelling van GroenLinks. 'Die heeft ook de wereldwijde petitie tegen verdergaande liberalisering ondertekend. Maar toen wij in de Kamer een motie indienden met exact dezelfde tekst, stemden ze tegen.' ●

De WTO in de praktijk

BANANEN De EU gaf jarenlang handelsvoordelen aan bananen uit voormalige Europese koloniën, voornamelijk in het Caribisch gebied. De VS kaartte de zaak aan bij de de geschillenbeslechtiging – enkele dagen nadat bananenreus Chiquita honderdduizenden guldens had gestort op de rekening van de Democratische Partij. De VS kreeg gelijk van de WTO, met als gevolg dat nu zo'n 200.000 boeren failliet dreigen te gaan.

HORMOONVLEES De VS eiste – en kreeg – het recht om hormoonvlees op de Europese markt te brengen, waar dat verboden is. Als een land twijfelt aan de kwaliteit van een ander land mag het producten weigeren, maar dan moet het wel wetenschappelijk kunnen bewijzen dat dit product schadelijk is. Toen de VS de EU aanklaagde, lag de bewijslast bij de Europese Unie, en die slaagde er niet in aan te tonen dat hormoonvlees schadelijk is.

SCHILDPADDEN De VS had de verkoop van garnalen verboden waarbij door de vangstmethode bedreigde zeeschildpadden gedood worden. De netten kunnen vrij gemakkelijk aangepast worden zodat de schildpadden gespaard blijven. Toch klaagden vier Aziatische staten de VS aan bij de WTO. Die oordeelde dat de VS wel schildpadden mag beschermen, maar niet via een handelsboycot.

ASBEST De EU heeft besloten dat gebruik en verwerking van asbest over enkele jaren helemaal taboe is. Canada –'s werelds grootste asbestexporteur – heeft hierover een klacht ingediend bij de WTO en geeist dat het verbod teruggedraaid wordt. Een uitspraak is er nog niet.

Actuele economie, raadswork en hulpdienstbijscholing op cursusagenda

Met de congresdiscussies achter de rug komt er weer méér tijd beschikbaar om deel te nemen aan cursussen. En dat komt goed uit gezien het interessante aanbod. In januari start de uiterst praktische cursus Raadswork in Uitvoering. Aan de hand van 'echte' raadsstukken komen alle aspecten van het raadswork aan bod. In één zaterdag leer je zodoende de fijne kneepjes van het politieke spel in de gemeenteraad. Op 8 januari in Heerlen en op 22 januari in Oss.

Actuele economische thema's staan centraal op twee donderdagavonden. Op 13 januari gaat het in Zwolle over de liberalisering van de nutsbedrijven, en op 27 januari in Eindhoven over de wereldhandel in voedsel (zie ook blz. 13 t/m 15). De cursusmaand

wordt op 29 januari afgesloten met de halfjaarlijkse workshopdag voor Hulpdienstmedewerkers. Onderwerpen die aan de orde komen zijn de nieuwe regels rond huurverhoging en huurbescherming; verhaalsrecht en terugverdringen in de Bijstandswet en de regels rond asbestletsel-schade en het Asbestinstituut. Voor afdelingen met een functionerende Hulpdienst is deelname aan de cursus niet vrijblijvend. Als partij hebben we een naam hoog te houden als het gaat om het helpen van mensen. Willen we dat blijvend kunnen waarmaken, dan is voortdurende scholing van de Hulpdienstmedewerkers een noodzaak.

Voor meer info over alle cursussen: Jeannette de Jong, (010) 243 55 43.

Nieuwe regels rond onderhoudsklachten en huurprijs

Sinds 30 november gelden nieuwe regels voor mensen die vinden dat de huur van hun woning te hoog is gezien de onderhoudsklachten. De nieuwe procedure is als volgt:

Een huurder meldt de onderhoudsklachten schriftelijk aan de verhuurder die vervolgens zes weken de tijd heeft om de klachten te verhelpen. Gebeurt dat niet, dan kan de huurder de klachten melden bij de Huurcommissie en vragen de huur te verlagen. Vindt de Huurcommissie een verlaging op zijn plaats, dan gaat die in op de eerste dag van de maand na de maand waarin het verzoekschrift aan de Huurcommissie is

gestuurd. De verlaging duurt totdat de klachten zijn verholpen. Van huurverlaging kan alleen sprake zijn bij onderhoudsklachten die opgenomen zijn in de 'nulpuntenlijst'. Een deel daarvan is exact omschreven in het Besluit huurprijzen woonruimte, een verdere uitwerking is te vinden in het 'nulpuntenboek' dat ter inzage ligt bij elk Huurcommissie-secretariaat. Nieuw op het huurfront is verder dat vanaf nu 25 gulden betaald moet worden bij bijna elk adviesverzoek aan de Huurcommissie (vrijstelling is mogelijk bij een inkomen op bijstandsniveau), en dat het in de toekomst onmogelijk wordt om bezwaar aan te tekenen tegen de huurverhoging vanwege onderhoudsklachten. In 2000 kan dat nog wel, bij wijze van overgangsregeling. Vanaf 2001 niet meer: de nieuwe regeling is ervoor in de plaats gekomen. Alle ins en outs van de nieuwe procedure komen aan bod in de cursus Helpende Hand op 29 januari. Informatie is ook te krijgen bij het huurcommissiesecretariaat en op www.minvrom.nl/wonen.

Hulpdiensteninfo geprofessionaliseerd

Voor goed draaiende Hulpdiensten is een up-to-date informatievoorziening onmisbaar. Met een infobulletin voor de hulpdienstmedewerkers werd daarin voorzien, maar niet al te consequent. Daar komt nu verandering in. Vanaf januari verschijnt het infoblad met een ijzeren regelmaat van eens per

maand, is het in een professioneel jasje gestoken, biedt het meer informatie en zitten er alvast perforatiegaten in zodat het eenvoudig op te bergen is. Afdelingen dienen zo snel mogelijk een lijst op te sturen met de hulpdienstmedewerkers die het infoblad moeten ontvangen.